

Semjuel Dilejnj

NOVA

•Kentaure• Naučna fantastika

POSLEDNJE UPUTSTVO

"Tamo negde", reče Von Rej, "nalazi se nova. Moramo da odemo do plamtećeg oboda te implodirajuće zvezde. Čitav kontinuum u području nove je prostor koji je zakrivljen. Treba da stignemo do tog ruba haosa i donesemo pregršt vatre, sa što manje usputnog zastajkivanja. Onde gde idemo, skršeni su svi zakoni."

"Na koje zakone mislite?" upita Ketin. "Čovekove, ili prirodne zakone jezika, psihologije i hemije?" Von Rej je načas oklevao. "Na sve njih."

1.

"Hej, Miše! Zasviraj nam nešto", javio se sa šanka jedan od mehaničara.

"Nisi se još zaposlio na nekom brodu?" grdio je drugi. "Zarđaće ti kičma. Hajde, odsviraj nam nešto."

Miš prestade da prevlači prstom po ivici čaše. Želeći da kaže 'ne', počeo je sa 'da'. Zatim se namršti.

Mehaničari se takođe namrštiše:

Bio je to star čovek.

Bio je snažan.

Kada je Miš povukao ruku do ivice stola, starac se zateturao napred. Bedrom je udario u šank. Dugim nožnim prstima lupio je u nogu stolice: stolica poskoči na podu.

Star. Snažan. Miš uoči i treću stvar: slep.

Zanjihao se pred stolom za kojim je Miš sedeo. Podigao je ruku. Njegovi žuti nokti udariše Miša po obrazu. "Ti, momče..."

Miš je zurio u biserni sjaj iza grubih, žmirkajućih kapaka.

"Ti, momče, znaš li kako je to izgledalo?"

Mora da je slep, pomisli Miš. Kreće se kao slep čovek. Tako drži glavu. A njegove oči...

Čudak je spustio ruku, dohvatio stolicu i privukao je k sebi. Zaškripala je kada se na nju spustio. "Znaš li kako je to izgledalo, osećalo se, mirisalo - znaš li?"

Miš zavrte glavom; prsti ga lupnuše po obrazu.

"Kada smo krenuli, momče, tri stotine sunaca Vlašića *Vlašić (Plejade)* - otvoreno zvezdano jato u sazvežđu Bika udaljeno oko 400 svetlosnih godina. Golim okom se vidi 6 ili 7 zvezda. Prema grčkoj mitologiji, Zevs je sedam Atlantovih kćeri pretvorio u zvezde, i one tvore Vlašiće; prim. prev. sijalo je kao barica blistavog mleka sa naše leve strane, a sa desne obuhvatala nas je neprozirna tama. Brod, to sam bio ja. Pomoću ovih utičnica", on lupi o sto umecima u ručnim zglobovima: klik, "bio sam uključen u krilčani projektor. A zatim..." neobrijana brada mu se podizala i spuštala u ritmu reči, "...usred tame - svetlost! Dosegla nas je, šćepala nas za oči dok smo ležali u projekcionim kabinama i nije ih više ispuštala. Činilo se kao da se vasiona rascepila i čitavom širinom besnela ceo dan. Nisam mogao da napustim senzorski ulaz. Niti sam mogao da skrenem pogled. Sve boje koje možeš da zamisliš bile su tamo, brišući noć. Naposletku, udarni talasi: zidovi su pevali! Magnetska samopobuda oscilovala je preko našeg broda, gotovo nas raskidajući. Tada je već bilo prekasno. Oslepeo sam." Zavalio se u stolicu. "Slep sam, momče. Ali sa nekom čudnom vrstom slepila; mogu da te vidim. Gluv sam; ali kada mi govoriš mogu da razumem najveći deo onoga što mi kažeš. Svi mirisni završeci mrtvi, ali ukus klija duž moga jezika." Njegova ruka pljoštimize pređe preko Mišovog obraza. "Ne mogu da osetim strukturu tvog lica. Većina dodirnih nervnih završetaka takođe je ubijena. Da li ti je lice glatko, čekinjavo ili hrskavičavo kao moje?" Nasmejao se pokazujući žute zube u veoma crvenim desnama. "Den je slep na smešan način." Ruka mu je kliznula niz Mišov prsluk, hvatajući vezice. "Da, na smešan način. Većina slepih tone u mrak. Ja u očima imam vatru. U svojoj glavi imam čitavo to kolapsirajuće sunce. Svetlost šiba po štapićima i kupama moje retine stalnim nadražajem, stvarajući dugu i puneći svaku očnu duplju. Eto, to ja sada vidim. Zatim ti, ponegde samo ocrtan, ponegde preosvetljen - solarizovani duh naspram pakla u meni. Ko si ti?"

"Pontikos", odgovori Miš. Glas mu je zvučao kao vuna pomešana sa peskom, škrgutavo. "Pontikos Proveki."

Denovo lice se zgrči. "Zoveš se... kako reče? Od toga mi puca glava. Kao da mi je u ušima hor koji se nadvikuje u moju lobanju dvadeset

šest časova dnevno. Nervni završeci odašilju statički elektricitet, smrtni zveket sa sunca koje večno zamire. Preko toga, mogu da čujem tvoj glas samo kao odjek nečeg što je uzviknuto sa rastojanja od sto metara." Den se zakašlja i čvrsto se zavalu u naslon stolice. "Odakle si?" Obrisa usne.

"Odavde, iz Zmaja", reče Miš. "Sa Zemlje."

"Sa Zemlje? Odakle? Iz Amerike? Potičeš iz male bele kuće u ulici oivičenoj drvoredom, sa biciklom u garaži?"

O, da, pomisli Miš. Slep, i gluv takođe. Mišev govor bio je dobar, ali on nikada nije pokušao da ispravi naglasak.

"A ja... iz Australije sam. Iz jedne bele kuće. Živeo sam u blizini Melburna. Drvored. Imao sam bicikl. Ali, to je bilo davno. Davno, zar ne, momče? Znaš li za Australiju, na Zemlji?"

"Putovao sam po njoj." Miš se meškoltio na stolici i pitao se kako da umakne.

"Da. Tako je to bilo. Ali, ti ne znaš, momče! Ne možeš znati kako je to teturati kroz ostatak svog života sa novom *Nova - od latinskog novae - nova, to jest nova zvezda; prim. prev.* ukopanom u svoj mozak, sećajući se Melburna, sećajući se bicikla... Kako reče da ti je ime?"

Miš je pogledao levo, prema prozoru, pa desno, prema vratima.

"Ne mogu da ga zapamtim. Zvuk onog sunca sve potiskuje."

Mehaničari, koji su dotle slušali razgovor, okrenuli su se prema šanku.

"Ništa više ne mogu da upamtim!"

Za drugim stolom, crnokosa žena vratila se igri karata sa plavokosim partnerom.

"Oh, slali su me lekarima! Kazali su da bi buka i svetlost mogli da prestanu ako bi mogli da iseku vidne i slušne živce! Mogli?" Podigao je ruke do lica.. "I senke sveta koje naviru - takođe bi prestale. Tvoje ime? Kako se zoveš?"

Miš je zaustio da odgovori, zajedno sa: izvinite, uh, moram da krenem.

Ali, Den se zakašlja, pačešavši se po ušima. "Ah! bilo je to svinjsko putovanje, pasje putovanje, putovanje za muve! Brod se zvao Rok, a ja sam bio kiborški spojnik kod kapetana Lorka Von Reja. Doveo nas je", Den se nagnu preko stola, "ovoliko blizu", palcem dodirnu

kažaprst, "ovoliko blizu pakla. I vratio nas natrag. Možeš zbog toga prokleti i njega i ilirion, momče, bez obzira ko si. Bez obzira odakle si!" Den se jako zakašlja, zabacivši glavu; ruke mu poskočiše na stolu.

Kelner je pogledao u njihovom pravcu. Neko je zatražio piće. Kelner je stisnuo usne, ali se okrenuo klimajući glavom.

"Bol", Denova brada se opustila, "nakon što dugo s tim živiš, nije više uopšte bol. To je nešto drugo. Lork Von Rej je lud! Doveo nas je do ruba smrti što je bliže mogao. Zatim me napustio, mene koji sam devet desetina leš, ovde, na ivici Sunčevog sistema. A gde je on otišao..." Den je teško disao. Nešto je lupkalo u njegovim plućima. "Gde slepi Den sada može da ode?"

Najednom on ščepa stranice stola.

"Gde Den da ode!"

Miševa čaša se preturi i razbi se na podu.

"Kaži mi!"

Ponovo je protresao sto.

Kelner im je prilazio.

Den je ustao, preturivši stolicu, i protrljao oči zglobovima prstiju. Zakoračio je dva nesigurna koraka preko suncem obasjanog poda. Zatim još dva koraka. Poslednja dva ostavila su duge, smeđe otiske. Crnokosa žena zaustavi dah. Plavokosi muškarac zaklopi karte.

Jedan od mehničara krenuo je napred, ali ga drugi dodirnu po ruci. Den je pesnicom otvorio njihava vrata i izašao.

Miš pogleda unaokolo. Ponovo se čuo zveket stakla, ali tiši. Kelner je uključio usisivač u svoj ručni zglob i mašina je zazujala preko nečistoće i krvavih komadića stakla. "Hoćete li još neko piće?"

"Ne", Mišev glas prošapta iz oštećenog grkljana. "Ne. Završio sam. Ko je to bio?"

"Bio je kiborški spojnik na Roku. Već čitavu nedelju dana naokolo pravi nered. Na mnogim mestima izbace ga čim uđe. Kako je moguće da imate toliko teškoća da nađete posao?"

"Nikada ranije nisam bio na međuzvezdanom putovanju", hrapavo prošapta Miš. "Svedodžbu sam dobio tek pre dve godine. Od tada sam pri malom prevoznikom preduzeću koje posluje unutar Sunčevog sistema, krećući se po trouglu."

"Mogu da vam dam sve vrste saveta." Kelner isključi usisivač iz

utičnice u svom ručnom zglobu. "Ali, uzdržaću se. Neka vas Ešton Klark prati." Osmehnuo se i vratio iza šanka.

Miš se osećao nelagodno. Zakačio je tamni palac ispod kožnog remena koji mu je stajao preko ramena i krenuo je prema vratima.

"Ej, Miše, hajde odsviraj nam nešto..."

Vrata se zatvoriše iza njega.

Oslabelo sunce, ležalo je kao iskrzano zlato nad planinama. Neptun, velik na nebu, bacao je prigušenu svetlost na ravnici. Zvezdani brodovi leškarili su u servisnim oknima udaljenim nepun kilometar.

Miš je krenuo pored reda barova, jeftinih hotela i restorana. Nezaposlen i klonuo duhom, boravio je u mnogima od njih, svirajući za obrok, spavajući u uglu nečije sobe kada je bio pozvan da zabavlja na kakvom prijemu koji je trajao celu noć. To nije bilo u skladu sa onim što je njegova svedodžba podrazumevala. Nije to bilo ni ono što je želeo.

Krenuo je niz šetalište koje je oivičavalo Pakao-3.

Da bi površinu šetališta učinio nastanjivom, Odbor Zmaja instalirao je ilirvonske peći u cilju topljenja mesečevog jezgra. Sa površinskom temperaturom kakva vlada za vreme blage jeseni, atmosfera se spontano stvarala iz stena. Veštačka jonosfera je takvo stanje održavala. Uzgredna pojava novog topljenja jezgra bia je nastanak Pakla od 1 do 52, vulkanskih pukotina koje su se otvorile na mesečevoj kori. Pakao-3 je gotovo sto metara širok, dubina mu je dvostruko veća (plamena glista tinja na njegovom dnu), a dug je jedanaest kilometara. Kanjon je na mahove goreo i pušio se u bledej noći.

Dok je Miš koračao pored panora, vrući vazduh milovao mu je obraz. Razmišljao je o slepom Denu. Mislio je o noći daleko od Plutona, iza ruba zvezda zvanih Zmaj. I osećao je strah. Dodirnuo je prstima kožnu torbu koju je nosio.

Tu torbu je ukrao kada je imao deset godina. Ona je sadržavala ono što je najviše voleo.

Užasnut, pobegao je od muzičkih tezgi ispod belih svodova, sve dalje između nadstrešnica od smrdljive kože. Čvrsto držeći torbu na stomaku, skočio je preko kutije cevi od morske pene, koja se raspukla i prosula preko prašnjave stene, prošao ispod još jednog

luka, pa se dvadeset metara probijao kroz masu koja je tumarala kroz Zlatnu aleju, gde su somotski izložbeni izlozi kipteli svetlošću i zlatom. Jedva je izbegao momka koji je koračao na petama noseći poslužavnik sa tri ručice, na kome su bile čaše čaja i šolje kafe. Kada je Miš mimoišao momka, poslužavnik je poskočio i nagnuo se; čaj i kafa su se zanjihali, ali ništa se nije prolilo. Miš je nastavio da beži.

Još jedan zavijutak doveo ga je do gomile ukrašenih papuča.

Blato je pljusnulo kada su njegove platnene cipele udarile u oštećeni pod. Zaustavio se, dahćući, i pogledao naviše.

Nije bilo svodova. Laka kiša padala je između zgrada. Jače je stegao torbu, prešao nadlanicom preko vlažnog lica i krenuo vijugavom ulicom.

Konstantinov Izgoreli toranj, truo, oštećen i crn štrčao je iz parkirališta. Kada je stigao do glavne ulice, svet je žurio pored njega, gazeći po tankoj navlaci koja je prekrivala kamenje. Koža tašne udebljala je, oznojena.

Lepo vreme? Mogao bi da grabi sporednom prečicom. Ali ovako: grabio je glavnom ulicom, da bi se donekle zaštitio u jednošinskoj železnici. Probijao se pored poslovnih ljudi, učenika, nosača.

Sanke su zagrmle po kaldrmi. Miš je iskoristio priliku i zakoračio na žutu pokretnu ploču. Vozač se nasmešio - zlatom išaran polumesec na smeđem licu - i dozvolio mu da ostane.

Deset minuta kasnije, dok mu je srce još snažno tuklo, Miš je sišao i zaronio kroz dvorište

Nove džamije. Na sitnoj kiši nekoliko ljudi pralo je noge u kamenitim koritima na zidu.

Dve žene su došle kroz viseća vrata na ulazu, pronašle svoje cipele i krenule niz svetlucave stepenice, žureći po kiši.

Jednom prilikom, Miš je pitao Lea kada je Nova džamija sazidana. Ribar iz Federacije Vlašići - koji je uvek hodao sa jednom nogom golom - počeo se po gustoj, plavoj kosi dok su zurili u zidove boje dima koji su se uzdizali do kubeta i okovanih minareta. "Pre nekih hiljadu godina. Ali, nisam siguran."

Miš je sada tražio Lea.

Istrčao je iz dvorišta i zašao između kamiona, automobila i trolejbusa koji su zakrčivali ulaz na most. Na pešačkom prelazu, ispod jedne

ulične svjetiljke, skrenuo je, prošao kroz gvozdenu kapiju i požurio niz stepenice. Mali čamci, vezani, kloparali su u prljavom talogu. Dalje od malih čamaca, žuto-zelene vode Zlatnog roga talasale su se oko kolja i dokova s hidroplatom. Iza ušća Roga, preko Bosfora, oblaci su se razbijali.

Zraci su se koso probijali i padali na vodeni trag iza feribota koji je plovio prema drugom kontinentu. Miš je zastao na stapenicama, da bi se zagledao preko svetlucavog moreuza, dok je sve više svetlosti naviralo.

Prozori maglovite Azije bleskali su se na zidovima boje peska. Bio je to početak efekta zbog koga su Grci, dve hiljade godina ranije, azijsku stranu grada nazvali Hrizopolis - Zlatni grad. Sada se ona zvala Uskudar.

"Hej, Miše!" Leo mu se javi sa crvene palube, gde je napravio šator preko svog čamca, postavio drvene stolove i naslagao okolo burad kao stolice. Crno ulje ključalo je u bačvi, grejano starinskim generatorom ispunjenim mašću. Pared njega, na žutom postolju, bila je gomila riba. Škrge su im bile nagomilane oko donjih čeljusti, tako da je svaka riba imala zagasitocrven cvet na glavi. "Hej, Miše, šta to imaš?"

Kada je vreme bilo lepo, ovde su ručavali ribari, radnici sa dokova i nosači. Miš se popeo preko prečage dok je Leo ubacio dve ribe. Ulje je prskalo žutu penu.

"Imam ono... ono o čemu si pričao. Imam... Hoću da kažem, mislim da je ta ono o čemu si mi govorio." Reči su navirale, drhtavo, oklevajući, opet drhtavo.

Leo, koji je ime, kosu i zdepasto telo nasledio od dede i bake Nemaca (i koji je svoj način govora stekao u detinjstvu na ribarskoj obali sveta čije su se noći zadržavale deset puta više nego Zemljine), izgledao je zbunjen. Ta zbunjenost pretvorila se u čuđenje kada je Miš pružio kožnu torbu.

Leo ju je uzeo pegavim rukama: "Siguran si, a? Gde si..."

Dva radnika zakoračila su na čamac. Leo je video paniku koja je preletela preko Mišovog lica, pa je sa turskog prešao na grčki: "Gde si našao ovo?" Konstrukcija rečenica bila je ista na svim jezicima.

"Ukrao sam." Mada su reči navirale sa šikljanjem vazduha kroz glasne žice otvrdle bolešću u desetoj godini, cigansko siroče govorilo

je pola tuceta jezika sa obala Sredozemlja mnogo lakše nego oni, slični Leu koji su jezike naučili od hipno-učitelja.

Zidari, prašnjavi od utovarivača (i, moglo se nadati, ograničeni na turski), sedeli su za stolom, masirajući članke ruku i trljajući kičmene utikače na leđima, u koje su se velike mašine uključivale na njihova tela. Poručili su ribu.

Leo se iskrivio i stresao. Srebro je treperilo u vazduhu, a ulje cvrčalo. Tada se Leo naslonio na ogradu i razvezao kanap. "Da." Govorio je polako. "Nijedan na Zemlji, najmanje ovde, nisam znao da postoji. Odakle to je?"

"Nabavio sam ga na bazaru", objasnio je Miš. "Ako se nešto može naći na Zemlji, može se naći na Velikom bazaru." Naveo je poslovicu koja je milione miliona dovodila u Kraljicu gradova.

"Tako čuo sam", reče Leo. Zatim, ponovo na turskom: "Serviraj ručak ovoj gospodi."

Miš je uzeo kutlaču i zahvatio ribu u plastične tanjire. Ono što je ušlo kao srebro, izašlo je kao zlato. Ljudi su izvukli komade hleba iz korpi ispod stola i jeli su rukama.

Zahvatio je još dve ribe iz ulja i doneo ih Leu, koji je još sedeo na ogradi, smeškajući se u torbu. "Povezanu sliku o ovoj stvari mogu li dobiti? Ne znam. Od vremena kada u lovu na metanske sipe u Spoljnim naseobinama bio sam, u ruci nisam imao to. Tada sam prilično dobro svirao." Torba pade, a Leo povuče dah kroz zube. "To lepo je!"

Na njegovim kolenima, u nategnutoj koži mogla je biti harfa, mogao je biti kompjuter. Sa induktivnim površinama kao što je teremin, sa žicama kao kod gitare, niz jednu stranu išle su kratke svirale kao na sitaru. *Teremin - elektronski muzički instrument na kome se boja i visina tona kontrolišu kretanjem slike između dve antene, prema sovjetskom pronalazaču Lavu Tereminu (1896-). Sitar - indijska gitara; prim. prev.* Na drugoj su bile produžene bas svirale gitarine. Neki delovi bili su načinjeni od ružinog drveta, a drugi od nerđajućeg čelika. Bilo je umetaka od crne plastike, a postojala je i postava od pliša.

Leo je okrenuo predmet.

Oblaci su se dalje razdirali.

Sunčevi zraci padali su na polirana zrnca u čeliku. Za stolom, radnici

su lupkali kovanim novcem i krišom se pogledali. Leo im je klimnuo glavom. Stavili su novac na masnu ploču i, začuđeni, otišli sa čamca. Leo je nešto učinio sa kontrolama. Ču se jasno zvonjenje; vazduh se ustalasa; savlađujući zejtinjavi miris vlažnog konopca i katrana, oseti se miris... orhideja? Pre mnogo godina, kada je bio u petoj ili šestoj, Miš ih je osetio prirodne, na poljima koja su ovičavala neki put. (Tada, bili su tu jedna krupna žena u suknji od štampanog materijala, koja je mogla da bude mama, a tri bosonoga muškarca sa velikim brkovima, od kojih mu je za jednog rečeno da mu se obraća sa tata; ali bilo je to u nekoj drugoj zemlji...) Da, orhideja.

Leo pokrenu ruku; talasanje postade svetlucanje. Sjaj je padao iz vazduha, zgušnjavao se u plavu svetlost čiji je izvor bio negde između njih. Miris je bio vlažan kao od ruža.

"Radi!" zabruna Miš.

Leo klimnu glavom. "Bolje od onog koji sam nekada imao. Ilirionska baterija gotovo nova je. One stvari koje na čamcu nekada sam svirao, još mogu li da sviram, pitam se." Lice mu se smrači. "Neće baš najbolje ići. Dugo bez vežbe sam." Zbunjenost je Leovom licu dala izraz koji Miš još nikada nije video. Leova ruka zatvori se oko drške za podešavanje.

Tamo gde je svetlost ispunjavala vazduh, iluminacija se uobličavala u nju, a zatim se ona okrenula i pogledala ih preko ramena.

Miš zatrepta.

Bila je prozirna, ali ipak mnogo stvarnija zbog koncentracije koja mu je bila potrebna da bi odredio njenu bradu, rame, stopalo, lice, dok se okretala, smejala se i na njega bacila neočekivano cveće. Pod laticama, Miš se sagnuo i zatvorio oči. Disao je kao i obično, ali se pri ovom udisaju nije zaustavio. Otvorio je usta mirisima, produžujući dah sve dok mu se dijafragma nije oštro raširila od dna rebara. Zatim se ispod grudne kosti javio bol, pa je on ispustio dah. Brzo. Zatim je počelo sporo vraćanje...

Otvorio je oči.

Ulje, žuta voda Roga, mulj; ali u vazduhu nije cvetalo. Sa jednom čizmom na donjoj prečagi ograde, Leo se poigravao dugmetom.

Ona je iščezla.

"Ali..." Miš je koraknuo, zaustavio se, održavajući ravnotežu na nožnim prstima, dok mu se grlo naprezalo. "Kako...?"

Leo pogleda naviše. "Zarđao ja sam! Nekada bio sam stvarno dobar. Ali, to bilo davno je. Davno. Nekada, nekada na ovoj stvari zaista umeo da sviram sam."

"Leo... možeš li...? Hoću da kažem, rekao si... Nisam znao... Nisam mislio..."

"Šta?"

"Da podučavaš! Možeš li da naučiš... mene?"

Leo pogleda preneraženog Ciganina, dečaka sa kojim se sprijateljiio ovde, na dokovima, kroz priče o svojim lutanjima preko okeana i kroz luke desetak svetova.

Bio je iznenađen. Miševi su se prsti zgrčili.

"Pokaži mi, Leo! Sada mi moraš pokazati!" U govoru je sa aleksandrijskog arapskog prešao na berberski arapski i završio na italijanskom, dok je tražio reč. "Bellissimo, Leo! Bellissimo!"

"Pa..." Leo je osetio nešto što je moglo biti strah u dečakovoj žudnji, pošto je i sam bio naviknut na strah.

Miš pogleda na ukradenu stvar s poštovanjem i stravom. "Možeš li mi pokazati kako se na tome svira?" Zatim je učinio nešto smelo. Uzeo ju je, nežno iz Leovog krila. A strah je bilo osećanje koje je prožimalo čitav Mišev kratki i rastrojani život.

Dohvativši predmet, međutim, započeo je zamršeni proces pronalaženja sopstvenog bića. Čudeći se, Miš je okretao senzorni sirinks tamo-amo.

Na gornjem delu blatnjave ulice koja se vijugavo završavala na brdu iza jedne gvozdene kapije, Miš je imao noćni posao da nosi poslužavnik sa kafom i salepom iz jedne čajdžinice, kroz gomile sveta koje su se kretale gore-dole pored uzanih staklenih vrata, naginjući se da zavire na žene koje su unutra prolazile.

Miš je sada na posao stizao sve kasnije. Ostajao je na čamcu što je duže mogao. Pristanišna svetla žmirkala su kilometar i po dugim dokovima, a Azija je svetlucala kroz maglu, dok mu je Leo pokazivao gde se u uglačanom sirinksu skriva svaki mogući miris, boja, oblik, struktura i pokret. Mišu su oči i ruke počele da se otvaraju.

Dve godine kasnije, kada je Leo oglasio da je prodao svoj čamac i počeo da razmišlja o odlasku na drugu stranu Zmaja, možda do Novog Mansa da lovi peščane klizaljke, Miš je već mogao da nadmaši nakindurenu iluziju koju mu je Leo prvi put pokazao.

Mesec dana kasnije, Miš je i sam napustio Istanbul, čekajući ispod kapljivih kamenih svodova Edernakapija dok mu jedan kamiondžija nije ponudio vožnju prema graničnom gradu Ipsali. Preko granice je ušao u Grčku, dospao u crveni vagon pun Cigana, pa je tokom putovanja povratio svoje znanje romskog, jezika svog detinjstva. U Turskoj je proveo tri godine. Jedino što je poneo kad je pošao, osim odeće koju je imao na sebi, bio je debeli srebrni čvornati prsten, prevelik za bilo koji od njegovih prstiju - i sirinks.

Dve i po godine kasnije, kada je napuštao Grčku, još je imao prsten. Pustio je da mu na jednom malom prstu izraste nokat dug dva centimetra, kao što su to činili i drugi dečaci koji su radili u prljavim ulicama iza Monasteraiki tržnice buva, prodajući tepihe, mesingane drangulije i štošta drugo za turiste, pored ruba geodezijske kupole koja je prekrivala dva i po kvadratna kilometra Atinske pijace; poneo je i sirinks.

Brod za krstarenje, na kome je služio kao palubski radnik, isplovio je iz Pireja za Port Said, proplovio kanal i nastavio put za svoju matičnu luku Melburn.

Kada je zaplovio natrag, ovog puta za Bombaj, bio je zabavljač u noćnom klubu broda: Pontikos Proveki, koji je oživljavao velika dela umetnosti, muzičke i grafičke, na vaše zadovoljstvo, okađena mirisima. U Bombaju je dao otkaz, strašno se napio (tada je imao 16 godina) i švrljao po nečistom molu pod mesečinom drhtav i bolestan. Zarekao se da nikada neće svirati za novac ("Hajde, momče! Prikaži nam mozaik na tavanici Svete Sofije, pre nego što nam pokažeš Parteonski friz - i nek' se vrte!").

Kada se vratio u Australiju, bio je palubski radnik. Iskrcao se sa čvornatim prstenom, dugim noktima i zlatnom minđušom u levom uhu. Mornari koji bi prešli ekvator na Indijskom okeanu sticali su pravo na tu minđušu, tokom hiljadu petsto godina. Stjuard mu je uho probio ledom i iglom za šatorsko platno. Još je imao sirinks.

Kada se opet obreo u Melburnu, svirao je na ulici. Mnogo vremena proveo je u jednoj prodavnici kafe koju su često posećivali dečaci iz Kuperove astronautičke akademije. Dvadesetogodišnja devojka sa kojom je živeo, predložila je da pohađa predavanja.

"Hajde, zasluži sebi nekoliko utikača. Na kraju ćeš ih negde dobiti, a takođe bi mogao da stekneš i izvesno obrazovanje o tome kako ih

možeš koristiti i za nešto drugo a ne samo za rad u fabrici. Ti voliš da putuješ. Mogao bi da jedriš između zvezda ili upravljaš đubrarnikom."

Kada je na kraju raskinuo s tom devojkom i napustio Australiju imao je svedodžbu za rad kao kiborški spojnik na svakom brodu za saobraćaj unutar sistema i među sistemima. Još je imao svoju zlatnu minđušu, nokat na malom prstu, čvornati prsten - i sirinks.

Čak i sa tom svedodžbom bilo je teško naći posao za neki zvezdani let pravo sa Zemlje. Tokom nekoliko godina priključio se jednom malom komercijalnom brodu na liniji koja je išla po pomičnom trouglu: od Zemlje do Marsa, od Marsa do Ganimeda, od Ganimeda do Zemlje.

Ali, odsad su njegove oči bile ispunjene zvezdama. Nekoliko dana posle svog osamnaestog rođendana (bar prema onome što su devojka i on, tamo u Melburnu, odredili kao dan njegovog rođendana), Miš se prevezao do drugog Neptunovog meseca, odakle su veliki komercijalni linijski brodovi polazili ka svetovima po čitavom Zmaju prema Federaciji Vlašići, pa čak i do Spoljnih naseobina. Čvornati prsten mu je sada pristajao.

Miš je sada koračao pored Pakla-3, dok mu je peta čizme lupkala, a bosonogo stopalo bilo tiho (kao što je u nekom drugom gradu, na nekom drugom svetu, koračao Leo). To je bio dobitak sa njegovog poslednjeg putovanja. Oni koji su radili u uslovima slobodnog pada u brodovima koji su putovali između planeta razvili su gipkost prstiju jedne noge, neki put obeju, dotle da se ona izjednači sa gipkošću ruku stalnih stanovnika planeta - pa su posle toga čak jedno stopalo držali slobodnim. Komercijalni međuzvezdani teretnjaci imali su veštačku gravitaciju, koja je obeshrabrivala takav razvoj.

Dok je lagano koračao ispod jednog platana, lišće je šumorilo na toplom vetru. Onda ramenom udari u nešto. Posrnuo je, bio je uhvaćen i zaokrenut.

"Ti, trapavi, pacovoliki mali..."

Jedna ruka ga stegnu za rame i zadrža na rastojanju. Miš pogleda uvis, čoveka koji je na njega žmirkao.

Neko je pokušao da raseče to lice. Ožiljak se protezao od podbratka, približio se debelim usnama, uspeo se kroz mišiće obraza - žuto oko

je, začudo, ostalo čitavo - usekao se u levu obrvu; tamo gde se izgubio u crvenoj, crnačkoj kosi, žuto je plamtela bukinja svile. Blesak se uvukao u brazgotinu kao kovani bakar u žilu bronze.

"Gde misliš da si pošao, momče?"

"Žao mi je..."

Čovek je na prsluku imao zlatni diskos oficira.

"Čini mi se da nisam gledao..."

Mišići na čelu se pomeriše. Zadnji deo vilice pastade deblji. S lica poteče zvuk, rasipajući se. Bio je to smeh, pun i prezriv.

Miš se nasmeši sa pritajenom mržnjom. "Izgleda da nisam gledao kuda idem."

"Izgleda da nisi." Ruka se dva puta spustila na njegovo rame. Kapetan je zavrteo glavom i odšetao. Smeten ali oprezniji, Miš je ponovo krenuo. Zatim se zaustavio i pogledao unazad. Na zlatnom diskosu na levom ramenu kapetanovog prsluka stajalo je ime: Lork Von Rej. Miš je dlanom prešao po torbi pod rukom.

Zabacio je crnu kosu koja mu je pala na čelo, pogledao okolo, pa se uspeo na tračnicu. Zakačio je čizmu i stopalo ispod donje prečke, pa izvadio sirinks.

Prsluk mu je bio dopola vezan vrpcom. Priljubio je instrument uz male, istaknute mišiće grudi. Mišovo lice se spustilo, a duge trepavice su se sklopile. Njegova ruka sa prstenom i trzavicom, spustila se prema induktivnim površinama. Vazduh se ispunio slikama koje su se sudarale...

2.

Ketin, dugačak i naočit, gegao se prema Paklu-3, pogleda upravljelog na tlo, sasvim odsutan duhom!

"Hej, momče!"

"A?"

Neobrijani skitnica nagnuo se preko ograde, držeći se za prečku ljuspastim rukama.

"Odakle si?" Skitničine oči bile su zamagljene.

"Sa Lune", odgovori Ketin.

"Iz jedne male, bele kuće, u ulici oivičenoj drvoredom, sa biciklom u

garaži? Ja sam imao bicikl."

"Moja kuća bila je zelena", reče Ketin. "I ispod vazdušne kupole. Doduše, imao sam bicikl."

Skitnica se povi oko ograde. "Ne znaš ti, momče, ne znaš."

Treba saslušati ludake, pomisli Ketin. Postaju sve ređi. I upamtio je da to pribeleži.

"Pre mnogo vremena... mnogo!" Starac zajeca.

Ketin je zavrteo glavom i nastavio da hoda.

Bio je nespretan i besmisleno visok - gotovo dva metra. Do te visine stigao je kada je imao šesnaest godina. Nikada ne poverovavši da je doista toliko visok, deset godina kasnije još se trudio da pogrbi ramena. Svoje ogromne ruke zadenuo je za kaiš kratkih pantalona. Dok je hodao, rukavi su mu lepršali na vetru.

Sećanja su ga vratila na mesece.

Ketin, rođen na mesecu, voleo je mesece. Uvek je živeo na mesecima, izuzev vremena za koje je svoje roditelje, stenografe u Sudu Zmaja na Luni, ubedio da mu dopuste da se obrazuje na univerzitetu na Zemlji, u tom centru učenja o tajanstvenom i neprobojnom Zapadu, Harvardu, još luci za bogate, ekscentrične i naočite - od čega je on posedovao poslednje dve osobine.

Promene koje preinačuju površinu planete, od himalajskih visova do blagih, žarećih, saharskih dina, poznavao je samo iz priča. Ledene lišajske šume marsovskih polarnih kapa ili bruseće reke prašine na ekvatoru crvene planete, ili merkursku noć naspram dana na Merkur - iskusio je jedino posredstvom psihoramskih dnevnika putovanja.

Nije to bilo ono što je Ketin znao, što je voleo.

Meseci?

Meseci su mali. Mesečeva lepota je u varijacijama istovetnosti. Sa Harvarda se Ketin vratio na Lunu, odatle je otišao na Stanicu Fobos, gde se utaknuo u bateriju jedinica za snimanje, kompjutera niskog kapaciteta i adresografa - proslavljeni činovnik arhive. U časovima kada se nije nalazio na dužnosti, u traktorskoj odeći, sa polarizovanim sočivima, istraživao je Fobos, dok se Deimos, sjajna gromada stena široka petnaest kilometara, ljuljao nad uznemirujuće bliskim horizontom. Najzad je opremio ekipu za spuštanje na Deimos i istražio ovaj sićušni mesec onako kako se samo majušni svet može

istražiti. Zatim je prešao na Jupiterove mesece. Io, Evropa, Ganimed, Kalisto okretali su se pred njegovim smeđim očima. Saturnovi meseci, pod difuznim osvetljenjem s prstenova, rotirali su pred njegovim usamljениčkim nadzorom dok je tumarao iz privremenog logora na tlu gde se bio smestio. Istraživao je sive kratere, sive planine, doline i kanjone danima i noćima zaslepljujuće jačine. Jesu li meseci isti?

Da je Ketin došao na neki od njih i naglo sklonio štitnik za oči, odmah bi mu se prikazali petrološka građa kristalinske formacije i opšti topografski izgled. Visoki Ketin naučio je da pravi suptilne razlike u pogledu izgleda i osobina tla. Upoznao je strasti koje proističu iz raznovrsnosti čitavog jednog sveta ili celog čoveka - ali ih nije voleo.

Prema svom nedopadanju odnosio se na dva načina.

Zarad unutrašnjeg iskazivanja pisao je roman.

Dragim kamenjem ukrašeni magnetofon koji su mu njegovi roditelji dali kada je dobio stipendiju visio je na lancu sa članka njegove ruke. Do sada je već sadržavao nekoliko stotina hiljada reči beležaka. Još nije započeo ni prvo poglavlje.

Zarad spoljnog iskazivanja, izabrao je ovaj samotni život ispod svojih obrazovnih mogućnosti, koji nije bio u skladu čak ni sa njegovim temperamentom. Polako se sve više udaljavao od žiže ljudske aktivnosti, koja je za njega još bila svet zvani Zemlja. Samo mesec dana ranije završio je kurs za kiborškog spojnika. Tog jutra prispeo je na ovaj poslednji Neptunov mesec, poslednji mesec Sunčevog sistema.

Njegova smeđa kosa bila je svilasta, razbarušena, dovoljno duga da je ščepate u tuči (ako ste toliko visoki). Njegove ruke, pod kaišem, trljale su pljosnati stomak. Kada je dospeo do prolaza, zastao je. Neko je sedeo na ogradi i svirao na senzornom sirinksu.

Nekoliko ljudi zaustavilo se da bi posmatralo.

Boje su oticale u vazduh u fuginim šarama, dok je oblik potcrtavao ćarlijanje i padao da bi stvarao nove forme - svetliji smaragd, tamniji ametist. Mirisi su ispunjavali vetar sirćetom, snegom, okeanom đumbirom, bulkama, rumom. Jesen, okean, đumbir, okean, jesen; ponovo okean, okean, okeanska plima, dok se svetlost penila u

nejasnom plavetnilu koje je isticalo Miševo lice. Žuborio je električni arpeđo neorege. *Rege - melodija koja se zasniva na drevnoj, tradicionalnoj hinduskoj skali ili šablonu; prim. prev.*

Sedeći na ogradi, Miš je gledao među slike, implozije na sjajnim implozijama, i sopstvene smeđe prste koji su skakutali po žicama dok je svetlost sa mašine proticala na zadnji deo njegovih ruku. Prsti mu padoše. Slike izbiše ispod njegovih dlanova.

Okupilo se dvadesetak ljudi. Žmirkali su, okretali glave. Svetlost iluzije utopila im se u očne duplje, plovila im po linijama oko usta, ispunjavala im dubine bora na čelu. Jedna žena trljala je uho i kašljala. Jedan čovek probio je donji deo svojih džepova.

Ketin pogleda niz glave.

Neko se tiskao napred. Ne prestavši da svira, Miš pogleda naviše.

Slepi Den priđe, zaustavi se, pa zatetura u vatri sirinksa.

"Hej, beži odatle..."

"Hajde, stari, skloni se..."

"Ne možemo da vidimo šta momak izvodi..."

U sredini Miševe kreacije, Den se zaklati tresući glavom.

Miš poče da se smeje; zatim se njegova smeđa ruka zatvori preko projekcione ručke, a svetlost i zvuci i mirisi uobličise se u ogromnog demona, koji stade ispred Dena, blejeći, kreveljeći se i lupajući krilima koja su svakim udarom menjala boje. Zavijao je kao truba, uvijao lice da bi nalikovalo Denovom, a treće oko mu se okretalo.

Ljudi počеше da se smeju.

Spektar đipi i utopi se u Miševe prste. Ciganin se zlobno kezio.

Den posrnu, zamlativši jednom rukom. Kričeći, demon okrenu leđa, savi se. Začu se zvuk kao kada proradi ispusni ventil, a gledaoci zakukaše osetivši smrad.

Ketin, koji je bio oslonjen na ogradu pored Miša, osetio je kako mu nelagodnost ispunjava vrat toplinom.

Demon je poskakivao.

Ketin je sišao, ispružio dlan preko vizuelnog induktivnog polja, i slika se zamaglila.

Miš oštro pogleda naviše: "Hej..."

"Ne treba to da radiš", pripreti Ketin, zabivši svoju veliku ruku u Mišovo rame.

"On je slep", reče Miš, "Ne može da čuje, ne može da oseti miris - ne

zna šta se dešava..." Crne veđe su mu se spustile, ali je prestao da svira.

Den je stajao sam usred mase, rasejan. Iznenada, on kriknu, pa još jednom. Zvuk mu je zveketao u plućima. Gomila se ustalasala unatrag. Miš i Ketin pogledaše u pravcu omlitavele Denove ruke.

Obučen u tamnoplavi prsluk, sa zlatnim diskosom i ožiljkom koji kao da je plamteo ispod buktinje, kapetan Lork Von Rej odvojio se od linije gomile.

Den ga je prepoznao kroz svoje slepilo. Zatim se okrenuo, teturajući iz kruga. Gurnuvši jednog čoveka, udarivši nadlanicom rame jedne žene, izgubio se u gomili.

Pošto se Den izgubio, a sirinks se više nije čuo, pažnja mase se usmeri na kapetana. Von Rej se lupio po bedru, tako da je njegov dlan zazvučao kao udarena daska. "Dosta! Prestani da zapomažeš!" Glas mu je bio snažan.

"Došao sam da prikupim posadu kiborških spojnika za jedno dugo putovanje." Žute oči bile su mu veoma živahne. Crte lica oko rastegljivog ožiljka, ispod garave čupave kose, kezile su se. Ali, bile su potrebne čitave sekunde da bi usta i veđe postigle taj izraz. "Hajde, ko od vas želi prihvat do pola puta do ruba noći? Jeste li hodači po pesku, ili ste trkači do zvezda? Ti!" Pokazao je na Miša, koji je još sedeo na ogradi. "Hoćeš li da pođeš?"

Miš siđe: "Ja?"

"Ti i tvoj pakleni vergl! Ako misliš da možeš paziti kuda ideš, želim nekog da mi opsenari vazduh pred očima i golica mi ušne školjke. Prihvati posao."

Osmeh je Miševe usne sklonio sa zuba. "Važi", i dalje se cerio. "Poći ću." Reči su iz mladog Ciganina izlazile pijanim šapatom starca. "Sigurno da ću poći, kapetane." Miš je klimao glavom, dok je njegova zlatna minđuša blistala iznad vulkanske pukotine. Vrući vetar koji je dunuo preko ograde opekao je pramenove njegove crne kose.

"Imaš li drugara sa kojim bi hteo da kreneš na ovo putovanje? Potrebna mi je posada."

Miš, koji nikoga u ovoj luci nije naročito voleo, pogleda ka neverovatno visokom mladiću koji ga je sprečio da dalje kinji Dena. "Šta kažeš, mališa?" Palcem je pokazao na začuđenog Ketina. "Ne poznajem ga, ali je on dovoljno drugar."

"U redu, onda. Prema tome, imam..." kapetan Von Rej je za trenutak skupio oči, procenjujući Ketinova zgrbljena ramena, uzani grudni koš, dugo lice i bledoplave oči koje su se pomicala iza kontaktnih sačiva, "...dvojicu." Ketinove uši se zacrveneše.

"Ko još? Šta je? Bojite se da napustite ovaj maleni izvor gravitacije u čijem levku je sunce od pola litra?" Naglo trgnu bradu ka visokim planinama. "Ko će poći sa nama tamo gde je noć večnost, a jutro opomena?"

Jedan čovek iskorači. Sa kožom boje kao kod carskog grožđa, imao je visoko čelo i pune crte lica. "Ja sam za odlazak." Kada je progovorio, zatalasali su mu se mišići ispod podbratka i navrh čupavog skalpa.

"Imaš li drugara?"

Istupio je i drugi čovek. Koža mu je bila prozirna, kao sapun. Kosa mu je podsećala na belu vunu. Odmah je padala u oči sličnost. Imao je iste oštre linije na uglovima debelih usana, isto udubljenje ispod nozdrva, isti prevoj na jagodicama lica: bili su to blizanci. Kada je čovek okrenuo glavu, Miš je video treptave ružičaste oči, zastrte srebrom.

Albino je svoju široku ruku - gomilu zglobova i noktiju uništenih radom, spojenih sa podlakticom debelim, pulsirajućim venama - spustio na rame svoga brata. "Zajedno ćemo."

Njihov glas, spor, sa južnjačkim naglaskom, bio je istovetan.

"Još neko?" Kapetan Von Rej je gledao gomilu.

"Hoćete li mene da uzmete, kapetane?"

Jedan čovek je iskoračio.

Nešto je lupnulo na njegovom ramenu.

Njegova žuta kosa se zatresla, zbog vetra, ali ne iz provalije. Vlažna krila su zašuštala, ponovo se ispružila, kao oniks, kao liskun. Čovek je dodirnuo rukom mesto gde su crne kandže stajale u obliku epoleta na njegovom čvornatom ramenu i pomilovao čakljaste jastučice lopatastim palcem.

"Imaš li još nekog drugara, osim svog ljubimca?"

Držeći svoju malu ruku u njegovoj, iskoračila je, sledeći ga na rastojanju od njihove dve ruke.

Vrbova grana? Ptičje krilo? Vetar u prolećnom hujanju? Miš je suzio svoje čulne mogućnosti da bi izjednačio njeno lice u blagosti. Ali nije

uspeo.

Imala je oči boje čelika. Male grudi propinjale su se ispod prsluka, u ritmu disanja. Onda je čelik zasvetlucao, dok je ona posmatrala okolo. (Ona je snažna žena, pomisli Ketin, koji je umeo da zapazi takve tananosti.)

Kapetan Von Rej sklopi ruke. "Vas dvoje i ta životinja na tvom ramenu?"

"Šest ljubimaca, kapetane, imamo", reče ona.

"Ako su naviknuti da se dobro ponašaju na brodu, lepo. Ali ću izbaciti prvog lepršajućeg đavola o koga se sapletem."

"Dogovoreno, kapetane", reče čovek. Kose oči na njegovom rumenom licu živahnuše osmehom. Zatim je slobodnom rukom dohvatio svoj suprotni biceps i skliznuo prstima niz plavu dlaku koju je imao na obe podlaktice, na stražnjem delu svakog zgloba, a zatim ženinu ruku prihvatvo u obe svoje ruke. Bio je to par koji je igrao karte u baru, priseti se Miš. "Kada da dođemo na brod želite?"

"Jedan čas pre zore. Moj brod se diže da bi se susreo sa suncem. To je Rok na Pristaništu 17. Kako vas zovu vaši prijatelji?"

"Sebastijan." Životinja udari po njegovom zlatnom ramenu.

"Tij." Senka joj pređe preko lica.

Kapetan Von Rej sagnu glavu i upilji svojim tigrovskim očima ispod veđa boje rđe. "A vaši neprijatelji?"

Čovek poče da se smeje: "Prokleti Sebastijan i njegovi krilati crni mezimci."

Von Rej pogleda ženu: "A tebe?"

"Tij." Tako, meko. "Jednako."

"Vas dvojica." Von Rej se okrenu blizancima. "Vaša imena?"

"On je Idas", reče albino, i još jednom stavi ruku na bratovo rame.

"...a on je Linseos."

"A šta bi kazali vaši neprijatelji ako bih njih zapitao ko ste?"

Tamnokosi blizanac slegnu ramenima. "Samo Linseos..."

"...i Idas."

"Ti?" Von Rej klimnu glavu prema Mišu.

"Ako ste mi prijatelj, možete me zvati Miš. A neprijatelj, nikada mi neće saznati ime."

Von Rejovi očni kapci se spustiše dopola preko žutih očnih jabučica kada je pogledao visokog mladića.

"Ketin Kraford." Ketin je samog sebe začudio što se dobrovoljno javio. "Kada mi neprijatelji kažu kako me zovu, reći ću vam, kapetane Von Rej."

"Mi smo na dugom putovanju", reče Von Rej, "pa ćete se suočiti sa neprijateljima za koje niste ni znali. Jurišamo na Princa i Rubi Red. Polećemo praznim teretnim brodom, a vraćamo se - ako točkovi mašine budu valjano radili - sa punim tovarom. Hoću da znate da je ova plovidba obavljena već dvaput. Jednom jedva da je i započeta. A jednom sam došao nadomak cilja. Ali, prizor je bio preteran za neke članove moje posade. Ovog puta, nameravam da stignem tamo, napunim tovarni prostor - i vratim se."

"Za čime jurimo?" upita Sebastijan. Stvorenje na njegovom ramenu premestilo se s noge na nogu, lupnuvši krilima da bi uspostavilo ravnotežu. Raspon krila iznosio je oko dva metra. "Šta kapetane, tamo nalazi se?"

Von Rej zabaci glavu kao da je mogao videti svoje odredište. Zatim je pogledao nadole, lagano: "Tamo..."

Miš je imao čudan osećaj pozadi na vratu, kao da je to bila odeća na kojoj je neko skresao slobodni kraj i razmrsio tkaninu.

"Tamo negde", reče Von Rej, "nalazi se nova."

Strah?

Miš je za trenutak pretražio zvezde i našao Denovo ugaslo oko.

A Ketin je u sećanju prelazio preko vrtača na mnogim mesecima, očiju iskolačenih pod zaštitnim vizikom, dok je, negde, sunce kolapsiralo u sopstvenu utrobu.

"Lovimo jednu novu."

To je pravi strah, pomisli Miš. Nešto više nego klepetanje životinje po grudima i pljeskanje po rebrima.

To je početak milion putovanja, pomisli Ketin, sa vašim stopalima pričvršćenim na isto mesto.

"Moramo da odemo do plamtećeg oboda te implodirajuće zvezde. Čitav kontinuum u području nove je prostor koji je zakrivljen. Treba da stignemo do tog ruba haosa i donesemo pregršt vatre, sa što manje usputnog zastajkivanja. Onde gde idemo ne važe nikakvi zakoni."

"Na koje zakone mislite?" upita Ketin. "Čovekove, ili prirodne zakone fizike, psihologije i hemije?"

Von Rej je načas oklevao. "Na sve njih."

Miš je povukao kožni remen preko ramena i spustio sirinks u torbu.

"Ovo je trka", reče Von Rej. "Ponavljam, protivnici su nam Princ i Rubi Red. Nema ljudskog zakona kojim bih mogao da ih zadržim. A tokom približavanja novi, ostali će otpasti."

Miš strese kosu koja mu je bila pala na čelo.

"Biće to opasna plovidba, a, kapetane?" Mišići na njegovom smeđem licu poskočiše, cepteći, zaustavivši se na kraju u izraz cerenja da bi sprečili drhtanje. Njegova ruka, u torbi, udarala je po oblozi sirinksa. "Zaista opasna plovidba." Njegov nejasni glas kao da je iskušavao opasnost. "Zvuči kao putovanje o kome bih mogao da pevam." Ponovo je iskušavao.

"O toj... pregršti vatre koju donosimo", poče Linseos.

"Teret puno iznosi", ispravi ga Von Rej. "Sedam tona. Sedam grumenova, svaki po jednu tonu."

Idas reče: "Ne možete doneti kući sedam tona vatre..."

"...pa, šta zapravo teglimo, kapetane?" završi misao Linseos.

Posada je iščekivala. Oni koji su stajali blizu posade takođe su iščekivali. Von Rej podiže ruku i njome protrlja desno rame. "Ilirion", reče. "I to ćemo ga dobiti sa samog izvora." Ruka mu pade. "Dajte mi vaše klasifikacione brojeve. A zatim, hoću da se vidimo na Roku jedan sat pre zore."

"Uzmi piće..."

Miš je odgurnuo ruku i nastavio da igra. Muzika je tekla preko metalnih zvona, dok su crvena svetla smenjivala jedno drugo oko šanka.

"Uzmi..."

Mišova bedra trzala su se u skladu sa muzikom. Tij se bacakala prema njemu, zabacujući svoju tamnu kosu sa svetlucavog ramena. Oči su joj bile zatvorene, a usne su podrhtavale.

Neko je nekom drugom kazao: "Evo, ne mogu ovo da pijem. Popij to umesto mene."

Tapšala je, prilazeći mu. Onda je Miš zatreptao. Tij je počela da se talasa.

On opet zatrepta.

Onda je ugledao Linseosa kako drži sirinks svojim belim rukama.

Brat je stajao iza njega; smejali su se. Prava Tij sedela je za stolom u uglu, mešajući karte.

"Hej", viknu Miš i brzo krenu u tom pravcu. "Slušaj, ne magarči se sa mojom stvarkom, molim te. Ako znaš da na njoj sviraš, stvar je u redu. Ali prvo me pitaj."

"Aha", reče Linseos. "Ti si bio jedini koji je to mogao da vidi..."

"...da je to bilo na upravljačkom zraku", dopuni Idas. "Žao nam je."

"U redu je", reče Miš, uzimajući sirinks natrag. Bio je pijan i umoran. Izašao je iz bara, zatim lutao oko sjajećeg ruba Pakla-3, pa je na kraju prešao preko mosta koji je vodio prema Pristaništu 17. Nebo je bilo crno. Dok je hodao, rukom klizeći po ogradi, prsti i podlaktica bili su mu odozdo obasjani narandžastom bojom.

Ispred njega, neko je stajao nagnut preko ograde.

Usporio je.

Ketin je sanjivo gledao u ambis; svetlost koja je dolazila odozdo, davala je njegovom licu đavolji izgled.

U prvi mah, Mišu se učinilo da Ketin razgovara sam sa sobom. Zatim je ugledao draguljima ukrašenu spravu u njegovoj ruci.

"Zaseci u ljudski mozak", govorio je Ketin magnetofonu. "Između cerebruma i medule naći ćeš nervni grozd koji podseća na ljudski lik, visok svega par centimetara. On povezuje čulne utiske koji dolaze izvan mozga sa cerebralnim apstrakcijama koje se stvaraju unutra. Uravnotežuje zapažanje sveta izvan sa znanjem sveta unutra. Zaseci kroz zbrku spletki koja spaja jedan svet sa drugim..."

"Hej, Ketine."

Ketin ga pogleda. Odozdo je izbijao vazduh vreo od lave.

"...povezuje jedan zvezdani sistem sa drugim, koja održava Sunčev sektor Zmaja, Federaciju Vlašići i Spoljne naseobine kao pojedinačne entitete: naći ćeš kovitlac diplomata, izabranih ili samo naimenovanih zvaničnika, poštenih ili korumpiranih već prema prilikama - ukratko, vladinu matricu koja svoj oblik dobija na osnovu svetova koje predstavlja. Funkcija toga je da zadovolji i uravnoteži društvene, ekonomske i kulturne pritiske koji je pomeraju i protiču kroz carstvo.

A kad bi se moglo zaseći neposredno kroz kakvu zvezdu, usredsređena u gorućem gasu bila bi kugla čiste nuklearne materije, kondenzovana i isparljiva, sabijena u to stanje težinom okolne tvari,

sferična ili spljoštena već prema obliku samog sunca. Tokom solarnog uzburkavanja, ovo središte prenosi vibracije poremećaja neposredno kroz masu zvezde, da bi poništilo vibracije koje potiču od plimnih pomeranja na površini sunca.

Povremeno se nešto poremeti u pogledu sićušnih tela koja uravnotežuju opažajne pritiske na ljudski mozak.

Često vladina i diplomatska matrica ne može da održi pritiske svetova kojima vlada.

A kada nešto krene loše s ravnotežnim mehanizmom unutar sunca, rasejavanje neverovatne zvezdane moći prerasta u titanske sile koje sunce pretvaraju u novu..."

"Ketine?"

Isključio je magnetofon i pogledao Miša.

"Šta to radiš?"

"Snimam beleške za svoj roman."

"Tvoj šta?"

"Arhaičnu umetničku formu koju je potisnula psihorama. Avaj, bila je kadra za iščezle tananosti - i duhovne i artistske - koje neposredniji oblik nije još uspeo da dostigne. Ja sam anahronizam, Miše." Ketin se nasmeši. "Hvala za moje zaposlenje."

Miš slegnu ramenima. "O čemu pričaš?"

"Psihologija." Ketin je vratio magnetofon u džep. "Politika i fizika. Tri reči koje počinju sa P." *Na engleskom: Psychology, Politics, Physics; prim. prev.*

"Psihologija?" Zapita Miš. "Politika?"

"Umeš li da čitaš i pišeš?" upita Ketin.

"Znam turski, grčki i arapski. Ali, engleski ne znam baš najbolje. Ta slova nemaju nikakve veze sa zvucima koje praviš."

Ketin klimnu glavom. I on je bio pljan. "Duboku. Upravo zbog toga engleski je tako lep jezik za pisanje romana. Ali, ja previše pojednostavljujem."

"Kako stoji stvar sa psihologijom i politikom? Fiziku znam."

"Posebno", Ketin kao da je govorio bujajućoj, sjajećoj prugi vlažnih stena, koja je vijugala dvesta metara niže, "psihologijom i politikom našeg kapetana. One me zanimaju."

"U kom pogledu?"

"Njegova psihologija, na ovoj tački, naprosto je neobična, jer je

nepoznata. Imaću priliku da je posmatram dok budemo napredovali. Ali politika je bremenita mogućnostima."

"Je l' da? Šta mu to znači?"

Ketin sklopi prste i osloni obraz na zglobove.

"Pohađao sam jednu ustanovu visokog obrazovanja u ruševinama zemlje koja je nekada bita značajna. Prekoputa zatvora nalazila se zgrada pod nazivom 'Von Rejova, psihonaučna laboratorija'. To je po svoj prilici bio skoriji pridodatak, kako procenjujem, od pre sto četrdeset godina."

"Kapetana Von Reja?"

"Mislilm da mu je to bio deda. To je pridodato školi u čast tridesetogodišnjice nezavisnosti koju su Sudovi Zmaja dali Federaciji Vlašići."

"Von Rej je sa Vlašića? Ne govori kao da je odatle. Za Sebastijana i Tij imam utisak da jesu. Jesi li siguran?"

"Siguran sam da su tamo posedi njegove porodice. Mora da je mnogo vremena proveo diljem vasiona, putujući na način na koji bismo želeli da se naviknemo. Koliko misliš da ima imovine u sopstvenom teretnjaku?"

"Da ne radi za neko udruženje kompanija?"

"Ne osim ako je u posedu njegove porodice. Sva je prilika da je porodica Von Reja najmoćnija u Federaciji Vlašići. Ne znam da li je kapetan neki dalji rođak dovoljno srećan da ima isto ime, ili je direktni naslednik i potomak. Ali mi je poznato da je to ime povezano sa rukovođenjem i organizacijom čitave Federacije Vlašići; to je takva porodica koja ima letnjikovac u Spoljnim naseobinama i jednu ili dve gradske kuće na Zemlji."

"Znači, on je veliki čovek." Miš je govorio promuklo.

"Jeste."

"A šta je sa Princom i Rubi Red, o kojima je govorio?"

"Jesi li glup ili jednostavno proizvod preterane specijalizacije u trideset prvom veku?" upita Ketin. "Ponekad sanjarim o povratku velikih renesansnih ličnosti dvadesetog veka: Bertranda Rasela, Suzane Lenger, Pedžt Devlina." Pogledao je Miša. "Ko pravi svaki pogonski sistem koga možeš da se prisetiš, međuplanetski ili međuzvezdani?"

"Firma Red-šift limited..." *Red-šift (etimološki, Red-shift - 'crveni*

pomak' u astronomiji, pomeranje linija prema crvenom delu elektromagnetskog spektra usled udaljavanja objekta; prim. prev. Miš zastade. "Onaj Red?"

"Da on nije Von Rej, pretpostavio bih da govori o nekoj drugoj porodici. Budući da jeste, sva je prilika da govoriš baš o tim Redovima."

"Do đavola", reče Miš. Red-šift bilo je ime na etiketama koje se toliko često pojavljuju da ga čak i ne zapažate. Firma je izrađivala komponente za sve moguće vasijske pogone, alate za njihovo demontiranje, mašine za njihovo servisiranje, delove za zamenu.

"Redovi su industrijska porodica koja svoje korene vuče još iz zore vasijskih putovanja; naročito čvrsto stoje na Zemlji i uopšte po čitavom Sistemu Zmaj. Porodica Von Rej nije toliko stara, ali je imućna u Federaciji Vlašići. A sada su oni u trci sa sedam tona iliriona. Zar to ne izaziva podrhtavanje tvoje političke osetljivosti zbog ishoda?"

"A zašto bi?"

"Da bi bio nepokolebljiv", reče Ketin, "umetnik koji se zanima za samoizražavanje i prenošenje svog unutrašnjeg sveta treba, pre svega, da bude apolitičan. Ali stvarno, Miše."

"O čemu ti govoriš, Ketine?"

"Miše, šta za tebe znači ilirion?"

Razmišljao je. "Ilirionska baterija omogućuje da moj sirinks svira. Znam da ga koriste da bi održavali mesečevo jezgro vrelin. Ima li to kakvu vezu sa nadsvetlosnim pogonom?"

Ketin zatvori oči. "Ti si registrovani, oprobani, kompetentan kiborški spojnik, kao i ja što sam, je l' da?" Na ovo 'je l' da', otvorio je oči.

Miš klimnu glavom.

"Oh, za obnovu nekog obrazovnog sistema u kome je razumevanje bitan deo znanja..." Ketin je govorio u treperavu tamu. "Uzgred rečeno, gde si prošao svoju kiboršku obuku, u Australiji?"

"Aha."

"Brojke. Miše, u bateriji tvog sirinksa nalazi se znatno manje iliriona, s deliteljem od dvadeset ili dvadeset pet, nego, recimo, u radijumu u fluorescentnoj boji na brojkama tvog radijumskog časovnika. Koliko dugo traje baterija?"

"Pedeset godina, pretpostavlja se. Pakleno je skupa."

"Ilirion potreban da bi se jezgro ovog meseca održavalo u istopljenom stanju, meri se gramima. Količina neophodna za pogon zvezdanog broda istog je reda. Utvrđivanjem količine koja se kopa u rudnicima ili se nalazi slobodna u vasioni, stići će se do nekih osam ili devet hiljada kilograma. A kapetan Von Rej hoće da donese sedam tona!"

"Verujem da će se Red-šift za to prilično zanimati."

Ketin duboko klimnu glavom: "Možda hoće."

"Ketine, šta je ilirion? Pitao sam to više puta na Kuperu ali su mi rekli da je previše složeno da bih shvatio."

"Meni su isto rekli na Harvardu", reče Ketin. "Psihofizika 74 i 75. Otišao sam u biblioteku. Najbolju definiciju dao je profesor Plovnijevski u svom referatu na Oksfordu 2238. godine pred Društvom za teorijsku fiziku. Citiram: 'U osnovi, gospodo, ilirion je nešto drugo.' Čovek se pita da li je to srećna slučajnost usled nedostatka jezičkog dara, ili duboko poznavanje tananosti engleskog. Definicija iz rečnika, verujem glasi nešto kao: '... opšti naziv za grupu iznad tristotog elementa, sa psihomorfnim osobinama, heterotrapnim u odnosu na mnoge obične elemente, kao i imaginarne nizove koji postoje između 107 i 255 u periodnom sistemu'. Kako stojiš sa subatomsom fizikom?"

"Ja sam samo običan kiborški spojnik."

Ketin podiže drhtavu obrvu. "Kao što znaš, ukoliko se penješ iznad 98 na tabeli atomskih brojeva, elementi postaju sve nestabilniji, dok ne dobijemo one pošalice kao ajnštajnijum, kalifornijum, fermijum, s poluživotom od nekoliko stotih delova sekunde... a penjući se još više, i hiljaditih delova sekunde. Što se više penjemo, elementi su sve nestabilniji. Zbog toga je čitav niz između 100 i 298 nazvan - pogrešno - imaginarnim elementima. Oni su sasvim realni. Jednostavno ne opstaju dugo. Na 296 ili u blizini, međutim, stabilnost ponovo počinje da raste. Na tri stotine, vraćamo se na poluživot koji se meri desetinama sekunde, a pet ili šest iznad toga počinje čitav niz elemenata sa poluživotom ponovo u milionima godina. Ti elementi imaju ogromna jezgra i veoma su retki. Ali, neke daleke godine kao što je 1950, otkriveni su hiperoni, elementarne čestice veće od protona i neutrona. Te čestice nose vezujuću energiju koja drži ova super jezgra, kao što obični mezoni drže

jezgra običnijih elemenata. Ova grupa superteških, superstabilnih elemenata potpada pod opšte zaglavlje ilirion. Pa, da ponovo citiram poznatog profesora Plovnijevskog: 'U osnovi, gospodo, ilirion je nešto drugo.' Prema Websterovom rečniku, on je psihomorfan i heterotropan. Pretpostavljam da je to elegantan način da se kaže da je ilirion mnogo stvari za mnogo ljudi." Ketin je okrenuo leđa ogradi mosta i sklopio ruke. "Pitam se šta on predstavlja našem kapetanu?" "Šta je to heterotropan?"

"Miše", reče Ketin, "krajem dvadesetog veka čovečanstvo je bilo očevidac potpunog komadanja onoga što je tada nazivano 'savremenom naukom'. Kontinuum je bio ispunjen 'kvazarima' i radio-izvorima koji se nisu mogli identifikovati. Bilo je više elementarnih čestica nego što je bilo elemenata koji bi se od njih stvarali. A savršeno trajna jedinjenja za koja se godinama smatralo da su nemoguća, masovno su se stvarala i levo i desno, kao KrL4, H4XeO6, RrF4; plemeniti gasovi na kraju krajeva i nisu bili tako plemeniti. Koncept energije ovaploćen u Ajnštajnovoj kvantnoj teoriji bio je otprilike isto tako pravilan, i doveo do isto toliko protivrečnosti, kao teorija trista godina pre toga, da je vatra oslobođena tekućina flogiston. Neke nauke - nije li to čarobno ime? - raspomamile su se. Iskustva prokrčena pomoću psihodelika učinila su da je svako u sve sumnjao, a to je bilo sto pedeset godina pre nego što su čitavu gužvu vratile u neku vrstu koherentnog reda one velike ličnosti sintetičkih i integrativnih nauka, koje su nam toliko poznate i čijim sam ti se navođenjem narugao. A ti, koga su učili koje dugme da pritisne, želiš da ja, koji sam proizvod stolecima starog obrazovnog sistema, utemeljenog ne samo na pružanju informacija nego isto tako na čitavoj teoriji društvenog usklađivanja, tebi, u toku petominutnog protrčavanja objasnim razvoj ljudskog znanja tokom poslednjih deset vekova? Hoćeš da znaš šta je to heterotropni element?"

"Kapetan je rekao da treba da budemo na brodu jedan sat pre zore", usudi se Miš.

"Nije važno, nije važno. Ja sam vičan ovoj vrsti nepripremane sinteze. Daj sada da vidim... Prvo se pojavio rad De Bloa u Francuskoj dvehiljadite, kada je on dao prvu nezgrapnu skalu i svoj, u osnovi tačan, metod za merenje psihičkog pomeranja

električnog..."

"Ne pomažeš mi", promrmlja Miš. "Hoću da saznam nešto o Von Reju i ilirionu."

Krila su krotila vazduh. Tamne prilike su čučale. S rukom u ruci, niže njihovih nogu, uspinjali su se. Tij jednu odgurnu s ruke; ona uzlete. Dve su se iznad Sebastijanovog ramena tukle za mesto. Jedna popusti, a zadovoljna životinja cimnu krilima, okrznuvši Orijentalčevu plavu glavu.

"Hej", zastruga Miš. "Vraćate li se sada na brod?"

"Vraćamo se."

"Samo trenutak. Šta vam predstavlja Von Rej? Znete mu ime?"

Sebastijan se smešio, a Tij ga je gledala sivim očima.

"Mi iz Federacije Vlašići", reče Tij, "ja i ove životinje, jato i gospodar, pod Dimom, *Dim - na engleskom, tamna, mutna, slaba; prim. prev. Mrtvom sestrom, smo rođeni.*"

"Dim, Mrtva sestra?"

"Vlašiće su u drevno doba nazivali Sedam sestara, zato što ih se samo sedam moglo videti sa Zemlje", objasnio je Ketin na Mišovo mrgođenje. "Otprilike nekoliko stotina godina pre naše ere, jedna od vidljivih zvezda postala je nova i ugasila se. Sada postoje gradovi na najbližoj od njenih sagorelih planeta. Ona je još dovoljno topla da održi uslove za život, ali to je uglavnom sve."

"A nova?" upita Miš. "A Von Rej?"

Tij napravi rečit pokret rukom. "Sve. To je velika i dobra porodica je."

"Poznaješ li ovog osobitog kapetana Von Reja?" upita Ketin.

Tij slegnu ramenima.

"A ilirion?" upita Miš. "Šta o tome znate?"

Sebastijan se zgurio među svojim ljubimcima. Krila su se rasprostirala oko njega. Njegova kosmata ruka blago je prelazila sa glave na glavu. "Federacija Vlašići nijedan nema. Sistem Zmaj nijedan nema." On se namršti.

"Neki kažu Von Rej gusar je", usudi se Tij.

Sebastijan oštro pogleda naviše: "Porodica Von Rej velika i dobra porodica je. Von Rej otmen je! Idemo zato sa njim."

Tij, mekše, glasom koji se stišao iza krotkih likova: "Von Rej fina porodica je."

Miš vide Linseosa kako prilazi preko mosta. A deset sekundi kasnije,

Idasa.

"Vas dvojica ste iz Spoljnih naseobina?"

Blizanci se zaustaviše, dodirujući se ramenima. Ružičaste oči treptale su jače nego smeđe.

"Sa Argosa", reče bleđi blizanac.

"Argosa na Tumbanu B-12", naznači tamni.

"Daleke naseobine", dopuni Ketin.

"Šta znate o ilirionu?"

Idas se naslonio na ogradu, namršten, pa se uzdigao tako da je seo.

"Ilirionu?" Raširio je kolena i stavio svoje čvornovate ruke među njih.

"U Spoljnim naseobinama imamo ilirion."

Linseos je seo pored njega. "Tobijas", reče. "Imamo brata koji se zove Tobijas." Linseos se pomeri na prečki, bliže tamnom Idasu. "U Spoljnim naseobinama imamo brata koji se zove Tobijas." Letimično pogleda Idasa, koralnim očima premreženim srebrom. "U Spoljnim naseobinama negde se nalazi ilirion." Članke ruku držao je zajedno, ali su mu prsti bili rašireni, kao latice ljiljana.

"Svetovi u Spoljnim naseobinama?" reče Idas. "Baltus, sa ledom i blatnim rupama i ilirionom, Kasandra, sa staklenim pustinjama velikim kao okeani na Zemlji i džunglama bezbrojnih biljaka, potpuno plavih, sa penušavim rekama galenijuma i sa ilirionom. Salinus, izrovašen kilometar visokim pećinama i kanjonima, sa kontinentom smrtonosnih crvenih močvara i morima iz kojih se uzdižu gradovi izgrađeni od plimnog kvarca sa okeanskog dna, i sa ilirionom..."

"...Spoljne naseobine su svetovi zvezda mnogo mlađih od zvezda ovde, u Zmaju, mnogo puta mlađih od Vlašića", napomenu Linseos.

"Tobijas je u... jednom od rudnika iliriona na Tubmanu", reče Idas.

Glasovi su im postali napeti; pogled im je bio oboren, ali se brzo podizao ka licu onog drugog. Kada su se crne ruke otvarale, bele su se zatvarale.

"Idas, Linseos i Tobijas - odrasli smo na suvom, ekvatorijalnom kamenu Tumbana na Argosu, ispod tri sunca i jednog crvenog meseca..."

"...a i na Argosu ima iliriona. Bili smo divlji. Zvali su nas divljim. Dva crna bisera i jedan beli, razmetala su se i kavžila ulicama Argosa..."

"...Tobijas je bio crn kao Idas. Ja sam bio jedini beo u gradu..."

"...ali, uprkos bleđilu, ne manje divlji od Tobijasa. I rekoše da smo u

rastrojenosti, jedne noći, van sebe zbog dejstva 'blaženstva'."

"...zlatnog praha koji se skuplja u pukotinama stena, a kad se udahne čini da oči svetlucaju bezimenim bojama i nove harmonije vrte se u ušnoj šupljini, a um se širi..."

"...zbog 'blaženstva', napravili smo obličje gradonačelnika Argosa i pričvrstili ga za satni leteći mehanizam, i namestili ga da se uz snažan zvuk vine oko gradskog trga, i govorili satirične stihove o najuglednijim osobama grada..."

"...pa smo zato prognani iz Argosa u divljine Tumbana..."

"...a van grada može se živeti samo na jedan način, a to je da se siđe pod more i da se tavore dani bede u podmorskim rudnicima iliriona..."

"...a nas trojica, koji nikada ništa nismo radili u 'blaženstvu' nego smo se samo smejali i đipali i nismo nikoga ismejivali..."

"...nevini smo bili..."

"...otišli smo u rudnike. Tamo smo radili s vazdušnim maskama i u vlažnim odelima u podvodnim rudnicima Argosa, godinu dana..."

"...godina na Argasu tri meseca je duža od godine na Zemlji, sa šest godišnjih doba umesto četiri..."

"...a na početku naše druge jeseni u boji alge, bili smo spremni da odemo. Ali, Tabijas nije hteo da ide. Njegove ruke poprimile su ritmove plima i oseka; težina rude postala je uteha na njegovim dlanovima..."

"...pa smo tako ostavili brata u rudnicima iliriona i dosegli zvezde, uplašeni..."

"...vidite, bojimo se da je naš brat, Tobijas, našao nešto što ga je odvojilo od nas, i da neko od nas može naći nešto što će razdvojiti preostalu dvojicu..."

"...premda smo smatrali da se nas trojica nikada ne možemo razdvojiti." Idas pogleda Miša. "I mi smo izvan 'blaženstva'."

Linseos trepnu. "Eto šta nama znači ilirion."

"Parafraza", reče Ketin sa druge strane trotoara.

"U Spoljnim naseobinama, koje danas obuhvataju četrdeset dva sveta i oko sedam milijardi: ljudi, praktično čitavo stanovništvo kad-tad ima nešto sa neposrednim dobijanjem iliriona. Verujem da približno jedan od svake trojice ceo svoj život provede radeći na nekom detaljčiću njegovog razvoja i proizvodnje."

"To su statistički podaci", završi Idas, "za Daleke naseobine."
Crna krila su se podigla kada je Sebastijan ustao i uzeo Tij za ruku.
Miš se počeha po glavi. "Pa... pljunimo u ovu reku i pođimo na brod."
Blizanci su se sverali sa ograde. Miš se nagnuo nad vrući bezdan i pljunuo.

"Šta to radiš?"

"Pljujem u Pakao-3. Ciganin mora da pljune tri puta u svaku reku koju prelazi", objasni Miš Ketinu. "Inače, sigurna nevolja."

"Živimo u trideset prvom veku. Kakva sigurna nevolja?"

Miš slegnu ramenima.

"Ja nikada ne pljujem u reku."

"Možda je to nešto što čine samo Cigani."

"Ja da je to zgodna stvar mislim", reče Tij i nagnu se preko ograde pored Miša. Sebastijan se nadneo nad njeno rame. Iznad njih, jednu životinju zahvati struja vrućeg vazduha i zavitla je u mrak.

"Šta to je?" Tij se iznenada namršti, upirući prstom.

"Gde?" Miš pogleda razroko.

Ona je pokazivala pored njega. Ka zidu kanjona.

"Onaj što je pokvario tvoju svirku!"

"Hej!" uzviknu Ketin. "To je onaj slepi čovek!"

Linseos se ugurao između njih. "On je bolestan." Suzio je svoje oči boje krvi. "Taj čovek je bolestan."

Razgoropađen treperenjem svetlosti, Den je teturao rubom prema lavi.

"Izgoreće!" Ketin im se pridružio.

"Ali, on ne može da oseti toplotu!" uzviknu Miš. "On ne vidi... verovatno i ne zna!"

Idas, a zatim Linseos odgurnuli su se od ograde i potrčali uz most.

"Napred!" uzviknu Miš, sledeći ih.

Pratili su ih Sebastijan i Tij, sa Ketinom pozadi.

Deset metara ispod ruba, Den je zastao na jednoj steni, sa ispruženim rukama, pripremajući se za pakleno pikiranje.

Kad su stigli do pročelja mosta - blizanci su se već penjali na ogradu - na ivici kanjona, iznad starca, pojavi se jedna figura.

"Dene!" Von Rejevo lice plamtelo je na svetlosti koja ga je obasjavala. Skočio je. Škriljac je izbio ispod njegovih sandala i razleteo se ispred njega dok je grebao niz padinu. "Dene, nemoj..."

Den je to učinio.

Njegovo telo udari o izbočinu dvadeset metara niže i zavrti se odbačeno nadole.

Miš je ščepao ogradu, nagnječivši stomak kad se nagnuo.

Trenutak potom, Ketin je bio pored njega, nagnuvši se još dublje.

"Uh!" prošapta Miš i odgurnu se da bi odvratio pogled.

Kapetan Von Rej stigao je do stene sa koje je Den skočio. Kleknuo je na jedno koleno, sa obe pesnice na kamenu, ukočeno gledajući nadole. Obličja su se spustila na njega (Sebastijanovi ljubimci), a zatim se opet uzdigla, odnoseći senke. Blizanci su se zaustavili, na grebenu iznad njega.

Kapetan Von Rej je ustao. Pogledao je svoju posadu. Teško je disao. Okrenuo se i pošao natrag uz padinu.

"Šta se dogodilo?" upitao je Ketin kada su se ponovo svi našli na mostu. "Zašto je...?"

"Razgovarao sam sa njim pre samo nekoliko minuta", objasni Von Rej. "Godinama je bio član moje posade. Ali na poslednjem putovanju on je... oslepeo je."

Veliki kapetan; uplašeni kapetan. Koliko li mu je godina, pitao se Miš. Ranije mu je davao četrdeset pet, pedeset. Ali, ova zbrka skresala je deset ili petnaest godina. Kapetan je bio ostareo, a ne star.

"Upravo sam mu kazao da sam sredio da se vrati kući u Australiju. On se zaputio da se vrati preko mosta u dom u kome sam mu rezervisao sobu. Kad sam se osvrnuo... nije ga bilo na mostu." Kapetan pogleda po ostalima. "Hajdemo na Rok."

"Mislim da o ovome treba da izvestite Patrolu", reče Ketin.

Von Rej ih je poveo prema kapiji, prema uzletnom polju, gde je Zmaj u mraku izvijao gore-dole svoj sto metara visoki stub.

"Postoji telefon upravo ovde, na pročelju mosta..."

Von Rej pogledom prekinu Ketina.

"Hoću da napustimo ovu stenu. Ako odavde budemo zvali, zahtevaće da svi sačekamo, kako bi svako izneo svoju verziju u tri primerka."

"Mislim da biste mogli nazvati sa broda", predloži Ketin, "kad poletimo."

Za trenutak, Miš ponovo poče da sumnja u svoju procenu kapetanove starosti.

"Ništa više ne možemo da učinimo za tu jadnu ludu."

Miš je bacio uznemiren pogled na bezdan, pa krenuo praćen Ketinom.

Izuzev vrućih struja, noć je bila sveža, a magla je obesila oreole na induktivno-fluorescentne svetiljke koje su uokviravale polje.

Ketin i Miš išli su na kraju grupe.

"Pitam se šta ilirion znači tom lepotanu tamo", primeti tiho Miš.

Ketin je zagundao i zatakao ruke za pojas. Trenutak kasnije upitao je: "Reci, Miše, šta si mislio o tom starcu i o njegovim uništenim čulima?"

"Kad su poslednji put pokušali da dosegnu novu", reče Miš, "predugo je posmatrao zvezdu kroz senzorski uzlaz i svi nervni završeci su mu sprženi. Nisu uništeni nego uklešteni u neprekidnu stimulaciju." Slegnu ramenima. "Ako to predstavlja neku razliku."

"Oh", reče Ketin i pogleda na pločnik.

Oko njih, počivali su zvezdani teretnjaci. Između njih, mnoga manji, stometarski raketoplani.

Pošto je malo razmislio, Ketin reče: "Miše, da li ti je palo na um koliko ćeš izgubiti na ovom putovanju?"

"Aha."

"I ne plašiš se?"

Miš ščepa Ketinovo rame svojim tankim prstima: "Pakleno se bojim", zaškripa. Zabacio je kosu da bi pogledao svog visokog druga. "Znaš šta? Ne dopada mi se ono sa Denom. Plašim se."

3.

Neko od kiborških spojnika naškrabao je crnim krejonom preko prednje površine krilčanog projektora: "Olga."

"U redu", reče Miš mašini. "Ti si Olga."

Predenje i žmirkanje: tri zelena svetla, četiri crvena. Miš je počeo zamorno proveravanje raspodele pritiska i očitavanje faza.

Da biste pokretali brod od zvezde do zvezde brže od svetlosti, vi koristite uvoje u prostoru, stvarne iskrivljenosti koje materija stvara u samom kontinuumu. Govoriti o brzini svetlosti kao graničnoj brzini predmeta isto je kao govoriti o dvadesetak kilometara na čas kao graničnoj brzini plivača u moru. Ali, čim neko počne da koristi struje same vode, kao i vetra nad vodom, kao što to čini jedrilica, granica iščezava. Zvezdani brod ima sedam energetskih krilaca, koja deluju donekle slično kao jedra. Šest projektora kojima upravljaju kompjuteri grabe krilcima kroz noć. Svaki kiborški spojnik upravlja jednim kompjuterom, a kapetan upravlja sedmim. Krilca energije moraju da budu podešena na promenljive frekvencije pritisaka u stazi; a sam brod biva tiho vitlan iz ove ravni prostora upravo energijom iliriona u svom jezgru. To je ono što su činili Olga i njeni rođaci. Ali, upravljanje oblikom i uglom krilca bilo je najbolje prepustiti ljudskom mozgu. To je bio Mišev posao, prema kapetanovim nalogima. Kapetan je takođe upravljao zaprečavanjem mnogih potkrilčanih osobina.

Pregradni zidovi kabine bili su prekriveni žvrljotinama koje su načinili članovi ranijih posada. Bio je tu i jedan konturni divan. Miš je podesio induktivnu navlaku u nizu od sedamdeset mikrofaradnih zavojničkih kondenzatora, gurnuo poslužavnik u zid i seo.

Pasegnuo je za svojim sitnim leđima pod potkošuljom i dodirnuo utičnicu. Ona mu je bila nakalemljena, tamo, na Kuperu, na bazu kičmene moždine. Prihvatio je prvi povratni kabl koji je pravio omču preko poda da bi nestao u površini kompjutera i poigrao se njime dok dvanaest nožica nije skliznulo u utičnicu i ukleštilo se. Uzeo je manji utikač sa šest nožica i utaknuo ga u utičnicu na donjoj strani svog levog ručnog zgloba, a drugi u utičnicu desnog. Oba radijalna nerva povezao je sa Olgom. Jedna utičnica nalazila mu se na zadnjem

delu vrata. Zavukao je u nju poslednji utikač - kabl je bio masivan i malo mu je cimnuo vrat - i ugledao iskre. Ovaj kabl mogao je da šalje impulse direktno u njegov mozak, zaobilazeći čulo sluha i vida. Već je pristizalo tiho zujanje. Dohvatio je i podesio dugme na površini Olge i zujanje je nestalo. Tavanica, zidovi i pod bili su pokriveni regulatorima. Prostorija je bila dovoljno mala da bi ih većinu mogao dosegnuti sa divana. Ali, kada brod jednom uzleti, on neće više dodirnuti nijedan regulator, nego će upravljanje krilcem vršiti neposredno nervnim impulsima iz svog tela.

"Uvek imam utisak da se spremam za Veliki povratak", u uhu mu zazvuča Ketinov glas. U svojim kabinama širom broda, dok su se uključivali, drugi kiborški spojници pridruživali su se kontaktu. "Osnova kičme uvek se doima kao neprirodno mesto sa koga se vuče pupčana vrpca. Bolje je biti zanimljiva lutkarska predstava. Da li doista znaš kako se radi sa ovom stvari?"

"Ako to dosad niisi naučio", reče Miš, "loše po tebe."

Idas: "Ovo je predstava o ilirionu..."

"...O ilirionu i novi", dopuni Linseos.

"Kaži, Sebastijane, šta radiš sa svojim ljubimcima?"

"Iz činije sa mlekom ih hrane."

"Sa sredstvima za umirenje", pristiže meki Tijin glas. "Oni spavaju sada."

Sva svetla se prigušiše.

Kapetan se ukopčao. Žvrljotine, ožiljci na zidovima, iščezoše. Ostale su samo crvene svetlosti koje su se jurile po tavanici.

"Uzbudljiva igra goa", reče Ketin, "kamičcima u bojama duge."

Miš je petom gurnuo sirinks pod divan i legao. Ispravio je kabl ispod leđa i vrata.

"Sve ispravno?" Von Rejov glas odjeknu kroz brod. "Otvorite prednja krilca."

Mišave oči počеше da trepere novim vidom...

...vasionska luka: svetlosti preko polja, pukotine lave u kori skončale su u tamnim, ljubičastim treptajima na vrhu spektra. Ali iznad horizonta 'vetrovi' su bili blistavi.

"Otvori bočno krilce za sedam stepeni."

Miš je savio ono što bi bila leva ruka, a bočno krilce se spustilo kao krilo liskuna. "Hej, Ketine", prošapta Miš. "Zar to nije nešto!"

Pogledaj..."

Miš zadrhta, zguren u svetlosnom štitu. Olga je preuzela njegovo disanje i rad srca, dok su sinapse kičmene moždine bile usmerene na radne operacije broda.

"Za ilirian, i Princa, i Rubi Red!" uzviknu jedan od blizanaca.

"Zaustavi tvoje krilce!" naredi kapetan.

"Ketine, pogledaj..."

"Lezi i opusti se, Miše", prošapta Ketin. "I ja ću da uradim baš to i mislim na svoju prošlost."

Prazni prostor je hučao.

"Zaista se tako osećaš, Ketine?"

"Možeš sve da podneseš ako se dovoljno potrudiš."

"Vas dvojica, pogledajte", začu se Von Rej.

Pogledali su.

"Uključite stazne pomerače."

Olgina svetla za trenutak su probola njegov vid. Zatim su nestala; vetrovi su ga pomeli. Bilo je to premetanje sa Sunca.

"Zbogom, meseče", prošapta Ketin.

Mesec je pao u Neptun; Neptun je pao u Sunce. I Sunce je počelo da pada.

Pred njima je eksplodirala noć.

Šta je bilo ono najvažnije?

Zvao se Lork Von Rej, a živeo je u Ekstol parku 12, velikoj kući na brdu: Nova Ark (N. V. 73), Ark. To je bilo ono što biste rekli nekom na ulici kad biste se izgubili, i ta osoba bi vam pomogla da nađete svoj dom. Na ulicama Arka bili su postavljeni prozirni štitnici protiv vetra, a večeri od aprila do meseca jumbre bile su zbrisane obojenim isparenjima koja su naletala, razbijala se i kolutala se iznad grada na liticama Tonga. Zvao se Lork Von Rej i živeo... Bile su to detinjarije, stvari koje su istrajavale, prve naučene. Ark je bio najveći grad u Federaciji Vlašići. Majka i otac bili su važne osobe i često na putu. Kada su bili kod kuće, govorili su o Zmaju i njegovom glavnom svetu - Zemlji; govorili su o prestrojavanju i izgledima za nezavisnost Spoljnih naseobina. Imali su goste, od kojih je neko bio većnik a neko poslanik. Pašto je ministar Morgan oženio ujna Sajanu, došli su na večeru. Ministar Morgan dao mu je hologramsku mapu Federacije

Vlašići, koja je izgledala kao komad običnog papira, ali kada se pasmatrala pod tenzorskim zrakom bilo je to gledanje kroz prozor noći sa tačkama svetlosti koje trepere na različitim rastojanjima i maglinskim gasovima koji se uvijaju. "Ti živiš na Arku, drugoj planeti onog sunca tamo", kazao mu je otac, pokazujući dole, gde je Lork raširio mapu preko kamenog stola uz stakleni zid. Napolju, paukovito drveće tilda uvijalo se na večernjem vetru.

"Gde je Zemlja?"

Njegov otac se nasmeja, glasno i usamljeno, u trpezariji. "Ne možeš je videti na toj mapi. Ona pokazuje samo Federaciju Vlašići."

Morgan stavi ruke na dečakovo rame. "Ja tebi sledeći put doneću mapu Zmaja." Ministar, čije oči su imale oblik badema, smešio se.

Lork se okrenu ocu. "Hoću da idem do Zmaja!" A zatim ponovo ministru Morganu: "Ja jednog dana do Zmaja hoću otići!" Ministar Morgan govorio je kao mnogi u njegovoj školi u Kozbiju, kao ljudi na ulici koji su mu pomogli da nađe svoj dom kada se izgubio u svojoj četvrtoj godini (ali ne kao njegov otac ili ujna Sajana), a mama i tata bili su tako strašno uzrujani. ("Toliko smo brinuli! Mislili smo da su te oteli. Ali, ne smeš da ideš onim kartarošima na ulici - čak i ako te dovedu kući!") Njegovi su se roditelji smejali kad im je tako govorio, ali sada im nije bilo smešno, jer im je ministar Morgan bio gost.

Njegov otac zagunđa. "Mapa Zmaja! To je sve što mu treba. Oh da, Zmaja!"

Ujna Sajana se smejala; onda su se nasmejali i majka i ministar Morgan.

Živeli su na Arku, ali su često velikim brodovima odlazili na druge svetove. Imali ste kabinu gde ste mogli preći rukom ispred obojenih tabli i dobiti za jelo sve što biste bilo kad poželeli, ili ste se mogli spustiti do posmatračke palube i gledati vetrove praznog prostora prenete u vidljive šare svetlosti preko mehuraste tavanice, koji su mlatili bojama među zvezdama koje su proticale - i znali ste da idete brže i brže od bilo čega.

Ponekad su njegovi roditelji odlazili do Zmaja, na Zemlju, u gradove koji su se zvali Njujork i Peking. Pitao se kada će ga povesti sa sobom.

Ali, svake godine, poslednje sedmice meseca saluarija, na jednom od velikih brodova odlazili su do još jednog sveta koga nije bilo na

mapi. Zvao se Nova Brazilija i nalazio se u Spoljnim naseobinama. Živeo je i u Novoj Braziliji, na ostrvu Sao Orini, jer su njegovi roditelji tamo imali kuću blizu rudnika.

Prvi put je imena Prine i Rubi Red čuo u kući na Sao Oriniju. Ležao je u tami, vrišteći da upale svetlo.

Njegova majka je najzad došla, odgurnula mrežu protiv insekata (ona nije ni bila potrebna, jer je kuća imala sonike za otklanjanje sićušnih malih bubica koje bi vas napolju povremeno ujele, usled čega biste se časovima čudno osećali, ali je majka volela da bude sigurna). Podigla ga je. "Ššš! Ššš! Dobro je. Zar nećeš da spavaš? Sutra je zabava. Doći će Princ i Rubi. Zar ne želiš da se sa njima poigraš na zabavi?" Nosila ga je po dečijoj sobi, zaustavivši se da pritisne zidni prekidač pored vrata. Tavanica je počela da se okreće sve dok polarizovano okno nije postalo prozračno. Kroz palmino lišće koje je obavijalo krov, dvostruki mesec pljusкао je narandžastu svetlost. Ponovo ga je položila u postelju i pomilovala mu raščupanu, crvenu kosu. Časak zatim, pošla je napolje.

"Nemoj to da isključiš, mama!"

Sklonila je ruku s prekidača. Nasmejala mu se. Osetio je da mu je toplo i obrnuo se da bi kroz zapleteno lišće zurio na mesece.

Princ i Rubi Red poticali su sa Zemlje. Znao je da su roditelji njegove majke bili na Zemlji, u državi koja se zvala Senegal. Praroditelji njegovog oca, takođe su bili sa Zemlje. Iz Norveške. Von Rejovi, plavi i bučni, već generacijama su špekulisali u Vlašićima. Nije znao čime špekulišu, ali mora da je bilo uspešno. Njegova porodica posedovala je rudnik iliriona, koji je radio neposredno iza severnog vrha Sao Orinija. Njegov otac se ponekad šalio da će ga postaviti za malog poslovođu rudnika. 'Špekulisanje' je po svoj prilici bilo to. A meseci su polako plovili; spavalo mu se.

Ne seća se da je bio predstavljen plavookom, crnokosom dečaku s proteznom desnom rukom, niti njegovoj vretenastoj sestri. Ali, sećao se njih troje - sebe, Princa i Rubi - kako su se sledećeg popodneva zajedno igrali u vrtu.

Pokazao im je mesto iza bambusa gde su se mogli uzverati u isklesana kamena usta.

"Šta je ono?" upitao je Princ.

"To su zmajevi", objasnio je Lork.

"Ne postoje zmajevi", rekla je Rubi.

"To su zmajevi. Tako kaže otac."

"Oh." Princ je svojom lažnom rukom dohvatio za donju usnu i podigao se. "Čemu služe?"

"Vereš se u njih. Pasle možeš da se spustiš. Otac kaže da su ih isklesali ljudi koji su pre nas ovde živeli."

"Ko je ovde ranije živeo?" upitala je Rubi. "I šta su hteli sa zmajevima? Pomozi mi da se popnem, Prinče."

"Mislim da su šašavi." Princ i Rubi stajali su između kamenih očnjaka iznad njega. (Kasnije su naučili da su 'ljudi koji su ovde ranije živeli' bili rasa u Spoljnim naseobinama koja je izumrla pre dvadeset hiljada godina; njihove su ih klesarije nadživjele, i na tim porušenim temeljima Van Rej je podigao svoju palatu.)

Lork je skačio prema čeljustima, zakačio se prstima za donju usnu i počeo da se penje. "Pruži mi ruku!"

"Samo trenutak", reče Princ. Zatim, polako, spustio je cipelu na Lorkove prste i prignječio ih.

Lork je zahripao i pao na tlo, uhvativši se za ruku.

Rubi se kikotala.

"Hej!" Ogorčenje je zatreperilo, zbunjenst navrla. Bol mu je dobovala kroz zglob.

"Nije trebalo da se rugaš njegovoj ruci", reče Rubi. "On to ne voli."

"A?" Lork je po prvi put direktno pogledao metalnu i plastičnu kandžu. "Nisam se tome rugao!"

"Jesi", mirno reče Princ. "Ne volim one koji mi se rugaju."

"Ali, ja..." Sedmogodišnji Lorkov um pokušao je da razume ovu iracionalnost. Ponovo je ustao. "Šta to ne valja s tvojom rukom."

Princ se spustio na kolena, ispružio ruku i zanjihao Lorkovu glavu.

"Pogledaj...!" Skočio je unazad. Mehanički krak se tako brzo pokrenuo da je vazduh zašištao.

"Nemoj nikada više da pominješ moju ruku! Sa njom je sve u redu! Sasvim u redu!"

"Ako prestaneš da mu se rugaš", zaključio je Rubi, gledajući nabor na vrhu kamenih usta, "on će ti biti prijatelj."

"Pa, u redu", reče Lork oprezno.

Princ se nasmeši. "Pa, onda smo već prijatelji." Imao je veoma bledu kožu i male zube.

"U redu", reče Lork. Odlučio je da ne voli Princa.

"Ako budeš kazao nešto kao 'hajde da se rukujemo'", reče Rubi, "on će te izmlatiti. A on to može, mada si veći od njega."

Ili od Rubi.

"Hajde, popni se", reče Princ.

Lork se uzverao u usta, pored drugo dvoje dece.

"Šta sada da uradimo?" zapita Rubi. "Da se spustimo?"

"Odavde možeš da gledaš vrt", predloži Lork, "i posmatraš zabavu."

"Ko to voli da gleda staru zabavu?" upita Rubi.

"Ja volim", reče Princ.

"Oh", napravi Rubi. "Voliš. Pa, onda u redu."

Iza bambusa, gosti su se šetali po vrtu. Blago su se smejali, razgavarali su o najnovijoj psihorami, politici, pili iz dugih čaša. Njegov otac stajao je pored fontane, iznoseći nekolicini osoba svoje mišljenje o predloženoj nezavisnosti Spoljnih naseobina - najzad, tu je imao dom i morao je da bude u toku stvari. Bila je to godina kada je na ministra Morgana izvršen atentat. Mada je Andervud bio uhvaćen, još su kolale teorije o tome koja je stranka odgovorna.

Žena sa srebrnom kosom koketirala je sa mladim parom koji je došao sa ambasadorom Selvinom, takođe rođakom. Aron Red, naočit, pravi gospodin, pritesnio je tri mlade dame i popovao im o moralnoj degeneraciji mladeži. Majka se kretala među gostima, češući travu rubom haljine crvene boje, a iza nje je brujao bife.

Povremeno je zastajkivala, da bi ponudila kanape, pića, kao i svoje mišljenje o predlozima za novo prestrojavanje. Sada, godinu dana posle fenomenalno popularnog uspeha, inteligencija je tohu-bohus prihvatila kao legitimnu muziku; tandrkajući ritmovi kotrljali su se preko utrine. Svetlosna skulptura u uglu uvijala se, treperila, rasla sa zvucima.

Onda se njegov otac bučno nasmeja, tako da ga svi pogledaše. "Čujte ovo! Čujte šta mi je Lusuna kazao!" Držao je za rame jednog studenta koji je došao sa mladim parom. Von Rejovo hvalisanje očigledno je mladog čoveka podstaklo na prepirku. Otac je pokretima tražio da to ponovi.

"Samo sam rekao da živimo u dobu kada su ekonomske, političke i tehnološke promene narušile čitavu kulturnu tradiciju."

"Milostivi gospodar", nasmeja se žena sa srebrnom kosom, "da li je

to sve?"

"Ne, ne!" Otac odmahnu rukom. "Moramo da čujemo šta misli mlada generacija. Nastavite, gospodine."

"Ne postoji nikakav rezervoar nacionalne ili svetske solidarnosti, čak ni na Zemlji, centru Zmaja. Poslednjih pet-šest generacija videlo je takve seobe naroda sa sveta na svet kakvih više neće biti. Ovo pseudomeđuplanetsko društvo koje teško da je izmenilo bilo koju pravu tradiciju, mada je veoma privlačno, potpuno je prazno i prikriva neverovatnu zbrku dekadencije, spletki, korupcije..."

"Doista, Lusuna", reče mlada supruga, "tvoja stipendija dolazi do izražaja." Upravo je uzela drugo piće na podsticaj žene sa srebrnom kosom.

"...i gusarenja."

(Sa poslednjom rečju, to su čak i tri deteta, koja su čučala u ustima isklesanog guštera, mogla reći na osnovu izraza lica gostiju; Lusuna je otišao predaleko.)

Majka je došla preko utrine, češući travu donjim delom crvenog haljetka sa zlatnim nitnama. Ispružila je ruku prema Lusuni, smešeći se. "Hajde, nastavimo ovo socijalno ispitivanje za vreme večere. Imamo potpuno korumpiran mango-bongoou, sa tradicionalnim loso ye mbiji a meza i dekadentni mpati a nsengo." Njegova je majka za zabave uvek pravila tradicionalna senegalska jela. "A ako pećnica bude saradivala, završićemo sa užasnim pseudomeđuplanetskim tiba yoka flambe."

Student je pogledao oko sebe, osetio da se očekuje njegov smeh, pa se brže-bolje nasmejao. Držeći studenta pod ruku, majka ih je sve pvela na večeru... "Nije li mi neko rekao da ste dobili stipendiju Univerziteta Zmaj na Kentauru? Mora da ste bili vrlo bistri. Vi ste sa Zemlje, sudeći po naglasku. Iz Senegala? Pa, i ja sam! Iz kog grada...?" A otac, oraspoložen, zagladio je kosu boje hrasta i pošao za grupom u trpezariju, paviljon sa žaluzinama.

Na kamenom jeziku, Rubi reče svome bratu: "Mislim da ne treba to da činiš."

"Što da ne?" upita Princ.

Lork se osvrnu na brata i sestru. Princ je s poda zmajevih usta pokupio kamen svojom mehničkom rukom. Na suprotnoj strani travnjaka nalazio se kavez sa belim ćubastim papagajima koje je

majka donela sa Zemlje prilikom poslednjeg putovanja.

Princ nanišani. Metal i plastika se zamutiše.

Dvanaest metara dalje, ptice zakreštaše i raspršiše se po kavezu. Kada je jedna pala na pod, Lork je čak i na tolikom rastojanju mogao da vidi krv na njenom perju.

"Upravo ona na koju sam nišanio." Princ se osmehnu.

"Hej", uzviknu Lork. "Majka neće..." Ponovo je pogledao mehanički dodatak na patrijku privezan za Prinčevo rame. "Čuj, ti bolje bacaš sa..."

"Pazi." Crne Prinčeve veđe spustiše se na reckava plava stakalca.

"Rekao sam ti da se ne rugaš mojoj ruci, je l' jesam?" Ruka se povukla, i Lork je čuv motore - vrrr, klik, vrrr - u članku i laktu.

"Nije on kriv što je tako rođen", reče Rubi. "Neučtivo je praviti primedbe na račun svojih gostiju. Aron kaže da ste svi vi odavde varvari, Zar ne, Prinče?"

"Tačno tako." Spustio je ruku.

U vrtu se začu glas preko zvučnika: "Deco, gde ste? Dođite na večeru. Požurite."

Spustili su se i prošli kroz bambusovu trsku.

Lork je otišao u postelju još uzbuđen zabavom. Ležao je pod dvostrukom senkom palmi nad tavanicom dečje sobe, prozračnom od prethodne noći.

Šapat: "Lorče!"

A zatim: "Ššš! Nemoj tako glasno, Prinče."

Onda malo blaže: "Lorče?"

Odgurnuo je mrežu i uspravio se u postelji. Utisnuti u plastični pod, sijali su tigrovi, slonovi i majmuni. "Šta hoćete?"

"Čuli smo kako odlaze kroz kapiju." Princ je sijao u kratkim pantalonama na vratima dečje sobe. "Gde su otišli?"

"Hteli bismo i mi da odemo", reče Rubi.

"Gde su otišli?" ponovo upita Princ.

"U grad." Lork je ustao i zakoračio preko sijajuće menažerije.

"Mama i tata uvek svoje prijatelje vode dole, u selo, kad dođu za praznike."

"A šta rade?" Princ se nagnuo preko dovratka.

"Idu... pa, idu u grad", Nezanje je smenilo ljubopitstvo.

"Zavarali smo dadilju", reče Rubi.

"Nije vam baš najbolja; bilo je lako. Ovde je sve tako staromodno. Aron kaže da samo varvari sa Vlašića mogu da misle da je ovde lepo živeti. Hoćeš li nas povesti da vidimo gde su otišli?"

"Pa, ja..."

"Hoćemo da idemo", reče Rubi.

"Zar ne želiš i ti da vidiš?"

"U redu." Nameravao je da odbije. "Moram da obujem sandale." Ali, dečja radoznalost i želja da vide šta odrasli čine kad su deca odsutna, stvarala je temelje na kojima se um mladih, a kasnije odraslih održavao.

Vrt je žuborio oko kapije. Brava se danju uvek otvarala na pritisak Lorkove ruke, ali se on ipak iznenadio kad se zanjihala i sada.

Put se probijao u vlažnu noć.

Pored stena i preko vode, jedan niski mesec pretvarao je kopno u jezik slonovače obmotan morem. Kroz drveće, svetlosti sela palile su se i gasile, kao kontrolna ploča na kompjuteru. Sa bojom krede pod visokim manjim mesecom, stene su oivičavale drum. Kaktus je pružao trnovite lopatice ka nebu.

Kada su stigli do prvih gradskih kafana, Lork reče 'zdravo' jednom od rudara koji je sedeo za stolom ispred vrata.

"Mali senjar." Rudar klimnu glavom.

"Znate li gde su moji roditelji?" upita Lork.

"Prošli su ovuda", slegnu ramenima, "dame u finoj odeći, muškarci u prslucima i tamnim košuljama. Prošli su pre pola sata ili sat."

"Kojim jezikom govori?" upita Princ. Rubi se zakikota. "Razumeš to?"

Još jedno saznanje porazi Lorka: on i njegovi roditelji su sa meštanima Sao Orinija govorili potpuno različitim sklopom reči nego kad su razgovarali među sobom i sa svojim gostima. Naučio je nerazgovetan dijalekt portugalskog pod žmirkajućim svetlom hipno-učitelja u magli ranog detinjstva.

"Gde su otišli?" ponovo zapita.

Rudar se zvao Tavo. Tokom jednog meseca prethodne godine, kada je rudnik bio zatvoren, on je bio utaknut u jednu od zveckavih vrtlarki koja je uređivala park iza kuće. Tupavi odrasli i bistra deca stvaraju naročito trpeljivo prijateljstvo. Tavo je bio prljav i glup; Lork je to

prihvatio.

Ali, njegova majka je to prijateljstvo dokrajčila kada se, prošle godine, vratila iz sela i rekla da je videla kako je Tavo ubio čoveka koji je omalovažavao njegovu veštinu pijenja.

"Hajde, Tavo. Kaži mi gde su otišli?"

Tavo slegnu ramenima.

Insekti su udarali u svetleća slova iznad vrata kafane.

Krep-papir, koji je ostao od Festivala nezavisnosti, lelujavao se sa šatorskih direka. Bila je to godišnjica Nezavisnosti Vlačića, ali su rudari to ovde proslavljali radi sebe i radi majke i oca.

"Zna li gde su otišli?" upita Princ.

Tavo je pio kiselo mleko iz jedne naprsle šolje, zajedno sa rumom. Potapšao se po kolenu, pa je Lork, bacivši pogled na Princa i Rubi, seo na njega.

Brat i sestra se pogledaše iznenađeno.

"Sedite i vi", reče Lork. "Na stolice."

Oni sedoše.

Tavo pruži Lorku svoje kiselo mleko. Lork popi polovinu, pa ga dodade Princ. "Hoćeš malo?"

Princ podiže šolju do usta, ali onda oseti miris.

"Ti ovo piješ?" Namrštio se i naglo vratio šolju. Lork podiže čašu sa rumom. "Možda bi više voleo...?"

Ali, Tavo uze čašu iz njegovih ruku. "Nije to za tebe, mali senjor."

"Tavo, gde su mi roditelji?"

"Tamo, u šumama, na Alonzinom."

"Odvedi nas, Tavo?"

"Koga?"

"Hoćemo da ih vidimo."

Tavo promisli. "Ne možemo ići ako nemate novca." Razbarušio je Lorkovu kosu. "Hej, mali senjor, imaš li novca?"

Lork izvadi nekoliko novčića iz džepa.

"Nije dovoljno."

"Prinče, imate li ti i Rubi nešto para?"

Princ je imao dve alfa-funte u kratkim pantalonama.

"Daj ih Tavu."

"Zašto?"

"Da bi nas odveo da vidimo naše roditelje."

Tavo ispruži ruku i uze novac od Princa, pa podiže obrve videvši koliko je to.

"Hoće li mi to dati?"

"Ako nas odvedeš", reče mu Lork.

Tavo zagolica Lorka po stomaku. Smejali su se. Previvši jednu novčanicu, Tavo je stavi u džep. Zatim poruči još jedan rum i kiselo mleko.

"Mleko je za tebe. Nešto za tvoje prijatelje?"

"Hajde, Tavo. Rekao si da ćeš nas odvesti."

"Ućuti", naredi rudar. "Razmišljam da li bi uopšte trebalo da idemo tamo. Znaš da moram da se utaknem zbog energije, za rad sutra ujutro." Lupkao je po utičnici na članku ruke.

Lork je sipao so i biber u mleko i pijuckao ga.

"Hoću malo da probam", reče Rubi.

"Strašno smrdi", reče Princ. "Ne treba to da piješ. Hoće li da nas odvede?"

Tavo je rukom dozvao vlasnika kafane. "Da li je mnogo sveta otišlo na Alonzin noćas?"

"Petak je, noć zar ne?" odgovori vlasnik.

"Dečak hoće da ga tamo odvedem", reče Tavo, "za večer."

"Vodiš Von Rejovog dečaka do Alonzinog?" Vlasnikova skerletna belega od rođenja se izvi:

"Njegovi roditelji su tamo." Tavo slegnu ramenima. "Dečko hoće da ih tamo odvedem. Reče mi da ih odvedem, znaš? A to će biti zanimljivije, nego sedeti ovde i cmekati crvene stenice." Savio se, zavezao kaiševe svojih odbačenih sandala i obesio ih oko vrata.

"Hajdemo, mali senjor. Reci jednorukom dečku i devojčici da se lepo ponašaju."

Pri pomenu Prinčeve ruke, Lork se trgnu.

"Polazimo."

Ali, Princ i Rubi nisu razumeli.

"Idemo", objasni Lork, "gore, do Alonzinoga."

"Šta je Alonzino?"

"Je li to kao mesta na kojiima Aron uvek nalazi lepe žene u Pekingu?"

"Nemaju oni ovde ništa što liči na Peking", reče Princ. "Blesavo. Nemaju čak ništa što sliči Parizu."

Tavo posegnu i uze Lorkovu ruku.

"Drži se blizu. Reci i svojim prijateljima da se drže blizu." Tavova ruka bila je sva znojava i žuljevita. Džungla je gakala i šištalala preko njih.

"Gde idemo?" upita Princ.

"Da vidimo majku i oca." Lorkov glas je zvučao neizvesno. "Do Alozinog."

Tavo se osvrnu na ove reči i klimnu glavom. Zatim pokaza kroz drveće išarano senkama dva meseca.

"Je li daleko, Tavo?"

Tavo pljesnu Lorkov vrat, ponovo ga uze za ruku i krenu.

Na vrhu brda, čistina: svetlost je curila ispod ivice jednog šatora. Grupa ljudi šalila se i pila, sa jednom debelom ženom koja je izašla da udahne svež vazduh. Lice i ramena bili su joj vlažni. Grudi su joj se presijavale pod narandžastim svetlom. Uvrtala je svoju pletenicu.

"Stanite", prošapta Tavo. Gurnuo je decu natrag.

"Hej, zašto..."

"Moramo ovde da stanemo", Lork prevede Princ, koji je koraknuo za rudarom.

Princ je pogledao okolo, pa se vratio do Lorka i Rubi.

Pošto je okupio sve troje, Tavo zadrži rafijom pokrivenu bocu koja je išla iz ruke u ruku. "Hej, Alonza, da li su senjori Von Rej...?" Palcem je pokazao na šator.

"Ponekad naiđu. Neki put dovedu i svoje goste", reče Alonza.

"Ponekad žele da vide..."

"Sada", prekinu je Tavo. "Da li su sada ovde?"

Uzela je bocu i klimnula glavom.

Tavo se okrenu i rukom prizva decu.

Praćen opreznima bratom i sestrom, Lork je prišao i stao pored njega. Muškarci su nastavili da pričaju nejasnim glasovima, prekidanim vriskom i smehom koji su dopirali ispod cerade. Noć je bila topla. Boca je još tri puta prošla ukруг. Lork i Rubi su malo povukli. Poslednji put je i Princ, mada praveći grimasu, takođe otpio. Konačno, Tavo gurnu Lorkovo rame. "Unutra."

Tavo je morao da se sagne ispod niskih vrata. Lork je bio najviši od dece, i gornji deo njegove glave dodirivao je platno.

Jedna lampa visila je sa središnjog stuba: jak odsjaj na krovu, jaka

svetlost na školjci jednog uha, na rubu nozdrva, na crtama starih lica. Jedna glava povukla se u masu, isterujući smeh i psovke. Jedna vlažna usta svetlucala su kad se grlić boce spustio. Razbarušena, znojava kosa. U galami, neko je zazvonio. Lork je osetio kako mu uzbuđenje pecka dlanove.

Ljudi su počeli da se spuštaju u čučanj. Tavo je čučnuo. Za njim Princ i Rubi. Isto je učinio i Lork, ali se držao za Tavovu vlažnu kragnu.

U jednoj jami, čovek u visokim čizmama trupkao je napred-nazad, dajući znak gomili da sedne.

Na drugoj strani, iza ograde, Lork iznenada prepozna ženu srebrne kose. Naginjala se nad rame senegalskog studenta, Lusune. Kosa joj je bila prilepljena na čelo kao zamršeni i uvijeni noževi. Student je otvorio košulju. Njegov prsluk je bio nestao.

Jamar je ponovo povukao konopac zvona. Zrak rore pao je na njegovu sjajnu ruku i tako ostao, uprkos tome, što je mahao i vikao na gomilu; sada je on udario smeđom pesnicom u tanki zid, da bi utišao masu.

Između dasaka ograde virio je novac. Opklade su bile natrpane među daske. Kada je pogledao niz ogradu, Lork malo dalje ugleda mladi par. Mladić je bio nagnut, pokušavajući da joj nešto kaže.

Kopač je gacao preko zgnječenih ljuski i perja. Čizme su mu bile crne do kolena.

Kad se gomila gotovo utišala, prišao je bližoj strani jame, gde Lork nije mogao da vidi, sagnuo se...

Vrata kaveza se zalupiše. Sa uzvikom, kopač skoči na prečagu i zgrabi središni stub. Gledaoci uzviknuše i uskomešaše se. Oni koji su čučali, počeli su da ustaju. Lork je pokušao da se probije napred.

Preko jame, video je kako njegov otac ustaje, sa znojavim licem usukanin ispod plave kose; Von Rej zamahnu pesnicom prema areni. Majka, sa rukom na svom vratu, nasloni se na njega. Ambasador Selvin pokuša da se progura između dvojice rudara, vičući na ogradi.

"Eno ga, Aron!" uzviknu Rubi.

"Nije!" odbrusi Princ.

Sada je toliko mnogo ljudi stajalo da Lork nije više ništa mogao da vidi, Tavo je ustao i počeo vikati na gomilu da sedne, dok mu neko

nije dodao bocu.

Lork se pomerio ulevo da bi mogao da vidi; zatim udesno, kada mu je vidik na levoj strani bio zaklonjen. Neodređeno uzbuđenje tuklo mu je u grudima.

Kopač je stajao na prečagi iznad gomile. Skočivši, udario je ramenom lampu, tako da su senke zatitrale na ceradi. Nagnut nad stub, mrštio se na klatacu svetlost i protrljao kvrgave ruke. Onda je primetio paperje. Pažljivo ga je skinuo, zatim počeo da pretražuje po rutavim grudima, po ramenima.

Buka je eksplodirala na rubu jame, prekinula se pa se pretvorila u urlik. Neko je prslukom vitlao kroz vazduh.

Ne našavši ništa, jamar se ponova nasloni na stub. Uzbuđen, opčinjen, Lork je osećao mučninu od ruma i smrada. "Dodi", doviknu Princ, "popnimo se odakle možemo da vidimo!"

"Mislim da ne bi trebalo", reče Rubi.

"Što da ne!" Princ je zakoračio napred. Ali, izgledao je uplašen.

Lork se klatio ispred njega.

A onda, neko ga ščepa za ruku, od čega se zaneo.

"Šta radiš ovde?" Von Rej, ljut i zbunjen, teško je disao. "Ko ti je rekao da možeš ovamo dovesti ovu decu!"

Lork pogleda okolo, tražeći Tava. Nije ga bilo.

Aron Red stiže za njegovim ocem. "Rekao sam ti da treba nekoga da ostavimo sa njima. Tvoje dadilje tamo toliko su staromodne. Svako bistro dete moglo je to da udesi!"

Von Rej se hitro okrenu. "Oh, deca su savršeno u redu. Ali Lork zna da ne treba da izlazi uveče sam!"

"Odvešću ih kući", reče majka, prilazeći. "Nemoj se ljutiti Arone. S njima je sve u redu. Strašno mi je žao, zaista." Okrenula se deci. "Šta vam bi da dođete ovamo?"

Rudari su se okupili da bi posmatrali.

Rubi poče da plače.

"O bože, šta je sad?" Majka je izgledala uznemireno.

"Sa njom je sve u redu", reče Aron Red. "Zna ona šta će se desiti kada je budem odveo kući. Znaju oni kada pogreše."

Rubi, koja nije razmišljala o tome šta će se desiti, poče iskreno da plače.

"Zašto o ovome ne porazgovaramo sutra ujutro." Majka baci na Von

Reja očajnički pogled. Ali, otac je bio previše zbunjen Rubinim plačem i zbog Lorkovog prisustva ustručavao se da odgovori.

"Dobro, Dana, povedi ih kući." Pogledao je naviše da vidi rudare koji su posmatrali. "Vodi ih kući odmah. Hajde, Arone, ti ne treba da brineš."

"Ovamo", reče majka. "Rubi, Prinče, dajte mi ruke. Hajde Lorče, idemo pravo..."

Majka pruži prema deci ruke.

Onda Princ potegnu prateznom rukom i cimnu...

Majka vrisnu, zanjihala se napred, slobodnom rukom udarajući po članku njegove ruke. Metalni i plastični prsti zatvorili su se oko njenih.

"Prinče!" Aron je pružio ruku da ga uhvati, ali se dečak izmakao, izvio i pretrčao preko poda. Majka je kleknula na prljavi pod, drhteći, ispuštajući tihe jecaje. Otac ju je uhvatio za ramena. "Dana! Šta je uradio? Šta se desilo?" Majka je odmahнула glavom.

Princ je trčao pravo prema Tavu.

"Uhvati ga!" uzviknu otac na portugalskom. Aron se prodera: "Prinče!"

Na uzvik, dečak presta da se opire; klonuo je u Tavovom naručju. Lice mu je bilo belo.

Majka se ponovo uspravila, grčeći lice na očevom ramenu.

"...i jednu od mojih belih ptica..." Lork je čuo njen glas.

"Prinče, dođi ovamo!" naredi Aron.

Princ je hodao unatrag, pokretima isprekidanim i naelektrisanim.

"A sada", zaključio Aron, "vрати se kući sa Danom. Žao joj je što je pomenula tvoju ruku. Nije želela da te uvredi."

Majka i otac zapanjeno pogledaše Arona. On se o krenu prema njima. Bio je mali rastom. Jedino crveno što je imao, koliko je Lork mogao da vidi, bili su uglovi u njegovim očima. "Vidite", Aron je izgledao umoran, "ja nikada ne pominjem njegov deformitet. Nikada." Izgledao je ljut. "Ne želim da se oseća padređenim. Ne dopuštam nikom uopšte da ukaže da je različit. Nikada o tome ne smete govoriti pred njim, znate. Apsolutno nikada."

Otac htjede nešto da kaže. Ali sprečila ga je prvobitna zbunjenost.

Majka pogleda tamo-amo, između dva muškarca, pa svoju ruku. Obuhvatila ju je drugom dlanom i gladila je. "Deco", reče ona.

"Dođite sa mnom."

"Dana, jesi li sigurna da si..."

Majka ga preseče pogledom. "Pođite sa mnom, deco", ponovi. Napustili su šator.

Tavo je bio napolju. "Idem sa vama, senjora. Vratiću se sa vama kući, ako želite."

"Želim, Tavo", reče majka. "Hvala vam." Držala je ruku preko tkanine na stomaku.

"Taj dečko sa gvozdеноm rukom."

Tavo zatrese glavom. "I devojka, i vaš sin. Doveo sam ih ovde, senjora. Ali, tražili su to od mene, znate. Rekli su mi da ih dovedem ovamo."

"Razumem", reče majka.

Ovog puta nisu išli kroz džunglu, nego su izabrali širi put koji je vodio preko spuštališta odakle su akvaturbi odvozili rudare u podmorske rudnike. Visoki obrisi ljuljali su se u vodi, bacajući dvostruke senke na talase.

Kada su došli do kapije parka, Lorku je iznenada pozlilo. "Drži mu glavu, Tavo", naloži majka. "Vidiš, Lorče, ovo uzbuđenje nije dobro za tebe. I opet si pio to mleko. Osećaš li se malo bolje?"

Nije spomenuo rum. Miris u šatoru, kao i miris koji je lebdeo oko Tava, čuvao je njegovu tajnu. Princ i Rubi su ga ćutke posmatrali, povremeno se pogledajući.

Na spratu, majka je dovela dadilju u red i obezbedila Princa i Rubi u njihovoj sobi. Najzad, došla je u spavaću sobu.

"Da li te ruka još boli, mama?" upitao je s ležaja.

"Boli. Ništa nije slomljeno, ni sama ne znam kako. Upotrebiću mediko-aparat čim napustim tvoju sobu."

"Hteli su da idu!" izlete Lorku. "Rekli su da hoće da vide gde ste svi vi otišli."

Majka sede na postelju i poče da mu trlja leđa nepovređenom rukom. "A nisi li i ti hteo malkice da vidiš?"

"Jesam", reče on posle kraćeg zastoja.

"To sam i mislila. Kako ti je u stomaku? Nije me briga šta oni kažu, i još mi nije jasno kako ti to kiselo mleko može koristiti."

On još nije spomenuo rum.

"Sada spavaj." Otišla je iz dečje sobe.

Ostalo mu je u sećanju da je dodirnula prekidač.
Ostao mu je u sećanju mesec koji je tamnio kroz obrtni krov.

Lork je Princa Reda uvek dovodio u vezu sa dolaskom i odlaskom svetlosti.

Ležao je nag pored bazena za plivanje na krovu, spremajući se za ispit iz petrologije, kada su skerletni listovi na stenovitom ulazu zatreperili. Nebeska svetlost zabuča sa vetrom napolju; tornjevi Arka bili su iskrivljeni iza svetlucavog leda.

"Tata!" Lork je isključio čitača i ustao. "Hej, bio sam treći u višoj matematici. Treći!"

Von Rej, u ogrtaču oivičenom krznom, stupi kroz lišće. "Imam utisak da ti misliš da sada učiš. Ne bi li lakše bilo u biblioteci? Kako možeš ovde da se koncentrišeš, pored svih tih elemenata koji odvrćaju pažnju?"

"Petrologija", reče Lork, pridržavajući svoj magnetofon za beleške. "Ne moram da se za nju stvarno pripremam. Već sam dobio odlične ocene."

Tek u poslednjih nekoliko godina Lork je naučio da se opusti pred zahtevima svojih roditelja za savršenstvom. Naučivši, otkrio je da su zahtevi sada bili ritualni i prolazni, i davao je maha komunikaciji ako bi oni pristali da odu u šetnju.

"Oh", reče njegov otac. "Jesi." Onda se nasmeši. Led na njegovoj kosi istopio se kada je razvezao ogrtač. "Bar si učio, umesto da pužiš kroz utrobu Kalibana."

"To me podseti, tata. Prijavio sam ga za regatu Novog Arka. Hoćete li ti i mama doći da vidite finiš?"

"Ako budemo mogli. Znaš da se majka u poslednje vreme ne oseća dobro. Ovo poslednje putovanje bilo je malo grubo. A ti je brineš svojim trkama."

"Zašto? Nisam dozvolio da mi to ometa učenje."

Von Rej slegnu ramenima. "Ona misli da je to opasno." Odložio je ogrtač na stenu. "Čitali smo o tvojoj pobedi u Trantoru, prošlog meseca. Čestitam. Ona možda brine o tebi, ali je bila ponosna kao jarebica kada je onom učmalom klubu žena mogla da kaže da si joj sin."

"Želeo sam da ste tamo."

"Hteli smo da budemo, ali nije bilo moguće skratiti putovanje za mesec dana. Imam nešto da ti pokažem."

Lork je išao sa ocem duž potočića koji je krivudao od bazena. Von Rej je prebacio ruku preko ramena svoga sina kada su pošli stepenicama koje su se spuštale pored vodopada u kuću. Pod njihovom težinom, stepenice počеше da se spuštaju.

"Putovanje smo prekinuli na Zemlji. Proveli, smo dan sa Aron Redom. Mislim da si ga upoznao davno. Red-šift limited?"

"Tamo, u Novoj Braziliji", reče Lork. "U rudniku."

"Zar se sećaš nečeg tako davnog?" Stepenice su nastavile vodoravno i prenele ih preko staklene bašte. Čubasti papagaji su iskakutali iz žbunja, udarili na prozirni zid gde je sneg ležao sa spoljne strane donjih ploča, zatim plegali u bulke, otkidajući latice na pesak. "Princ je bio sa njim. Momak tvog uzrasta, možda nešto stariji." Lork je maglovito znao šta je Princ tih godina radio, jer dete poznaje delatnost dece prijatelja svojih roditelja. Neko vreme pre toga, Princ je za kratko vreme četiri puta menjao školu, čak do Vlašića stigla su govorkanja da je samo bogatstvo Red-šift-limited sprečavalo da ovi prelasci ne dobiju pravi naziv - isključenje.

"Sećam ga se", reče Lork. "Imao je samo jednu ruku."

"On sada nosi rukavicu do ramena, sa draguljima ukrašenom trakom na vrhu. To je veoma upečatljiv mladić. Rekao je da te se seća. Tamo ste zapali u nevolju, ili takvo nešto. Izgleda da se bar on malo primirio."

Lork zadrhta pod rukom svoga oca i zakorači na bele zastirke raštrkane po zimskoj bašti. "Šta to hoćeš da mi pokažeš?"

Otac priđe jednom od video stubova. Bio je to prozirni stub, metar debeo, koji je podupirao prozračni krov sa kapitelom od crvenog stakla. "Dana, hoćeš li da pokažeš Lorku šta si mu donela?"

"Samo trenutak." Figura njegove majke pojavi se u stubu. Sedela je u fotelji labuđeg oblika. Uzela je zelenu tkaninu sa obližnjeg stola i otvorila je na prošivenom brokatu njenog preklopa.

"Divni su!" uzviknu Lork. "Gde si našla sedmougaoni kvarc?"

Kamenovi, u osnovi silicijum, oblikovali su se pod geološkim pritiscima tako da je u svakom kristalu, velikom kao dečja pesnica, svetlost proticala duž izlomljenih plavih linija unutar iskrzanih oblika.

"Uzela sam ih kada smo se zaustavili na Labudu. Boravili smo blizu

Rasprskavajuće pustinje Kral. Mogli smo ih videti sa prozora našeg hotela kako blešte, iza zidova grada. Bio je to veličanstven prizor, kao što ga uvek opisuju. Jedno popodne, kad je tvoj otac bio odsutan zbog neke konferencije, otišla sam na izlet. Kad sam ih ugledala, pomislila sam na tvoju zbirku i kupila ih za tebe."

"Hvala." Nasmehio se figuri na stubu.

Ni on ni njegov otac četiri godine nisu videli majku lično. Kao žrtva jedne degenerativne mentalne i fizičke bolesti, zbog koje je često postajala nekomunikativna, povukla se u svoj apartman u kući, sa svojim lekovima, dijagnostičkim kompjuterima, kozmetičkim preparatima, mašinama za gravotermiju i čitanje. Ona - ili češće jedan od njenih androida programiranih na njenu opštu shemu reakcija - pojavljivala se u video-stubovima i pokazivala obličje svog normalnog izgleda i ličnosti. Na isti način, posredstvom androidskih i telegramskih izveštaja, ona se 'pridruživala' Von Reju na njegovim poslovnim putovanjima, dok je njeno fizičko prisustvo bilo vezano za maskirane, izolovane prostorije u koje nikome nije bio dozvoljen pristup, izuzev psihotehničaru koji je tiho dolazio jednom mesečno.

"Divni su", ponovio je, zakoračivši bliže.

"Ostaviću ih u tvojoj sobi večeras." Svojim crnim prstima podigla je jedan i okrenula ga. "Opčinjavaju me. Gotovo hipnotički."

"Ovamo." Von Rej se vratio jednom od ostalih stubova. "Imam još nešto da ti, pokažem. Aron je, izgleda, čuo za tvoje zanimanje za trke i saznao kako si u tome uspešan." Nešto se formiralo u drugom stubu. "Dvojica njegovih inženjera upravo su razvili novi jonski sparivač. Rekoše da je preosetljiv za komercijalnu upotrebu i da ne bi imali računa da ga proizvode serijski. Ali, Aron smatra da bi nivo reagovanja bio odličan za male trkačke čamce. Ponudio sam novac za njega. Nije hteo ni da čuje; šalje ti ga na poklon."

"Stvarno?" Lork je osetio kako mu uzbuđenje nadjačava začuđenost. "Gde je?"

U stubu, jedan sanduk ležao je u uglu utovarne platforme. Ograda jaht-marine Nea Limani iščezavala je u daljini, između upravljačkih kula. "Tamo napolju?" Lork sede u zelenu ležaljku koja je visila sa tavanice. "Dobro! Pogledaću ga večeras kad siđem. Moram još da nađem posadu za trku."

"Ti jednostavno pokupiš sebi posadu od ljudi koji besposličice na

kosmodramu?" Majka zatrese glavom. "To me uvek brine."

"Mama, oni koji vole trke, deca koja se interesuju za trkačke brodove, ljudi koji znaju da plove - oni se motaju oko brodogradilišta. Svakako znam bar polovinu onih koji su na Nea Limaniju."

"Ja i dalje želim da posadu nađeš među svojim školskim drugovima, ili njima sličnima."

"Šta ima lošeg sa onima koji vole takve razgovore?" Blago se nasmešio.

"Ništa takvo nisam kazala, uopšte. Samo sam htela reći da treba da koristiš one koje poznaješ."

"Posle trke", upade njegov otac, "šta nameravaš da učiniš sa ostatkom svog odmora?"

Lork slegnu ramenima.

"Da li me želiš za poslovođu tamo u rudniku na Sao Oriniju, kao prošle godine?"

Obrve njegovog oca se raširiše, a zatim zapletoše preko uspravnih bora iznad njegovog nosa. "Posle onoga što se desilo sa kćerkom rudara...?" Obrve se opet otpletoše. "Da li zaista želiš da tamo ponovo odeš?"

Lork ponovo slegnu ramenima.

"Jesi li razmišljao o bilo čemu što bi želeo da radiš?" upita njegova majka.

"Ešton Klark će mi nešto poslati. Sada moram da odmah angažujem posadu." Ustade iz visećeg ležaja. "Mama, hvala za kamenove. Razgovaraćemo o raspustu kada škola zaista bude završena."

Pošao je prema mostu koji je premošćivao vodu.

"Nećeš previše..."

"Pre ponoći."

"Lorče. Još nešto."

Stupio je na vrh mosta, naginjući se preko aluminijumske ograde.

"Princ priređuje zabavu. Poslao ti je pozivnicu. To je na Zemlji, u Parizu, na Ostrvu sv. Luja. Ali, to je svega tri dana posle regate. Ne bi mogao da stigneš donde..."

"Kaliban može do Zemlje za tri dana."

"Ne, Lorče! Nećeš ići do Zemlje u tom maleckom..."

"Nikada nisam bio u Parizu. Poslednji put kad sam bio na Zemlji bilo je kad ste me povelili u petnaestoj godini i išli smo u Peking. Biće lako

ploviti Zmajem." Odlazeći, dodade: "Ako ne nađem posadu, neću se čak ni vratiti u školu sledeće sedmice." Nestao je na drugoj strani mosta.

Njegova posada sastojala se od dva momka koja su dobrovoljno želela da mu pomognu da raspakuje jonski sparivač. Nijedan od njih nije bio iz Federacije Vlašići.

Brajan, Lorkov vršnjak, koji je uzeo godinu dana odsustva sa Univerziteta Zmaj i otplovio do Spoljnih naseobina, sada je radio da bi se mogao vratiti; radio je i kao kapelan i kao spojnik na trkačkim jahtama, ali samo u kooperativnom jaht-klubu čiji je pokrovitelj bila njegova škola. Zasnovan na zajedničkom zanimanju za trkačke brodove, njihov odnos bilo je uzajamno strahopoštovanje. Lork je bio zapanjen načinom na koji je Brajan otišao do drugog kraja galaksije i vraćao se bez novca i bez obazrivosti; dotle je Brajan u Lorku video jednog od mitskih bogataša koji je mogao da ima sopstveni brod i čije je ime do tada bilo samo apstrakcija na sportskim trkama - Lork Von Rej, jedan od najmlađih i najveličanstvenijih u novoj klasi trkačkih kapetana.

Den, koji je upotpunio posadu malog trokrilčanog trkačkog broda, bio je čovek četrdesetih godina, iz Australije na Zemlji. Sreli su ga u baru gde je počeo niz priča o vremenima kada je bio spojnik na velikim teretnjacima i o trkačkim kapetanima čiji je član posade povremeno bio - mada sam nije nikada radio kao kapetan. Bosonog, sa kanapom oko pantalona pocepanih na kolenima, Den je bio mnogo tipičniji kao spojnik koji se mota oko zagrejanih trotoara na Nea Limaniju. Visoke vetrokupole slamale su olujne udare koji su se valjali od Tonga preko blistavog Arka - bio je to mesec jumbra kada je bilo samo tri sata dnevne svetlosti u dvadeset devetočasovnom danu. Mehaničari, oficiri i spojnici pili su do kasno, razgovarali o najnovijim događajima i trkama, u barovima i saunama, kancelarijama za registraciju i servisnim oknima.

Brajanova reakcija, posle trke, na mogućnost nastavljanja plovidbe u pravcu Zemlje: "U redu. Što da ne? Ionako moram da se vratim do Zmaja na vreme za tečajeve tokom odsustva."

Denova: "Pariz? To je strašno blizu Australije, zar ne? U Melburnu imam dete i dve žene i; ne žurim se mnogo da bi me uhvatile.

Mislim, ako ne ostanemo previše dugo..."

Kada je regata protutnjala pored posmatračkog satelita koji je kružio oko Arka, načinila petlju oko unutrašnje ivice jata prema Dim, Mrtvoj sestri, pa se ponovo vratila do Arka, objavljeno je da je Kaliban na drugom mestu.

"U redu. Hajdemo odavde. Na Prinčevu zabavu!"

"Budi oprezan sada..." preko zvučnika se začuo glas njegove majke.

"Uruči Aronu naše pozdrave. I, ponovo ti čestitam, sine", reče otac.

"Ako polomiš tog mesinganog leptira na ovom ludom putovanju, nemoj očekivati da ti kupim novog."

"Do viđenja, tata."

Kaliban se podigao između brodova sjaćenih na posmatračkoj stanici, gde su gledaoci došli da vide završnicu regate. Petnaest metara dugi prozori blistali su spram zaleđene zvezdane svetlosti (iza jednog, njegov otac i jedan android njegove majke stajali su uz ogradu, posmatrajući odvajanje broda) i već idućeg trenutka plovili su kroz Federaciju Vlašići, a zatim prema Solu.

Dan kasnije, izgubili su šest časova u vrtložnoj maglini ("Da sada imaš pravi brod umesto ove ovde igračke", žalio se Den preko interkoma, "bio bi mačji kašalj izvući se iz ove stvari." Lork je podesio frekvenciju skanera na viši stupanj na jonskom sparivaču. "Nula zarez dva-pet niže, Brajane. Zatim ubrzaj - tamo!"), ali su vreme nadoknadili, a nešto i dobili, na Odlaznom plimnom nošenju.

Dan kasnije, Sol je bio sijajuća, rastuća svetlost u jarosti kosmosa.

U obliku figure osam s mikenskog štita, Sletište De Blo nadiralo je kilometrima ispod brišućih krilaca. Teretni raketoplani polazili su odavde ka velikom zvezdanom pristaništu na drugom Neptunovom mesecu. Petstometarski putnički linijski brodovi sijali su preko platformi. Kaliban se stuštio prema ulazu u jaht-bazen, spuštajući se kao trostruki dečji zmaj. Lork je ustao sa divana kada ih je uhvatio zrak za navođenje. "U redu, lutke. Presecite veze." Trenutak posle prizemljenja, isključio je zujeću utrobu Kalibana. Svetla oko mesta za sletanje su se ugasila.

Brajan je uskočio u komandnu kabinu, vežući svoju levu sandalu. Den, neobrijan, sa razvezanim prslukom, izašao je iz svoje

projekcione kabine. "Čini mi se da smo stigli, kapetane." Sagnuo se da bi iščačkao nečistoću između prstiju nogu. "Na kakvu vi to zabavu idete, deco?"

Kada je Lork pritisnuo dugme za istovar, pod je počeo da se naginje, a rebrasti pokrivač se umotavao sve dok donja ivica poda nije dodirnula tlo. "Nisam siguran", reče mu Lork. "Mislim da ćemo to svi saznati kad stignemo tamo."

"Ooo - ne", rastegnu Den kad su dosegli dno. "Nisam ja baš za društvene stvari." Krenuli su iz senke broskog trupa. "Nađite mi bar, pa me samo pokupite kad se vratite."

"Ako vas dvojica nećete sa mnom", reče Lork, gledajući po polju, "staćemo negde da nešto pojedemo, pa onda možete da ostanete ovde."

"Ja... pa, nekako sam želeo da pođem." Brajan je izgledao razočaran. "Ovo je bliže nego što ću ikada biti da odem na zabavu koju daje Princ Red."

Lork pogleda Brajana. Zdepast momak, smeđe kose, sa očima boje kafe zamenio je kožni radni prsluk čistim, sa cvetovima u duginim bojama. Lork je počeo da shvata koliko je ovaj mladić, koji je stopirao preko vasiona, bio zasenjen bogatstvom, vidljivim i nagoveštenim, što je išlo uz devetnaestogodišnjaka koji je mogao da se utrkuje sopstvenam jahtom i jednostavno odleti na zabavu u Pariz.

Lorku uopšte nije palo na pamet da promeni svoj prsluk.

"Pa, pođi onda", reče Lork. "Pokupićemo Dena pri povratku."

"Vodite samo računa da se vas dvojica ne opijete toliko da ne budete mogli da mene ponesete na brod."

Lork i Den se nasmejaše.

Brajan je zurio u druge jahte u bazenu. "Hej! Jesi li ikad radio na trokrilčanom Zefiru?" Dodirnuo je Lorkovu ruku, pa pokazao preko na jedan graciozni, zlatni brod. "Kladim se da nijedan od njih ne ume da se stvarno kovitla."

"Ubrzanje je na nižim frekvencijama malo." Lork se opet okrenu Denu. "Vodi računa da se vratiš na brod do vremena poletanja sutra. Neću da trčim okolo tražeći te."

"Kad sam tako blizu Australije? Ne brini, kapetane. Uzgred, nećete se ljutiti ako se desi da dovedem damu na brod?" Iskezio se na

Lorka, pa zažmurio.

"Kaži mi", reče Brajan, "kako se upravlja ovim aparatima Boris-27? Naš klub u školi pokušao je da izvrši razmenu sa drugim klubom koji je imao jednog Borisa starog deset godina. Ali, hteli su i novac."

"Ukoliko ne ode iz broda sa nečim što nije donela", reče Lork Denu. Ponovo se okrenu Brajanu. "Nikada nisam bio na nekom Borisu starijem od tri godine. Jedan moj prijatelj imao je jednog pre par godina. Radio je sasvim dobro, ali ne može da se meri sa Kalibanom."

Prošli su kroz kapiju polja za sletanje, spustili se stepenicama na ulicu, pa prešli kroz senku stuba u obliku obmotane zmije.

Pariz je manje-više ostao vodoravan grad. Jedine zgrade koje su prekidale horizont u nekoj većoj meri bili su Ajfelov toranj na levoj strani i zgrade Les Halles: sedamdeset nizova tržnica bilo je zatvoreno u prozirna oka, ukrašeno mozaikom metalnih zavojitih šara - bio je to centar hrane i proizvodio je za dvadeset tri miliona stanovnika grada.

Krenuli su kroz Rue de Les Astronautes pored restorana i hotelskih nadstrešnica. Den je ćušnuo prste ispod kanapa oko struka da bi se počeošao po stomaku, a zatim je sklonio svoju dugu kosu sa čela.

"Gde ovde možete da se napijete ako ste zaposleni kiborški spojnik?" Iznenada, pokaza niz jednu manju ulicu. "Tamo!"

Na zavijutku ulice koja je bila u obliku slova 'L' nalazio se mali kafe-bar, sa prskotinom preko prozora Le Sideral. Vrata su se zatvorila iza dve žene.

"Odlično", otegnu Den i požuri ispred Lorka i Brajana.

Lork je izgledao iznenađen.

"Da li te stvarno nije briga", nastavi Brajan, "mislim, ako dovede neku ženu na brod?"

Lork slegnu ramenima. "I ja bih doveo jednu."

"Oh. Ti mora da sasvim lako uspevaš sa devojkama, naročito sa trkačkim brodom."

"Mislim da to pomaže."

Brajan gricnu nokat na palcu i klimnu glavom. "Lepo bi to bilo. Ponekad mi se čini da su devojke zaboravile da sam živ. Možda bi sa mnom bilo isto, sa jahtom ili bez nje." Nasmeha se. "Jesi li nekada... doveo neku devojkicu na svoj brod?"

Lork je trenutak ćutao. Onda reče: "Imam troje dece."

Sada je Brajan izgledao začuđen.

"Dečaka i dve devojčice. Njihove majke su rudari na jednom malom svetu u Spoljnim naseobinama, na Novoj Braziliji."

"Oh, hoćeš da kažeš da ti..."

Lork stavi levu ruku na svoje desno rame, a desnu ruku na levo.

"Mi živimo na sasvim različit način, čini mi se", reče Brajan polako, "ti i ja."

"To sam i mislio." Onda se Lork isceri.

Brajanov smešak se nesigurno vrati.

"Stojte, vi tamo!" začu se iza njih. "Čekajte!"

Okrenuše se.

"Lork? Lork Von Rej?"

Crna rukavica koju je Lorkov otac opisao, bila je sada srebrna. Ručna traka, visoko na bicepsu, bila je ukrašena dijamantima.

"Princ?"

Prsluk, pantalone, čizme - sve je bilo od srebra. "Gotovo da vas nisam primetio!" Koščato lice iza crne kose živahnulo je. "Sa sletišta su me pozvali čim si sa Neptuna dobio slobodan prolaz. Trkačka jahta, a? Sigurno ti je oduzela dosta vremena. Oh, pre nego što zaboravim: Aron mi je rekao da, ako dodeš, preneseš njegove pozdrave tvojoj ujni Sajani. Bila je kod nas tokom jednog vikenda prošlog meseca, na plaži na Čobeovom svetu."

"Hvala. Pozdraviću je, ako je vidim", reče Lork. "Pošto je bila sa vama prošlog meseca, znači da si je video skorije nego ja. Ne provodi više mnogo vremena na Arku."

"Sajana...", poče Brajan. "...Morgan?" završi zaprepašćeno. Ali, Princ je već nastavljao: "Slušaj." Spustio je ruke na ramena Lorkovog kožnog prsluka (Lork je pokušao da otkrije razliku u pritisku između prstiju sa rukavicom i prstiju bez rukavice). "Moram da odem da Maunt Kenjune i vratim se pre nego što zabava počne. Imam na raspolaganju svako transportno sredstvo radi dovoženja ljudi ovamo odasvud. Aron ne saraduje. Odbio je da dalje ima bilo kakvu vezu sa ovom zabavom; misli da stvar izmiče kontroli. Bojim se da sam se razmetao njegovim imenom, da bih dobio stvari koje su mi bile potrebne, i na nekim mestima koja on nije odobrio, Ali, on je negde na Vegi. Hoćeš li da me odbaciš do Himalaja?"

"U redu", Lork htjede da predloži da Princ bude spojnik zajedno sa Brajanom. Ali sva je prilika da sa svojom rukom Princ neće biti u stanju da se pravilno priključi. "Hej, Dene!" viknu niz ulicu. "Još radiš."

Australijanac tek što je bio otvorio vrata. Onda se okrenuo, zatresao glavom i pošao natrag.

"Zbog čega idemo tamo?" upita Lork kada su krenuli natrag, prema sletištu.

"Reći ću ti uz put."

Kada su prošli kroz kapiju (a stub Zmaja zvonio je sa Zmijom koja se sijala u sunčevom zalasku), Brajan se usudi da progovori: "To je izvanredna odeća", reče Princ.

"Biće mnogo sveta na Ostrvu. Hoću da svako može da vidi gde se nalazim."

"Je li ta rukavica nešto novo što nosite ovde, na Zemlji?"

Lorkov stomak se zgrči. On brzo pogleda oba momka.

"Takve stvari", nastavi Brajan, "stignu na Kentaur tek pošto prođe bar mesec dana otkada svi na Zemlji prestanu da ih nose. A ja ionako nisam bio na Zmaju ima već deset meseci."

Princ pogleda svoju ruku i obrnu dlan.

Sumrak je pozlatio nebo.

Onda se svetla duž vrha ograde upališe: svetlost ispuni nabore na Prinčevoj rukavici.

"Moj lični stil." Pogleda u Brajana. "Nemam desnu ruku. Ovo je", srebrnim prstima načini pesnicu, "sve sam metal i plastika i zvrjeći mehanizam." Resko se nasmeja. "Ali, služi mi... otprilike kao prava."

"Oh", zbunjenost zaleprša kroz Brajanov glas. "Nisam znao."

Princ se smejao. "Ponekad i ja zaboravim. Ponekad. Na kojoj strani je vaš brod?"

"Tamo." Kada je Lork pokazao, postao je doista svestan da je proteklo mnogo godina između njegovog prvog i ovog, drugog, sastanka sa Princom.

"Sve uključeno?"

"Za to me plaćaš, kapetane", zastruga Denov glas. "Povezano i uključeno."

"Spremno, kapetane", javi Brajan.

"Otvori donja krilca..."

Princ je sedeo iza Lorka, sa rukom na Lorkovom ramenu (svojom pravom rukom). "Svako je rad da povede nekog da ovome prisustvuje. Vi tek što ste stigli ovamo večeras, ali gosti pristižu već čitavu sedmicu. Pozvao sam stotinu. Dolazi bar tri stotine. Broj raste, raste!" Kada ih je inerciono polje dohvatilo, De Blo se više nije video, a sunce, koje je ranije bilo zašlo, uzdiglo se na zapadu i osvetlilo svet vetrom. Plavi rub je plamteo. "Uzgred, Če-ong je dovela potpuno divlju gomilu iz nekog predela na ivici Zmaja..."

Brajanov glas se začu iz zvučnika: "Če-ong? Mislite na glumicu psihorame?"

"Studio joj je dao sedmicu odsustva, pa se odlučila da dođe na moju zabavu. Prekjuče, palo joj je na pamet da planinari, pa je odletela za Nepal."

Sunce im je prošlo iznad glava. Za putovanje između dve tačke na jednoj planeti, treba samo da se popnete i spustite na pravo mesto. U brodu sa krilčanim projektorom, morate da se uspnete, opkružite oko Zemlje tri ili četiri puta i skliznete. Potrebno je sedam ili osam minuta da se stigne od jedne strane grada do druge, kao što je potrebno da bi se došlo do druge strane sveta.

"Če mi je ovog popodneva javila radiom da su se zaglibili na tri četvrtine puta uz Maunt Kenjunu. Ispod njih je oluja, tako da ne mogu proći do spasilačke stanice u Katmanduu po helikopter koji bi došao i pokupio ih. Naravno, oluja je nije sprečila da pređe jednu trećinu puta oko sveta da bi mi se požalila na svoju nevolju. U svakom slučaju, obećao sam joj da ću nešto smisliti."

"Kako, do đavola, možemo da ih skinemo s planine?"

"Ti doleti na šest metara od površine stena, pa lebdi. Onda ću ja sići i popeti ih."

"Šest metara!" Zamućeni svet uspori ispod njih. "Želiš li da stigneš na svoj prijem živ?"

"Da li si dobio jonski sparivač koji ti je Aron poslao?"

"Već ga koristim."

"Trebalo je dovoljno osetljiv za takvu vrstu manevrisanja. A ti si elitni trkački kapetan. Jesi ili nisi?"

"Pokušaću," reče Lork oprezno. "Veća sam budala nego ti." Zatim se nasmeja. "Pokušaćemo, Prinče!"

Mreže snega i stena blistale su ispod njih. Lork je podesio loranske koordinate planine, kako mu ih je Princ dao. Princ ispruži ruku iznad Lorkove i uključi radio...

Glas devojke nahrupi u kabinu:

"...Oh, tamo! Gledaj, misliš li da su to oni? Prinče! Prinče, dušo, došao si da nas spaseš? Visimo ovde na našim malim smrznutim prstima i osećamo se bedno. Prinče...?" Iza njenog glasa čula se muzika; čuo se i žamor drugih glasova.

"Drži se, Če", viknu Princ u mikrofon. "Rekoh ti da ćemo učiniti nešto." Okrenu se Lorku. "Tamo! Treba da su tačno ispod nas."

Lork isključi frekventni filter dok je Kaliban klizio niz gravitacione zakrivljenosti same planine. Ugledali su planinske vrhove, glatke i bleštave.

"Oh, pogledajte svi! Nisam li vam rekla da Princ neće dozvoliti da ovde malaksavamo i propustimo zabavu?"

A negde u pozadini:

"Oh, Sesil, ne mogu da napravim taj korak..."

"Pusti jače muziku..."

"Ali, ja ne volim sardele..."

"Prinče", zakuka Če, "požuri! Ponovo počinje da pada sneg. Ti znaš da se ovo nikada ne bi desilo, Sesil, da nisi odlučio da izvodiš velike trikove sa štapovima."

"Hajde, dušo, zaplešimo!"

"Rekoh ti da neću! Previše smo blizu ivice!" Ispod Lorkovih nogu, na podnom ekranu koji je emitovao prirodnu svetlost, led, šljunak i kamenovi bleštali su pri mesečini dok se Kaliban spuštao.

"Koliko ih ima tamo?" upita Lork. "Ovaj brod nije tako velik."

"Sabiće se."

Na ledenom grebenu koji je iskrsnuo na ekranu, neki su sedeli na jednom zelenom ponču, sa bocama vina, sirom i korpama hrane. Drugi su igrali. Nekoliko ih je sedelo okolo na platnenim stolicama. Jedan se popeo na viši greben i zaklonio oči, zureći u brod.

"Če", viknu Princ, "ovde smo. Zapakuj sve. Ne možemo ovde čekati celog dana."

"Oh, bože! To si ti, tamo, gore. Hajdemo svi, na put! Da, to je Princ!"

Na grebenu nastala nagla užurbanost. Mlade osobe počele su da trčkaraju, podižući stvari, stavljajući ih u rančeve; dvoje je umotavalo

pončo.

"Edgare! Nemoj to da baciš! To je iz berbe iz četrdeset osme i ne možeš takvu bocu lako da nađeš. Da, Hilari, možeš da promeniš muziku. Ne! Nemoj još da isključuješ grejač! Oh, Sesile, ti si lud. Brrr! - pa, mislim da ćemo za koji trenutak krenuti. Naravno, igraću sa tobom, dušo. Samo ne tako blizu ivice. Sačekaj trenutak. Prinče? Prinče...!"

"Če!" pozva Princ, dok je Lork prišao još bliže grupi. "Imaš li kakav konopac tamo?" Stavi ruku preko mikrofona. "Jesi li je video u Mejhemovim kćerima, gde je igrala šašavu šesnaestogodišnju kćer tog botaničara?"

Lork klimnu glavom.

"To nije bila gluma." Podiže ruku sa mikrofona. "Če! Konopac! Imaš li ikakav konopac?"

"Puno! Edgare! Gde je sav taj konopac? Valjda smo se na nečemu popeli dovde! Evo ga! Šta sada da učinim?"

"Veži velike čvorove na svakih pola metra rastojanja. Koliko smo iznad vas?"

"Desetak metara. Edgare! Sesile! Hose! Čuli ste ga. Vežite čvorove!" Na podnom ekranu, Lork je posmatrao kako senka jahte klizi niz ledene bregove; spustio je brod još niže.

"Lorče, otvori vratanca koja vode u pogonsko odeljenje kad budemo..."

"Sada smo pet metara iznad njih", Lork reče preko ramena. "Eto, Prinče!" Nagnu se napred. "Otvoren je."

"Odlično!"

Princ iščeze kroz otvor vrata u pogonsko odeljenje. Hladni vazduh udari Lorka po leđima. Den i Brajan održavali su brod nepomičnim na vetru.

Lork ugleda na podnom ekranu kako jedan od momaka baca konopac naviše, prema brodu. Princ je klekao kraj otvora u podu da bi ga uhvatio rukom u srebrnoj rukavici. Bila su potrebna tri pokušaja. Onda Prinčev glas stiže kroz vetar: "Dobro je! Zavezao sam ga! Penjite se!" Jedan po jedan penjali su se čvornovitim konopcem.

"Tako. Pazi..."

"Čoveče, što je tamo hladno! Čim pređeš grejno polje..."

"Uhvatio sam te. Unutra..."

"Nisam verovao da ćemo uspjeti. Hej, hoćeš li malo Chateaufort du Pape iz četrdeset osme? Če kaže da možeš dobiti..."

Glasovi ispuniše pogonsko odeljenje. Zatim: "Prinče! Cakano je od tebe što si me spasao! Hoćeš li na tvojoj zabavi imati tursku muziku iz devetnaestog veka? Nismo mogli da uhvatimo nijednu lokalnu stanicu, ali smo našli ovaj obrazovni program koji se emituje iz Novog Zelanda. Eterično! Edgar je izmislio novi korak. Spustiš se na ruke i kalena i samo se njišeš gore-dole. Hose, nemoj da padneš natrag na tu glupu planinu! Odmah dođi ovamo i upoznaj se sa Princem Redom. On je taj koji priređuje zabavu, a njegov otac ima mnogo više miliona nego tvoj. Zatvorite vrata i izađimo iz mašinskog odeljenja. Sve ove mašine i stvari. Ne volim ih."

"Uđi, Če, i smetaj malo kapetanu. Poznaješ li Lorka Von Reja?"

"Moj bože, je li to momak koji pobeđuje na svim onim trkama? Pa on ima više novca i od tebe..."

"Ššš!" šapnu Princ kao na pozornici, kad su ušli u kabinu. "Ne želim da on to zna."

Lork je udaljio brod od planine, pa ga okrenuo.

"Mora biti da ste vi taj koji dobija sve one nagrade: tako ste lepi!"

Če-ong je nosila potpuno prozirnu odeću protiv hladnoće.

"Jeste li pobeđivali ovim brodom?"

Pogledala je po kabini, još teško dišući od penjanja uz konopac. Ružičaste bradavice spljoštavale su se o vinil pri svakom udisaju.

"Ovo je divno. Ima više dana kako nisam bila na jahti."

Gomila je nadirala iza nje.

"Hoće li neko malo ovog vina iz četrdeset osme...?"

"Ne mogu da uhvatim nikakvu muziku. Zašto nema nikakve muzike...?"

"Sesile, imaš li nešto onog zlatnog praha?"

"Mi smo iznad jonosfere, glupačo, i elektromagnetski talasi se više ne odbijaju. Osim toga, krećemo se previše..."

Če-ong se okrenu prema svima.

"Sesile, gde je otišao onaj divni zlatni prah? Prinče, Lorče, ovo morate da probate. Sesil je sin gradonačelnika..."

"Guvernera..."

"...jednog od onih sićušnih svetova o kojima uvek slušamo, mnogo

dalekog. Imao je taj zlatni prah koji oni skupljaju iz pukotina u stenama. Oh, vidi, još ima puno toga!"

Svet poče da se okreće ispod njih.

"Vidiš, Prinče, to se ovako udiše. Ahhh! Onda vidiš najkrasnije boje na svemu što gledaš i čuješ najneverovatnije zvuke u svemu što slušaš, a razum počne da ti tumara i popunjava apsolutnim znacima prostor između reči. Evo, Lorče..."

"Vodi računa!" nasmeja se Princ. "On mora da nas vrati u Pariz!"

"Oh!" uzviknu Če, "to mu neće smetati. Samo ćemo nešto brže stići, to je sve."

Iza njih, drugi su govorili:

"Gde reče da će se ova prokleta zabava održati?"

"Na Ostrvu sv. Luja. To je u Parizu."

"Gde?"

"U Parizu dušo u Parizu. Idemo na zabavu u..."

Sredinom četvrtog veka, vizantijski car Julijan, umoran zbog društvenih neslaganja u Cite de Paris (čije je stanovništvo, tada manje od hiljadu, živelo uglavnom u kolibama načinjenim od kože, okupljenim oko jednog hrama od kamena i drveta posvećenog Velikoj Majci), preselio se preko vode na manje ostrvo.

U prvoj polovini dvadesetog veka, kraljica širom sveta poznate kozmetičke industrije, da bi izbegla pretenzije Rajt banke i premoć boema, osnovala je ovde svoje pariske pied a terre, zidove u kojima su sa srećom ucrtani umetnički trezori (dok je, preko vode, katedrala sa dva tornja zamenila drveni hram).

Krajem trideset prvog veka, njegova centralna avenija bila je puna svetla, bočne ulice ispunjene muzikom, menažerijama, pićem i kockarskim štandovima, dok su se vatrometi rascvetavali u noć - na Ostrvu sv. Luja održavala se zabava Princa Reda.

"Ovuda! Ovamo, preko!"

Defilovali su preko mosta od skela. Crna Sena svetlucala je. Preko vode, sa lišća je kapalo na kamene balustrade. Skulpturama ukrašeni potpornici katedrale Notre Dame, osvetljeni reflektorima, uzdizali su se iza drveća u parku grada.

"Niko ne može da dođe na moje ostrvo bez maske!" uzviknu Princ.

Kada su stigli do sredine mosta, skočio je na ogradu, zgrabio jednu

od greda i zamahao prema gomili svojom srebrnom rukom. "Na zabavi ste! Na Prinčevoj ste zabavi! I svako nosi masku!" Lopte vatrometa, plave i crvene, rascvetavale su se u tami, iza njegovog koščatog lica.

"Eterično!" vriskala je Če-ong, trčeći prema ogradi. "Ali, ako nosim masku, niko me neće prepoznati, Prinče! Studio je kazao da mogu doći jedino ako bude publiciteta!"

On je skočio, ščepao njenu vinilsku rukavicu i poveo je niz stepenice. Tamo, na policama, bleskalo se na stotine maski koje pokrivaju čitavu glavu.

"Za tebe, Če, imam jednu naročitu!" Povuče dole prozirnu pacovsku glavu, pola metra dugu, sa ušima oivičenim belim krznom, sa obrvama ukrašenim šljokicama, sa draguljima koji su se drмали na kraju svake žičane dlake.

"Eterična!" vriskala je Če kada je Princ prebacio to obličje preko njenih ramena.

Kroz prozirno cerenje maske, njeno vlastito nežno lice sa zelenim očima prsnulo je u smeh.

"Evo, jedna za tebe!" Stiže jedna panteraska glava sa sabljastim zubima za Sesila; orao za Edgara, sa perjem duginih boja; Hoseova tamna kosa nestala je pod gušterskom glavom.

Lav za Dena (koji je došao da protestuje zbog opšteg insistiranja, mada su ga zaboravili onog trenutka kada je dao svoj ratoborni pristanak) i grifon za Brajana (kojeg su svi dosad ignorisali, mada ih je verno pratio).

"A ti!" Princ se okrenu Lorku, "Imam jednu naročitu za tebe!" Smejući se, podiže masku u obliku gusarske glave, sa trakom preko oka, šarenom maramom, brazgotinom preko obraza i bodežom u iskeženim zubima. Lako se namestila na Lorkovu glavu: gledao je kroz mrežaste rupe za oči na vratu. Princ ga lupi po leđima. "Gusar - to je za Von Reja!" uzviknu kada je Lork pošao preko kaldrmisane ulice.

Kako su drugi pristizali na most, čulo se sve više smeha.

Iznad gomile, devojke sa napuderisanim, visokim frizurama iz dvadeset trećeg veka, iz doba pre Ašton Klarka, bacale su konfete sa balkona. Neki čovek žurio je ulicom sa medvedom. Lork je mislio da je to neko u kostimu, ali mu je krzno okrnulo rame i osetio je

mošus. Kandže su škljocale na jednu i drugu stranu. Gomila je išla za njim.

Lork se pretvori u uši. Lork se pretvori u oči.

'Blaženstvo' je ispunilo prijemne površine svih čula do glatkoće stakla.

Opažanja su mu se najednom preokrenula (kao što se krilca broda mogu preokrenuti) dok je hodao ulicom od cigala pokrivenom konfetama. Njegov svet se usredsredio na sadašnjicu njegovih ruku i jezika. Glasovi oko njega milovali su mu svest.

"Šampanjac! Nije li to eterično!" Prozračni plastični pacov saterao je u čošak grifona u cvetnom prsluku na stolu za vino. "Nije li to zabavno? Toliko mi se sviđa!"

"Svakako" odgovori Brajan. "Ali, ni... kada nisam bio na ovakvoj zabavi. Ljudi kao što su Lork, Princ, ti - vi ste ona vrsta ljudi o kojoj sam samo slušao. Teško je poverovati da ste stvarni."

"Među nama rečeno, ja sam povremeno imala isti problem. Fino je imati tebe ovde da nas na to podsetiš. Sada nam samo ispričaj..."

Lork je prešao u drugu grupu.

"...na krstarici od Port Saida do Istanbula bio je neki ribar sa Vlašića koji je svirao najdivnije stvari na senzornom sirinksu..."

"...a onda smo morali da stopiramo preko čitavog Irana, jer jednošinski voz nije radio. Stvarno mi se čini da se Zemlja raspada po šavovima..."

"...divna zabava. Doista eterično..."

Veoma mladi, pomisli Lork; vrlo bogati; i pitao se koje granice razlika ovi uslovi određuju.

Bosonog, sa pojasom od kanapa, lav se nagnu na dovratka, posmatrajući. "Kako si, kapetane?"

Lork podiže ruku ka Denu i nastavi put.

Sadašnjica, varljiva i kristalna, bila je u njemu. Muzika je ispunila njegovu šuplju masku koja mu je štitila glavu od zvuka sopstvenog daha. Na podijumu, čovek je na klavicimbalu svirao Birdovu pavanu. Glasovi na drugoj dirki nadjačavali su zvuk kada je nastavio kretanje; na podijumu na drugoj strani ulice, dva momka i dve devojke, po modi iz dvadesetog veka oponašali su antifonalne izvedbe ansambla Mommas and Poppas. Skrenuvši bočnom ulicom, Lork je ušao u gomilu, koja ga je gurala napred, dok se najzad nije sučelio sa

visokim blokom elektronskih instrumenata koji je reprodukovao potresajuće, izatkane tišine tohu-bohusa. Reagujući sa nostalgijom koju je stvarala deset godina stara muzika, gosti, u njihovim naduvanim glavama od mašea i plastike, razbili su se u grupice za ples, od po dvoje-troje, petoro i sedmoro. Jedna labudova glava zanjihala se zdesna. Levo, glava žabe klatila se na šljokičavim ramenima. Kada je nastavio još dalje, u njegovo uho probile su se trećinske modulacije koje je čuo preko zvučnika na Kalibanu dok je brod lebdeo iznad Himalaja.

Pristizale su probijajući se između igrača. "Uspeo je! Zar nije Princ divan!" Izvikivali su i skakutali. "Dobio je tu staru tursku muziku!"

Bedra, grudi i ramena presijavali su se ispod vinila (materijal je imao pore koje su se otvarale na toplom vremenu da bi prozirni kostim učinile hladnim kao svila). Če-ong je poigravala, pridržavajući krznene uši.

"Svi dole! Na sve četiri! Pokazaćemo vam novi korak za igru! Ovako: jednostavno zavrte..."

Lork je skrenuo u noć koja je naglo nadirala, malkice umoran, pomalo uzbuđen. Prešao je ulicu koja je oivičavala ostrvo i naslonio se na kamen blizu jednog od reflektora koji su bacali svetlost na zgrade Ostrva. Preko vode, na suprotnom keju narod se šetao, u parovima ili pojedinačno, gledajući vatromet ili jednostavno posmatrajući ovu razdraganost.

Iza njega, neka devojka se jako nasmeja. Okrenuo se prema njoj...

...glava rajske ptice, plavo perje oko crvene folije očiju, crvena namreškana kresta...

...kada se odvojila od grupe da bi se nagnula preko niskog zida. Lahor je zatresao delove njene haljine, tako da su trgnuli uvijene mesingane kopče na ramenu, gležnju ruke i kuku. Sela je bedrom na kamen, ovlaš dodirujući tlo prstima noge na kojoj je bila sandala. Dugim rukama (sa noktima karmin boje) skinula je masku. Kada ju je spustila na zid, lahor joj je protresao, crnu kosu, rasuo je po ramenima i ponovo zadigao. Voda se mreškala ispod njih kao pod hitnutim peskom.

Pogledao je napred. Pogledao je natrag. Namrštio se.

Postoje dve vrste lepote (njeno lice izazvalo je misao u njemu, jasnu i potpunu): kod prve, crte lica i oblik tela u skladu su sa prosečnim

standardom koji nikoga ne vređa; bila je to lepota modela i popularnih giूमica; bila je to lepota Če-ong. Druga, to je bila ova: njene oči su bili smrskani diskosi plavog žada; njene jagodice visoko nagnute nad belim udolinama širokog lica. Brada joj je bila široka; usta tanka, crvena i široka. Nos joj se spuštao pravo sa čela i širio se na nozdrvama (disala je na vetru - posmatrajući je, postao je svestan mirisa reke, noći Pariza, gradskog vetra); crte lica bile su suviše stroge i divlje za lice tako mlade žene. Ali, znao je, autoritet kojim su se one sastavile učiniće da ih ponovo gleda, kada ih je jednom video; učiniće da ih se seća, kada jednom ode. Njeno lice potčinjavalo je na način koji je i samu lepotu činio bolesnom od ljubomore.

Pogledala ga je: "Lork Von Rej?"

Namrštenost mu se probudila ispod maske.

Nagnula se napred, iznad popločanja koje je oblizivala reka. "Svi su tako daleko." Pokazala je glavom prema ljudima na keju. "Mnogo su udaljeniji nego što mi mislimo ili što oni misle. Šta rade na našoj zabavi?"

Lork skide masku i stavi pirata pored njene ptice sa krestom.

Ponovo baci pogled na njega. "Znači, tako izgledaš. Lep si."

"Kako to da si znala ko sam?" Pomislivši da je nekako mogao da je propusti u gomili koja je prvo došla preko mosta, očekivao je da ona kaže nešto o njegovim slikama koje su se povremeno pojavljivale širom galaksije - kada je pobeđivao na trkama.

"Po tvojoj maski. Eto tako sam znala."

"Stvarno?" Nasmeši se. "Ne razumem."

Luk njenih obrva postade oštriji. Nekoliko sekundi čuo se smeh, previše tih i prebrzo je prestao.

"Ti. Ko si ti?" upita Lork.

"Ja sam Rubi Red."

Još je bila vitka. Negde, jedna mala devojčica stajala je iznad njega u ustima kamene životinje...

Sada se Lork nasmeja. "Šta je to u vezi s mojom maskom što me je odalo?"

"Princ se naslađivao mogućnošću da te privoli da je nosiš još otkako je uputio poziv preko tvog oca, a postojala je veoma mala verovatnoća da ćeš doći. Kaži mi, da li te je to učtivost navela da

povlađuješ njegovoj obesnoj šegi i nosiš takvu masku?"

"I svi drugi nose maske. Mislio sam da je to dobra zamisao."

"Razumem." Njen glas je visio iznad tona opšteg iskaza. "Brat mi je rekao da smo se mi svi sreli pre mnogo vremena." Spustio se. "Ne... ne bih te prepoznala. Ali te se sećam."

"I ja se tebe sećam."

"I Princ se seća. Onda je imao sedam godina. To znači da sam ja imala pet."

"Šta si radila tokom ovih desetak godina?"

"Ljupko sam starila, dok si ti bio enfant terrible trka na Vlašićima, razmećući se bogatstvom svojih roditelja."

"Gledaj!" Načinio je gest rukom prema ljudima koji su posmatrali sa suprotne obale. Neki su očevidno pomislili da im je mahnuo; uzvratili su mahanjem.

Rubi se nasmeja i takođe mahnu. "Shvataš li koliko smo osobiti? Večeras se osećam veoma važnom." Podigla je lice, zatvorenih očiju. Plavi vatromet zasencio joj je kapke.

"Oni ljudi, previše su daleko da bi videli koliko si lepa."

Ponovo ga pogleda.

"Istina je. Ti si..."

"Mi smo..."

"...vrlo lepa."

"Ne čini li ti se da je opasno reći to svojoj domaćici, kapetane Von Rej?"

"Ne izgleda li ti da je opasno reći takvo nešto svom gostu?"

"Ali, mi smo jedinstveni, mladi kapetane. Ako želimo, možemo flertovati sa opas..."

Ulična svetla oko njih ugasiše se.

Čula se povika iz jedne bočne ulice; niske obojenih sijalica takođe su zamrle. Kada se Lork okrenuo sa nasipa, Rubi ga uhvati za rame.

Duž ostrva, svetla i prozori dvaput su zatreperili. Neko je vrisnuo. Zatim se osvetljenje vratilo, a sa njim i smeh.

"Moj brat! " Rubi zatrese glavom. "Svi su mi govorili da će imati nevolje sa strujom, ali je on insistirao na tome da čitavo ostrvo, bude elektrificirano. Mislio je da će električno svetlo biti romantičnije od savršeno dobrih induktivno-fluorescentnih cevi koje su ovde bile juče - a koje po nalogu grada sutra moramo da vratimo. Trebalo je da ga

vidiš dok je pokušavao da iščeprka neki generator. To je divan muzejski eksponat, star šest stotina godina, koji ispunjava čitavu jednu sobu. Bojim se da je Princ neizlečivi romantičar..."

Lork stavi šaku preko njenih ruku.

Ona ga pogleda. Zatim izvuče ruke. "Sada moram da idem. Obećala sam da ću mu pomoći." Osmeh joj nije bio srećan. Prodoran izraz ukazao se iz njenih povišenih čula. "Nemoj više da nosiš Prinčevu masku." Podigla je rajsku pticu sa ograde. "Samo zato što je odlučio da te uvredi, ne treba uvredu da prikazuješ nikome ovde."

Lork spusti pogled na gusarsku glavu, zbunjen.

Folijske oči blistale su prema njemu iz plavog perja. "Osim toga", glas joj je sada bio prigušen, "ti si previše lep da bi se pokrивao nečim tako zlim i ružnim." I već je prelazila ulicu, pa se izgubila u prolazu ispunjenom gomilom.

Pogledao je gore-dole po trotoaru i zaželeo da ne bude ovde. Prešao je ulicu posle nje, zagnjurivši se u istu gomilu, i tek na pola puta niz blok shvatio da je, zapravo, prati.

Ona jeste bila lepa.

To nije bilo 'blaženstvo'.

To nije bilo uzbuđenje zbog zabave.

Bilo je to njeno lice i način na koji ga je okretala i oblikovala reči.

Bila je to šupljina u njemu, sada tako primetna, jer je pre nekoliko trenutaka, tokom svega nekoliko banalnih izmena reči, bio toliko pun njenog lica, njenog glasa.

"...Nevolja je u tome što ispod toga nema nikakve kulturne čvrstoće." (Lork baci pogled prema strani na kojoj je grifon govorio ozbiljnim armadilosima, majmunima i vidrama.) "Bilo je toliko mnogo seoba od sveta do sveta, da više nemamo pravu umetnost, nego samo pseudomeđuplanetsku..."

U okviru vrata, na tlu, ležale su lavlja i žablja glava. Pozadi, u tami, Den, čija su leđa bila znojjava od igre, pripijao se uz devojkicu šljokičavih ramena.

Pola puta niz blok, Rubi se uspela uz niz stepenica iza uvijenog gvožđa.

"Rubi!"

Potrča napred...

"Hej, gledaj..."

"Pazi. Gde ti to..."

"Polako..."

...okrete se oko priručja i potrča uz stepenice za njom, "Rubi Red!" pa kroz vrata, "Rubi...?"

Široke tapiserije između tankih ogledala ugušile su sav odjek njegovog glasa. Vrata pored mermernog stuba bila su odškrinuta. Zato je prešao preko foajea i otvorio ih.

Upalila je treperavo svetlo.

Ispod poda, plime boja preplaviše sobu, svetlucajući na masivnim, crnim, kristalnim nogama nameštaja iz Republike Vege. Bez senke, ona koraknu unatrag. "Lorče! Šta sada tražiš ovde?" Tek što je odložila ptičju masku na jednu od kružnih polica koje su polako plovile na raznim nivoima oko sobe.

"Hteo sam da još malo pričamo."

Njene veđe bile su tamni lukovi preko očiju. "Žao mi je. Princ je planirao pantomimu za splav koji se spušta sa sredine ostrva u ponoć. Moram da se presvučem."

Jedna od polica doplovi do njega. Pre nego što je mogla da reaguje na temperaturu njegovog tela i otplovi: dalje, Lork skinu bocu tekućine sa staklene ploče išarane žilicama. "Moraš li da žuriš?" Podiže bocu. "Hoću da otkrijem ko si, šta radiš, šta misliš. Hoću da ti kažem sve o sebi."

"Žao mi je." Okrenu se prema spiralnom liftu koji će je odvesti na balkon.

Njegov smeh je zaustavi. Okrenu se da bi videla šta ga je izazvalo.

"Rubi?"

I nastavi se okretati dok se nije ponovo suočila sa njim.

Prešao je pokretni pod i stavio ruke na glatku tkaninu koja je padala sa njenih ramena. Njegovi prsti zatvoriše se oko njenih ruku. "Rubi Red." Promena u njegovom glasu izazva začuđenost na njenom licu. "Pođi sa mnom odavde. Možemo otići u neki drugi grad, na neki drugi svet pod suncem. Zar te konfiguracije zvezda ne nose odavde? Poznajem svet gde se sazvežđa nazivaju Okot Lude Kornjače, Veliki i Mali Ris, Vahdaminovo Oko."

Ona uze dve čaše sa prolazeće police. "Čime si ti to obuzet?" Onda se nasmeši. "Šta god da je, to ti priliči."

"Ideš li?"

"Ne."

"Zašto ne?" Nasuo je penušavi ćilibar u krhke čaše.

"Prvo", pružila mu je čašu dok je stavljao bocu na drugu prolazeću policu, "zato što je strašno neučtivo - ne znam kako se ponašate vi tamo na Arku - da domaćica pobegne sa zabave pre ponoći."

"Znači, posle ponoći?"

"Drugo", počela je da pijucka piće i naborava nasić (bio je zaprepašćen šokiran, da njena čista, čista kaža može da otrpi bilo šta tako ljudsko kao što je bora). "Princ već mesecima planira ovu zabavu i ne želim da ga naljutim na taj način što se ne bih pojavila u vreme kada sam obećala." Lork prstima dodirnu njen obraz. "Treće", njene oči se odvojiše sa ivice čaše da bi ga prostrelile. "Ja sam kći Arona Reda, a ti si tamnopusi, crvenokasi, visoki, lepi sin", ona okrenu glavu u stranu, "plavokosog lopova!" On oseti hladan vazduh na vrhovima prstiju gde je bila njena topla ruka.

Položio joj je dlan na lice, gurnuvši prste u njenu kosu. Odvojila se od njegove ruke i zakoračila u spiralni lift. Podizala se nagore i u stranu, nastavljajući: "A ti nemaš dovoljno ponosa ako dozvoljavaš da ti se Princ ruga na način na koji to čini."

Lork skoči na rub kada je lift prolazio. Ona ustuknu, iznenađena.

"Šta znače sve te priče o gusarenju i izrugivanju?" Bio je ljut, ali ne na nju nego na zbunjenost koju je prouzrokovala. "Ne razumem i ne znam da li to zvuči onako kako bih želeo. Ne znam kako je to na Zemlji, ali se na Arku ne šegače sa gostima."

Rubi pogleda svoju čašu, njegove oči, pa opet svoju čašu. "Žao mi je." Opet u njegove oči. "Izađi, Lorče. Princ će biti ovde kroz nekoliko minuta. Ne bi uopšte trebalo da sa tobom razgovaram..."

"Zašto?" Prostorija se okretala, spuštajući se. "Sa kime treba da razgavaraš, sa kime ne; ne znam šta je uzrok svemu ovome, ali govoriš kao da smo mi neki mali ljudi." On se nasmeja ponovo, sporim glasom iz dubine grudi, podižući se da bi protresao ramena. "Ti si Rubi Red?" Uhvati je za ramena i povuče ka sebi. Za trenutak, njene plave oči su pobedile. "I prihvataš sve one gluposti koje mali ljudi uzimaju za ozbiljno?"

"Lorče, bolje je da..."

"Ja sam Lork Von Rej! A ti si Rubi, Rubi, Rubi Red!" Lift ih je već proneo pored prvog balkona.

"Lorče, molim te. Moram da..."

"Moraš da pođeš sa mnom! Hoćeš li ići sa mnom preko ivice Zmaja, Rubi? Hoćeš li doći na Ark, gde ti i tvoj brat nikada niste bili? Ili, poći sa mnom na Sao Orini. Postoji tamo jedna kuća koje ćeš se setiti, ako si je videla, tamo, na rubu galaksije." Uzdigli su se do drugog balkona, okretali prema trećem. "Igraćemo se iza bambusove trske, na jezicima kamenih guštera..."

Ona kriknu, zato što je žilicama išarano staklo lupilo u tavanicu lifta i posulo ih krhotinama.

"Princ!" Odskočila je od Lorka i počela da zuri preko ivice lifta.

"DALJE OD NJE!" Njegova srebrna rukavica ščepa drugu policu iz induktivnog polja koje ju je nosilo po sobi, i gurnu je prema njima.

"Proklet da si, ti..." Njegov glas postade prigušen ljutnjom, a zatim ponovo eksplodira: "Napolje!"

Sledeći diskos prošišta pored njihovih ramena i smrska se na dnu balkona. Lork podiže ruku da odbaci krhotine.

Princ potrča preko poda prema stepeništu koje je počinjalo na levoj strani nanizanih soba. Lork je istrčao iz lifta, preko tepihom pakrivenog balkona, da bi stigao do istog stepeništa - Rubi iza njega - pa poče da silazi.

Susreli su se na prvom balkonu. Princ ščepa obe prečage, drhteći od gneva.

"Prinče, šta ti bi..."

Princ zamahnu prema njemu. Njegova srebrna rukavica zveknu po prečagi na mestu gde je Lork dotle stajao. Mesingana šipka se udubi i metal se pocepa. "Lopove! Pljačkašu!" zašišta Princ. "Ubico! Ološu..."

"O čemu ti to..."

"...ikro ološka. Ako dodirneš moju..." Njegova ruka ponovo ošinu.

"Ne, Prinče!" (Bila je to Rubi.)

Lork preskoči balkon i pade četiri metra niže na pod. Pao je rukama i kolenima u crveno, koje je izbledelo u žuto, pa bilo presečeno navirućim zelenim.

"Lorče...!" (Bila je to opet Rubi.)

On se baci, valjajući se po multihromu (i ugleda Rubi na ogradi, sa rukama na ustima; zatim Princ skoči sa ograde i polete kroz vazduh, padajući ka njemu). Srebrnom pesnicom Princ udari po mestu gde

se nalazila Lorkova glava.

Tras!

Lork zatetura na noge i pokuša da povrati dah. Princ je još bio dole. Multihrom se smrvi pod njegovom rukavicom. Prskotine izbiše do jednog metra oko mesta udara. Šara se zamrznu u bujici sunčevih zraka oko bleštave tačke.

"Ti..." počeo Lork. Reči se ugušiše u dahtanju. "Ti i Rubi, jeste li ljudi...?"

Princ se podiže na kolena. Bes i bol naružili su mu lice nasiljem. Usne su drhtale oko malih zuba, kapci oko tirkiznih očiju. "Klovnu, svinjo, došao si na Zemlju i usudio se da staviš ruke, tvoje ruke na moju..."

"Prinče, molim te...!" Njen glas raširi se iznad njih. Bolno, njena žestoka lepota skrha se u plaču.

Princ zatetura na noge, ščepavši sledeću ploveću policu. Odbaci je, urlajući.

Lork jauknu kad mu ona poseće ruku i tresnu u francuska vrata iza njega.

Hladni vazduh ulete u sobu kada se paneli zaljuljaše. Sa ulice nagrnu smeh.

"Uhvatiću te; zgrabiću te i", navali na Lorka, "povrediću te!"

Lork se okrenu, skoči sa kovanog gvožđa i pade u gomilu.

Vrištali su dok se probijao. Ruke su mu udarale u lice, gurale mu grudi, grabile ga za ramena. Vriska i smeh su rasli, jer je Princ bio iza njega.

"Šta su...? Hej, pazi..."

"Tuku se! Gle, to je Princ..."

"Drži ih! Drži ih! Šta su..."

Lork se iščupa iz gomile i spotače o balustradu. Za trenutak, užurbana Sena i vlažni kamen bili su ispod. Povukao se i okrenuo da pogleda.

"Sklanjajte se!" Prinčev glas urlikao je iz gomile: "Sklonite se od moje ruke! Moje ruke, sklonite se od moje ruke!"

Sećanja su navirala, protresajući. Ono što je ranije bila zbunjenost, sada je bio strah.

Pored njega, kamene stepenice vodile su do rečnog šetališta. Pobegao je naniže, i čuo druge iza njega kada je stigao do dna.

Onda svetlost grunu u njegove oči. Lork zatrese glavom. Svetlost preko vlažnog pločnika, mahovinom obraslog kamenog zida pored njega - neko je njihao reflektor da bi ga video.

"Sklonite se od moje..." čuo se Prinčev glas koji je nadvisivao druge.
"Uhvatiću ja njega!"

Princ pojuri niz stepenice, osvetljavao odblescima sa stena. Balansirao je na dnu, žmirkajući pred rekom obasjanom reflektorom. Prsluk mu je bio povučen sa jednog ramena. U tuči je izgubio drugu rukavicu.

Lork ustuknu.

Princ podiže ruku:

Bakarna mreža i draguljima ukrašeni kondenzatori prekrivali su kost od crnog metala; koturi su zujali u providnom kućištu.

Lork načini još jedan korak unatrag. Princ zamahnu.

Lork izvrda prema zidu; dva mladića kružila su jedan oko drugog.

Gosti su se nagomilali oko ograde, probijajući se ka priručju. Lisice i gušteri, orlovi i insekti gurali su jedni druge da bi videli. Neko se spotače o reflektor, pa preokrenuta galerija u vodi zadrhta.

"Lopove!" Prinčeve uzane grudi bile su u grču.

"Gusaru!" Raketa zasvetle nad glavama. Zatim grunu eksplozija. "Ti si đubre, Lorče Von Reje! Manji si od..."

Sada Lork zamahnu.

Ljutnja mu je buktala u grudima, očima, rukama. Jedna pesnica zahvati stranu Prinčeve glave, druga utonu u njegov stomak. Navali sa srušenim ponosom, zbunjenošću iznuđenim besom, zbijenim poniženjem koje je slamalo dah u rebrima, dok se borio pred zadivljenim gledaocima. Ponovo je udario, ne znajući gde.

Prinčeva protezna ruka izmahnu.

Zahvati Lorka ispod brade, pljosnatim sjajnim prstima. Razdera kožu, proseče kost, nastavi naviše, otvarajući usnu i obraz i čelo. Masno tkivo i mišići se pocepaše.

Lork vrisnu krvavih usta, i pade.

"Prinče!" Rubi (boreći se da vidi, ona je bila osoba koja je drimala svetlo) stajala je na zidu. Crvena haljina i tamna kosa šibale su iza nje u rečnom vetru. "Prinče, ne!"

Dahćući, Princ koraknu unatrag, opet unatrag. Lork je ležao licem nadole, s jednom rukom u vodi. Pod njegovom glavom, krv se slivala

na kamen.

Princ se naglo okrenu i pođe ka stepenicama. Neko uperi reflektor naviše. Narod koji je sa keja gledao preko Sene za trenutak bi osvetljen. Onda svetlost pođe naviše i preko, zaustavivši se na zgradi.

Svet se okrenuo od ograde.

Neko je počeo da silazi niz stepenice, suočivši se sa Princem. Trenutak zatim, pošao je natrag. Plastično lice pacova napustilo je ogradu. Neko je uhvatio prozirno vinilsko rame, vodeći je u stranu. Muzika stara desetak epoha izvijala se preko ostrva.

Tamna voda ljuljala je Lorkovu glavu. Reka mu je usisala ruku.

Onda se lav uspeo uz zid i bosonog spustio na kamen. Grifon je strčao niz stepenice i pao na koleno pored njega.

Den je skinuo svoju lažnu glavu i bacio je na stepenice. Tupo je udarila i otkotrljala se pola metra. Glava grifona za njom.

Brajan okrenu Lorka.

Dah je zastao u Donovanom grlu, pa zviždeći izleteo.

"Baš je razbucao kapetana, a?"

"Dene, moramo da nademo patrolu ili slično. Ne mogu takvo nešto da urade!"

Denove guste veđe se podigoše. "Kog đavola misliš da ne mogu? Radio sam za gadove sa mnogo manje novca nego što ima Red-šift limited koji su mogli mnogo više da urade."

Lork zaječa.

"Mediko-aparat!" uzviknu Brajan. "Gde se ovde može naći mediko-aparat?"

"Nije mrtav. Vratićemo ga na brod. Kada se povrati, uzeću moju platu i otići sa ove proklete planete!" Pogleda preko reke od dvostrukih šiljaka Notre Dame do suprotne obale. "Jednostavno, Zemlja za mene nije dovoljno velika, a ni Australija. Želim da odem." Jednu ruku je stavio pod Lorkova kolena, a drugu pod njegova ramena, pa ustao.

"Nameravaš da ga poneseš?"

"Znaš li neki drugi način da ga vratimo?" Den se okrenu prema stepenicama.

"Ali mora biti..." Brajan je išao za njim. "Moramo da..."

Nešto zašišta na vodi. Brajan se osvrnu.

Krilo skimer-čamca zagreba obalu. "Gde nosite kapetana Von Reja?" Rubi, na prednjem sedištu, sada je nosila tamni ogrtač.

"Natrag na njegovu jahtu, gospođo", reče Den.

"Izgleda da ovde nije dobrodošao."

"Donesite ga na čamac."

"Mislim da ni u čije ruke na ovom svetu ne treba da ga prepustimo."

"Vi ste njegova posada?"

"Tačno", odgovori Brajan. "Jeste li hteli da ga odnesete lekaru?"

"Htela sam da ga odnesem do sletišta De Blo. Treba što pre da odete sa Zemlje."

"Što se mene tiče, u redu", reče Den.

"Stavite ga tu pozadi. Ispod sedišta se nalazi komplet za prvu pomoć. Vidite možete li da mu zaustavite krvarenje."

Brajan je stupio na uzljudjani skimer i prekopao ispod sedišta, između krpa i lanaca, dok nije našao jednu plastičnu kutiju. Čamac se odsukao kada je Den zakaračio na palubu. Na prednjem sedištu, Rubi je uzela komandnu liniju i utaknula je u članak svoje ruke. Krenuli su napred, šišteći. Mali čamac je sve više ubrzavao. Pont St. Michel, Pont Neuf i Pont des Arts prešli su senkama preko čamca. Pariz je blistao na obalama.

Nekoliko minuta kasnije, podupirači Ajfelovog tornja raščistili su zgrade na levoj strani, osvetljeni reflektorima u noći. Na desnoj strani, iznad nagnutog kamena i iza sikamora, poslednji kasni šetači kretali su se pod svetiljkama duž Allee de Cygnes.

"U redu", reče njegov otac. "Kazaću ti."

"Mislim da bi trebalo da taj ožiljak..." slika njegove majke govorila je iz video-stuba. "Već su tri dana protekla, i što duže dozvoli da taj ožiljak..."

"Ako želi da ide okolo izgledajući kao da mu je u glavi bio zemljotres, to je njegova stvar", reče otac. "Ali sada želim da odgovorim na njegovo pitanje." Okrenuo se natrag, prema Lorku. "Ali, da bih ti rekao", došao je do zida i pogledao preko ograde, "moram ti ispričati malo istorije. Ali ne one koju si naučio na Kozbiju."

Bila je sredina leta na Arku.

Vetar je bacao oblake boje lososa preko neba iza staklenih zidova. Kada je nalet bio prejak, plave žilice dužica u zidu okrenutom prema

vetru skupljale su se u sjajne mandale, *Mandala - grafički kosmički simbol budista za meditiranje*; prim. prev. a zatim se širile pri prolasku vetra brzine od sto trideset kilometara na čas.

Prsti njegove majke, tamni i ukrašeni draguljima, pomicali su se po ivici njene šolje.

Njegov otac sklopio je ruke na leđima dok je posmatrao oblake, pocepane kao krpe i bačene sa Tonga.

Lork utonu u naslon stolice od mahagonija, čekajući.

"Šta te se doima kao najvažniji činilac u današnjem društvu?"

Lork se posle kratke pauze usudi: "Nedostatak čvrste kulturne...?"

"Pusti to što si naučio na Kozbiju. Pusti stvari koje ljudi jedni drugima brbljaju kada osećaju da imaju nešto duboko da kažu. Ti si mlad čovek, koji će jednog dana možda upravljati jednim od najvećih bogatstava u galaksiji. Kada ti postavim neko pitanje, hoću da imaš na umu ko si kada mi daješ odgovor. Ovo je društvo u kome polovima bilo kog proizvoda može da raste na jednom svetu, a druga polovina može biti iskopana u rudnicima koji su hiljada svetlosnih godina udaljeni. Na Zemlji, sedamnaest odsto mogućih elemenata predstavljaju devedeset procenata planete. Uzmi bilo koji drugi svet i utvrdićeš da neko drugo tuce sačinjava devedeset do devedeset devet procenata. Pastoji dve stotine šezdeset pet naseljenih svetova i satelita u sto sedamdeset sunčevih sistema od kojih se sastoji Zmaj. Ovde, u Federaciji, živi tri četvrtine stanovništva Zmaja, koje je razbacano na preko tri stotine dvanaest svetova. Četrdeset dva naseljena sveta Spoljnih naseobina..."

"Transport", reče Lork. "Transport od jednog sveta do drugog. Na to si mislio?"

Njegov otac se nasloni na kameni zid. "Mislio sam na cenu transporta. Mnogo vremena najvažniji činilac u ceni transporta bio je ilirion, jedini način da se dobije dovoljno energije koja će vitlati brodove između svetova, između zvezda. Kada je moj deda bio tvog doba, ilirion se proizvodio veštački, nekoliko milijardi atoma odjednom, uz velike troškove. Otprilike u to vreme, otkrivena je niska zvezda, mlađih zvezda, mnogo udaljenijih od galaktičkog centra, čije su planete još posedovale sićušne količine prirodnog iliriona. I tek od tog vremena kada si rođen, rudarski radovi većeg obima postali su mogući na ovim planetama, koje sada sačinjavaju Spoljne

naseobine."

"Lorku je to poznato", reče njegova majka. "Mislim da bi on trebalo da..."

"Znaš li zbog čega je Federacija Vlašići politički entitet odvojen od Zmaja? Je li ti poznato zbog čega će Spoljne naseobine uskoro postati politički entitet odvojen od Zmaja ili Vlašića?"

Lork pogleda svoje koleno, palac, drugo koleno. "Postavljaš mi pitanja, a ne odgovaraš na moja, tata."

Njegov otac uzdahnu. "Pokušavam. Pre nego što su postojale ikakve naseobine na Vlašićima, širenje kroz Zmaj vršile su nacionalne vlade na Zemlji, ili korporacije, one koje se mogu uporediti sa firmom Red-šift - korporacije i vlade koje su mogle podneti početni trošak transporta. Nove naseobine je potpomagala, organizovala i posedovala Zemlja. Postale su deo Zemlje, a Zemlja je postala centar Zmaja. U to vreme, drugi tehnički problem koji su počeli da rešavaju rani inženjeri firme Red-šift limited, bila je izgradnja vasijskih brodova sa mnogo osetljivijim frekventnim opsezima koji mogu savladati relativno 'prašnjave' oblasti vasiona, kao u slobodno plutajućim međuzvezdanim maglinama, i u područjima guste zvezdane populacije kao što su Vlašići, gde postoji mnogo veća koncentracija sljuštene međuzvezdane materije. Nešto poput vrtložne magline još zadaje nevolje tvojoj maloj jahti. Pre dvesta pedeset godina, takva maglina bi brod učinila potpuno nepokretnim. Kada je istraživanje na Vlašićima tek počinjalo, tvoj pradedo bio je sasvim svestan onoga šta sam ti, upravo rekao: cena transporta je najvažniji činilac u našem društvu. A unutar samih Vlašića, cena transporta značajno je manja nego u Zmaju."

Lork se namršti. "Misliš, rastojanja...?"

"Centralni deo Vlašića je svega trideset svetlosnih godina širok, a osamdeset pet dug. Otprilike tri stotine sunaca natrpano je u tom prostoru, od kojih su mnoga međusobno udaljena samo jednu svetlosnu godinu. Sunca Zmaja raštrkana su duž čitavog jednog rukavca galaksije, gotovo šesnaest hiljada svetlosnih godina od jednog kraja do drugog. Postoji velika razlika u ceni kada samo treba da preskočiš mala rastojanja unutar jata Vlašića i kada treba da savladaš ogromna prostranstva Zmaja. Na Vlašiće su stizale razne vrste ljudi: mali poslovni ljudi koji su želeli da pakupe korist i odu

dalje; kooperativne grupe naseljenika; pa čak i privatni građani - bogati privatni građani, ali ipak privatni. Tvoj pradeda je ovde došao sa tri komercijalna linijska broda puna starudije, prefabrikovanih štitnika protiv vrućeg i hladnog, odbačene rudarske i zemljoradničke opreme za čitavu lepezu podneblja. Za najveći deo toga bilo mu je plaćeno da ga odvuče sa Zmaja. Uzgred, dva broda bila su ukradena. Takođe, došao je u posed nekoliko atomskih topova. Odlazio je do svake nove naseobine i nudio svoju robu. I svi su od njega kupovali."

"Da li ih je topom primoravao da kupe?"

"Ne. Takođe, nudio im je dodatne usluge koje su kupovinu krša činile zaista vrednom. Vidiš, činjenica da je cena transporta bila niža nije zaustavila vlade i velike korporacije od pokušaja da se usele. Deda je razneo svaki brod koji bi došao noseći neko multimilionersko ime sa Zmaja, svakog emisara nekog monopola sa Zmaja koji bi pokušao da se proširi na novu teritoriju."

"Da li ih je i pljačkao?" upita Lork. "Je li sakupljao ostatke?"

"Nikada mi to nije rekao. Jedino znam da je imao viziju - sebičnu, najamničku, egocentričnu viziju, koju je primenjivao na svaki način, na svačiji račun. Tokom početnih godina svoje egzistencije, nije dozvoljavao da Vlašići postanu produžetak Zmaja. U nezavisnosti Vlašića video je priliku da postane najmoćniji čovek političkog entiteta koji bi jednog dana mogao da postane suparnik Zmaja. Pre nego što je moj otac došao u tvoje godine, pradeda je to već ostvario."

"Još ne vidim kakvu to ima vezu sa firmom Red-šift."

"Red-šift je bila jedna od megakompanija koje su činile najusaglašenije napore da prodru u Vlašiće. Pokušavale su da zadobiju torijumske rudnike kojima sada upravlja otac tvog školskog druga, doktor Secumi. Nastojali su da započnu žetvu plastičnih lišajeva na Kirki-4. Deda ih je razneo. Red-šift jeste transportna firma, a kada cena prevoza pada u odnosu na broj brodova koji se izrađuju, Red-šift oseća da ga guši u grlu."

"I zato nas Princ Red može nazivati gusarima?"

"Nekoliko puta je Aron Red Prvi - Prinčev otac je Treći - slao jednog od svojih najarogantnijih nećaka da predvodi njegove ekspedicije u Vlašiće. Mislim da su bile tri, ekspedicije. Nikada se nisu vratile. Čak

i u vreme moga oca, posed je bio prilično lična stvar. Bilo je odmazdi, i one su se nastavile daleko posle deklaracije o nezavisnosti koju je Federacija Vlašići stekla dvadeset šeste. Jedan od mojih ličnih projekata kada sam bio mladić tvoga doba bio je da to okončam. Moj otac je dao mnogo novca Harvardu, na Zemlji, izgradio im laboratoriju, pa me poslao u školu. Oženio sam se tvojom majkom, sa Zemlje, i, mnogo vremena proveo sam razgovarajući sa Aronom, Prinčevim ocem. Nije bilo previše teško da se ostvari, pošto je nezavisnost Vlašića bila prihvaćena činjenica već čitave generacije, a Red-šift je već dugo prestao da tetura pod bilo kakvom našom pretnjom. Moj otac je kupio rudnik iliriona na Novoj Braziliji - bilo je to u vreme kada su rudarske operacije tek počinjale u Spoljnim naseobinama - uglavnom kao opravdanje da formalno posluje sa firmom Red-šift. Nikada ti nisam pomenuo taj posed, jer sam smatrao da za tim ne postoji potreba."

"Znači da je Princ baš lud kada rasplamsava staru svađu, koju ste ti i Aron izgledili pre nego što je on rođen."

"Ne mogu da komentarišem Prinčevo duševno zdravlje. Ali, treba da imaš na umu: šta je najvažniji činilac koji danas utiče na cenu transporta?"

"Rudnici iliriona na Spoljnim naseobinama."

"Opet ruka oko grla firme Red-šift", reče njegov otac. "Vidiš?"

"Prirodno rudarenje iliriona mnogo je jeftinije nego njegova proizvodnja."

"Čak i kada to podrazumeva uključivanje miliona i miliona stanovnika. Čak tridesetak konkurentskih kompanija i iz Zmaja i iz Vlašića otvorile su rudnike po čitavim Spoljnim naseobinama i subvencionišu veliko useljavanje radne snage iz čitave galaksije. Šta si primetio kao razliku između stava Spoljnih naseobina spram stava Zmaja i Vlašića?"

"One imaju, otprilike, sav ilirion koji im je potreban."

"Da, ali takođe i ovo: Zmaj su proširili; bogati društveni slojevi sa Zemlje. Vlašići su naseljeni seobama relativno srednjeg staleža. Mada su Spoljne naseobine pokrenuli oni sa novcem i sa Vlašića i iz Zmaja, njihovo stanovništvo potiče iz najnižeg ekonomskog sloja galaksije. Spajanje kulturnih razlika - i nije me briga šta kažu tvoji profesori društvenih nauka na Kozbiju - i razlika u ceni transporta

ono je, što obezbeđuje konačnu nezavisnost Spoljnih naseobina. I iznenada firma Red-šift napada svakoga ko ponovo stavi ruke na ilirion." On namignu na sina. "Napadnut si."

"Ali, dobio sam samo jedan rudnik iliriona. Naš novac potiče od upravljanja ko zna kolikim brojem različitih vrsta poslova širom čitavih Vlašića, a sada i od nekih poslova u Zmaju - rudnik u Sao Oriniju je sitnica..."

"Tačno. Ali da li si ikada uočio poslove kojima se ne bavimo?"

"Na šta ciljaš, tata?"

"Mi imamo veoma malo novca u proizvodnji skloništa ili hrane. Mi poslujemo u oblasti kompjutera, malih tehničkih komponenata; izrađujemo kućišta za ilirionske baterije; pravimo utikače i utičnice; naporno rudarimo u drugim oblastima. Poslednji put kad sam video Arona, na svom prošlom putovanju, rekao sam mu, šaleći se, naravno: 'Znaš, kada bi cena iliriona iznosila samo polovinu svoje sadašnje cene, kroz godinu dana mogao bih da gradim vasijske brodove za manje od polovine cene po kojoj ih ti praviš.' I znaš šta mi je on kazao, i sam se šaleći?"

Lork odmahnu glavom.

"Znam to već deset godina."

Slika njegove majke spusti šolju. "Mislim da treba da mu sredimo lice. Ti si tako zgodan momak. Već su tri dana, Lorče, kako te je Australijanac doneo kući. Taj ožiljak tek će morati da..."

"Dana", reče njegov otac. "Lorče, možeš li smisliti bilo koji način da se cena iliriona smanji za polovinu?"

Lork se namršti. "Zašto?"

"Izračunao sam da će sadašnjom stopom širenja, Spoljne naseobine biti u stanju da kroz petnaest godina smanje cenu ilirionu za gotovo četvrtinu.

Tokom tog vremena, Red-šift će pokušati da nas uništi." On načini pauzu. "Da uništi sve što pripada Von Rejovima, a na kraju i čitavu Federaciju Vlašići. Imamo mnogo vremena za pad. Jedini način da preživimo jeste da mi njih prvi uništimo; a jedini način da to učinimo jeste da pronađemo način da dobijamo ilirion za pola cene pre nego što ona padne na tri četvrtine, i da počnemo graditi brodove." Njegov otac sklopi ruke. "Neću da u tome učestvuješ, Lorče. Predviđam da će se čitava ova stvar okončati u toku mog života. Ali Princ je na

sebe uzeo da prvi udarac uputi tebi. Red je da ti se kaže šta se dešava."

Lork je gledao svoje ruke. Posle nekog vremena reče: "Uzvratiću udarac."

"Ne", reče njegova mati. "Ne može tako da se postupi u ovoj stvari, Lorče. Ne možeš se svetiti Princu; ne možeš misliti na osvetu..."

"I ne mislim." Ustao je i došao do zavesa. "Mama, tata. Izlazim."

"Lorče", reče njegov otac, šireći ruke. "Nisam želeo da te potresem. Ali, hteo sam samo da znaš..."

Lork odgurnu brokatne zavesa. "Idem do Kalibana. Do viđenja. Draperija se zaljulja."

"Lorče..."

Zvao se Lork Von Rej i živeo je u Ekstol Parku 12, na Arku, prestonici Federacije Vlašići. Koračao je pored pokretnog puta. Kroz vetrobrane, zimske bašte grada su cvetale. Ljudi su ga posmatrali. Bilo je to zbog njegovog ožiljka. Razmišljao je o ilirionu. Ljudi bi ga pogledali, pa skrenuli oči kada bi videli da im uzvraća pogled. Ovde, u središtu Vlašića, on sam bio je centar, fokus. Jednom prilikom pokušao je da izračuna količinu novca svoje najuže porodice. On je bio fokus milijardi, koji je hodao pored providnih zidova pokrivenih ulica Arka i slušao zavijanje blistajućih lišajeva u zimskim baštama. Svaka peta osoba na ulici - tako su ga obavestile očeve računovođe - dobijala je svoju platu posredno ili neposredno od Von Reja. A Redšift se pripremao da objavi rat čitavoj strukturi koja je bila Von Rej, što se usredsređivalo na njega kao naslednika. U Sao Oriniju, jedna životinja slična gušteru, sa grivom od belog perja, tumarala je i šištalala u džungli. Rudari su takve životinje hvatali, izglednivali ih; zatim, puštali ih jednu protiv druge u jami, kladeći se na ishod borbe. Mnogo miliona godina unazad, preci ovih, metar dugih guštera, bile su velike životinje duge sto metara, i razumna rasa koja je naseljavala Novu Braziliju obožavala ih je, klešuci glave u prirodnoj veličini oko temelja svojih hramova. Ali, rasa - ta rasa je iščezla. A izdancima božanstva te rase, smanjenim u toku evolucije, rugali su se u jamama pijani rudari dok su grebli, urlali i ujedali se. On je bio Lork Von Rej. A ilirionu je cena na neki način morala da se smanji na pola. Možete tim materijalom poplaviti tržište, ali, gde otići da

nabavite ono, što je po svoj prilici bila najređa supstanca u vasioni? Ne možete uploviti u centar sunca i pokupiti peć, u kojoj su sve supstance galaksije stopljene iz sirove nuklearne materije jedinicama od četiri. Ugledao je svoje obrise u jednom od ogledalskih stubova, pa se zaustavio neposredno pre skretanja prema Nea Limaniju. Posekotina mu je poremetila crte lica, sa punim usnama i žutim očima. Tamo gde je ožiljak uneo crvenilo, uočio je nešto. Nova kosa koja je rasla bila je iste boje i strukture kao kosa njegovog oca, meka i žuta kao plamen.

Gde naći toliko iliriona (okrenuo je leđa ogledalskom stubu)? Gde? "Pitate me, kapetane?" Sa obrtnog postolja u podu Den je podigao kriglu piva do kolena. "Da znam, ne bih sada skitao ovim sletištem." Spustio je ruku, dohvatio dršku krigle iz nožnih prstiju i ispio polovinu. "Hvala za piće." Nadlanicom je obrisao usta, oivičena ostacima hrane sa penom. "Kada nameravaš da ponovo sastaviš svoje lice...?"

Ali, Lork se nagnuo u naslon sedišta, gledajući kroz tavanicu. Svetla oko sletišta ostavila su vidljivim samo stotinu najsjajnijih zvezda. Na tavanici, kaleidoskopska dužica za vetar zatvarala se. Usredsređena među plavim, skerletnim i cinober žilicama, nalazila se zvezda.

"Kaži, kapetane, ako želiš da se popneš na balkon..."

Na drugom nivou bara, vidljivi kroz padajuću vodu, oficiri teretnjaka i neki članovi posade linijskih brodova izmešali su se sa sportistima koji su razgovarali o tekućim i kosmičkim prilikama. Donji nivo bio je pun mehničara i kiborških spojnika sa komercijalnih brodova. U uglu se razvijala igra kartama.

"Moram da nađem sebi posao, kapetane. To što me puštaju da spavam u zadnjoj komori Kalibana, a zatim se svake noći opijam, ne pomaže mnogo. Maram da te oslobadim mog prisustva."

Vetar je ponovo naleteo; dužica se ježila oko zvezde. "Dene, da li si", Lork je mozgao, "ikada shvatio da je svako sunce, kada putujemo između njih, peć u kojoj su svi svetovi carstva stopljeni? Svaki element među stotinama fuzionisan je iz njegove centralne nuklearne mase. Uzmi, recimo, ovaj ovde", pokazao je na prozirni krov, "ili bilo koji drugi: zlato se tamo baš sada fuzionise, kao i radijum, azot, antimon, u količinama koje su ogromne - veće od Arka, veće od Zemlje. I tamo ima iliriona, Dene." Nasmejao se.

"Pretpostavimo da postoji neki način da se uroni u jednu od ovih zvezda i zahvati ono što mi je potrebno." Ponovo se nasmejao; zvuk zapleten u njegovim grudima bio je izmešana ljutnja, očajanje i bes. "Pretpostavimo da možemo stati na rub neke zvezde koja će postati nova i sačekati da ono što želimo bude izbačeno, i zgrabiti to kada se razbukti - ali nove su implozije, a ne eksplozije, zar ne, Dene?" Raspoložen, gurnuo je rame kiborškog spojnika. Piće je prsnulo sa ruba krigle.

"Ja, kapetane, bio sam jednom u novi." Den obližnu nadlanicu.

"Bio si?" Lork pritisnu rukom jastuk. Zvezda sa oreolom je treperila.

"Brod na kome sam plovio bio je zahvaćen novom - mora da je od tada prošlo deset godina."

"Nije li ti drago što se nisi našao na njoj."

"Bio sam. Ali smo umakli."

Lork spusti pogled sa tavanice.

Den je seo na zelenu klupu, sa čvornatim laktovima na kolenima; rukama je obuhvatio kriglu.

"Jeste?"

"Aha." Den baci pogled na svoje rame, na kome je prekinuta pantljika prsluka bila nezgrapno vezana u čvor. "Upali smo i izvukli se."

Na Lorkovom licu izbi čuđenje.

"Hej, kapetane! Izgledaš besan!"

Pet puta je Lork pogledao svoje lice u ogledalu, očekujući da ono nosi jedan izraz, da bi otkrio da ga je ožiljak pretvorio u nešto potpuno čudno. "Šta je, Dene?"

Australijanac pogleda svoju kriglu. Na njenom dnu bila je samo pena.

Lork pritisnu papučicu za naručivanje na naslonu stolice. Prema njima su po luku pošle još dve krigle, u kojima se rastvarala pena.

"Baš ono što mi je potrebno, kapetane." Den posegnu nogom.

"Jedna za tebe. Evo. I jedna za mene."

Lork je pijuckao svoje piće i, ispružio stopala i oslonio ih na pete sandala. Ništa se na njegovom licu nije pokrenulo. Niti se šta drugo pomaklo.

"Znaš li za Institut Alkan?" Den je padigao glas da nadjača uzvike i smeh koji su dopirali iz ugla gde su dva mehaničara počela da se rvu

na trambulini. Posmatrači su mahali čašama. "Na Varpisu u Zmaju imaju taj veliki muzej sa laboratorijama i materijalima, pa proučavaju stvari kao što su nove."

"Moja tetka je tamo upravnik", Lorkov glas je bio dubok, a reči su se izdvajale od okolne vike.

"Je l' da? Svejedno, oni upućuju ljude kad god dobiju izveštaj da se neka zvezda panaša kao..."

"Gledaj ! Ona pobeđuje!"

"Ne! On joj povlači ruku!"

"Hej, Von Reje, da će pobediti muškarac ili žena misliš li?" Grupa oficira došla je do rampe da posmatra meč.

Jedan potapša Lorka po ramenu, a zatim preokrenu ruku. Na dlanu mu je bila novčanica od deset alfa-funti.

"Noćas ne kladim se ja." Lork odgurnu ruku.

"Lork, ja dupliram na ženu ovo..."

"Sutra tvoj novac ja uzeću", reče Lork. "Sada ideš ti."

Mladi oficir ispusti zvuk gađenja i povuče prstom niz lice, klimnuvši glavom svome drugu.

Ali, Lork je čekao da Den nastavi.

Den vrati pogled sa prizora rvanja. "Izgleda da se neki teretnjak izgubio u plimnom poniranju i uočio nešto čudno u vezi sa spektralnim linijama jedne zvezde udaljene nekoliko solara. Zvezde su uglavnom od vodonika, aha, ali je u ovom slučaju otkriveno obilato nagomilavanje teških materijala u gasovima površine; a to je neobično. Kada su se najzad snašli, poslali su izveštaj o stanju zvezde kartografskom društvu Alkana, koje je počelo da nagađa šta je posredi: nagomilavanje nove. Pošto se sastav zvezde ne menja u novi njeno nagomilavanje ne može da se registruje sa rastojanja posredstvom spektralne analize ili bilo čega sličnog; sa Alkana su poslali tim da posmatra zvezdu. Oni su proučavali nekih dvadeset ili trideset zvezda tokom poslednjih pedeset godina. Postavili su prstenove stanica za daljinsku kontrolu toliko blizu zvezdi koliko je planeta Merkur udaljena od Sola; one šalju televizijske slike površine zvezde; te stanice sagorevaju već sekundu nakon što sunce krene, Postavljali su prstenove stanica sve dalje i dalje, da bi iz sekunde u sekundu slale izveštaje o čitavom događaju. Na rastojanju od otprilike jedne svetlosne nedelje postavili su prve stanice sa

ljudskom posadom; čak i one su napuštene da bi se otišlo u udaljenije stanice čim je nova počela. Bilo kako bilo, našao sam se na brodu koji je trebalo da odnese namirnice za jednu od tih stanica sa ljudskom posadom, koja je čekala da sunce udari. Tebi je poznato da stvarno vreme, potrebno da sunce pređe iz svog pravilnog sjaja do maksimalne prividne veličine koja je dvadeset ili trideset hiljada puta sjajnija, iznosi svega dva do tri časa."

Lork potvrđi glavom.

"Oni još ne mogu tačno da procene kada će nova koju posmatraju krenuti. Ja to ne razumem baš u potpunosti, ali sunce kome smo prilazili nekako je krenulo pre nego što smo stigli do naše usputne stanice. Možda je to bio neki uvoj u prostoru, ili greška na instrumentima, ali mi smo promašili stanicu i zaputili se pravo u sunce, tokom prvog časa njegove implozije." Den sagnu glavu da otpije penu.

"U redu", reče Lork. "Usled toplote trebalo je da budete pretvoreni u atome pre nego što ste stigli toliko blizu sunca, koliko je Pluton udaljen od Sola. Trebalo je da budete smrvljeni stvarnim fizičkim udarima. Gravitacione plime trebalo je da vas raskomadaju. Zračenje kome je brod bio izložen trebalo je, prvo, da razbije svako organsko jedinjenje na brodu i, drugo, svaki atom podvrgne fisiji sve do jonizovanog vodonika..."

"Kapetane, mogu bez pokušaja da se setim još sedam raznih stvari. Jonizacione frekvencije trebalo je da..." Den zastade. "Ali nijedna od njih nije se desila. Naš brod je provučen neposredno kroz središte sunca - i napolje na drugu stranu. Bili smo bezbedno položeni oko dve svetlosne nedelje daleko. Čim je shvatio šta se dešava, kapetan je uvukao glavu i isključio sve naše senzorske ulazne skanere, tako da smo padali naslepo. Jedan čas kasnije izvirio je i veoma se začudio da smo još daleko. Ali, instrumenti su zabeležili našu putanju. Prošli smo pravo kroz novu." Den završi piće. Ukoso pogleda Lorka. "Kapetane, opet izgledaš besan."

"Kakvo je objašnjenje?"

Den slegnu ramenima. "Kada nas je Alkan dohvatio, imali su puno raznih mišljenja. Proučili su one mehurove, znaš, koji eksplodiraju na površini svakog sunca, što su dva ili tri puta veći od planete srednje veličine, gde temperatura iznosi svega osam stotina ili hiljadu

stepeni. Takva temperatura mogla je da ne uništi brod. Možda smo bili uhvaćeni u jedan takav mehur i preneseni kroz sunce. Neko je izneo mišljenje da su, možda, energetske frekvencije nove polarizovane u jednom pravcu, a da je nešto uzrokovalo da se energije broda polarizuju u drugom, tako da su na neki način prošle jedna kroz drugu kao da se nisu ni dodirnule. Drugi su došli sa mnogim teorijama koje je trebalo da obore prethodne. Najverovatnijim se činilo da su vreme i prostor bili podvrgnuti tako silovitom naprezanju kakvo postoji u novi, da zakoni koji upravljaju prirodnim mašinerijom fizike i fizičkih događaja naprosto nisu funkcionisali." Den ponovo slegnu ramenima. "Nikada se u tom pogledu nisu složili."

"Gledaj! Gledaj, oborio je nju!"

"Jedan, dva - ne, ustala je ona..."

"Ne! Pobedio je nju! Pobedio je nju!"

Na trambulini, iscereni mehničar teturao se nad svojim protivnikom. Pola tuceta čaša pića mu je već bilo doneto; po običaju, morao je da popije koliko god je mogao, a poraženi da popije ostatak. Veći broj činovnika došao je da mu čestita i pokupi oplade za sledeći meč.

"Pitam se..." Lork se namršti.

"Kapetane, ja znam da ti tu ništa ne možeš da učiniš, ali ne treba tako da izgledaš."

"Pitam se da li Alkan ima neke beleške o tom putovanju, Dene."

"Mislim da ima. Kao što rekoh, bilo je to pre desetak godina..."

Ali, Lork je gledao u tavanicu. Dužica se zatvorila pod vetrom koji je razbijao noć na Arku. Preklopna mandala potpuno je pokrila zvezdu. Lork podiže ruke do lica. Usne mu padoše dok je lovio korenje ideje koja mu je proletela kroz glavu. Rasečeno tkivo prevelo je izraz lica u blaženo mučenje.

Den ponovo počeo da govori. Zatim odustade, sa hrskavičavim licem punim čuđenja.

"Zvao se Lork Von Rej. Morao je to sebi tiho da ponavlja, da se osigura ponavljanjem; jer, jedna ideja je okupirala njegovo biće. Kada je seo, gledajući uvis, osećao se potpuno potresenim. Nešto usred njegovog bića bilo je raspolučeno isto tako silovito kao što je Prinčeva ruka raspolutila njegovo lice. Žmirkao je da bi jasnije video zvezde. A njegovo ime..."

"Da, kapetane Von Rej?"

"Uvuci bočna krilca."

Miš ih uvuče.

"Plovimo postojanim tokom. Bočna krilca potpuno uvučena. Linseose i Idase, ostanite za svojim krilcima i preuzmite prvo dežurstvo. Ostali mogu da se malo odmore." Lorkov glas tutnjao je nad zvucima vasiona.

Okrenuvši se od cinoberskog toka, u kame su visile ugljenisane zvezde, Miš žmirnu i ponovo uoči obrise kabine.

Olga trepnu.

Miš sede na divan da se isključi.

"Videćemo se u zajedničkoj prostoriji", nastavi kapetan. "A ti, Miše, donesi svoj..."

4.

Miš je povukao kožnu torbu koja je ležala ispod divana i prebacio je preko ramena.

"...senzorni sirinks."

Vrata su kliznula na svoje mesto, a Miš je stao na vrh tri stepenika iznad plavog tepiha zajedničke prostorije za posadu u Roku.

Stepenište je spiralno vijugalo u senkama: jezici metala koji su se uvijali, pod svetlima sa tavanice slali su odbleske na zid i lišće filodendrona ispred ogledalskog mozaika.

Ketin je već sedeo ispred slojevite table za trodimenzionalni šah i postavljao figure. Poslednji top škljocnu u svom uglu, a balon-fotelja, globus želatinskog glicerina uobličen uz telo, pokrenu se. "Hajde, ko će prvi da igra sa mnom?"

Kapetan Von Rej stade na vrh spiralnog stepeništa. Kada je pošao naniže, njegov razbijeni odraz utisnu se u mozaik.

"Kapetane?" Ketin podiže bradu. "Miše? Ko od vas želi prvu igru?"

Tij i Sebastijan došli su kroz nadsvođena vrata i preko rampe što se protezala iznad bazena boje limuna, koji je ispunjavao trećinu prostorije.

Lahor.

Voda se zatalasa.

Tama je plovila iznad njihovih glava.

"Dole!" naredi Sebastijan.

Njegova ruka trgnu utikač, a životinje se svališe na čelični lišaj. Velike životinje kolapsirale su oko njega kao krpe.

"Sebastijane? Tij? Igrate li?" Ketin se okrenu prema rampi. "Ranije mi je to bila strast, ali više ne igram tako dobro." Pogledao je uz stepenace, ponovo uzeo topa i zagledao se u kristal sa crnim jezgrom. "Recite mi, kapetane, da li su ovi komadi originalni?"

Na dnu stepeništa, Von Rej podiže crvene obrve. "Nisu."

Ketin se iskezi. "Oh."

"Od čega su?" Miš je prešao preko tepiha i pogledao preko Ketinovog ramena. "Nikada nisam video ovakve komade."

"Neobičan stil za šahovske figure", uoči Ketin. "Republika Vega. Možete ga dosta videti u nameštaju i arhitekturi."

"Gde je ta Republika Vega?" Miš uze pešaka: unutar kristala sunčev sistem, dragulj u sredini, okružen nagnutim ravnima.

"Nema je više nigde. Odnosi se na ustanak u dvadeset osmom veku, kada je Vega pokušavala da se odvoji od Zmaja. Nije uspela. Umetnost i arhitekturu tog perioda prihvatili su naši poznavaoци umetnosti. Mislim da je u čitavoj taj stvari bilo nečeg herojskog. Svakako su pokušavali da budu što originalniji - poslednji otpor zarad kulturne autonomije i tako to. Ali, postalo je neka vrsta učtve društvene igre da se ulazi u trag uticajima." Uze još jedan komad. "Građa mi se i dalje dopada. Stvorili su tri zlatna muzičara i jednog neverovatnog pesnika. Mada je samo jedan od muzičara imao veze sa ustankom. Ali, većina ljudi to ne zna."

"Ne šališ se", upita Miš. "U redu. Odsviraću ti igru." Obišao je oko šahovske table i seo na zeleni glicerín. "Koje hoćeš, crne ili žute?"

Von Rej posegnu rukom preko Miševog ramena do komandne ploče koja je prekrivala daručje fotelje i pritisnu mikro-prekidač.

Svetla na šahovskoj tabli se ugasiše.

"Hej, zašto...?" Grubi Mišev šapat prekide se zbog razočaranja.

"Uzmi sirinks, Miše." Lork pođe prema kamenu na žutim pločicama uobličenom u skulpturu. "Ako ti kažem da načiniš novu, Miše, šta ćeš učiniti?" Seo je na kamenu izdan.

"Ne znam. Na šta mislite?" Miš je podigao instrument iz torbe.

Prešao je palcem preko klavijature. Prošetao je prstima preko induktivne ploče; mali prst se zaklatio na pompeznom noktu.

"Sada ti kažem. Napravi novu."

Miš zastade. Zatim, "U redu", i njegova ruka poskoči.

Zvuk zatutnja posle bleska. Boje zaostale iza naknadne slike zamrljanog prizora, koje su se kovitlale u iščezavajućoj sferi, nestadoše.

"Dole!" reče Sebastijan. "Dole, sada..."

Lork se nasmeja. "Nije loše. Dođi ovamo. Ne, ponesi svoju paklenu harfu." Pomerio se na kamenu, da napravi mesta. "Pokaži mi kako to funkcioniše."

"Da vam pokažem kako sirinks svira."

"Baš to."

Postoje izrazi koji se dešavaju na spoljnoj strani lica; postoje izrazi koji se događaju iznutra, samo sa drhtanjem na usnama i očnim kapcima. "Obično ne dozvoljavam da se ljudi zaviljavaju sa mojom sviraljkom." Usne i očni kapci su mu drhtali.

"Pokaži mi."

Miševe usne se suziše. On reče: "Dajte mi ruku."

Kada je namestio kapetanove prste preko sedla table za rezonantnu sliku, pred njima zasija plava svetlost. "Sada pogledajte dole." Miš pokaza na prednji deo sirinksa. "Iza ova tri majušna soćiva nalaze se hologramske rešetke. Njihov fokus je tamo gde je plava svetlost, i one daju trodimenzionalnu sliku. Ovde kontrolišete sjaj i jačinu. Pomerite ruku napred."

Svetlost se pojača...

"Sada unazad."

...i zatamni se.

"Kako praviš sliku?"

"Trebalo mi je godinu dana da naučim, kapetane. Sada, ove strune kontrolišu zvuk. Nije svaka od njih različita nota; one su različite strukture zvuka. Visina tona menja se pomeranjem prstiju bliže ili dalje. Evo, ovako." On potegnu mesinganu žicu i ljudski glasovi zatreperiše neugodnim podzvukom. "Želite li da ovo nečim zamirišete? Ovde, natrag. Ovo dugme kontroliše intenzitet slike. Čitavu stvar možete da učinite veoma usmerenom na taj način što..."

"Pretpostavimo, Miše, da postoji devojačko lice koje želim da ponovo

stvorim; zvuk njenog glasa koji izgovara moje ime; takođe i njen miris. Sada u rukama imam tvoj sirinks." Podiže instrument iz Mišovog krila. "Šta treba da uradim?"

"Da vežbate. Vidite, kapetane, doista ne volim da se drugi šale sa mojom sviraljkom..." Ispruži ruku da je uzme.

Lork je povuče izvan Miševog damašaja. Onda se nasmeja. "Evo ti." Miš je uzeo sirinks i brzo otišao do šahovske table. Protresao je torbu i stavio u nju instrument.

"Vežbanje", promrmlja Lork. "Nemam vremena za to. Ne ako želim da pobedim Princa Reda zarad iliriona, a?"

"Kapetane Von Rej?"

Lork pogleda naviše.

"Hoćete li nam reći šta se dešava?"

"Šta želiš da znaš?"

Ketinova velika ruka počivala je na prekidaču kojim se uključuje šahovska tabla. "Gde idemo? Kako ćemo tamo stići? I zašto?"

Posle nekoliko trenutaka, Lork ustade. "Zašto me to pitaš, Ketine?"

Šahovska tabla trepnu, osvetivši Ketinovu bradu. "U igri ste protiv Red-šift limiteda. Kakva su pravila? Kakva je nagrada?"

Lork zatrese glavom: "Nisam te razumeo."

"U redu. Kako ćemo doći do iliriona?"

"Jeste, kako doći ćemo?" Tijin meki glas natera ih da pogledaju. Na podnožju stepeništa, pored Sebastijana, mešala je špil karata. Ustala je kada su pogledali. "U sunce koje survava se zaroniti?" Zatrese glavom. "Kako, kapetane?"

Lorkovi dlanovi prekriše koštane čvorove kolena. "Linseose? Idase?"

Na suprotnim zidovima visila su dva dvometarska pozlaćena rama. U onom koji se nalazio baš iznad Mišove glave, Idas je ležao postrance ispod svetala kompjutera. Preko sobe, u drugom okviru, sa kosom i trepavicama koje su svetlucale, bleđi Linseos se sklupčao nad svojim kablovima.

"Dok plovite, naćulite uho."

"U redu, kapetane", progundā Idas, kao čovek koji govori u snu.

Lork ustade i pljesnu rukama. "Mnogo godina je proteklo otkako sam ja morao da postavim to pitanje. Osoba koja je umesto mene odgovorila bio je Den."

"Slepi Den?" Miš će.

"Den koji je skočio?" upita Ketin.

Lork klimnu glavom. "Umesto ove kamadine teretnjaka", on pogleda naviše, gde su simulirane zvezde vitlale na visokoj, tamnoj tavanici da ih podsete da među bazenima i papratima i oblicima stena hitaju između svetova, "imao sam jedan trkački brod na kome je Den radio kao kiborški spojnik. Jedne noći u Parizu ostao sam predugo na nekoj zabavi, pa me je Den poveo kući na Ark. Pilotirao je sam čitavim putem. Moj drugi spojnik, neki student, bio se uplašio i pobegao." Zatrese glavom. "Nema veze. Uglavnom, bio sam tamo. Kako da dođem do dovoljno iliriona da srušim Red-šift pre nego što on sruši nas? Koliko bi ljudi želelo da to zna? Pomenuo sam to Denu jedne večeri dok smo pili kraj bazena za jahte. Dobiti ga sa sunca? On je zataknuo palac za kaiš, pogledao na jednu od dužica za vetar koja se širila iznad šanka i rekao: 'Jednom sam bio uhvaćen u novu'." Lork pogleda po prostoriji. "Seo sam i slušao."

"Šta mu se dogodilo?" upita Miš.

"Kako se desilo da bude dovoljno dugo u blizini da upadne u još jednu? Želeo bih to da znam." Ketin je vratio topa na tablu i razbaškario se na divanu. "Kažite: gde je bio Den tokom čitavog tog vatrometa?"

"Bio je u posadi broda koji je nosio namirnice za jednu od istraživačkih stanica Instituta Alkan, kada je zvezda buknuła."

Miš pagleda Tij i Sebastijana, koji su slušali sa stepenica na kraju rampe. Tij je ponovo mešala karte.

"Posle hiljadu godina proučavanja, izbliza i iz daljine, prilično je uznemiravajuće koliko malo toga znamo o onome što se dešava u centru najkobnije od svih zvezdanih katastrofa. Sastav zvezde ostaje isti; samo se organizacija materije unutar zvezde remeti procesom koji još nije potpuno shvaćen. Možda je to efekat plimnih harmonika. Možda je to čak šala Maksvelovog demona. Najduža koncentrisanja koja su posmatrana trajala su godinu i po dana, ali kada su uočena, ona su već bila u toku. Stvarno vreme potrebno novi da dostigne svoju maksimalnu jačinu od časa kada bukne, iznosi nekoliko časova. U slučaju supernove - a zabeležene su svega dve u našoj galaksiji, jedna u trinaestom veku u Kasiopeji i jedna bezimena zvezda u dvadeset četvrtom stoleću, a nijedna od njih nije mogla da se detaljno prouči - buktanje traje otprilike dva dana; kod supernove

sjaj se povećava faktorom od nekoliko stotina hiljada. Rezultirajuća svetlost i radio-smetnje sa supernove iznose više od združene svetlosti svih zvezda u galaksiji. Alkan je otkrio neke druge galaksije jednostavno zato što se u njima pojavila supernova i gotovo potpuna anihilacija jedne jedine zvezde učinila je vidljivom čitavu galaksiju od nekoliko milijardi zvezda."

Tij je prebacila karte iz jedne ruke u drugu. Sebastijan upita: "Šta Denu desilo se?" Primoravao je svoje ljubimce da se približe njegovim kolenima.

"Njegov brod je promašio i bio provučen kroz centar sunca usred prvog časa implozije - i zatim izbačen na drugu stranu." Žute oči fiksirale su Ketina. Na raskidanim crtama Lorkovog lica bilo je teško pročitati tananost njegovih osećanja.

Naviknut na nejasna osećanja, Ketin slegnu ramenima i pokuša da utone u fotelju.

"Dobili su upozorenje svega nekoliko sekundi ranije. Jedino što je kapetan mogao da uradi bilo je da isključi sve dolazeće senzorne ulaze kod kiborških spojnika."

"Naslepo oni leteli su?" upita Sebastijan.

Lork klimnu glavom.

"Bila je to nova u koju je Den upao, i to pre nego što vas je sreo; prva nova", potvrdi Ketin.

"Tačno tako."

"Šta se dogodilo u drugoj?"

"U toj prvoj desilo se još nešto. Otišao sam u Institut Alkan i pogledao čitavu stvar. Trup broda bio je izbrazdan bombardovanjem rasutim lutajućim česticama. Jedini materijal koji je mogao da se probije u područje zaštite oko broda morao je da bude formiran od gotovo čvrste nuklearne materije iz središta sunca. Morao je da bude sastavljen od elemenata sa ogromnim jezgrima, najmanje tri ili četiri puta većim nego kod uranijuma."

"Hoćete da kažete da je brod bio bombardovan meteoritima iliriona?" upita Miš.

"Jedna od stvari koje su se dogodile u drugoj novi", Lork ponovo pogleda Ketina, "desila se pošto je naša ekspedicija bila organizovana u potpunoj tajnosti, pošto je nova bila locirana uz pomoć moje tetke sa Instituta Alkan, a da nikome nismo rekli za

razlog našeg odlaska, i pošto je ekspedicija bila lansirana i već bila u toku. Pokušao sam da rekonstruišem stvarne uslove prve nezgode, kada je Denov brod pao u sunce, što je moguće vernije, na taj način što sam čitav manevar izveo naslepo: naredio sam posadi da senzorne ulaze drži isključenim u svojim percepcionim kabinama. Postupajući protivno naredbi, Den se odlučio da pogleda ono što prethodnog puta nije video." Lork je ustao i leđima se okrenuo posadi. "Nismo čak ni bili u oblasti u kojoj je mogla postojati bilo kakva fizička opasnost za brod. Najednom, osetio sam da je jedno krilce na brodu divlje mlatnulo. Zatim sam začuo Denov vrisak." Okrenuo se licem prema njima. "Povukli smo se i nekako dohramali do Zmaja, koristeći plimno nošenje stigli smo do Sola i spustili se na Stanicu Triton. Tajnost je okončana pre dva meseca."

"Tajnost?" upita Ketin.

Iskrivljenost koja je bila Lorkov osmeh podiže se u mišićima njegovog lica. "Više ne. Došao sam na Stanicu Triton u Zmaju radije nego u sklonište u Vlašićima. Čitavu posadu otpustio sam sa uputstvom da sve ono što znaju kažu što je moguće većem broju osoba. Pustio sam tog ludaka da se klimata po luci i brblja sve dok ga Pakao-3 nije progutao. Čekao sam. I čekao sam dok ono što sam očekivao nije došlo. Onda sam vas pokupio direktno iz lučke gomile. Rekao sam vam šta nameravam. Kome ste vi ispričali? Koliko je ljudi čulo ono što sam vam rekao? Koliko vas je osoba čulo da mrmljate, češkajući se po glavi. Smešno je to što sam uradio, a?" Lorkova ruka se skupila u pesnicu na šiljku kamena.

"Šta ste čekali?"

"Poruku od Princa."

"Jeste li je dobili?"

"Jesam."

"Šta se u njoj kaže?"

"Zar je to važno?" Lork ispusti zvuk sličan smejanju. Došao je iz njegovog stamaka. "Nisam joj se još posvetio."

"Zašto ne?" upita Miš. "Zar ne želite da znate šta vam on poručuje?"

"Ja znam šta radim. To je dovoljno. Vratićemo se do Alkana i locirati drugu... novu. Moji matematičari su načinili dva tuceta teorija koje su u stanju da objasne fenomen koji će nam omogućiti da uđemo u sunce. U svim tim teorijama, efekat će se preobrnuti na kraju onih

nekoliko prvih časova, tokom kojih sjaj zvezde raste do maksimalne jačine."

"Koliko dugo novi da zgasne treba?" upita Sebastijan.

"Nekoliko nedelja, možda dva meseca. Supernovi su potrebne čak do dve godine da splasne."

"Poruka", reče Miš. "Ne želite da vidite šta to kaže Princ?"

"Ti želiš?"

Ketin se naglo nagnu preko šahovske table. "Da." Lork se nasmeja.

"U redu." Krupnim koracima prešao je preko sobe. Još jednom dodirnu komandnu tablu na Mišovoj fotelji.

U najvećem okviru na visokom zidu svetlosna fantazija izbledi u dvometarski oval pozlaćenih listova.

"Znači tako. To si radio svih ovih godina!" reče Princ.

Miš je posmatrao koščate vilice i osetio kako se njegove sopstvene vilice stisnuše; podiže oči prema Prinčevoj tankoj, visokoj kosi, i njegova vlastito čelo se zategnu. Nagnuo se napred u fotelji, dok su mu se prsti grčili da uobliče, kao na svrinksu, oštri nos, izvore plavetnila.

Ketinove oči se raširiše. Pete njegovih sandala zakačile su tepih kada ih je nevoljno gurnuo napred. "Ne znam šta hoćeš da postigneš. Niti me je briga. Ali..."

"To Princ je?" prošapta Tij.

"...nećeš uspeti. Veruj mi." Princ se nasmeši.

Tijin šapat pastade gatovo nečujan.

"Ne. Ja čak ne znam ni gde si krenuo. Ali, pazi. Stići ću tamo pre tebe. Onda", podiže svoju ruku u crnoj rukavici, "videćemo", Ispružio je ruku napred, tako da je njegov dlan ispunio ekran. Onda su prsti škljocnuli; čuo se zveket stakla...

Tij tiho vrisnu.

Princ je gurnuo prst u sočivo kamere za poruke, razmrskavši ga.

Miš pogleda Tij; ispustila je karte.

Životinje zaklepetaše na uzici; vetar razbaca Tijine karte po tepihu.

"Evo", reče Ketin, "ja ću ih pokupiti!" Nagnuo se iz stolice i posegao nezgrapnim rukama po podu. Lork ponovo počeo da se smeje.

Jedna karta se prevrnula na tepihu pored Miševe noge. Trodimenzionalno unutar lameliranog metala, sunce je buktalo nad morem crne boje. Preko zida mora nebo je bilo puno plamena. Na

obali, dva gola dečaka držala su se za ruke. Onaj tamniji, škiljio je na suncu, razdraganog i osvetljenog lica. Drugi, povučen napred, gledao je njihove senke na pesku.

Lorkov smeh, koji je podsećao na višestruke eksplozije, valjao se kroz zajedničku prostoriju. "Princ je prihvatio izazov." Pljesnu po kamenu. "Dobro! Vrlo dobro! Ej, a ti misliš da ćemo se sresti pod gorućim suncem?" Njegova ruka se podiže, pesnica. "Mogu da osetim njegovu kandžu. Dobro! Da, dobro!"

Miš je brzo pokupio karte. Gledao je od kapetana do ekrana za posmatranje, na kome su multihromne promenljive nijanse zamenile lice, ruku. (A tama, na suprotnim zidovima, bili su tamni Idas i bleđi Linseos u svojim manjim okvirima.) Njegove oči vratiše se na dva dečaka pod buktećim suncem.

Dok je posmatrao, prstima leve noge ščepao je tepih, a desnom grebao đon čizme; strah mu je udarao u kukovima, motajući se po nervima duž kičme. Najednom ispusti kartu u torbu sa sirinksom. Prsti su oklevali unutar kožne torbe, znojeći se na ljuspicama. Pošto je iščezla, slika je bila još strašnija. Izvukao je ruku i obrisao je o bedro, pa pogledao da li je neko video.

Ketin je gledao kroz karte koje je podigao. "To je to sa čime se igraš, Tij? Tarot?" Pogledao je naviše. "Ti si Ciganin, Miše. Siguran sam da si ih ranije video." Držao je karte tako da ih Miš može videti.

Ne gledajući, Miš klimnu glavom. Pokušavao je da ruke drži odvojene od bedara. (Postojala je jedna debela žena koja je sedela iza vatre - u prljavoj suknji od štampanog tekstila - i brkati muškarci koji su sedeli naokolo ispod treperavog ispusta jedne stene, posmatrajući kako karte sevaju, sevaju u njenim debelim rukama. Ali, to je bilo...)

"Ovamo", reče Tij. "Ti meni njih daj." Pružila je ruku.

"Mogu li da pogledam čitav špil?" upita Ketin.

Njene sive oči se raširiše. "Ne." U njenom glasu osećalo se iznenađenje.

"Žao mi je..." počeo Ketin, zbunjen. "Nisam imao nameru da..."

Tij uze karte.

"Ti... da li gledaš u karte?" Ketin je pokušavao da ostane hladan.

Ona klimnu potvrdno.

"U tarot gledanje širom Federacije uobičajeno je", reče Lork. Sedeo

je na skulpturi. "O Prinčevoj poruci tvoje karte kažu li nešto?" Kada se okrenuo, njegove oči blesnuše kao jaspis, kao zlato. "Možda tvoje karte o Princu i meni nešto reći će?"

Miš je bio iznenađen kako je kapetan lako prešao na dijalekt Vlašića. Izraz unutra bio je brz osmeh.

Lork ustade s kamena. "Šta karte o ovom brzom brisanju kroz noć kažu?"

Piljeći ispod debelih plavih obrva, Sebastijan je privukao svoje tamne prilike.

"Ja njihovu sliku videti hoću. Da. Gde Princ i ja među karte padamo?"

Ako ona bude gledala, on će imati priliku da vidi više tih karata: Ketin se nasmeši. "Da, Tij. Daj nam očitavanje kapetanove ekspedicije. Koliko je ona umešna u njihovom čitanju, Sebastijane?"

"Tij nikada ne greši."

"Ti samo nekoliko sekundi Prinčevo lice videla si. Na licu linije čovekove sudbine ispisane su." Lork se podboči pesnicama. "Iz pukotine preko mene, ti gde ove linije moju sudbinu mogu reći dodirnuti hoćeš li?"

"Ne, kapetane..." Ona spusti pogled na svoje ruke. Karte su izgledale prevelike za njene mirne prste. "Ja karte samo slažem i čitam."

"Nisam video nikoga ko čita tarot još od vremena kad sam bio u školi." Ketin se osvrnu na Miša. "Bio je neki osobenjak iz Vlašića na mom seminaru iz filozofije koji je znao ove karte. Jedno vreme sam mislio da se mogu nazivati pravim amaterom poklonikom Knjige istine, kako je nepravilno nazivana u sedamnaestom veku. Pre bih rekao", napravio je pauzu, očekujući Tijinu potvrdu, "Knjiga o gralu?" Nije je dobio.

"Hajde. Čitaj mi, Tij." Lork spusti pesnice niz bedra.

Tijini vrhovi prstiju počivali su na zlatnim poledinama. Sa svog sedišta na dnu rampe, sivim očima prepolovljenim epikantusom *Epikantus - nabor preko unutrašnjeg ugla oka; prim. prev. gledala je između Ketina i Lorka.*

Ona reče: "Hoću."

"Miše", pozva Ketin, "dođi i baci pogled na ovo. Kaži nam svoje mišljenje o osobinama..."

Miš ustade u svetlosti igračke table. "Hej... !"

Okrenuše se prema napuklom glasu.

"Ti veruješ u to?"

Ketin podiže jednu obrvu.

"Nazivaš mene sujevernim zato što plijem u reku? Sada ti proričeš budućnost iz karata! Aaa!" što i nije bio pravi zvuk koji je ispustio. To je značilo gađenje. Njegova zlatna minduša se tresla i bleskala.

Ketin se namršti.

Tijine ruke počivale su nad špilom karata.

Miš začika s pola rastojanja tepiha. "Stvarno ćeš pokušati da kažeš budućnost pomoću karata? To je budalasto. To je sujeverno!"

"Ne, nije, Miše", uzvratila Ketin. "Čovek bi pomislio da ti, jedini od svih..."

Miš mahnu rukom i ispusti promukli smeh. "Ti, Ketine, i te karte. To je stvarno nešto?"

"Miše, ove karte zapravo ne predviđaju ništa. One jednostavno pružaju razložan komentar o sadašnjim prilikama..."

"Karte nisu razložne! One su od metala i plastike. Ne znaju..."

"Miše, sedamdeset osam karata tarota predstavljaju simbole i mitološke slike koje su se vraćale i odjekivale tokom četrdeset pet vekova ljudske istorije. Neko ko razume te simbole može da izgradi dijalog o datoj situaciji. Nema ničeg sujevernog u tome. Knjiga promena, pa čak i Haldejska astrologija postaju sujeverne kada se zloupotrebe primene za upravljanje umesto za navođenje i sugerisanje."

Miš ponovo ispusti zvuk.

"Doista, Miše! Savršeno je logično: govoriš kao neko ko je živeo pre hiljadu godina."

"Hej, kapetane?" Miš je prešao ostatak rastojanja i, provirivši pored Lorkovog lakta, začkiljio u špil karata u Tijinom krilu. "Verujete u te stvari?" Stavio je ruku na Ketinovu padlakticu, kao da je hvata, da bi je umirio.

Tigrovske oči ispod veđa boje rđe pokazaše agoniju; Lork se isceri: "Tij, meni karte čitaj."

Ona okrenu špil i poče da prebacuje slike, "Kapetane, izaberite jednu", iz ruke u ruku.

Lork se nagnu da vidi. Najednom, kažiprstom zaustavi karte koje su

prolazile. "Kosmos izgleda da je." Imenovao je kartu na koju mu je prst pao. "U ovoj trci, nagrada je vasiona." Pogleda naviše ka Mišu i Ketimu. "Mislite li da treba da uzmem Kosmos da bi se počelo čitanje?" Uokvirena masom njegovih ramena, 'aganija' postade suptilnija.

Miš odgovori uvijanjem svojih tamnih usana.

"Nastavi", reče Ketin.

Lork izvuče kartu:

Jutarnja magla plela je brezu i tis i sveto drvo; na proplanku, gola figura skakala je i bacakala se u plavom praskozorju.

"Ah", reče Ketin, "Hermafrodit koji igra, spoj svih muških i ženskih principa." Trljao je uho između dva prsta. "Znate, tokom otprilike trista godina, od devetnaestog veka do iza početka vasijskih putovanja, postojao je visok hristijoniziran komplet tarot karata što ga je projektovao jedan prijatelj Viljema Batlera Jejsa, koji je postao tako omiljen da je gotovo uništio prave slike." Kada je Lork nagnuo kartu, difrakcione slike životinja sevnuše i iščeznuše u mističnom grobu. Miševa ruka steže se na Ketinovo. Podiže bradu kao da pita.

"Životinje apokalipse", odgovori Ketin. Pokaza preko kapetanovog ramena prema četiri ugla groba: "Bik, Lav, Orao, a to čudno majmunoliko stvorenje pozadi je patuljasti bog Bes, poreklom iz Egipta i Anadolije, zaštitnik žena pri porođaju, bič bednih, darežljiv i užasan bog. Postoji njegov kip koji je prilično čuven: šćućuren, isceren, zubat, pari se sa lavicama."

"Aha", prošapta Miš. "Video sam kip."

"Jesi? Gde?"

"U nekom muzeju." On slegnu ramenima. "Mislim, u Istanbulu. Neki turista odveo me je tamo kad sam bio dete."

"Avaj", sanjario je Ketin. "Ja sam se zadovoljio trodimenzionalnim halogramima."

"Samo, to nije patuljak. On je", Miševo struganje prestade kad je pogledao ka Ketinu, "možda dvaput viši od tebe." Njegove zenice, koje su se kolutale u iznenadnom sećanju, otkriše žiličaste beonjače. "Kapetane Von Rej, vi dobro tarot znate?" upita Sebastijan.

"Karte čitane mi desetak puta su", objasni Lork. "Majka moja volela nije da čitače slušam čiji mali stolovi su postavljeni bili ispod raskrsnica vetrobrana na ulicama. Jednom prilikom, kad pet ili šest

godina imao sam, nekako sam se izgubio. Dok lutao sam oka dela Arka koji ranije nikad video nisam, zaustavio sam se i moje sreće očitavanje dobio." Nasmejao se; Miš, koji nije ispravna procenio izraz lica koji se prikupljao, očekivao je ljutnju. "Kada sam stigao kući i rekao to majci, bila je veoma uzrujana i rekla mi da to ne smem više da uradim."

"Znala je da je sve to glupo!" prašapta Miš.

"Šta su karte rekle?" upita Ketin.

"Nešto o smrti u mojoj porodici."

"Je li neko umro?"

Lorkove oči se suziše. "Oko mesec dana kasnije ubijen je moj ujak."

Ketin se zamisli. Ujak kapetana Lork Von Reja?

"Ali, dobro karte vi ne znate?" ponovo upita Sebastijan.

"Samo imena nekih: Sunce, Mesec, Obešeni čovek. Ali, njihovo značenje proučavao ja nikada nisam."

"Ah", Sebastijan klimnu glavom. "Prva karta izabrana uvek sam si. Ali Kosmos karta Velike tajne je. Ljudsko biće ne može predstavljati. Ne može izabrati se."

Lork se namršti. Zbunjenast je izgledala kao gnev. Pogrešno protumačivši, Sebastijan se zaustavi.

"U špilju tarot karata", nastavi Ketin, "postoji šezdeset šest karata Male tajne - baš kao što su pedeset dve karte za igranje, samo sa paževima, vitezovima i kraljevima za dvorske karte. One se odnose na obične ljudske stvari: ljubav, smrt, porez - i tome slično. Postoje još dvadeset dve karte: Velika tajna, sa kartama kao što su Budala i Obešeni čovek. One predstavljaju prvobitne kozmetičke entitete. Teško da možete izabrati neku od njih da biste predstavili sebe."

Lork je nekoliko sekundi posmatrao kartu. "Što da ne?" Pogleda u Ketina. Sada je sav izraz bio iščezao. "Dopada mi se ova karta. Tij je rekla da izaberem, i ja sam to učinio."

Sebastijanova se ruka podiže. "Ali..."

Tijini tanki prsti uhvatiše kosmate zglobove njenog druga. "Izabrao je", reče. Metal njenih očiju se vao od Sebastijana, preko kapetana, do karte. "Tamo stavite je." Dala mu je znak da položi kartu. "Kapetan koju kartu želi može izabrati."

Lork položi kartu na tepih, sa plesačevom glavom prema sebi, a nogama prema Tij.

"Kosmos je preokrenut", promrmlja Ketin.

Tij ga pogleda: "Preokrenut za vas, uspravan za mene." Glas joj je bio oštar.

"Kapetane, prva karta koju izaberete ne predviđa ništa", reče Ketin. "U stvari, prva karta koju uzmete uklanja sve mogućnosti koje predstavlja iz vašeg očitavanja."

"Šta ona predstavlja", upita Lork.

"Ovde muško i žensko se sjedinjuju", reče Tij. "Mač i putir, sadržina i posuda združuju se. Upotpunjenje i izvesne uspehe to znači; kosmičko stanje božanske spoznaje pokazuje. Pobedu."

"I sve to izdvojeno je iz moje budućnosti?" Lorkovo lice je opet pretpostavljalo agoniju. "Odlično! Kakva će to trka biti ako znam da ću pobediti?"

"Rezervisano znači opsesiju jednom stvari, tvrdoglavost," dodade Ketin. "Odbijanje da se nauči..."

Tij najednom sklopi karte. Pruži špil. "Ti, Ketine, čitanje završićeš?"

"Uh? Ja... Slušaj, žao mi je. Nisam... U svakom slučaju, znam samo značenje desetak karata." Uši su mu se crvenele po rubovima. "Ćutaću."

Jedno krilo očeša pod.

Sebastijan je ustao i odvuкао svoje ljubimce. Jedna je lepetala po njegovom ramenu. Lahor, i kosa zagolica Miša po čelu.

Sada su svi stajali, izuzev Lorka i Tij, koji su čučali oko Hermafrodita koji igra.

Još jednom je Tij promešala i raširila karte, ovog puta sa slikama okrenutim nadole. "Izaberite."

Široki prsti sa odebljalim noktima stegnuše kartu, povukoše:

Radnik je stajao pred dvostrukim svodom od kamena. Jedan sekač kamena bio je utaknut u njegov ručni zglob. Mašina je usecala svoju treću petokraku zvezdu u gornju prečagu. Sunčeva svetlost je obasjavala zidara i fasadu zgrade. Kroz okvir vrata iščezavala je tama.

"Trojka pentagrama. Ova karta pokriva vas."

Miš pogleda kapetanovu podlakticu. Ovalna utičnica bila je gotovo izgubljena između dvostruke tetive duž zgloba.

Miš dodirnu utičnicu na svojoj ruci. Plastični umetak zauzimao je četvrtinu širine zgloba: obe utičnice bile su iste veličine.

Kapetan položi Trojku pentagrama na Kosmos.

"Ponovo izaberite."

Karta izađe preokrenuta:

Crnokoso dete u brokatnom prsluku, sa čizmama od ukrašene kože, naslonjeno na balčak mača na kome se nalazio draguljima ukrašen srebrni gušter. Figura je stajala u senci pod liticom; Miš nije mogao da kaže da li je to dečak ili devojčica.

"Preokrenuti Paž sablje. Ovu kartu vi ukrštate."

Lork postavi kartu poprečno na Trojku pentagrama.

"Ponovo izaberite."

Iznad morske obale, na vedrom nebu sa pticama, jedna ruka, pružajući se iz koturova magle, držala je obličje petokrake zvezde u krugu.

"As pentagrama", Tij pokaza ispod ukrštenih karata. Lork tamo stavi kartu. "Ova karta ispod vas leži. Izaberite."

Veliki plavokosi momak stajao je na kamenom popločanoj stazi u vrtu. Gledao je uvis, sa rukom pozadi. Jedna crvena ptica samo što se nije spustila na zglob njegove ruke. Na kamenovima u dvorištu, bilo je isečeno devet obličja zvezde. "Devetka pentagrama." Pokazala je pored šare na tepihu. "Ova karta iza vas leži."

Lork postavi kartu.

"Izaberite."

Ponovo obrnuta:

Među olujnim oblacima gorelo je ljubičasto nebo. Munja je zapalila vrh kamenog tornja. Dva muškarca skočila su sa gornjeg balkona. Jedan je nosio bogatu odeću. Mogli ste čak da vidite draguljima ukrašene prstenove i zlatne rese na sandalama. Drugi je nosio uobičajeni radni prsluk i bio je bosonog i bradat.

"Preokrenuta Kula!" prošapta Ketin. "Uh-ah. Znam šta..." pa ućuta jer ga Tij i Sebastijan pogledaše.

"Kula preokrenuta", Tij pokaza iznad šare. "Ova iznad vas leži."

Lork postavi kartu, pa povuče sedmu.

"Preokrenuta Dvojka mačeva."

Naopačke:

Žena povezanih očiju sedela je na stolici ispred okeana, držeći dva mača ukrašena na grudima.

"Ovo ispred vas leži."

Sa tri karte u sredini: i četiri naokolo, prvih sedam karata formiralo je krst.

"Ponovo izaberite."

Lork izabra.

"Kralj mačeva. Ovde stavite ga."

"I još jednom."

Lork izvuče svoju devetu kartu.

"Trojka palica, preokrenuta."

"Koja ide ispod Kralja."

"Đavo..."

Ketin pogleda Miševu ruku. Prsti su se bili ispružili, a mali nokat se utisnuo u Ketinovu ruku.

"...preokrenut."

Prsti se opustiše; Ketin ponovo pogleda Tij.

"Ovde stavite." Obrnuti Đavo ode ispod Palica. "I izaberite."

"Kraljica mačeva. Paslednju kartu ovde stavite."

Pored krsta sada je stajao uspravni red od četiri karte.

Tij je promešala špil.

Protrljala je prstima podbradak. Kada se nagnula preko živopisne diorame, kosa boje gvožđa rasula joj se po ramenima.

"Vidiš li Princa u tome?" upita Lork. "Vidiš li mene i sunce za kojim težim?"

"Vas vidim i Princa. I ženu takođe, koja srodstvo sa Princom ima, jednu tamnu ženu..."

"Crne kose, ali plavih očiju?" upita Lork. "Prinčeve oči su plave."

Tij klimnu glavom. "Nju takođe ja vidim."

"To je Rubi."

"Karte pretežno mačevi i pentagrami su. Mnogo novaca ja vidim. Takođe, mnogo borbe oko toga i zbog toga ima."

"Sa sedam tona iliriona?" promrmlja Miš. "Ne morate čitati karte da biste videli..."

"Ššš..." Ketin će.

"Jedini pozitivni uticaj od Velike tajne Đavo je. Karta nasilja, pobune, borbe ta je. Ali takođe rođenje duhovnog razumevanja to znači. Pentagrami na početku vašeg čitanja leže. Karte novca i bogatstva su. Mačevi preuzimaju njih; karte moći i sukoba. Palica simbol intelekta i stvaralaštva je. Mada broj palica je tri i mali je, iz visokog

čitanja on dolazi. To dobro je. Ali, pehara - simbola osećanja i naročito ljubavi - nema. Loše je. Da budu dobre, palice pehare imati moraju." Ona podiže karte u sredini krsta: Kosmos, Trojka pentagrama, Paž mačeva.

"Sada..." Tij zastade. Četiri čoveka disali su u istom ritmu. "Vi kao svet vidite sebe. Karta koja pokriva vas o plemenitosti, o aristokratiji govori. Tako isto, i o nekim veštinama koje posedujete vi..."

"Rekoste da ste bili kapetan na trkama, zar ne?" upita Ketin. "To sa materijalnim povećanjem za koje zainteresovani ste, ova karta otkriva. Ali, Paž mačeva pretiče vas."

"To Princ je?"

Tij odmahnu glavom. "Mlađa osoba to je. Neko ko već sada blizak vama je. Neko koga poznajete. Tamnokos, vrlo mlad čovek, možda..."

Ketin prvi pogleda Miša.

"...koji nekako između vas i plamtećeg sunca vašeg doći će."

Sada Lork pogleda uvis, preko svog ramena.

"Hej, sada. Slušaj..." Miš se namršti na ostale. "Šta ćete da uradite? Da me otpustite na prvom zastanku, zbog nekih glupih karata? Mislite da ću vas preći?"

"Čak ako i otpustite njega", reče Tij, bacivši pogled naviše, "to promeniti ništa neće."

Kapetan blago pljesnu Miša po bedru. "Ne sekiraj se, Miše."

"Ako ne verujete u njih, kapetane, zašto gubite vreme slušajući...?" pa prekinu pošto je Tij premestila karte.

"U bliskoj prošlosti vašoj", nastavi Tij, "As pentagrama leži. Opet, mnogo novca, ali prema svrsi usmerenog."

"Priprema ove ekspedicije mora da vas je mnogo koštala", prokomentariša Ketin.

"Strašno mnogo?" Sebastijanovi prsti prebiralali su po glavi jednog od njegovih ljubimaca.

"U dalekoj prašlosti, Devetka pentagrama leži. Opet karta bogatstva to je. Na uspeh vi naviknuti ste. U najboljim stvarima vi uživali ste. Ali, u ne posrednoj budućnosti vašoj Kula preokrenuta je. Uopšte, ona znači..."

"...otići pravo u zatvor. Nemojte se kladiti u prolazak. Nemojte", Ketinove uši se ponovo zacrveneše kada Tij suzi pogled na njemu,

"skupite dve stotine alfa-funti." On se zakašlja.

"Zatvaranje ova karta označava; velika kuća se ruši."

"Von Rejovi imali su nju?"

"Čija kuća nisam rekla."

Na to se Lork nasmeja.

"Iza toga Dvojka mačeva obrnuto leži. Od neprirodne strasti, kapetane; čuvajte se."

"Šta to treba da znači?" prašapta Miš.

Ali, Tij je sa krsta od sedam karata prešla na red od četiri.

"Na vrhu vaših napora Kralj mačeva sedi."

"To je moj prijatelj Princ?"

"Jeste. Na vaš život on uticati može. On snažan čovek je i lako do mudrosti vas dovesti može; a i do vaše smrti." Ona zatim pogleda uvis, sa licem jako zabrinutim. "Isto tako, sve naše živote... On..."

Kada nije nastavila, Lork upita: "Šta, Tij?" Njegov glas, već umiren, postao je dublji i čvršći.

"Ispod njega..."

"Šta bilo je, Tij?"

"...Trojka palica preokrenuta leži. Ponuđene pomoći: čuvajte se. Najbolja odbrana protiv razočaranja očekivanje je. Osnova toga Đavo je. Ali preokrenut. Vi duhovno razumevanje o kome govorila sam primićete. U..."

"Hej." Miš pogleda Ketina. "Šta je videla?"

"Ššš."

"...predstojećoj borbi, površina stvari smaknuće se. Praktičnosti ispod čudnog i čudnijeg će videti se. I mada Kralj mačeva zidove stvarnosti povući će, iza njih Kraljicu mačeva vi otkrićete."

"To je... Rubi? Kaži mi, Tij vidiš li sunce?"

"Nema sunca. Sama žena, tamna i snažna kao njen brat, a njena senka baca..."

"Iz svetlosti koje zvezde?"

"Njena senka preko vas i preko Princa pada."

Lork mahnu rukama preko karata. "A sunce?"

"Vaša senka u noći pada. Zvezde na nebu vidim. Ali, još ne samo jedno sunce..."

"Ne!" Međutim, to je bio Miš. "To je sve ludo! Glupost! Ništa, kapetane!" Njegov nokat se zabode; i Ketin trgnu ruku. "Ništa vam

ona ne može reći iz njih!" Naglo se okrenu na bok. Njegova u čizmu obuvena noga ritnu među Sebastijanove ljubimce. Oni uzleteše i potegnuše krajeve svojih lanaca.

"Hej, Miše! Šta ti..."

Bosom nogom pređe preko paslaganih karata.

"Hej!"

Sebastijan povuče klepećuće senke. "Hajde, mirni sad budite!" Rukom je prelazio od glave do glave, zglobovima i palcem češuci iza tamnih ušiju i čeljusti.

Ali, Miš je već krenuo preko rampe iznad bazena. Torba ga je lupkala po bedru pri svakom karaku, dok nije iščezao.

"Poći ću za njime, kapetane", Ketin patrča prema rampi.

Kada su se krila smirila kraj Sebastijanovih sandala, Lork ustade.

Klečeći, Tij je kupila rasute karte.

"Vas dvoje na krilca vratiću. Linseosa i Idasa oslobađam." Kao što se veselost preobraćala u agoniju, zabrinutost je izgledala kao keženje.

"Vas dvoje u svoje kabine idite."

Lork prihvati Tijinu ruku kad je ustala. Tri izraza preletela su preko njenog lica, jedan za drugim: iznenađenje, strah a treći je bio kad je prepoznala njegov.

"Za ono šta iz karata pročitala si, tebi zahvaljujem."

Sebastijan priđe da uzme njenu ruku iz kapetanove.

"Ponovo ja zahvaljujem ti."

U hadniku koji je vodio do kamandnog mosta Roka projektovane zvezde plovile su na crnom zidu. Spram jedne plave, Miš je ukrštenih nogu sedeo na podu, sa torbom u krilu. Njegove ruke modelirale su oblike u koži. Zurio je u kružeća svetla.

Ketin je došetao da hola, držeći ruke na leđima. "Koji ti je đavo?" raspitivao se prijateljski.

Miš pogleda naviše i pogledom uhvati zvezdu koja je iskrsla iza Ketinovog uha.

"Ti doista voliš da sebi komplikuješ život."

Zvezda je plovila nadole, iščezavši na podu.

"Uzgred, šta je bila karta koju si sakrio u torbu?"

Miševe oči se brzo vratiše na Ketina. On trepnu.

"Ja sam vrlo vešt u dizanju takvih stvari." Ketin se nasloni leđima na

zvezdama išarani zid. Tavanični projektor koji je kopirao spoljnu noć obasjavao je tačkama svetlosti njegovo kratko lice i njegov dugi, ravni stomak. "To nije baš najbolji način da se bude dobar sa kapetanom. Imaš neke čudne ideje, Miše - priznajem, fascinantne su. Da mi je neko rekao da ću raditi u istoj posadi, danas, u trideset prvom veku, sa nekim ko može da otvoreno bude skeptičan u pogledu tarota, ne bih verovao. Jesi li ti zaista sa Zemlje?"

"Aha, sa Zemlje sam."

Ketin protrlja zglob ruke. "Kada o tome razmišljam, sumnjam da bi takve fasilizovane ideje magle doći sa nekog drugog mesta osim sa Zemlje. Čim je reč o narodima iz doba velikih međuzvezdanih migracija, posredi su kulture davoljno prefinjene da ne shvate stvari kao što je tarot. Ne bih se čudio da u nekom pustinjaskom gradu severne Mongolije ima nekog ko još uvek misli da Zemlja plovi u činiji na leđima slona koji stoji na zmiji sklupčanoj na kornjači što pliva u moru večnosti. Na neki način sam srećan što nisam rođen tamo, na tom fascinantnom mestu. Ono stvara spektakularne neurotičare. Bio je neki osobenjak na Harvardu..." Zastao je i ponovo pogledao Miša. "Čudan si ti momak. Ovde si, letiš na zvezdanom teretnjaku, proizvod tehnologije trideset prvog veka, a u isto vreme glava ti je puna okamenjenih ideja zastarelih pre hiljadu godina. Da vidim šta si to digao?"

Miš gurnu podlakticu u torbu, pa izvadi kartu. Pogleda je, spreda i straga, pre nego što Ketin pruži ruku i uze je.

"Sećaš li se ko ti je rekao da ne veruješ u tarot?" Ketin je proučavao kartu.

"Bila je to moja..." Miš uze rub torbe u ruke i stegnu ga. "Ta žena. Davno, kada sam bio stvarno mali, sa pet ili šest godina."

"Je li i ona bila Ciganka?"

"Aha. Brinula se o meni. Imala je karte kao što su Tijine, ali nisu bile trodimenzionalne. Bile su stare. Kad smo lutali po Francuskoj i Italiji, čitala je ljudima karte. Znala je sve o njima, šta slike znače i tome slično. I kazala mi je. Rekla je da je to, bez obzira šta ko kaže, prevara. To je podvala, bez ikakvog značenja. Rekla je da su Cigani dali tarot karte svima."

"To je tačno. Po svoj prilici, Cigani su ih doneli sa istoka na zapad u osamnaestom ili devetnaestom veku. I sigurno su pomogli da se

rasprostru po Evropi tokom sledećih pet stotina godina."

"Baš to mi je rekla - da su karte pripadale prvo Ciganima i da Cigani znaju: one su samo prevara. I da kartama nikada ne treba verovati."

Ketin se nasmeši. "Vrlo romantično mišljenje. Slažem se sa samim sobom: ideja da su svi ti simboli, proceđeni kroz pet hiljada godina mitologije, u suštini beznačajni i nemaju nikakvu vezu sa čovekovim razumom i delovanjem, ima pomalo prizvuk nihilizma. Na nevolju, previše znam o ovim simbolima da bih u to poverovao. Ipak, zanima me šta imaš da kažeš. Znači, ta žena sa kojom si živeo kad si bio dete, čitala je tarot karte, ali je ipak insistirala da su one podvala?"

"Aha." Pustio je torbu. "Samo..."

"Samo šta?" upita Ketin kad je Miš zastao.

"Samo, bila je jedna noć - neposredno pre kraja. Nije bilo nikoga osim Cigana. Čekali smo u pećini, u noći. Svi smo bili uplašeni, jer je nešto trebalo da se dogodi. Odrasli su a tome šaputali, a kad bi neko dete naišlo, začutili bi. I te noći ona je čitala karte - ali ne kao nešto što je lažno. Svi su sedeli oko vatre u mraku, slušajući je kako čita karte. Sledećeg jutra, neko me je rano probudio, dok je sunce još izlazilo iznad grada između planina. Svi su odlazili. Nisam pošao sa Momom, ženom koja je čitala karte. Nikada više nisam video nikoga od njih. Oni sa kojima sam došao, ubrzo su iščezli. Na kraju, otišao sam u Tursku sasvim sam." Miš je palcem trljao oblik pod kožom torbe. "Te noći kada je ona čitala karte u svetlosti vatre, sećam se, bio sam strašno uplašen. I oni su bili uplašeni, znaš. A nisu hteli da nam kažu zbog čega. Ali, bili su dovoljno uplašeni da pitaju karte - mada su znali da je sve to laž."

"Mislim da ljudi, kad situacija postane ozbiljna, koriste svoj zdravi razum i odbacuju sujeverje dovoljno dugo da sačuvaju glave." Ketin se namršti. "Šta misliš da je to bilo?"

Miš slegnu ramenima. "Možda je neko bio protiv nas. Znaš već kako je sa Ciganima. Svako misli da su oni kradljivci. Možda su to mislili. Možda su bili pošli po nas iz grada. Niko na Zemlji ne voli Cigane. To je zato što mi ne radimo."

"Ti dovoljno teško radiš, Miše. Baš zbog toga se pitam zašto si napravio svu tu gužvu sa Tij. Nanećeš štetu svom dobrom imenu."

"Sa Ciganima se nisam družio od svoje sedme ili osme godine. Osim toga, stekao sam svoje utičnice. Mada, nisam ih dobio sve dok

nisam dospeo na Kuperovu astronautičku akademiju u Melburnu."

"Doista? Mora da si već imao petnaest ili šesnaest godina. Naravno to je prekasno. Na Luni, mi smo svoje dobili kad smo imali tri ili četiri, kako bismo mogli da radimo sa našim nastavnim kompjuterima u školi." Ketinov izraz se najednom usredsredi. "Hoćeš da kažeš da je postojala čitava jedna grupa odraslih muškaraca i žena, sa decom, koja je lunjala od grada do grada, od zemlje da zemlje, na Zemlji, bez utičnica?"

"Aha. Mislim da jeste."

"Bez utičnica nema mnogo poslova koje možeš da radiš."

"Sigurno da nema."

"Nije čudo da su tvoje Cigane lovili. Grupa odraslih koja putuje bez mogućnosti za priključivanje!" Zatrese glavom. "Ali, zašto ih niste nabavili?"

"Mi smo samo Cigani. Nikada ih nismo imali. Nikada ih nismo hteli. Ja sam ih uzeo zato što sam bio sam i - pa dobro, zato što sam mislio da je tako lakše." Miš obesi podlakticu preko kolena.

"Ali, to još nije bio razlog da dođu i isteraju nas iz svakog grada u koji se naselimo. Jednom, sećam se, uhvatili su dvojicu Cigana i ubili ih. Tukli su ih dok nisu postali palumrtvi, a zatim su im odsekli ruke i obesili ih na drveće glavom nadole da iskrvare do smrti..."

"Miše!" Ketinovo lice se zgrči.

"Bio sam još dete, ali se sećam. Možda je zbog toga Moma na kraju odlučila da pita karte šta da čini, premda u njih nije verovala. Možda smo se zato rasturili."

"Samo u Zmaju", reče Ketin. "Samo na Zemlji."

Tamno lice se okrenu prema njemu. "Zašto, Ketine? Nastavi, kaži mi, zašto su nam to činili." Nije bilo nikakvog upitnog znaka na kraju rečenice. Umesto toga - promukla uvređenost.

"Zato što su ljudi glupi, i uskogrudi, i što se plaše svega što je drugačije." Ketin zatvori oči. "Zato više volim mesece. Čak i na velikom mesecu, teško je okupiti toliko mnogo ljudi da bi se takvo nešto dešavalo." Otvori oči. "Miše, razmisli o ovome. Kapetan Von Rej ima utičnice. On je jedan od najbogatijih ljudi u vasioni. I ima ih svaki rudar ili čistač ulica, ili konobar, ili arhivar ili ti. U Federaciji Vlašići ili u Spoljnim naseobinama to je opšti kulturni fenomen - deo načina da se sve mašine zamišljaju kao neposredan produžetak

čovaka, što su prihvatili svi društveni slojevi od vremena Eštona Klarka. Sve do ovog razgovora, smatrao sam da je to opšti kulturni fenomen i na Zemlji. Sve dok me nisi podsetio da na našem čudnom predačkom matičnom svetu nekakvi neverovatni kulturni anahronizmi mogu da izlupljuju sve do naših dana. Ali, činjenica da grupa Cigana bez utičnica, osiromašenih, koja pokušava da radi tamo gde nema šta da se radi, koja proriče budućnost metodom koji su potpuno prestali da shvataju, dok je ostatak vasiona uspeo da postigne razumevanje koje su preci tih istih Cigana imali hiljadu petsto godina ranije - evnusi van zakona koji odlaze u grad - nije mogla da bude poraznija za bilo kog običnog radnika ili radnicu sa utičnicom. Evnusi? Kada se priključiš na veliku mašinu, onda to nazivaš spojničanjem; ne bi verovao odakle taj pojam vodi poreklo. Ne, ne shvatam zašto se to dogodilo. Ali shvatam malo kako se dešavalo." Zatrese glavom. "Zemlja je čudno mesto. Bio sam tamo u školi četiri godine, a tek sada sam počeo da saznajem koliko toga nisam razumeo. Oni među nama koji nisu tamo rođeni, možda nikada neće biti u stanju da je potpuno shvate. Čak i u preostalom delu Zmaja, mi živimo na mnogo jednostavniji način, verujem." Ketin pogleda kartu u svojoj ruci. "Da li znaš kako se zove ta karta koju si digao?"

Miš klimnu glavom. Sunce.

"Znaš, ako ideš okolo i dižeš karte, one ne mogu dati potpuno predskazanje. Kapetan je bio veoma željan da ovu vidi."

"Znam." Povukao je prste duž kaiša svoje torbe. "Karte su već govorile o tome da dolazim između kapetana i njegovog sunca; a ja sam samo digao kartu iz špila." Miš zatrese glavom.

Ketin odloži kartu. "Zašto je ne vratiš? U vezi s tim, mogao bi da se izviniš što si napravio tu gužvu."

Miš je pola minuta držao oboren pogled. Zatim je ustao, uzeo kartu i pošao prema holu.

Ketin ga je posmatrao kako zamiče iza ugla. Zatim je prekrstio ruke i spustio glavu da razmisli. Njegove misli otplovile su ka bleđoj prašini meseca kojih se sećao.

Ketin je sanjario u tihom holu; najzad je sklopio oči. Nešto ga je dotaknulo po boku. Otvorio je oči. "Hej..."

Linseos (sa senkom Idasa na svom ramenu) prišao mu je i na lančiću izvukao magnetofon iz njegovog džepa. Držao je kutiju ukrašenu dragim kamenjem. "Šta ova..."

"...stvar radi?" završi Idas.

"Hoćeš li imati nešto protiv da to vratiš?" Razlog Ketinove ljutnje bio je što su mu prekinuli misli.

"Videli smo kako se igraš time, tamo u luci."

Idas uze predmet iz belih prstiju svoga brata...

"Slušaj..." počeo Ketin.

...i predade ga Ketinu.

"Hvala!" Stavio je kutiju natrag u džep.

"Pokaži nam kako radl..."

"...i za šta ga koristiš?"

Ketin je zastao, a potom uzeo magnetofon u ruku. "To je samo matični magnetofon, u koji mogu da diktiram beleške i sređujem ih. Koristim ga da napišem roman."

Idas reče: "Hej, znam šta to..."

"...i ja. Zato želim da..."

"...napraviš jedan od..."

"...zašto ne napraviš psihoramu..."

"...jer je to mnogo lakše. Da li smo mi..."

"...u njemu?"

Ketin nađe sebe kako pokušava da kaže četiri stvari. Zatim se nasmeja. "Slušajte vi, proslavljeni slaniče i kutijico za biber, ja tako ne mogu da mislim!" Zamisli se za trenutak. "Ne znam zašto želim da napišem roman. Siguran sam da bi lakše bilo da napravim psihoramu, kada bih imao opremu, novac i veze u psihoramskom studiju. Ali, nije to ono što želim. I ne znam da li ćete biti 'u njemu' ili nećete. Nisam još počeo da razmišljam o temi. Još samo pravim beleške o formi." Oni se namrštiše. "O građi, esteticici čitave stvari. Ne možete tek tako sestiti i pisati, znate. Treba da razmišljate. Roman je bio umetnička forma. Moram ga izumeti ponovo pre nego što budem mogao da jedan napišem. Jedan koji ću hteti da napišem, u svakom slučaju."

"Oh", reče Linseos.

"Jesi li siguran koji roman..."

"...sigurno da znam. Da li si čitao Rat..."

"...i mir. Aha. Ali, bila je to psihorama..."

"...sa Če-ong u ulozi Nataše. Ali, to je bilo..."

"...uzeto iz romana? Upravo tako. Ja..."

"...sada se sećam?"

"Aha", Idas potvrdi mračan iza brata. "Samo", sada se obrati Ketinu, "kako je moguće da ne znaš o čemu želiš da pričaš?"

Ketin slegnu ramenima.

"Onda, možda ćeš napisati nešto o nama, pošto još ne znaš šta..."

"...možemo li da ga tužimo sudu ako kaže nešto što nije..."

"Hej", prekinu ih Ketin. "Moram da nađem temu koja će nositi roman. Kazao sam vam da ne mogu reći da li ćete biti u njemu ili..."

"...bilo kako bilo, koje teme imaš u njemu?" Idas je govorio preko Linseosovog ramena.

"Uh? Kao što rekoh, beleške. Za tu knjigu."

"Da čujemo."

"Slušajte, momci, nemojte..." Onda slegnu ramenima. Okrenuo je rubinske stožere na vrhu magnetofona, a zatim škljocnuo prekidačem za reprodukciju: "Lična beleška broj pet hiljada trista sedam. Treba imati na umu da je roman - bez obzira koliko je intiman, psihološki, ili subjektivan - uvek istorijska projekcija svog sopstvenog doba." Glas se reprodukovao preglasno i prebrzo. Međutim, olakšavao je preslušavanje. "Da bih napisao svoju knjigu, moram biti svestan koncepcije istorije u mom dobu."

Idasova ruka bila je crna epoleta na ramenu njegovog brata. Sa očima boje koralala i kore drveta, bili su namršteni, naprežući svoju pažnju.

"Istorija? Začeli su je pre 3.500 godina Herodot i Tacit. Definisali su je kao proučavanje svega što se događalo tokom njihovog života. I sledećih hiljadu godina to i nije bilo ništa drugo. Hiljadu petsto godina posle Grka, u Konstantinapolju, Ana Komnena, u svom legalističkom sjaju (i u osnovi istim jezikom kao Herodot), pisala je istoriju kao proučavanje onih događaja u čovekovam delovanju koji se mogu dokumentovati. Sumnjam da bi ova ljupka Vizantinka verovala da se nešto dogodilo samo ako je o tome pisano. Ali, nezabeleženi događaji jednostavno nisu bili razmatrani u području istorije u Vizantiji. Čitav koncept se transformisao. U sledećih hiljadu godina došli smo do onog veka koji je započeo sa prvim globalnim sukobom,

a završio se prvim sukobom između svetova koji su se rađali. Nekako se pojavila teorija da je istorija niz cikličnih uspona i padova kada jedna civilizacija prestiže drugu. Događaji koji se nisu uklapali u ciklus definisani su kao istorijski nevažni. Nama je danas teško da shvatimo razlike između Spenglera i Tojnbija, mada su se prema svim izveštajima njihovi prilazi smatrali popularnim u njihovim danima. Nama se čini da su oni; samo cepidlačili oko toga gde je ili kada određeni ciklus započeo. Sada, kada je prošlo još hiljadu godina, moramo se rvati sa De Ejlingom i Broblinom, 34-Alvinon i Krespburgovim pregledom. Samo zato što su oni naši savremenici, poznato mi je da oni zastupaju isto istorijsko gledište. Koliko sam samo zora video kako trepere iza dokova Čarlsa dok sam se šunjabo i premišljao da li se slažem sa Zanderovom teorijom opšte istorijske konvencije, ili sam posle svega još uz Broblina. Ipak, mogu da gledam dovoljno daleko da znam da će kroz još hiljadu godina ove razlike izgledati tako zanemarljive kao prepirka između dvojice srednjovekovnih teologa koji raspravljaju o tome da li na vrhu igle može da igra dvanaest ili dvadeset četiri anđela."

"Lična beleška broj pet hiljada trista osam. Nikada ne izgubiti iz vida sliku ogoljenih javorova spram cinobernog..."

Ketin isključi magnetafon.

"Oh", reče Linseas. "To je bilo nešto čudno..."

"...zanimljivo", završi Idas. "Da li si uopšte shvatio..."

"...on misli na istoriju..."

"...na istorijski koncept našeg vremena?"

"Pa, u stvari, shvatio sam. To je sasvim zanimljiva teorija, zaista. Ako bi samo..."

"Mogu da zamislim koliko je složena", reče Idas. "Hoću da kažem..."

"...za ljude koji žive da bi shvatili..."

"Začudo, nije složena." (Ketin) "Jedino što treba da učinite je da shvatite kako mi smatramo..."

"...Možda za ljude koji će živeti kasnije..."

"...to neće biti tako teško..."

"Doista. Niste li primetili" (Ponovo Ketin) "kako čitava društvena matrica posmatra kao da je..."

"Ne znamo mnogo o istoriji." Linseos počea svoje srebrnasto runo.

"Ne mislim da..."

"...to možemo sada da razumemo..."

"Sigurno da možete!" (Ketin još) "Mogu to da objasnim veoma..."

"...Možda kasnije..."

"...u budućnosti..."

"...biće lakše..."

Tamni i beli osmeh zaploviše najednom prema njemu. Blizanci su se okrenuli i otišli.

"Hej", uzviknu Ketin. "Zar vi ne...? Mislim, mogu da obja..." Zatim: "Oh."

On se namršti i stavi ruke na kukove, posmatrajući blizance kako polako odlaze hodnikom. Idasova crna leđa bila su ekran za raskomadana sazvežđa. Posle nekoliko trenutaka, Ketin je podigao magnetofon, pritisnuo rubinske tačke i tiho progovorio:

"Lična beleška broj dvanaest hiljada osamsto deset: inteligencija stvara otuđenost i osećanje nesreće kod..." On zaustavi magnetofan. Žmirkajući, gledao je za blizancima.

"Kapetane?"

Na vrhu stepeništa, Lork spusti ruku sa vrata i pogleda naniže.

Miš provuče palac kroz poderotinu na boku svojih pantalona i počea kuk. "Eh... kapetane?" Onda je uzeo kartu iz torbe. "Evo vašeg sunca."

Veđe boje rđe spletoše se u senci.

Žute oči spustiše svoju svetlost na Miša.

"Ja, eh, pozajmio sam je od Tij. Vratću je..."

"Dođi ovamo, Miše."

"Da, gospodine." Pošao je naviše spiralnim stepeništem. Talasići su oplakivali ivicu bazena. Njegov lik, koji se podizao, sijao je iza filodendrona na zidu.

Lork otvori vrata. Uđoše u kapetanovu kabinu.

Miš prvo pomisli: njegova kabina nije ništa veća od moje.

Zatim: u njoj ima više stvari nego u mojoj.

Osim kompjutera, na zidovima, podu i tavanici nalazili su se projekcioni ekrani. Pored mehaničkog darmara, u kabini nije bilo ničeg što bi odavalo ličnost koja u njoj živi - čak ni škrabotina.

"Da pogledamo kartu." Lork sede na kablove izuvijane preko divana i pogleda dioramu.

Pošto nije bio ponuđen da sedne na divan, Miš odgurnu kutiju za alat u stranu i sede na pod prekrštenih nogu.

Iznenada, Lorkova kolena pokleknuše; pesnice mu se stegoše; ramena mu zadrhtaše; mišići lica se nabraše. Grč je prošao i on je ponovo seo. Udahnuo je toliko da su mu se vezice preko stomaka zategle. "Hajde, sedi ovamo." Lupnu dlanom po ivici divana. Međutim, Miš se samo zaljulja na podu tako da sede pored Lorkovih kolena.

Lork se sagnu i stavi kartu na pod.

"Ovo je karta koju si ukrao?" Izraz koji je bio njegovo mrštenje namreška mu lice. (Miš je gledao kartu.) "Da je ovo prva ekspedicija koju sam okupio radi pronicanja u tu zvezdu..." Nasmija se. "Šest obučenih i kršnih ljudi, koji su pod hipnozom proučili operaciju, poznaju raspored vremena čitavog poduhvata kao što znaju kucanje sopstvenog srca i funkcionišu tako skladno kao slojevi bimetalne trake. Krađa među članovima posade...?" Ponovo se nasmija, lagano tresući glavom. "Toliko sam bio siguran u njih. Onaj u kojeg sam bio najsigurniji bio je Den." Uhvati Miša za kosu i blago prodrma dečakovu glavu. "Ova posada mi se više dopada." Pokaza na kartu. "Šta vidiš ovde, Miše?"

"Pa, čini mi se... dva dečaka koji se igraju pod..."

"Igraju?" upita Lork. "Zar izgleda kao da se igraju?"

Miš sede i zagrlji torbu. "Šta vi vidite, kapetane?"

"Dva dečaka sa rukama stegnutim za borbu. Vidiš kako je jedan svetao, a drugi taman? Vidim ljubav protiv smrti, svetlost protiv tame, red protiv haosa. Vidim sudar svih suprotnosti pod... suncem. Vidim Princa i sebe."

"Koji je koji?"

"Ne znam, Miše."

"Kakav je to čovek Princ Red, kapetane?" Lorkova leva pesnica pade na brežuljak desnog dlana. "Video si ga na ekranu za posmatranje u boji i u tri dimenzije. Treba li da pitaš? Bogat je kao Krez, *Krez - poslednji kralj Lidije (560-546. pre n. e.), poznat po svom bogatstvu; prim. prev. razmaženi psihopata*. Ima jednu ruku i sestru toliko lepu da ja..." Pesnica i dlan se razdvojiše. "Ti si sa Zemlje, Miše. Iz istog sveta iz koga potiče Princ. Posetio sam je mnogo puta, ali tamo nisam nikada živeo. Možda ti znaš zašto bi

neko sa Zemlje imao svako preimućstvo koje može da se iscedi iz bogatstva Zmaja, dečak, mladić i čovek bio..." Glas se zaplete. Ponovo pesnica i dlan. "Nije važno. Izvuci svoju paklenu harfu i odsviraj mi nešto. Hajde. Hoću da vidim i čujem."

Miš začepka po torbi. Jedna ruka na drvenom vratu, druga klizeći ispod skale i politure; zatvori prste, usta i oči. Koncentracija ga načini namrštenim; zatim se opusti. "Rekli ste da je jednoruk?"

"Pod tom crnom rukavicom kojom je tako dramatično smrskao kameru nije bilo ničeg osim mehanizma."

"To znači da mu nedostaje utičnica", nastavi Miš svojim grubim šapatom. "Ne znam kako je tamo odakle dolazite; na Zemlji je to otprilike najgora stvar koja može da vam se dogodi. Kapetane, moj narod nije imao nijednu, a Ketin je maločas upravo završio svoje objašnjenje kako me je to učinilo tako jadnim." Sirinks izađe iz torbe. "Šta želite da vam odsviram?" Rizikovao je nekoliko tonova, nekoliko svetlosti.

Ali, Lork je ponovo zurio u kartu. "Samo sviraj. Moraćemo da se utaknemo čim stignemo do Alkana. Hajde. Pažuri sad. Svaraj, rekoh ti."

Miševa ruka pade prema...

"Miše!"

...i prođe ne udarivši.

"Zašto si ukrao ovu kartu?"

Miš slegnu ramenima. "Pa, bila je tamo. Pala je na tepih, pored mene."

"Ali, da je to bila neka druga karta - Dvojka pehara, Devetka palica - da li bi je digao?"

"Mislim da bih."

"Jesi li siguran da ne postoji na ovoj karti nešto naročito? Da je neka druga bila tamo, da li bi je ostavio da leži, ili bi je vratio...?"

Odakle mu je to došlo, Miš nije znao. Ali, bio je to ponovo strah. Da bi mu se suprotstavio, okrenu se i uhvati Lorka za koleno. "Čujte, kapetane! Ne obraćajte pažnju šta kažu karte. Ja ću vam pomoći da dođete do te zvezde, znate? Idem pravo sa vama, i vi ćete pobediti u ovoj trci. Nemojte dozvoliti da vam neka šašava žena kaže nešto drugačije!"

U njihovom razgovoru; Lork je utonuo u sebe. Zatim pogleda ozbiljno

u tamnu namrštenost. "Nemoj samo zaboraviti da toj šašavoj ženi vratiš njenu kartu kad izađeš odavde. Uskoro ćemo biti na Vorpisu." Napetost nije mogla dugo da se održi. Grubi smeh razdvoji tamne usne. "Ja ipak mislim da se oni igraju, kapetane." Miš se pomeri ispred divana. Stavivši svoje boso stopalo na vrh Lorkovog u sandali, sušta slika šteneta i gospodara, on udari.

Svetlosti zatreperiše preko mašina, bakra i rubina, kao arpeđo koji podseća na harpsihord. *Harpsihord - izvijeni klavir fortepijano, kod Engleza; prim. prev.* Lork pogleda momka pored svog kolena. Nešto mu se dogodilo. Nije znao uzrok. Ali, po prvi put tokom dugo vremena, posmatrao je nekoga iz razloga koji nisu imali nikakvu vezu sa njegovom zvezdom. Nije znao šta je video. Pa ipak, sedeo je zavaljen unazad i posmatrao ono šta je Miš stvarao:

Gotovo ispunjavajući kabinu, Ciganin je pokrenuo milijardu svetlosti boje plamena oko velike sfere, u taktu sa trošnim figurama svečanih i neskladnih fuga.

5.

Svet?

Vorpis.

Svet koji ima toliko mnogo u sebi, na sebi...

"Dobrodošli, putnici..."

...dok mesec, pomisli Ketin kada su napustili kosmodrom kroz kapije obasjane zorom, mesec održava svoje sive krasote umanjene u stenama i prašini.

"...Vorpis ima dan od trideset tri časa, gravitaciju taman toliku da puls poveća za jednu trećinu normalnog zemaljskog pulsa tokom perioda aklimatizacije od šest časova..."

Prošli su stomatarski stub. Grotla, zapaljena pod zorom, lila su magle koje su zaogrtale visoravan. Zmija, oživotvorena i mehanička, simbol čitavog ovog iskričavog sektora noći, uvijala se na svom stubu. Kada je posada zakaračila na pokretni kolovoz, spljošteno sunce razmazivalo je modrice noći.

"...sa četiri grada od po preko pet miliona stanovnika. Vorpis proizvodi petnaest odsto celokupnog dinaplasta za Zmaj. U

ekvatorijalnim zonama, sa obilatom tragovima lave, četrdesetak ruda vadi se iz tečnih stena. Ovde, u tropskim polarnim oblastima, jahači s mrežama love arolate i akvalate duž kanjona između visoravni. Vorpis je širom galaksije poznat po Institutu Alkan, koji se nalazi u glavnom gradu njegove Severne hemisfere - Feniksu..."

Prošli su granicu glasa informacione službe, stigli u tišinu. Dok se put uzdizao sa stepeništa, Lork, među posadom, zurio je na trg.

"Kapetane, gde sada ćemo?" Sebastijan je poneo samo jednog od svojih ljubimaca sa broda. On se ljuljao i gazio po njegovom desnom ramenu.

"Poći ćemo maglenim puzačem u grad, a zatim otići do Alkana. Svako ko želi može poći sa mnom, ili skitati oko muzeja, ili dobiti nekoliko časova dopusta u gradu. Ako neko želi da ostane na brodu..."

"...i propusti priliku da vidi Alkan...?"

"...košta li mnogo da se uđe..."

"...ali kapetan ima tetku koja ovde radi..."

"...tako da možemo ući besplatno", završi Idas.

"Nemojte brinuti a tome", reče Lork kada su strčali sa platforme do terena na kome su bili pričvršćeni magleni puzači.

Polarna oblast Vorpisa bila je prošarana stenovitim zaravnima, od kojih su mnoge imale površinu od nekoliko kvadratnih kilometara. Između njih, masivne magle brazdale su se i suljale, ne mešajući se sa azotno-kiseoničkom atmosferom iznad njih. Aluminijum-oksidi u prahu, kao i arsenik-sulfat u vaporizovanim ugljovodonicima oslobađali su se sa burnog dna, ispunjavajući prostor između zaravni. Neposredno iza ravni koja je nosila kasmodrom bila je još jedna, sa obrađenim biljkama, samoniklim na južnijim geografskim širinama, a ovde čuvanim kao prirodni park (tamnosmeđe, rđasto, skerletno); na najvećoj zaravni bio je Feniks.

Magleni puzači, inercijalne letelice čiji su pogon statički naboji koji se stvaraju između pozitivno jonizovane atmosfere i negativno jonizovanog oksida, orali su površinu magle kao lađe.

U prostranam holu, vremena polazaka klizila su ispod providnih kocki, a za njima strelice koje su usmeravale gomilu prema pristaništu za ukrcavanje:

PARK ANDROMEDA - FENIKS - MONKLER

a jedna velika ptica, kupajući se u vatri, letela je kroz multihrom, ispod čizama, bosih nogu i sandala.

Na palubi puzača, Ketin se naslonio na ogradu posmatrajući kroz plastični zid kako beli talasi pršte i odmotavaju se preko sunca da bi ih trup skrhao.

"Jesi li ikada pomislio", reče Ketin kada mu se Miš približio sišući ledenu bombonu, "kako bi teško bilo čoveku iz prošlosti da razume sadašnjost. Pomisli da se neko ko je umro u, recimo, dvadeset šestom veku probudi ovde. Shvataš li kako bi on bio potpuno užasnut i zbunjen dok bi šetao po ovom puzaču?"

"Aha?" Miš izvadi slatkiš iz usta. "Hoćeš ovo da završiš? Ja sam gotov?"

"Hvala. Evo, uzmi recimo..." Ketinova vilica zadrhta kad njegovi zubi smrskaše kristalni šećer iz lanenih vlakana, "...čistoću. Postojao je hiljadugodišnji period, od otprilike petnaestog do dvadeset petog veka, kada su ljudi trošili neverovatno mnogo vremena i energije održavajući stvari čistim. To se završilo kada je poslednja zarazna bolest postala ne samo izlečiva, nego i nemoguća. Postojala je jedna neverovatnost koja se nazivala 'kijavica', za koju si i u dvadeset petom veku mogao biti siguran da ćeš je imati bar jednom godišnje. Nagađam da je u to vreme postojao neki izgovor za taj fetiš: izgleda da je bio neki uzajamni odnos između prljavštine i bolesti. Ali, kada je zaraza postala zastarela stvar, zdravstvene mere su isto tako postale prevaziđene. Kada bi naš čovek od pre pet stotina godina, međutim, video tebe kako hodaš po ovoj palubi samo sa jednom cipelom na nozi, pa te video kako sedaš da jedeš bosom nogom, ne pobrinuvši se da je opereš - možeš li zamisliti kako bi on bio potresen?"

"Ne šališ se?"

Ketin klimnu glavom.

Magla se razbi na litici, varničeći.

"Ideja o poseti Alkanu inspirisala me je, Miše. Razvijam čitavu teoriju istorije. Ona je u vezi sa mojim romanom. Hoćeš li da me udostojiš sa malo pažnje? Objasniću ti. Palo mi je na um, ako čovek uzme u

razmatranje..." Stao je.

Prošlo je dosta vremena da čitava pregršt izraza preleti preko Miševog lica. "Šta je to?" upita, pošto ništa nije mogao da smisli.

"Kakva je tvoja torija?"

"Sajana Von Rej Morgan!"

"Šta?"

"Ko, Miše. Sajana Von Rej Morgan. Imao sam savršeno posrednu misao: palo mi je na um ko je kapetanova tetka, upravnik Alkana. Kada je Tij čitala tarot, kapetan je pomenuo nekog ujaka koji je ubijen kada je on bio dete."

Miš se namršti: "Aha..."

Ketin zatrese glavom, podsmevajući se neverici.

"Ko šta?" upita Miš.

"Morgan i Andervud?"

Miš pogleda nadole, sa strane; oni su u svim pravcima pretresali obmanjujuće asocijacije.

"Mislim da se to desilo pre nego što si ti rođen", reče najzad Ketin.

"Ali, mora da si čuo o tome, video to negde. Čitav taj događaj prikazivan je širom galaksije u psihoramama, u vreme kada se to desilo. Imao sam svega tri godine, ali..."

"Morgan je izvršio atentat na Andervuda!" uzviknu Miš.

"Andervud je", reče Ketin, "izvršio atentat na Morgana. Ali, u tome i jeste stvar."

"Na Arku", reče Miš. "U Vlašićima."

"Sa milijardama ljudi širom galaksije koji su čitavu stvar iskusili u psihoramama. U to vreme nije mi moglo biti više od tri godine. Bio sam kod kuće na Luni i posmatrao inauguraciju sa mojim roditeljima, kada se taj neverovatni tip u plavom prsluku probio kroz gomilu i pretrčao trg Hronaiki sa žicom u ruci."

"Bio je zadavljen!" uzviknu Miš. "Morgan je bio zadavljen! Video sam psihoramu tog događaja! Jednom prilikom prošle godine u gradu Marsu, kada sam bio na putovanju u trouglu, doživio sam to kao kraći prilog. A možda je to bio dokumentarac o nečem drugom."

"Andervud je Morganu gotovo odsekao glavu", objašnjavao je Ketin.

"Kad god ponovo doživljam snimak, oni odsecaju onaj deo koji se odnosi na stvarnu smrt. Ali, još pet milijardi bilo je podvrgnuto emocijama čoveka koji je baš trebalo da položi zakletvu za svoj drugi

mandat kao ministar Vlašića, a kojeg je iznenada napao ludak i ubio ga. Svi mi osetili smo kako nam se Andervud spušta na leđa; čuli smo kada je Sajana Morgan vrisnula i osetili kada je pokušala da ga otrgne; čuli smo poslanika Kol-sina kako urla na trećeg telohranitelja - to je onaj deo koji je stvorio čitavu zbrku u potonjim istragama - i osetili smo kako nam Andervud steže tu žicu oko vrata, osetili kako se useca u nas; izmahnuli smo desnom rukom, a levu nam je šćepala gospođa Taj; onda smo umrli." Ketin zatrese glavom. "A tada je glupi operater projektora - zvao se Naibn'n, i zahvaljujući njegovom idiotizmu zamalo da mu je spržila mozak gomila ludaka koji su pomislili da je on uključen u zaveru - okrenuo psihomat na Sajanu (umesto na ubicu, kako bismo mogli da saznamo ko je i gde namerava), tako da smo sledećih trideset sekundi svi mi bili ta histerična žena koja čuči na trgu držeći krvareće telo svog muža, usred zbrke jednako histeričnih diplomata, poslanika i policajaca, koji su posmatrali kako Andervud vrluda i vijuga kroz masu, da bi konačno iščezao."

"Taj deo nisu prikazali u gradu Marsu. Međutim, sećam se Morganove žene. To je kapetanova tetka?"

"Mora biti da je ona sestra njegovog oca."

"Otkud znaš?"

"Pa, pre svega, po imenu - Von Rej Morgan. Sećam se kako sam jednom čitao, pre nekih sedam ili osam godina, da ona ima neku vezu sa Alkanom. Veruje se da je ona sjajna i osećajna žena. Tokom prvih desetak godina posle atentata, ona je bila u žiži onog užasno prefinjenog dela društva uvek tamo-amo između Zmaja i Vlašića; viđala se na Plamenoj plaži Čobeovog sveta, ili se prikazivala sa svoje dve male kćeri na nekoj vasijskoj regati. Provela je dosta vremena sa svojom rođakom, Lejlom Selvin, koja je i sama bila ministar Federacije Vlašići tokom jednog mandata. Psihoramski snimci uvek su bili kidani, iz želje da se ona sačuva od skandala, ili iz poštovanja prema čitavom tom užasu sa Morganom. Danas, ako se ona pojavi na otvaranju neke umetničke izložbe ili na nekom društvenom događaju, to je još predmet objavljivanja, mada su je poslednjih nekoliko godina malo zapostavili. Ako je ona upravnik Alkana, sva je prilika da se u to upetljala da bi stekla publicitet."

"Čuo sam o njoj", Miš klimnu glavom, najzad podigavšu pogled.

"Postojao je jedan period kada je ona verovatno bila najpoznatija žena u galaksiji."

"Misliš li da ćemo je sresti?"

"Hej", reče Ketin, držeći se za ogradu i naginjući se natrag, "to bi stvarno bilo nešto! Možda bih mogao da napišem svoj roman na temu Morganovog ubistva, neku vrstu savremenog istorijskog romana."

"Oh, da", reče Miš. "Tvoju knjigu."

"Jedina stvar koja me zadržava jeste to, što ne mogu da nađem temu. Ne znam kako bi gospođa Morgan reagovala na tu zamisao. Oh, ne bih ja napravio ništa slično onim senzacionalnim izveštajima koji uporno naknadno izlaze u psihoramama. Hoću da pokušam da dam odmereno, studiozno umetničko delo, posvećeno ovoj temi, koja je traumatizovala veru čitave jedne generacije u uređen i racionalan svet čovekovog..."

"Ponovo, ko je koga ubio?"

"Andervud je - znaš, upravo mi je palo na um, kada je to uradio bio je mog uzrasta - zadavio ministra Morgana."

"Ne želim da pogrešim ako je budem sreo. Uхватili su ga, zar ne?"

"Bio je na slobodi dva dana, predao se dvaput i bio dvaput pušten zajedno sa hiljadu dvesta čudaka koji su priznali to ubistvo takom tih četrdeset osam časova; dospeo je do kasmograma sa namerom da se sretne sa svoje dve žene na jednoj od rudarskih stanica u Spoljnim naseobinama, kada je uhapšen u imigracionom uredu. Ima tu materijala za tuce romana! Hteo sam temu koja je istorijski značajna. Ako ništa drugo, biće to mogućnost da iznesem moju teoriju, koja, kao što sam hteo da kažem..."

"Ketine?"

"A... da?" Njegove oči, do maločas na bakarnim oblacima, vratiše se na Miša.

"Šta je?"

"A?"

"Tamo."

Kroz razbijene brežuljke magle zasvetleo je metal. Zatim se crna mreža uzdigla iz talasa mreškajući se. Desetak metara široka, mreža se izbacila iz magle. Prianjajući za središte rukama i nogama, sa prslukom koji je leteo, sa tamnom kosom koja je šibala sa njegovog

maskiranog lica, čovek je mrežu odvezao u dolju; magla ga pokri.

"Verujem", reče Ketin, "da to jahač na mreži lovi domorodačkog arolata, ili možda akvalata, u kanjonima između visoravni."

"Je l' da? Jesi li bio ovde -ranije..."

"Ne. Na univerzitetu sam doživeo desetak alkanskih izložbi. Gotovo svaka velika škola je sa njima izosenzorno povezana. Ali, nikada ovde nisam bio; samo sam slušao glas informativne službe tamo na sletištu."

"Oh."

Još dva jahača pojavila su se na površini u svojim mrežama. Magla zavarniči. Kada su se spustili, iskrsnuli su četvrti, peti i šesti.

"Izgleda čitav čopor."

"Mreže", razmišljao je Ketin. Nagnuo se preko ograde. "Velika mreža, koja se širi među zvezdama, kroz vreme..." Govorio je polako, meko. Goniči iščezoše. "Moja teorija glasi: ako društvo shvatite kao..." Zatim baci pogled na zvuk pored njega, kao vetar.

Miš je izvadio sirinks. Ispad tamnih i drhtavih prstiju, sive svetlosti vrtele su se i plele.

Kroz imitaciju magle, zlatne paučine su svetlucale i utapale se u šestotonsku melodiju. Vazduh je bio oštar i hladan; osećao se miris vetra, ali ne i njegov pritisak.

Tri, pet, tuce putnika okupilo se da gleda. Iza ograde, jahači na mrežama su se još jednom pojavili, a neko, shvativši dečakovo nadahnuće, uzviknu: "Ohhh, vidim šta on..." i začuta, jer su to učinili i svi drugi.

Završilo se.

"Bilo divno je!"

Miš pogleda naviše. Tij je stajala iza Sebastijana.

"Hvala." Nasmehio se i počeo da vraća instrument u torbu. "Oh." Ugledao je nešto i ponovo podigao pogled. "Imam nešto za tebe." Zavuče ruku u torbu. "Našao sam ovo na podu, tamo na Roku. Mislim da si je... ispustila?"

Pogleda Ketina i vide da namršteni izraz iščezava. Onda je pogledao Tij i osetio kako se njegov osmeh otvara u svetlost njenog.

"Hvala ti." Stavila je kartu u veliki džep svog žaketa. "Karta je li dopala ti se?"

"A?"

"Svaku kartu da bi dobio meditirati moraš."

"Ti meditirao si?" upita Sebastijan.

"Oh, da. Dugo sam je gledao. Ja i kapetan."

"To dobro je." Nasmejala se.

Miš se poigravao svojim kaišem.

U Feniksu, Ketin upita: "Stvarno nećeš da ideš?"

Miš se opet poigravao svojim kaišem. "Jok."

Ketin slegnu ramenima. "Mislim da bi ti se dopalo."

"Video sam muzej ranije. Hoću samo malo da se prošetam."

"Dobro", reče Ketin. "U redu. Videćemo se kada se vratimo u luku."

Okrenuo se, potrčao uz kamene stepenice iza kapetana i ostalih članova posade. Stigli su do autoplatforme, koja ih je pronela kroz vrleti prema blistajućem Feniksu.

Miš je posmatrao maglu koja se prosipala duž škriļjaca. Veći puzači - tek što su se iskricali sa jednog - bili su usidreni na dokovima levo; manji su se lupkali desno. Mostovi su se pružali sa stena, premošćavajući pukotine usečene tu i tamo po zaravni.

Miš pažljivo pročačka uho noktom malog prsta i krenu ulevo.

Mladi Ciganin je najveći deo života pokušavao da proživi očima, ušima, nosom, nožnim prstima i prstima ruku. Tokom najvećeg dela života u tome je uspevao. Ali, povremeno, kao što se desilo na Roku, za vreme Tijinog čitanja tarota, ili za vreme razgovora sa Ketinom i kapetanom posle toga, morao je sebi priznati, da ono što se dešavalo u njegovoj prošlosti utiče na njegove sadašnje postupke. Usledilo je vreme sazmosmatranja. Preispitujući se, otkrio je stari strah. Sada, znao je da ima dve razdražljive površine. Jednu je mogao da stiša udarajući osetljive ploče na svom sirinksu. Da bi ublažio drugu, morao je da ima duge, lične sesije samodefinisanja. Definisao je:

Osamnaest, devetnaest?

Možda. U svakom slučaju, već sam pune četiri godine u dobu razuma, kako ga zovu. I mogu da glasam na izborima u Zmaju. Mada nikad nisam glasao. Opet, biram svoj put niz stene i dokove još jedne luke. Gde ideš, Miše? Gde si bio i šta ćeš raditi kad tamo stigneš? Sedi i malo sviraj. Samo, to mora da znači više od toga. Aha. Kapetanu to nešto znači. Želeo bih da to mogu da zamutim

preko svetlosti na nebu. Gotovo da mogu kada čujem da o tome govori. Ko bi drugi mogao da zapali moju harfu da podražava sunce? To bi bila prilično jaka svetlost. Oslepela je Dena... i pitam se kako je izgledala. Ne želiš li da provedeš sledećih pet petina svog života sa netaknutim rukama i očima? Da se vežem za neka tlo, da nađem, devojke i pravim decu? Jok. Pitam se da li je Ketin srećan sa svojim teorijama i beleškama i beleškama i teorijama? Šta bi se desilo kada bih pokušao da sviram svaj sirinks na isti način na koji on pokušava da uradi svoju knjigu, razmišljajući, odmeravajući? Jedna stvar, ne bih imao vremena da sebi postavljam ova loša pitanja. Kao: šta kapetan misli o meni? Spotiče se o mene, smeje se i podiže Miša i stavlja ga u džep. Ali to znači više od toga! Kapetan stiče svoju čaknutu zvezdu. Ketin pravi svoju paučinu od reči koje niko ne sluša. Ja, Miš? Ciganin sa sirinksom umesto sa larinksom. Međutim, meni to nije dovoljno. Kapetane, gde me odvodiš? Hajde. Sigurno da ću ići. Ne postoji nikakvo drugo mesto na kome bi trebalo da budem. Mislim da ću pronaći ko sam kada tamo stignem. Ili, da li umiruća zvezda zaista odaje toliko svetlosti koliko mogu da vidim...

Miš je sišao sa sledećeg mosta, s palčevima za pantalonama, s pogledom nadole.

Zveket lanaca.

On pagleda naviše.

Lanci su se vukli preko valjka veličine tri metra, izvlačeći priliku iz magle. Na steni ispred stovarišta, muškarci i žene tumarali su na džinovskoj mašineriji. U svojoj kabini, kranista je još nosio masku. Prekrivena mrežama, životinja je iskrsavala iz magle, bijući krilima perajima. Mreže su kloparale.

Arolat (a mogao je biti i akvalat) bio je dug dvadeset metara. Manje dizalice spuštale su kuke. Jahači mreža držali su krila životinje i kačili ih.

Kada je Miš sišao među ljude da posmatra sa litice, neko uzviknu: "Aleks je povređen!"

Spuštena pomoću kolotura, skela je iznela posadu od petorice. Životinja se umirila. Puzeći uz mreže, kao da su one udobne merdevine, popustili su jedan odsek spona. U sredini je mlitavo visio jahač.

Jedan je gotovo ispustio svoj odsek; povređeni jahač zanjihao se i

udari u plavu slabinu.

"Drži to tamo, Bo!"

"U redu! Uhvatio sam!"

"Podigni ga, lagano."

Miš se zagleda u maglu. Prvi jahač dospeo je do stene, dok su spona tandrakale po kamenu tri metra dalje. Popeo se, vukući svoju mrežu. Odvezao je trake sa šake, razdvojio priključke sa ruke, kleknuo i isključio utikače sa vlažnih gležnjeva. Zatim je prevukao mrežu preko ramena na široki dok. Magleni plovci na ivici mreže još su držali najveću masu prepleta, vitlajući njime po vazduhu. Bez njih, procenio je Miš, ne uzimajući u obzir nešto veću gravitaciju, mehanizam klopke imao je masu od više stotina kilograma.

Jaš tri jahača stigla su do ivice, sa vlažnom kosom prilepljenom za njihove maske - na glavi jednog čoveka isticala se kovrdžava i crvena kosa - vukući svoje mreže. Aleks je hramao između dvojice drugara.

Stigla su još četiri jahača. Jedan plavokosi, snažan čovek tek što je isključio mrežu iz svoje leve šake, podiže pogled prema Mišu. "Hej", bilo je to grleno roktanje, "Šta na tvom bedru. Šta je to?" Slobodnom rukom zabacio je svoju bujnu kosu.

Miš pagleda naniže, pa naviše. "A?"

Čovek udarcem odbaci mrežu sa leve čizme. Desno stopalo bila mu je boso. "Senzorni sirinks, a?"

Miš se nasmeši. "Aha."

Čovek klimnu glavom. "Dete jednom koje je đavola moglo da svira poznavao sam..." Zastao je, oborene glave. Gurnuo je palac ispod vilice na maski. Štitnik za usta i očne pločice se svukaše.

Kada ga je to pogodilo, Miš je osetio kako ga nešto zagolica u grlu, što je bio još jedan aspekt njegove govorne mane. Stegao je vilice i otvorio usne; zatim je zatvorio usne i otvorio zube. Ni na jedan ni na drugi način ne možete govoriti. Zato je pokušao da to završi privremenim znakom pitanja; zastrugalo je u nekontrolisanom uzviku: "Leo?"

Prskajuće crte se slomiše. "Ti, Miše, si to?"

"Leo, šta ti...? Ali...!"

Leo je spustio mrežu iz drugog ručnog zgloba, isključio utikač iz drugog gležnja, a zatim zgrabio šaku spona. "Sa mnom u kuću

mreža dođi! Pet godina, desetak... ili više..."

Miš se i dalje osmehivao, jer je to bilo jedino što je mogao da učini. I on je zgrabio spona, pa su vukli mrežu - uz pomoć maglenih plovaka - preko stene.

"Hej, Karo, Bolsume, ovo Miš je!"

Dva čoveka se okrenuše.

"Vi momka o kojem govorio sam sećate se? To on je. Hej, Miše, ti pedalj viši nisi li? Koliko godina, sedam, osam, prošlo je? I još sirinks imaš?" Leo pogleda na torbu. "Ti dobar si, kladim se. Dobar bio si."

"Jesi li ikada i sam nabavio sirinks, Leo? Mogli bismo da zajedno sviramo..."

Leo zatrese glavom uz osmeh koji je pokazivao nelagodnost. "U Istanbulu poslednji put sirinks imao sam. Ne od tada. Dosad zaboravio sve to sam."

"Oh", reče Miš i nasluti gubitak.

"Hej, to senzorni sirinks je koji u Istanbulu ukrao si?"

"Sa mnom je sve vreme od tada."

Leo prsnu u smeh i stavi ruke oko Miševih oštih ramena. Smeh (da li je Miš osetio Leov dobitak?) valjao se kroz ribareve reči: "A ti sirinks sve vreme svirao si? Sada za mene sviraš. Sigurno! Ti za mene mirise i zvukove i boje udaraćeš." Veliki prsti češali su tamnu plećku ispod Miševe radne bluze. "Hej, Bo, Karo - vi pravog svirača sirinksa sada videćete."

Dva jahača su oklevala:

"Doista sviraš tu stvar?"

"Bio je ovde neki čova pre otprilike šest meseci koji je mogao da odsvira jednu lepu..." Rukama punim ožiljaka načinio je dve krivulje u vazduhu, pa laktom gurnuo Miša. "Znaš na šta mislim?"

"Miš bolje od tog svira!" insistirao je Leo.

"Leo nije mogao prestati da govori o onom dečaku kojeg je poznavao na Zemlji. Rekao je da ga je naučio da sam svira, ali kada smo Leu dali sirinks..." On zatrese glavom, smejući se.

"Ali, ovo dečak taj je!" uzviknu Leo, lupkajući Miša po ramenu.

"A?"

"Oh!"

"Miš ovo je!"

Prošli su kroz dvospratna vrata kuće mreža. Viseći na visokim

kukama, mreže su tvorile lavirinte i zavese. Jahači su vešali mreže na okvire sa zateznim kukama koji su se na koloturima spuštali sa tavanice. Kada bi se mreža tako rastegla, jahač je mogao da popravi pokidane spona, ponovo podesi reaktivne sparivače koji omogućuju da se mreža kreće i oblikuje se na osnovu nervnih impulsa iz utičnica.

Dva jahača gurala su napolje jednu veliku mašinu sa puno zuba.

"Šta je to?"

"Time oni će arolata kasapiti."

"Arolata?" Miš klimnu glavom.

"To je ono što ovde mi lovimo. Akvalate tamo oko Crne ploče love."

"Oh."

"Ali, Miše, šta ovde ti radiš?" Koračali su između zveckavih spona.

"Ti u mrežama neko vreme ostaćeš? Ti malo sa nama radićeš? Ja veštinu jahanja koju novi čovek treba da zna..."

"Ja sam samo dobio izlazak sa broda koji se ovde zaustavio za izvesno vreme. To je Rok. Kapetan je Von Rej."

"Von Rej? Sa Vlašića brod je?"

"Jeste."

Leo je povukao mehanizam kuka sa visokih greda i počeo da razastire svoju mrežu. "Šta u Zmaju on radi?"

"Kapetan je morao da svrati u Institut Alkan radi nekih tehničkih informacija."

Leo je trgnuo koloturni lanac i kuke su zaklepetale još oko tri metra. On počeo da razastire sledeći sloj.

"Von Rej, da. To dobar brod mora da je. Kada sam prvi put u Zmaj došao", postavio je tamne spona preko sledeće kuke, "niko sa Vlašića nikad u Zmaj došao nije. Jedan ili dvojica, možda. Ja sam bio sam." Spona škljocnuše na mesto; Leo ponovo povuče lanac. Gornji deo mreže podizao se u svetlosti sa gornjih prozora. "Sada mnoge ljude iz Federacije srećem. Desetorica na ovoj obali rade. A brodovi tamo-amo sve vreme idu." On zaklima glavom, nesrećno.

Neko pozva s druge strane radnog područja. "Hej, gde je doktor?" Njen glas odjekivao je u prepletima. "Ima već pet minuta kako Aleks ovde čeka."

Leo zatrese mrežu da bi se uverio da čvrsto leži. Osvrnuše se prema vratima. "Ne brini! On će ovamo doći!" viknu kao odgovor. Uhvati

Miša za rame. "Ti sa mnom pođi!"

Prošli su između okačenih mreža. Drugi jahači su ih i dalje vešali.

"Hej, h'š da sviraš s tim?"

Pogledali su naviše.

Jahač se dopola spustio niz spone, a onda skoči na pod. "To hoću da vidim."

"Sigurno da hoće", uzviknu Leo.

"Znate stvarno..." počeo Miš.

Ma koliko mu je drago bilo da vidi Lea, ipak je uživao u ličnom razmišljanju.

"Dobro! Jer Leo ni o čem' drugom i ne govori."

Kad su nastavili između mreža, pridružili su im se drugi jahači.

Aleks je sedeo na podnožju stepeništa koje je vodilo do balkona za posmatranje. Držao se za rame, naslonivši glavu na zupce. Povremeno je uvlačio neobrijane obraze.

"Slušaj", reče Miš Leu, "zašto jednostavno ne odemo negde da nešto popijemo? Možda bismo mogli da malo popričamo. Sviraću ti pre nego što krenemo..."

"Sada sviraj!" insistirao je Leo. "Kasnije razgovaraćemo."

Aleks otvori oči. "Je l' to taj momak o kome si nam", napravio je grimasu, "pričao, Leo?"

"Vidiš, Miše. Posle toliko godina, ugled uživaš."

Le je preokrenuo jedno bure za mazivo, koje zazveča na betonu.

"Sada sedi."

"Ama, Leo." Miš je prešao na grčki. "Stvarno ne bih hteo. Tvom prijatelju je stvarno muka i ne želim da ga uznemiravam..."

"Budale!" viknu Aleks, pa ispljunu sukrvicu među iskrzana kolena.

"Tako ću zaboraviti na bol. Do đavola, kada će taj doktor stići?"

"Nešto za Aleksa ti sviraj."

"Ja baš..." Miš pogleda povređenog jahača mreža, a zatim ostale muškarce i žene koji su stajali duž zida.

Smešak se pomešao sa bolom na Alekovom licu. "Odsviraj nam nešto, Miše."

Nije želeo da svira:

"U redu."

Uzeo je sirinks iz torbe i zagnjurio glavu kroz kaiš. "Verovatno će doktor stići usred svirke", prokomentarisao je Miš.

"Nadam se da će uskoro stići", zabruna Aleks. "Znam da mi je bar jedna ruka slomljena. U nozi ništa ne osećam, a nešto unutra krvari..." Ponovo ispljunu crveno. "Moram da pođem u lov ponovo za dva časa. Bolje bi bilo da me brzo zakrpi. Ako ne bude mogao, tužiću ga. Platilo sam prokleta zdravstveno osiguranje."

"Zakrpiće te on", uveravao ga je jedan od jahača. "Nikada dosad nisu dozvolili da istekne polisa osiguranja. Umukni i pusti dete da svira..." Zastao je, jer je Miš najzad počeo.

Svetlost je obasjala staklo i pretvorila ga u bakar. Hiljade i hiljade ovalnih okana formirale su udubljenu fasadu Alkana.

Ketin je šetao stazom pored reke koja je vijugala kroz vrt muzeja. Reka - iste guste magle koje su preplavljivale polarni deo Vorpisa - penušala se na obali. Napred, proticala je ispod nadstvođenog bleštavog zida.

Kapetan je bio dovoljno daleko ispred Ketina, tako da su njihove senke imale istu dužinu na uglačanom kamenju. Među fontanama, nadzemno postolje neprekidno je donosilo sledeće platforme pune posetilaca, po nekoliko stotina odjednom. Ali, za nekoliko sekundi oni su iščezavali išaranim stazama koje su vodile niz stene kroz koje je izvirivao kvarc. Na jednom bronzanom valjku, u fokusu svetla koja su se odražavala sa okana, stotinak metara ispred muzeja, stajala je u rumenom jutru Miloska Venera, bez ruku, u svojoj mermernoj čarobnosti.

Linseos zaškilji svojim ružičastim očima i odvрати lice od bleska. Idas, pored njega, gledao je napred-nazad, gore-dole.

Tij, sa rukom u Sebastijanovoj, vukla se za njim, sa kosom koja se podizala u ritmu sa klepetima životinje na njegovom sjajnom ramenu. Sada svetlost prelazi u plavo, pomisli Ketin dok su prolazili ispod luka i ulazili u predvorje u obliku sočiva. Istina je, nijedan mesec nema dovoljno prirodne atmosfere da izazove tako dramatičnu difrakciju. Ipak, nedostaje mi lunarna usamljenost. Ova hladna struktura plastike, metala i kamena bila je jednom najveća zgrada koju je načinio čovek. Koliko smo daleko odmakli od dvadeset sedmog veka. Postoji li desetak zgrada većih od ove širom galaksije? Dvadesetak? Čudna pozicija za akademsku pobunu ovde: sukob između tradicije tako otelotvorene i apsurdnosti nove

arhitekture. Sajana Morgan vije gnezdo u grobu čovekove istorije. Tome odgovara: beli soko brižno premišlja na kostima.

Sa tavanice visio je osmougli ekran preko koga su se emitovale objave. Sada je tekla nanizana svetlosna fantazija.

"Hoćete li mi dati lokal 739-E-6", kapetan Von Rej upita devojkicu na šalteru za informacije.

Ona podiže ruku i pritisnu dugmad na malom komunikacionom aparatu utaknutom u njen članak. "Svakako."

"Zdravo, Bani", reče Lork.

"Lork Von Rej!" devojkicu na šalteru uzviknu glasom koji nije bio njen.

"Došli ste da vidite Sajanu?"

"Tačno, Bani. Ako nema previše posla, mogao bih da se popnem i porazgovaram sa njom."

"Trenutak samo, da vidim."

Bani, ma gde da se nalazila u košnici oko njih, oslobodila je kontrolu nad devojkicom taman toliko da ona podigne obrve u znak čuđenja.

"Došli ste da vidite Sajanu Morgan?" upita svojim sopstvenim glasom.

"Jesam", nasmeši se Lork.

U tom trenutku Bani se vratila. "Odlično, Lorče. Čekaće vas u Jugozapadu 12. Tamo je manja gužva." Lork se okrete svojoj posadi.

"Zašto ne prolutate malo po muzeju? Za jedan čas imaću ono što mi treba."

"Hoće li on da nosi", devojkicu se namršti na Sebastijana, "tu stvar po muzeju? Nemamo prostorije za kućne ljubimce." Bani joj odgovori:

"Taj čovek je u vašoj posadi, Lorče, zar ne? Ne izgleda da ta životinja pogani okolo." Okrete se prema Sebastijanu. "Hoće li znati da se pristojno ponaša?"

"Svakako da hoće." On potapša kandžu koja je počivala na njegovom ramenu.

"Možete je povesti", reče Bani. "Sajana je već pošla da se sretne sa vama."

Lork se okrete Ketinu: "Zašto ne pođeš sa mnom?"

Ketin pokuša da suzbije izraz iznenađenja na svom licu. "U redu, kapetane."

"Jugozapad 12", reče devojkicu. "Jednostavno, pođite liftom do prvog sprata. Je li to sve."

"Jeste." Lork se okrete posadi. "Videćemo se kasnije." Ketin pođe za njim.

Postavljena na mermernim blokovima, pored spiralnog lifta nalazila se zmajeva glava, široka tri metra. Ketin se zagleda u prevoje na gornjem delu kamenih usta.

"Moj otac je to poklonio muzeju", reče Lork kada su zakoračili u lift.

"Oh?"

"Potiče iz Nove Brazilije." Kada su se popeli otprilike do centralnog stuba, čeljust pade. "Kada sam bio dete, imao sam običaj da se igram u jednom od njegovih najbližih rođaka." Turisti koji su se smenjivali, kipteli su po prizemlju.

Zlatni krov ih prihvati. Zatim iskočiše iz lifta.

Slike su bile raspoređene na različitim rastojanjima od središnjog izvora svetlosti. Svetiljka sa više sočiva projektovala je na svaki obešeni ram najbližu aproksimaciju svetlosti (koju je utvrdilo nekoliko učenjaka sa Alkana) i pod kojom je svaka slika izvorno slikana: veštačka ili prirodna svetlost, crveno sunce, belo sunce, žuto ili plavo.

Ketin pogleda veću grupu ljudi koja je lutala po izložbi.

"Ona će stići ovamo za nekoliko minuta", reče kapetan. "Dosta je daleko."

"Oh", učini Ketin, pročitavši naslov izložbe:

Likovi moga naroda

U nadglavlju se nalazio ekran za obavesti, manji od onog u holu.

Upravo se iznosilo da su sve slike i fotografije delo umetnika iz poslednjih tri stotina godina i da prikazuju muškarce i žene sa raznih svetova na radu i u igri. Bacivši pogled na spisak umetnika, Ketin se razočarao što je prepoznao samo dva imena.

"Hteo sam da pođeš sa mnom, zato što sam hteo da govorim sa nekim ko zna šta je posredi."

Ketin, začuđen, pogleda naviše.

"Moje sunce - moja nova. U svom umu, gotovo sam se srodio sa njenim sjajem. Pa ipak, ja sam i dalje čovek pod svom tom svetlošću. Tokom čitavog mog života, ljudi oko mene obično su radili ono što sam želeo da čine. Kada nisu..."

"Primoravali ste ih?"

Lork suzi svoje žute oči. "Kada nisu hteli, razmislio bih šta mogu da

čine, pa sam ih koristio za tu svrhu. Uvek se neko drugi pojavi da popuni druga radna mesta. Želim da razgovaram sa nekim ko će razumeti. Ali, razgovorom se to neće saopštiti. Mogu učiniti nešto da ti pokažem šta sve ovo znači."

"Ja... mislim da ne razumem."

"Razumećeš."

Portret jedne žene (Belatriks IV): imala je odeću od pre dvadeset godina. sedela je pored prozora, smešeci se u zlatnoj svetlosti sunca koje nije bilo naslikano.

Idi sa Eštonom Klarkom (bez oznake mesta): bio je to star čovek. Njegov radni kombinezon bio je demodiran već dvesta godina. Upravo se spremao da se isključi iz jedne velike mašine. Međutim, bila je toliko velika da je niste mogli prepoznati.

"To me čudi, Ketine. Moja porodica - bar ona sa očeve strane - potiče sa Vlašića. Ipak, odrastao sam govoreći kao Zmajevac, u mom sopstvenom domu. Otac je pripadao učaurenom jezgru konzervativnih građana Vlašića koji su zadržali toliko mnogo ideja svojih predaka sa Zemlje i iz Zmaja; samo, to je bila jedna Zemlja mrtva već pedeset godina kada su najraniji od ovih slikara podigli četkicu. Kada zasnujem porodicu, moja deca će po svoj prilici govoriti na isti način. Ne čini li ti se neobičnim da smo ti i ja verovatno bliži nego, recimo, Tij i Sebastijan?"

"Ja sam sa Lune", podseti ga Ketin. "Zemlju poznajem samo preko jedne produžene posete. Ona nije moj svet."

Lork na to ne obrati pažnju. "U nečemu smo Tij, Sebastijan i ja veoma slični. U onim osnovnim čuvstvenostima mi smo bliži nego ti i ja."

Ketinu je ponovo bila potrebna neugodna sekunda da protumači agoniju unakaženog lica.

"Neke naše reakcije na određene situacije biće predvidljivije u našem međusobnom odnosu nego u odnosu prema tebi; da, znam da to ne ide dalje." Načini pauzu. "Ti nisi sa Zemlje, Ketine. Ali Miš jeste. I Princ je. Postoji li među njima isti odnos kao između Sebastijana i mene? Taj Ciganin me opčinjava. Ne razumem ga. Ne na način na koji mislim da razumem tebe. Ni Princa ne razumem."

Portret jahača mreža: Ketin pogleda datum - jedan osobit jahač mreža, sa zamišljenim negroidnim crtama, rešetao je maglu pre

dvesta osamdeset godina.

Portret mladića: savremenog, da. Stajao je ispred jedne šume... stabala? Ne. Šta god da su bila, nisu bila stabla.

"Sredinom dvadesetog veka, tačno 1950. godine", Ketin se osvrnu na kapetana, "na Zemlji je postojala mala država zvana Velika Britanija, koja je, prema popisu, imala nekih pedeset sedam međusobno nerazumljivih dijalekata engleskog. Postojala je i velika zemlja zvana Sjedinjene Države, sa stanovništvom gotovo četiri puta većim od onog u Velikoj Britaniji, koja se prostirala na šest puta većoj teritoriji. U njoj su postojale varijante naglasaka, ali su samo dve enklave, sastavljene od po manje od dvesta hiljada ljudi, govorile na način koji bi se mogao nazvati uzajamno nerazumljivim sa standardnim jezikom; koristim ova dva navoda da bih naglasio misao, zato što su obe zemlje govorile u suštini istim jezikom."

Portret deteta koje plače (godina 2852, Vega IV)

Portret deteta koje plače (godina 3052, Nova Brazilija II)

"Kakvu misao?"

"Sjedinjene Države su bile proizvod čitave komunikacijske eksplozije, seoba naroda, razmene informacija, razvoja filma, radija i televizije koji su standardizovali govor i kostur misli - međutim, ne i samu misao - što znači da osoba A može da razume ne samo osobu B, nego isto tako i osobu X, Y i Z. Narod, informacije i ideje kreću se preko galaksije mnogo brže nego što su se kretali preko SAD 1950. godine. Potencijal razumevanja je srazmerno veći. Vi i ja rođeni smo na rastojanju od jedne trećine galaksije. Izuzimajući jedan prigodan koleški vikend na Univerzitetu Zmaj na Kentauru, ovo mi je prvi put da sam uopšte izvan Sunčevog sistema. Ipak, vi i ja smo mnogo bliži po informacionoj građi nego šta su to bili Kornvolanin i Velšanin pre hiljadu godina. Imajte to u vidu kada želite da procenite Miša - ili Princa Reda. Mada Velika zmija obavija svoj stub na stotinama svetova, narod u Vlašićima i Spoljnim naseobinama to raspoznaje; nameštaj Republike Vega podrazumeva istu stvar o svojim vlasnicima ovde ili tamo; Ešton Klark ima za vas isti značaj kao za mene. Morgan je izvršio atentat na Andervuda i postao deo i vašeg i mog iskustva..." Zastao je, jer se Lork namrštio.

"Hoćeš da kažeš da je Andervud izvršio atentat na Morgana."

"Oh, naravno... Hteo sam reći..." Nelagodnost se kuvala pod

njegovim obrazima. "Da... ali hteo sam da kažem..."

Između slika je dolazila žena u belom. Kosa joj je bila pokrivena visokom tokom i srebrna.

Bila je mršava.

Bila je stara.

"Lorče!" Ispružila je ruke. "Bani reče da si ovde. Mislila sam da odemo u moju kancelariju."

Naravno, pomisli Ketin. Većina slika koje je video bile su snimljene pre petnaest ili dvadeset godina.

"Sajana, hvala ti, Mogli smo i tamo doći. Nisam hteo da te uznemiravam ako si u poslu. Nećemo ti oduzeti mnogo vremena."

"Glupost. Dodite, vas dvojica. Razmatrala sam neke ponude za pola tone veganskih svetlosnih skulptura."

"Iz doba Republike?" upita Ketin.

"Avaj, ne. Onda bismo mogli lako da ih se rešimo. Ali poranile su sto godina da bi nešto vredele. Dodite." Dok ih je vodila između naslaganih slika, bacila je pogled na široku metalnu narukvicu koja joj je pokrivala utičnicu na članku. Jedan od mikro brojčanika je treperio.

"Oprostite, mladiću." Okrenula se Ketinu. "Imate li... neku vrstu magnetofona uza se?"

"Zašto... da, imam."

"Moram da vas zamolim da ga ovde ne koristite."

"Oh, nisam..."

"Ne baš odskora, ali često imam probleme da sačuvam privatni život." Stavila je ruku na njegovu. "Vi to razumete? Postoji polje za automatsko brisanje koje će potpuno izbrisati mašinu ako se uključi."

"Ketin je član moje posade, Sajana. Ali, to je posada koja se veoma razlikuje od one prethodne. Više nema nikakve tajne."

"Tako sam i shvatila." Sklonila je ruku. Ketin vide kako je pala na beli brokat.

Ona reče, a Ketin i Lork se na to zgledaše: "Kada sam jutros stigla u muzej, za tebe je bila stigla poruka od Princa."

Došli su do kraja galerije.

Ona se kratko okrenu Lorku. "Držim te za reč u pogledu čuvanja tajne." Veđe napraviše živahan metalni izraz na njenom licu.

Lorkove veđe bile su kao zarđali metal: izraz je bio presečen

ožiljkom. Ipak, pomisli Ketin, to mora da je porodično obeležje.

"Da li je on na Vorpisu?"

"Pojma nemam." Vrata se raširiše i oni prođuše kroz njih. "Ali on zna da si ovde. Je li to nešto važno?"

"Upravo sam prispeo na kosmodrom, pre jednog i po časa. Odlazim noćas."

"Poruka je prispela pre sat i dvadeset pet minuta. Njeno poreklo je prikladno izobličeno, tako da mu operatori ne mogu ući u trag bez velikih teškoća. Sada prolaze kroz te poteškoće..."

"Nemoj se oko toga gnjaviti." On reče Ketinu: "Šta će imati da kaže ovog puta?"

"Sve ćemo to videti prilično brzo", reče Sajana. "Ne vodiš računa o tajnosti. Ipak će mi biti draže da govorimo u mojoj kancelariji."

Ova galerija bila je zbrka: skladišna prostorija, ili materijal za izložbu koji još nije razvrstan.

Ketin je baš hteo, ali Lork upita prvi: "Sajana, kakav je to krš?"

"Verujem", pogledala je datum na zlatnom natpisu na drvenom drvenom kovčežiću, "1923: Eolska korporacija. Da, to je zbirka muzičkih instrumenata iz dvadesetog veka. To je jedan 'Ondes Martinot' koga je izumeo francuski kompozitor istog imena 1942. godine. Ovde imamo", nagnula se da bi pročitala etiketu, "jedan 'Duo Arts Player' klavir na pravljen 1931. godine. A ova stvar je... Milov 'Violano virtuozo' iz 1916. godine."

Ketin je zurio kroz staklena vratašca na prednjoj strani violana.

Žice i čekići, klapne, lančići i prstenovi visili su u senci.

"Šta je to radilo?"

"Stajalo je u barovima i parkovima zabave. Ljudi su stavljali kovani novčić u prorez i automatski bi zasvirala violina na pulstu u unutrašnjosti, sa klavirskom pratnjom programiranom na perforiranoj papirnoj traci." Pomerila je srebrni nokat na spisak naziva. "'The Darktown Strutters' Ball'..." Povukla je nokat dalje kroz zbrku termina, još bendža i vergla. "Neki od novijih akademika osporavaju preokupiranost instituta dvadestim vekom. Gotovo svaka četvrta naša galerija posvećena je tom veku." Sklopila je ruke na brokatu. "Možda ih vređa što je to bilo tradicionalno interesovanje učenjaka tokom osam stotina godina; odbijaju da vide očiglednost. Na početku tog jedinstvenog veka, čovečanstvo se sastojalo od velikog broja

društava koja su živela na jednom svetu; na njegovom kraju, bilo je to u osnovi ono što je i danas: informacijski ujedinjeno društvo koje je živelo na nekoliko svetova. Od tada broj svetova se povećao; naše informacijsko jedinstvo je promenilo svoju prirodu nekoliko puta, pretrpelo je veliki broj katastrofalnih erupcija, ali je u osnovi opstalo. Dok čovek ne postane nešto veoma, veoma različito, to doba mora ostati fokus interesovanja učenjaka: to je bio vek u kome smo mi postali."

"Nemam naklonost prema prošlosti", oglasi se Lork. "Nemam za nju vremena."

"Mene intrigira", reče Ketin. "Hoću da napišem knjigu; ona će se pa svoj prilici time baviti."

Sajana ga pogleda. "Hoćete? Kakvu knjigu?"

"Roman, mislim."

"Roman?" Prošli su ispod ekrana za obavesti galerije: sivo. "Nameravate da napišete roman. Kako opčinjavajuće. Pre nekoliko godina imala sam prijatelja antikvara koji je pokušavao da napiše roman. Završio je samo prvo poglavlje. Ali, tvrdio je da je to strašno prosvetljavajuće iskustvo, koje mu je dalo veoma dubok uvid u to kako se tačno proces razvija."

"U stvari, već dugo na tome radim", javi se Ketin.

"Veličanstveno. Ako završite knjigu, možda ćete dozvoliti da institut izvrši psihičko snimanje pod hipnozom, vašeg stvaralačkog iskustva. Imamo jednu ispravnu štamparsku presu iz dvadeset drugog veka. Možda ćemo odštampati nekoliko miliona primeraka i distribuirati ih sa jednim dokumentarnim psihoramskim pregledom bibliotekama i drugim obrazovnim institucijama. Sigurna sam da mogu da pobudim izvesno interesovanje za ovu ideju kod članova upravnog odbora."

"Nisam čak ni razmišljao o tome da bi ona mogla biti štampana..."

Stigli su do sledeće galerije.

"Jedini mogući način je preko Alkana. Nemojte to zaboraviti."

"Ja... neću."

"Kada će se ova zbrka razmrsiti, Sajana?"

"Dragi nećaće, mi imamo mnogo više materijala nego što možemo da izložimo. On mora negde da ode. Postoji preko hiljadu dvesta javnih i sedam stotina privatnih galerija u ovom muzeju. Kao i tri i po hiljade skladišnih prostorija. Prilično dobro sam upoznata sa

sadržajem većine njih. Ali ne svih."

Išli su polako ispod visokih rebara. Pršljenovi su se pružali prema krovu. Hladna svetla na tavanici bacala su senku zuba i duplje na mesingano postolje lobanje velike kao kuk slona.

"To liči na uporednu izložbu reptilske osteologije *Osteologija - nauka o kostima, deo anatomije; prim. prev. između Zemlje i...*" Ketin je zurio kroz kaveze kostiju. "Ne bih umeo da kažem odakle ta stvar potiče."

Lopata plečke, karlično sedlo, kljun ključnjače...

"Koliko je daleko tvoja kancelarija, Sajana?"

"Oko sedamsto metara, kao što arolat leti. Uzećemo sledeći lift."

Ušli su kroz nadsvod u okno lifta.

Spiralni nosač ih je podigao kroz desetak spratova.

Hodnik od pliša i mesinga.

Drugi hodnik, sa staklenim zidom...

Ketin zabrekta: čitav Feniks ocrtavao se pod njima, od centralnog tornja do maglom obavijenog pristaništa. Mada Alkan više nije bio najviša zgrada u galaksiji, svakako je bio daleko najviša u Feniksu.

Jedna platforma vijugala je u srce zgrade. Duž mermerom prekrivenog zida visilo je sedamnaest platana u Dehajevom nizu, Pod Sirijusom.

"Jesu li ovo..."

"Nilis Selvinovi molekularno-reprodukcioni falsifikati, načinjeni u dvadeset osmom veku na Vegi. Dugo vremena bili su čuveniji od originala - koji su izloženi dole, u Južnoj zelenoj sobi - a toliko ima istorije u vezi sa tim falsifikatima da je Bani odlučila da ih ovde okači." Pa vrata.

"Tu smo."

Otvorila su se u tamu.

"Sada, moj nećaće", kada su ušli unutra, tri snopa svetlosti pala su odnekud da ih okruže na crnom tepihu, "hoćeš li biti tako dobar da mi objasniš zašto se vraćaš? I šta je čitava ta stvar sa Princem?"

Okrenula se licem prema Lorku.

"Sajana, hoću jednu drugu novu."

"Hoćeš šta?"

"Znaš da je prva ekspedicija morala da bude napuštena. Ponovo ću pokušati. Nije potreban nikakav specijalan brod. To smo naučili prošli

put. To je nova posada; i nova taktika." Reflektori su ih pratili preko tepiha.

"Ali, Lorče..."

"Ranije, bilo je to pedantno planiranje, kretanje dobro podmazano, uzupčeno, pogonjeno poverenjem u našu sopstvenu preciznost. Sada, mi smo očajna gomila lučkih pacova, sa jednim Mišem među nama; i jedino što nas pokreće je moj bes. Ali, to je strašna stvar za bekstvo, Sajana."

"Lorče ne možeš tek tako otići i ponoviti..."

"I kapetan je drugačiji, Sajana. Ranije, Rok je bio pod komandom polovine čoveka, čoveka koji je znao jedino za pobedu. Sada sam čitav čovek. Znam i za poraz."

"Ali, šta hoćeš da ja..."

"Postojala je još jedna zvezda koja je bila predmet proučavanja na Alkanu i koja je bila blizu tačke nove. Želim njeno ime i podatak kada se očekuje da će opaliti."

"Hoćeš da tek tako odeš? A šta sa Princem? Zna li on zbog čega ideš na novu?"

"Baš me mnogo briga. Kaži ime moje zvezde, Sajana."

Neizvesnost uzburka njenu mršavost. Ona dodirnu nešto na srebrnoj narukvici.

Nova svetlost.

Sa poda se podizao blok instrumenata. Ona sede na klupu koja se takođe podigla i pogleda preko indikatorskih svetala. "Ne znam da li postupam ispravno, Lorče. Bes? Kada odluka ne bi imala toliko uticaja na moj život kao na tvoj, bilo bi mi lakše da postupim u duhu tvog zahteva. Aron je zaslužan za to što sam upravnik."

Ona dodirnu tablu, i iznad njih se pojavi... "Do sada sam bila uvek isto toliko dobrodošla u dom Arona Reda kao i u dom moga brata. Ali, mašina je radila do tačke gde to više ne može tako da ostane. Ti si me doveo u taj položaj: da donesem odluku koja okončava vreme velike udobnosti za mene."

...nekoliko zvezda.

Ketin najednom spozna veličinu sobe. Otprilike petnaest metara u prečniku, formirana od tačaka svetlosti, visila je hologramska projekcija galaksije i okretala se.

"Imamo sada tamo veći broj studijskih ekspedicija. Nova koju si

promašio bila je tamo." Ona dodirnu dugme i jedna zvezda među milijardama zasija - tako jako da se Ketinove zenice suziše. Onda je izbledela i čitavi kupolasti astrarijum bio je sablasno osvetljen zvezdanom svetlošću. "Sada imamo jednu ekspediciju koja se zanima za nagomilavanje..."

Ona zastade.

Ispruži ruku; i otvori jednu malu fioku.

"Lorče, čitava mi je ova stvar doista neugodna..."

"Nastavi, Sajana. Hoću ime te zvezde. Hoću traku sa njenim galaktičkim koordinatama. Hoću svoje sunce."

"I ja ću učiniti sve što mogu za tebe. Ali, prvo moraš da povlađuješ staroj ženi." Iz fioke je izvadila - u dnu Ketinovih usta nastade uzvik iznenađenja, ali ga on zatomi - špil karata. "Hoću da vidim kakav savet daje tarot."

"Već su mi čitali karte za ovaj poduhvat. Ako mi one mogu reći sklop galaktičkih koordinata, u redu stvar. U protivnom, nemam vremena za njih."

"Tvoja majka je bila sa Zemlje i uvek je gajila zemaljsku maglovitu nevericu prema misticizmu, mada je intelektualno priznavala njegovu efikasnost. Nadam se da u tom pogledu ideš očevim stopama."

"Sajana. Već sam imao jedno potpuno čitanje. Nema ničeg što bi mi drugo moglo reći."

Raširila je karte licem nadole. "Možda ima nečeg što mogu reći meni. Uostalom, neću obaviti celo čitanje. Izaberi samo jednu."

Ketin pogleda kako je kapetan povukao jednu kartu i upita se da li su je karte pripremile za ono krvavo popodne na trgu Hronaiki, pre četvrt veka.

Špil karata nije bio obični trodimenzionalni, kakav je imala Tij. Likovi su bili crtani. Karte su bile žute. Lako je moglo biti da potiču iz sedamnaestog veka ili čak od ranije.

Na Lorkovoj karti jedno golo truplo visilo je sa drveta užetom vezano za gležanj.

Obešeni čovek. Zatvorila je špil. "Preokrenut. Pa, ne mogu reći da sam iznenađena."

"Ne predviđa li Obešeni čovek dolazak velike mudrosti, Sajana?"

"Preokrenut", podseti ga. "Biće postignuta po veliku cenu." Uzela je kartu i stavila je, sa ostalim delom špila, natrag u fioku. "Ovo su

koordinate zvezde koju želiš." Pritisnu još jedno dugme.

Papirna traka spuštala se na njen dlan. Sićušni metalni zupci su je grizli. Ona je podiže i pročita. "Sve koordinate su ovde. Držimo je pod prismotrom već dve godine. Imaš sreću. Predviđamo da će se implozija dogoditi za desetak do petnaest dana."

"Odlično", Lork uze traku. "Dođi, Ketine."

"A Princ, kapetane?"

Sajana se podiže sa klupe. "Zar ne želiš da vidiš svoju poruku?"

Lork zastade. "Hajde, pusti je." Ketin vide kako nešto ožive na Lorkovom licu. Odšetao je do pulta dok je Sajana Morgan tražila indeks poruke.

"Evo je." Ona pritisnu jedno dugme.

Na suprotnoj strani sobe, Princ se okrenu licem prema njima. "Šta, do đavola..." njegova ruka u crnoj rukavici udari u kristalni pehar i njegov ukrašeni tanjir i odbaci ih sa stola, "...misliš da činiš, Lorče?" Ruka se vrati; bodež i izrezbareni drveni štap zakloparaše na pod s druge strane. "Sajana, i ti pružaš pomoć, zar ne? Ti si izdajnička kučka. Ljut sam, razjaren! Ja sam Princ Red - ja sam Zmajevac! Ja sam osakaćena Zmija; ali ja ću te zadaviti." Damastni stolnjak zgužva se u crnim prstima; a ispod zvuk drveta koje se cepa.

Ketin po drugi put proguta svoj šok.

Poruka je bila trodimenzionalna projekcija. Jedan prozor van fokusa iza Princa bacao je svetlost jutra nekog sunca - možda Sola - preko smrskanog doručka.

"Mogu da učinim bilo šta, bilo šta što želim. Ti hoćeš da to sprečiš." Nagnu se preko stola.

Ketin pogleda u Lorka, u Sajanu Morgan.

Njena ruka, bleđa i sa izraženim venama, stezala je brokat.

Lorkova, snažna i čvornovata, ležala je na bloku sa instrumentima; dva prsta držala su prekidač.

"Ti si me uvredio; ja mogu da budem vrlo zao, jednostavno iz kaprica. Sećaš li se zabave na kojoj sam bio primoran da ti polomim glavu da bih te naučio lepom ponašanju? Tvoje postojanje je za mene uvredljivo, Lorče Von Rej. Nameravam da se posvetim dobijanju obeštećenja za tu uvredu."

Sajana Morgan iznenada pogleda svog nećaka i vide njegovu ruku na prekidaču. "Lorče! Šta to činiš...?" Zgrabi ga za članak ruke, ali on

uhvati njenu i odgurnu je.

"Znam o tebi mnogo više nego što sam znao kad sam ti prošli put poslao poruku", reče Princ od stola.

"Lorče, skloni ruku sa prekidača!" insistirala je Sajana. "Lorče..." Razočaranost je pucketala u njenom glasu.

"Prošli put kada sam ti se obratio, rekao sam ti da nameravam da te zaustavim. Sada, kažem ti da te moram ubiti da bih te zaustavio, doista. Sledeći put kada ti budem govorio..." Ruku u rukavici uperio je napred. Kažiprst mu je drhtao...

Kada je Princ iščezao u treptaju, Sajana udari Lorkovu ruku i odbaci je. Prekidač se isključi. "Šta smatraš da si sada uradio?"

"Kapetane...?"

Pod zvezdama koje su se okretale, Lork odgovori smehom.

Sajana reče ljutito: "Poslao si Prinčevu poruku preko sistema javnog obaveštavanja! Onaj bogohulni ludak viđen je na svakom ekranu širom čitavog instituta!" U ljutnji, ona udari odzivnu ploču.

Indikatorska svetla se ugasiše.

Blok i klupa počеше da tonu u pod.

"Hvala ti, Sajana. Dobio sam ono zbog čega sam ovde došao."

Čuvar muzeja upade u kancelariju. Okno svetlosti osvetli ga kad je prošao kroz vrata. "Oprostite mi, strašno mi je žao, ali bilo je... oh, trenutak." On udari u komunikacioni aparat na zglavku svoje ruke.

"Sajana, da li ste bacili svoju srebrnu vlasulju?"

"Oh, za ime božje, Bani. Bio je to nesrećan slučaj!"

"Nesrećan slučaj! Bio je to Princ Red, zar ne?"

"Naravno da jeste. Slušaj, Bani..."

Lork stegnu Ketinovo rame. "Hajdemo."

Ostavili su stražara i Bani, koji su se prepirali sa Sajanom.

"Zašto..." Ketin je pokušao da postavi pitanje oko kapetanovog ramena.

Lork se zaustavi.

Pod Sirijusom broj 11 (Selvinov falsifikat) bleštao je u skerletnom slapu iza njegovog ramena. "Rekao sam ti da ne mogu reći šta sam mislio. Možda ti sve ovo malo pokazuje. Sada ćemo pokupiti ostale."

"Kako ćemo ih naći? Oni još lutaju po muzeju."

"Misliš?" ponovo upita Lork.

Donje galerije bile su haos.

"Kapetane..." Ketin pokuša da zamisli hiljade turista suočenih sa Prinčevom pretnjom; seti se svog prvobitnog sučeljavanja na Roku. Posetioci su preplavili onisko prizemlje Ficdžeraldovog salona. Dugine alegorije genija iz dvadesetog veka glazirale su svetlošću zasvođene zidove. Deca su brbljala sa roditeljima. Studenti su nagvaždali jedni sa drugima. Lork je koračao krupnim koracima između njih, sa Ketinom iza leđa.

Spiralno se krećući stigli su u hol iznad zmajeve glave.

Crna stvar zaklepeta iznad gomile. "Ostali mora da su s njim", uzviknu Ketin, pokazujući na Sebastijana.

Ketin zaokrenu oko kamene čeljusti. Lork ga sustiže na plavoj ploči.

"Kapetane, upravo smo videli..."

"...na ekranima za obavesti, to je bilo..."

"...Princa Reda, kao na brodu..."

"...bilo po čitavom muzeju. Vratili smo se..."

"...ovamo, da vas ne mimoidemo..."

"...kad siđete. Kapetane, šta..."

"Hajdemo." Lork prekide blizance, stavivši svakom ruku na rame.

"Sebastijane! Tij! Moramo se vratiti u pristanište po Miša."

"I otići sa ovog sveta, na vašu novu!"

"Hajdemo prvo u pristanište. Posle ćemo ce dogovoriti gde ćemo zatim."

Progurali su se prema zasvođenom ulazu.

"Mislim da bi trebalo požuriti pre nego što Princ stigne ovamo", reče Ketin.

"Zašto?" Bio je to Lork.

Ketin pokuša da prevede njegov izraz.

Bio je neprotumačiv.

"Stići će mi i treća poruka. Imam nameru da je sačekam."

Zatim vrt: bučan i zlatan.

"Hvala, doktore!" uzviknu Aleks. Gnječio je svoju ruku: šaku, podlakticu, lakat. "Čuj, dete." Okrenu se Mišu. "Znaš, ti si stvarno vešt na tom sirinksu. Žao mi je što je mediko-aparat stigao baš usred izvođenja. Ali, ipak ti hvala." Nasmehio se, pa pogledao na zidni časovnik. "Mislim da ću ipak na posao. Malahas!" Otišao je krećući

se između zveckajućih velova.

Leo tužno upita: "Sada ti odložiti to ćeš?"

Miš povuče zateznu uzicu torbe i slegnu ramenima. "Možda ću još svirati kasnije." Poče da provlači ruku kroz remen. Zatim njegovi prsti padoše na kožne prevoje. "Šta ti je, Leo?"

Ribar gurnu levu ruku pod izlizane spone na svom pojasu. "Ti, baš me nostalgичnim činiš, dečko." Zatim desnu ruku. "Zato što toliko vremena prošlo je, da dečak više nisi." Leo sede na stepenice. Osmeh mu okrznu usne. "Ja ovde srećan nisam, mislim. Možda vreme da se opet krene je. A?" Klimnu glavom. "Aha."

"Misiš?" Miš se okrenu na buretu, licem prema njemu. "Zašto sada?"

Leo stisnu usne. Izraz je govorio isto što i sleganje ramenima. "Kada ja staro vidim, znam koliko mi je potrebno novo. Osim toga, o odlasku dugo vremena već razmišljam."

"Kuda ideš?"

"Do ovih Vlašića idem."

"Ali, ti jesi sa Vlašića, Leo. Mislio sam da si rekao da hoćeš neko novo mesto?"

"U Vlašićima stotina svetova neobičnih postoji. Ja može biti na desetak pecao sam. Nešto novo hoću, da; ali, takođe, posle ovih dvadeset pet godina - kući hoću."

Miš je posmatrao pune crte lica, bledu kosu: prisnost? To podesiš kao što bi masku za maglu, pomisli Miš pa onda to namestiš na lice koje to mora da nosi. Leo se toliko promenio. Miš, koji je imao tako kratko detinjstvo, izgubio je sada nešto od toga. "Hoću samo novi svet, Leo. Ne bih hteo da idem kući - čak i kada bih je imao."

"Jednog dana kao što ja Vlašiće, Zemlju ili Zmaj ti želećeš."

"Aha." Obesio je torbu preko ramena. "Možda hoću. Zašto da ne, kroz dvadeset pet godina?"

Odjek:

"Miše!"

I:

"Hej, Miše?"

Pa ponovo:

"Miše, jesi li unutra?"

"Hej!" Miš je ustao i rukama napravio levak pred ustima. "Ketine?"

Uzvik mu je bio ružniji čak i od govora.

Dugačak i ljubopitljiv, Ketin je došao između mreža.

"Gle, kakvog iznenađenja. Nisam mislio da ću te ovde naći. Išao sam niz pristanište i pitao ljude da li su te videli. Neki drugar reče da ovde sviraš."

"Da li je kapetan završio sa Alkanom? Da li je dobio što je želeo."

"I nešto odozgo. U institutu ga je čekala poruka od Princa. Lork ju je objavio preko sistema za javne obavesti." Ketin zazvižda. "Pakosno!"

"Dobio je svoju novu?"

"Dobio ju je. Samo, on ovde čeka na još nešto. Ne mogu to da razumem."

"Znači, krećemo na zvezdu?"

"Jok. Onda hoće da ide na Vlašice. Treba da sačekamo nekoliko sedmica. Ali, ne pitaj mene šta hoće tamo da radi."

"Vlašice?" upita Miš. "Da neće tamo biti nova?"

Ketin okrete dlanove nagore. "Mislim da neće. Možda on misli da je bezbednije provesti vreme na domaćoj teritoriji."

"Čekaj malo! " Miš se ponovo okrete ka Leu. "Leo, možda će ti kapetan dozvoliti da se sa nama prebaciš do Vlašića?"

"Ha?" Leova brada izviri iz njegovih ruku. "Ketine, kapetan ne bi imao ništa protiv da Leu dozvoli vožnju do Vlašića, zar ne?"

Ketin pokušava da izgleda rezervisano sumnjičav. Izraz je bio previše složen i ispao je prazan.

"Leo je moj stari prijatelj. Još tamo sa Zemlje. Učio me je da sviram na sirinksu, kad sam bio dete."

"Kapetan ima mnogo briga..."

"Jeste, ali on ne bi imao ništa protiv..."

"Ali, mnogo bolje od mene sada on svira", upade Leo.

"Kladim se da će kapetan pristati ako ga zamolim."

"Ja ne nevolje tvom kapetanu želim da pravim..."

"Možemo ga zamoliti." Miš zabaci torbu iza sebe. "Hajde, Leo. Gde je kapetan, Ketine?"

Ketin i Leo izmenjaše poglede nepredstavljenih odraslih združenih mladićevim oduševljenjem.

"Pa? Hajde!"

Leo ustade i pođe za Mišom i Ketinom prema vratima.

Sedam stotina godina ranije, prvi naseljenici na Vorpisu isklesali su Esclaros des Nuages u stenoviti rub zaravni Feniksa. Između sidrišta za manje maglene puzače i pristaništa u kojima su pristajali jahači mreža, stepenice su se spuštale u belu maglu. Sada su bile izlomljene i izlizane.

Našavši ove stepenice napuštene u podnevnom odmoru Feniksa, Lork se šetao između kvarcom poprskanih zidova. Magla je oplakivala donje stepenice; beli talasi valjali su se sa horizonta, svaki plavo osenčen na levoj strani, pozlaćen suncem na desnoj, kao goropadni jaganjci.

"Hej, kapetane!"

Lork pogleda uz stepenice.

"Hej, kapetane, mogu li da razgovaram sa vama na trenutak?" Miš je silazio stepeništem pokretima raka. Sirinks mu se klatio na kuku. "Ketin mi je rekao da nameravate na Vlašice, kad krenemo odavde. Upravo sam naleteo na momka kojeg sam poznavao tamo, na Zemlji, jednog starog prijatelja. Učio me kako da sviram na sirinksu." Protrese torbu. "Mislio sam da bismo, pošto idemo u tom pravcu, mogli da ga odbacimo do njegove kuće. Bio je zaista dobar prijatelj..."

"U redu."

Miš klimnu glavom. "A?"

"Do Vlašića ima svega pet časova. Ako bude u brodu kad krenemo i ostane u tvojoj projekcionoj kabini, nemam ništa protiv."

Miševa glava vrati se na drugu stranu. "Oh, bože. U redu." Zatim se nasmeja. "Hvala, kapetane!" Okrenu se i potrča uz stepenice. "Hej, Leo!" Poslednje dve preskoči odjednom. "Ketine, Leo! Kapetan se složio." Pa ponovo viknu natrag: "Još jednom hvala!"

Lork je sišao niz još nekoliko stepenica.

Posle nekog vremena, seo je prema grubom zidu.

Brojao je talase.

Kada je došao do četiri, prestao je.

Polarno sunce kružilo je po horizontu; manje zlatno, više plavo.

Kada je ugledao mrežu, rukama je kliznuo niz bedra, zaustavivši ih na koščatim čvorovima kolena.

Spone su zazvečale na donjim stepenicama. Onda je jahač ustao, do struka u kotrljajućoj belini. Magleni splavari odneli su mreže uvis.

Iz kvarca su izbijale plavičaste iskre.

Lork se oslanjao na zid. Podigao je glavu. Tamnokosi jahač penjao se uz stepenice, dok su se paučine metala talasale iznad i iza njih. Mreže udariše o zid i zazveckaše. Nekoliko stepenika niže njega, ona skide masku za maglu.

"Lorče?"

Njegove ruke se raširiše. "Kako si, me našla, Rubi? Znao sam da hoćeš. Reci mi kako?"

Disala je teško, nenaviknuta na težinu kojom je rukovala. Pantljičke su se stezale, opuštale, stezale između njenih grudi. "Kada je Princ saznao da si napustio Triton, poslao je trake na sedamdesetak mesta na koja si mogao otići. Sajana je bila na samo jednom od njih. Onda je meni prepustio da primim obaveštenje o tome na kom mestu je jedna primljena. Bila sam na Čobeovom svetu; kada si pustio traku u Alkanu, dojurila sam." Mreže su se sklopile na stepenicama.

"Kada sam otkrila da si na Vorpisu, u Feniksu... pa, trebalo je mnogo rada. Veruj mi, ne bih to ponovo učinila." Odmarala je ruku na steni. Mreže su zvečale.

"Rizikujem u ovoj igri, Rubi. Jednom sam pokušao da je odigram pomoću kompjutera koji je crtao poteze." Zatresao je glavom. "Sada igram rukom, okom i uhom. Do sada, ishod nije ništa lošiji. A mnogo se brže razvija. Uvek sam voleo brzinu. To je po svoj prilici ono što me čini istom osobom koja sam bio kad smo se prvi put sreli."

"Princ mi je jednom rekao nešto veoma slično." Pogledala je naviše. "Tvoje lice." Na njenom zatreperi bol. Bila je dovoljno blizu da mu dodirne ožiljak. Njena ruka se pokrenu, a zatim se spusti. "Zašto to nikada nisi...?" Nije završila misao.

"Koristi mi. Omogućuje da mi svaka uglačana površina na svim ovim hrabrim, novim svetovima služi."

"Kakva je to vrsta usluge?"

"Podseća me zbog čega sam ovde."

"Lorče", očajanje je raslo u njenom glasu, "šta činiš? Šta ti, ili tvoja porodica, mislite da možete postići?"

"Nadam se da ni ti ni Princ to još ne znate. Nisam pokušao da to sakrijem. Ali, predajem ti poruku na prilično starinski način. Šta misliš, koliko će vremena trebati da glasine premoste prostor između

tebe i mene?" Seo je. "Bar hiljadu osoba zna šta Princ pokušava da učini. Pustio sam im jutros njegovu poruku. To više nije nikakva tajna, Rubi. Ima mnogo mesta za sakrivanje; postoji jedno na kome mogu stajati u svetlosti."

"Znam da pokušavaš da učiniš nešto što će uništiti porodicu Red. To je jedina stvar u koju bi uložio toliko mnogo vremena i napora."

"Želeo bih da mogu reći da nisi u pravu." Upleo je prste. "Ali, ti još uvek ne znaš šta je to."

"Znamo da to ima neku vezu sa zvezdom."

On klimnu glavom.

"Lorče, želela bih da vičem na tebe, vrišt看im - ko misliš da si?"

"Ko sam ja da prkosim Princu i lepoj Rubi Red? Ti si lepa, Rubi, i pred tvojom lepotom ja stojim veoma usamljen, iznenada proklet svrhom. Tebe i mene, Rubi, svetovi kroz koje smo prošli ne prilagođavaju za neki smisao. Ako ja preživim, onda će svet, stotinu svetova, način života, preživeti. Ako Princ preživi..." Slegnu ramenima. "Ipak, možda je to nekakva igra. Stalno nam govore da živimo u besmislenom društvu, da u našim životima nema postojanosti. Svetovi sada teturaju oko nas, pa ipak ja samo želim da se igram. Jedina stvar na koju sam spreman jeste da se igram, da se jako igram, koliko god mogu jače; i sa stilom."

"Ti me zbunjuješ, Lorče. Princ je toliko predvidiv..." Ona podiže obrve. "To te iznenađuje? Princ i ja smo zajedno odrasli. Ali, ti me darivaš nepoznatim. Na onoj zabavi, pre toliko godina, kada si me poželeo, da li je i to bio deo igre?"

"Ne... da... znam da nisam naučio pravila."

"Sada?"

"Znam način da napravim sopstvena. Rubi, ja želim ono što ima Princ... ne. Hoću da osvojim ono što on ima. Kada to budem imao, možda ću se okrenuti i to odbaciti. Ali, hoću da to steknem. Mi se borimo, a tok koliko života i koliko svetova se menja. Da, sve ja to znam. Onda si bila rekla: mi smo osobiti ljudi, makar samo po snazi. Ali, ako bih pokušao da to saznanje uvek imam na umu, bio bih paralisan. Ovde sam, ovog trenutka, u ovoj situaciji, sa svim tim što treba uraditi. Ono što sam naučio, Rubi, jeste kako ja da igram. Šta god činim - ja, osoba kakva sam i kakvom sam stvoren - moram da to činim na taj način da pobedim. Nemoj to zaboraviti. Sada si mi

učinila još jednu uslugu. Dugujem ti upozorenje. Zbog toga sam te čekao."

"Šta je to što hoćeš da učiniš zbog čega daješ takvo izveštačeno izvinjenje?"

"Još ne znam", nasmeja se Lork. "To zvuči prilično otrcano, zar ne. Ali, to je istina."

Duboko je disala. Njeno visoko čelo se boralo dok joj je vetar gurao kosu napred preko ramena. Oči su joj bile u senci. "I ja tebi dugujem isto upozorenje."

On klimnu glavom.

"Smatraj da ti je dato." Ona ustade sa zida.

"Smatram."

"Dobro." Zatim ona zamahnu rukom natrag; zabaci je napred!

A trideset kvadratnih metara lančanog prepleta polete preko njene glave i zazveketa na njega.

Spojke zahvatiše njegove podignute ruke i ogrebaše ih. Posrnuo je pod njihovom težinom.

"Rubi...!"

Ona zabaci drugu ruku; pade još jedan sloj. Nagnuo se unazad, a mreže se zategoše, udarajući ga po gležnjevima tako da se okliznuo.

"Ne! Pusti me..."

Kroz spone koje su se svaljivale, ona je ponovo imala masku: svetlucajuće staklo, njene oči; njena usta i nozdrve, spržene. Sav izraz bio je u njenim uzanim ramenima, malim mišićima odjednom naglašenim. Ona se podignu; stomak joj se nabra. Adapterska strujna kola pojačavala su snagu njenih ruku otprilike pet stotina prema jedan. Lork bi povučen niz stepenice. On pade, zadržan zidom. Stena i metal povrediše mu ruku i kolena.

Ono što su spone davale u snazi, žrtvovala su u tačnosti pokreta. Ispupčenje je prešlo prepletom, i on je dobio mogućnost da se popne ispod njega i izmakne dva stepenika. Međutim, Rubi trgnu natrag; on bi povučen za četiri nadole. Dva je prešao leđima, zatim jedan na kuku. Vukla ga je naniže. Magla joj je oplakivala listove; ona se povlačila dublje u zagušljivu maglu, saginjući se dok joj crna maska nije stigla do njene površine.

On se odbacio od nje, i pao niz još pet stepenika. Ležeći na boku zahvatio je spone i povukao ih. Rubi posrnu, ali on oseti da mu je

ivica drugog kamena ogrebla rame.

Lork pusti mreže i ispusti zadržani dah. Ponovo pokuša da se izvuče iz onoga što je po njemu palo. Ali, on začu kako Rubi krklja.

Odbio je spone sa svog lica i otvorio oči. Nešto izvan mreža...

Nešto je jurilo, tamno i lepršavo, između zidova.

Rubi zamahnu rukom da to otera. A list mreže raskinu se nad Lorkom. On se uspravi, izbegavajući spone.

Dvadeset kilograma metala pade natrag u maglu. Rubi posrnu, iščeznu.

Lork je sišao niz još nekoliko stepenika. Magla mu je oplakivala bedra. Opora arsenska izmaglica obuhvati mu glavu. On se zakašlja i ščepa stenu.

Tamna stvar je sada lepršala oko njega. Težina se za trenutak podiže; on se zakoprca, stomakom na kamenju. Usisavajući svežiji vazduh, dahćući i osećajući vrtoglavicu, on pogleda natrag.

Mreža je lebdela iznad njega, rvući se sa životinjom. On se povuče uz još jedan stepenik, kada prilika zaleprša oslobođena. Spone teško padoše na njegovu nogu; povukoše se sa nje; kliznuše niz stepenice; iščezoše.

Lork je seo i prisilio sebe da prati let stvari između kamenja. Uzdigla se iznad zidova, zavrtela se dvaput, a zatim se vratila na Sebastijanovo rame:

Zdepasti kiborški spojnik gledao je sa zida.

Lork je teturajući ustao, gotovo zažmurio, zatresao glavom, zatim posrnuo uz Esclaros des Nuages.

Sebastijan je pričvršćivao čeličnu traku oko savitljive kandže stvorenja kada je Lork stigao do njega, na vrh stepeništa.

"Ponovo ti se", Lork udahnu još jednom i spusti ruku na Sebastijanovo zlatom poprskano rame, "zahvaljujem."

Gledali su sa stena, ali nikakav jahač nije razbio maglu.

"Vi u velikoj opasnosti ste?"

"Jesam."

Tij brzo priđe preko pristaništa do Sebastijanove strane. "Šta bilo je?" njene oči, žive kao metal sevale su između dvojice muškaraca.

"Ja crnog miljenika pustio sam."

"Sve u redu je", reče joj Lork. "Zasad, bar. Ja svađu sa Kraljicom mačeva upravo imao sam. Ali vaš ljubimac spasao mene je."

Sebastijan uze Tij za ruku. Kada su njeni prsti osetili prisne oblike njegovih, ona se smirila.

Sebastijan upita ozbiljan: "To vreme da se pođe je?"

A Tij: "Vaše sunce slediti?"

"Ne. Vaše"

Sebastijan se namršti.

"Do Dim, Mrtve sestre, sada idemo", reče im Lork.

Senka i senka; senka i svetlost: blizanci su prilazili preko pristaništa. Mogao se videti začuđeni izraz na Linseosovom licu. Ne i na Idasovom.

"Ali...?" poče Sebastijan. Zatim se Tijina ruka pokrenu u njegovoj, i on prestade.

Lork odluči da ne pruži odgovor na nezavršeno pitanje. "Ostale da pokupimo treba. Ja što sam čekao imam. Da; vreme da se ide je."

Ketin posrnu i ščepa spone. Zveket odjeknu u kući za mreže.

Leo se nasmeja: "Hej, Miše. U poslednjem baru tvoj veliki prijatelj mnogo pio je, čini mi se."

Ketin uhvati ravnotežu. "Nisam pijan." Podiže glavu na metal koji je stvarao zavese. "Trebalo bi da popijem dvaput više - da bih se opio." "Smešno. Ja jesam." Miš otvori svoju torbu. "Leo, rekao si da želiš da ti još sviram. Šta bi želeo da vidiš?"

"Bilo šta, Miše. Bilo šta što hoćeš sviraj."

Ketin ponovo zatrese mreže. "Od zvezde do zvezde, Miše; zamisli, veliki preplet koji se rasprostro preko galaksije, sve dokle i Čovek. To je matrica u kojoj se istorija danas dešava. Zar ne razumeš? To je sve. To je moja teorija. Svaki pojedinac je čvor u toj mreži, a žice između njih su kulturne, ekonomske i psihološke niti koje vežu pojedinca za pojedinca. Svaki istorijski događaj je kao talasić u toj mreži." Ponovo zazveketa sponama. "On prolazi preko i kroz mrežu, šireći ili skupljajući one kulturne veze koje upliću svakog čoveka sa svakim čovekom. Ako je događaj dovoljno katastrofalan, veza se kida. Mreža je malo poderana. De Ejling i 34-Alvin jedino raspravljaju o tome gde takvi talasići počinju i kojom se brzinom kreću. Ali, njihovo ukupno gledište je isto, znaš. Hoću da uhvatim zamah i obim ovog prepleta u moj... roman, Miše. Hoću da ga raširim oko čitave mreže. Ali, moram da nađem tu središnu temu, taj veliki događaj koji

potresa istoriju i koji čini da spone udaraju i svetlucaju za mene. Mesec, Miše; da otpočnem na nekoj lepoj steni, sa mojom usavršenom umetnošću, da zamišljam tok i pomeranje mreže; to je ono što želim, Miše. Ali, takva tema neće da dođe!"

Miš je sedeo na podu, gledajući na dno torbe, tražeći kontrolno dugme koje je otpalo sa sirinksa. "Zašto ne pišeš o sebi?"

"Oh, ta je divna zamisao! Ko bi to čitao? Ti?"

Miš naiđe dugme i gurnu ga na njegovu osovinu. "Ne verujem da bih mogao pročitati bilo šta dugo kao što je roman."

"Ali, ako bi tamo bio, recimo, sudar između dve velike porodice kao što su Prinčeva i kapetanova, zar ne bi bar to mogao?"

"Koliko si beležaka za tu knjigu napravio?" Miš naiđe na zrak svetlosti kroz hangar.

"Ni deseti deo onoga što mi je potrebno. Čak i ako je osuđeno na propast kao neki starinski muzejski kovčeg sa moštima, to će biti ukrašeno draguljima", zaljuljao je mreže natrag, "majstorski urađeno", spone zazvečaše; glas mu se pojača, "minuciozan rad; savršen!"

"Rođen sam", reče Miš. "Moram da umrem. Pitam se. Pomozi mi. Eto, upravo sam napisao za tebe tvoju knjigu."

Ketin pogleda svoje velike, slabe prste. Posle kraće pauze reče: "Miše, zbog tebe neki put poželim da zaplačem."

Miris kima.

Miris badema.

Miris srdiša.

Melodije su se obrušavale i zaplitale.

Izgriženi nokti, prošireni zglobovi; Ketinove nadlanice obasjane jesenjim bojama; preko betonskog poda njegova senka igrala je u mreži.

"Hej, hajde", Leo se smejao. "Ti sviraj, aha, Miše! Ti sviraj!"

A senke zaigraše na glasovima: "Hej, momci, jeste li još..."

"...ovde? Kapetan nam je rekao da..."

"...vas iščeprkamo. Vreme je..."

"...da se krene. Hajde..."

"...idemo!"

6.

"Paž palica."

"Pravda."

"Suđenje. Moja karta. Kraljica pehara."

"As pehara."

"Zvezda. Moja karta. Pustinjak."

"Sa trubama ona vodi!" Leo se nasmeja. "Smrt."

"Budala. Moja karta je. Sada: Kralj novčića."

"Trojka novčića."

"Kralj novčića. Moja karta to je. Petica mačeva."

"Dvojka."

"Mag; moja karta."

Ketin je gledao zatamnjenju šahovsku tablu na kojoj su Sebastijan, Tij i Leo - posle časa sećanja - igrali tarot-vist za troje.

Igra mu nije bila dovoljno poznata; ali oni to nisu znali i on je razmišljao o tome zašto ga nisu pozvali da igra. Posmatrao je igru petnaestak minuta preko Sebastijanovog ramena (tamna stvar se šćućurila pored njegove noge), dok su maljave ruke delile i slagale karte. Iz svog skromnog znanja, Ketin je pokušao da sastavi blistave prečice kako bi se ubacio u igru.

Igrali su tako brzo...

Odustao je.

Ali, kada je došao do mesta gde su Miš i Idas sedeli na rampi držeći noge iznad bazena, osmehnuo se, u džepu je palcem našao tačke na kraju svog magnetofona.

Idas reče: "Hej, Miše, šta ako okrenem ovo dugme...?"

"Pazi!" Miš gurnu Idasovu ruku sa sirinksa. "Oslepećeš svakog u ovoj prostoriji!"

Idas se namršti. "Onaj koji sam imao, ranije kada sam se njime ludirao, nije imao..." glas mu utihnu, čekajući izostalo dovršenje misli. Miševa ruka kliznu sa drveta na čelik i plastiku. Njegovi prsti dodirnuše strune i zakačiše nepojačane note.

"Doista možeš nekog da povrediš ako ne koristiš ovu stvar kako valja. Ona je visoko usmerena, i količina svetlosti i zvuka koju možeš da izvučeš u stanju je da rascepi mrežnjaču ili probije bubnu opnu. Da bi se postigla prozračnost u hologramskim slikama, znaš, ova

stvar koristi laser."

Idas zatrese glavom. "Nisam se nikada time dovoljno dugo igrao da bih naučio kako radi unutar tog..."

Isturi ruku da dodirne bezbednije strune.

"Doista lepo izgleda..."

"Zdravo", reče Ketin.

Ketin sede s druge strane Miša. Nekoliko sekundi je posmatrao. "Baš mi pade na um jedna misao", reče. "U devedeset odsto slučajeva, kad jednostavno kažem nekom u prolazu 'zdravo', ili kada osoba sa kojom razgovaram ode da uradi nešto drugo, ja provedem sledećih petnaest minuta ponavljajući slučaj, pitajući se da li je moj osmeh protumačen kao neprikladna familijarnost, ili je moj uzdržani izraz shvaćen kao hladnoća. Takvu promenu ponavljam sebi desetak puta, varirajući moj ton i glas u pokušaju da izdvojim detalj koji je mogao da prouzrokuje reakciju druge osobe..."

"Hej", Miš pogleda uvis sa sirinksa. "U redu je. Sviđaš mi se. Samo sam bio zauzet, to je sve."

"Oh", Ketin se nasmeši; zatim smešak bi nagrižen namrštenošću.

"Znaš, Miše, zavidim kapetanu. On je stekao cilj. A njegova opsednutost isključuje sve čuđenje o tome šta drugi misle o njemu."

"Ja ne doživljavam sve to kao što si opisao", reče Miš. "Ne baš mnogo."

"Ja doživljavam." Idas pagleda okolo. "Kad god sam sam, ja to činim sve..." pa spusti tamnu glavu da ispita svoje zglobove.

"Prilično je lepo od njega što nam je dao slobodno celo ovo vreme i pustio da brod leti sa Linseosom", reče Ketin.

"Aha" reče Idas. "Mislim da..." pa preokrenu svoje ruke, kao da čita tamne linije na dlanovima.

"Kapetan ima previše briga", reče Miš. "A ne želi ih. Ništa nije potrebno da bi se prešao ovaj deo puta, tako da će uskoro morati imati nešto da se zabavi. Ja tako mislim."

"Misliš da kapetan ima rđave snove?"

"Možda." Miš udarom izvuče miris cimeta iz svoje harfe, ali je on bio tako jak da im se činilo da im nos i ždrelo gore.

Ketinove oči napuniše se suzama.

Miš zatrese glavom i okrenu unazad dugme koje je Idas bio dodirnuo. "Žao mi je."

"Vitez..." preko sobe, Sebastijan podiže oči sa igre i nabra nos, "...mačeva."

Ketin, jedini sa dovoljno dugim nogama, dodirnu vodu ispod rampe prstom sandala. Obojeni šljunak se zatrese; Ketin izvadi svoj magnetofon i pritisnu dugme:

"Romani su prvenstveno posvećeni odnosima." On se zagleda u iskrivljenja na mozaičkom zidu iza lišća dok je govorio. "Njihova popularnost potiče od toga, što oni razbijaju usamljenost ljudi koji ih čitaju, onih koji su u suštini hipnotisani mahinacijama svoje opčinjenosti potpuno su u vezi..."

Miš se nagnu i reče u kutiju ukrašenu draguljima: "Kapetan i Princ se po svoj prilici nisu čak ni videli licem u lice tokom poslednjih deset godina!"

Ketin, uznemiren, isključi magnetofon. Htede da razmotri odgovor; ali ne nađe nijedan. Zato ponovo uključi spravu: "Ne treba zaboraviti da je društvo koje dozvoljava da se to desi ono društvo koje je dopustilo da roman iščezne. Kada pišeš, imaj na umu da je predmet romana ono što se dešava između lica osoba kad one razgovaraju jedna sa drugom." Ponovo je isključi.

"Zašto pišeš tu knjigu?" upita Miš. "Hoću da kažem, šta ćeš sa njom učiniti?"

"Zašto ti sviraš na sirinksu? Siguran sam da to činiš zapravo iz istog razloga."

"Samo, ako ja čitavo vreme provedem spremajući se, nikada ništa neću zasvirati; a to je aluzija."

"Počinjem da shvatam, Miše. Nije mi to cilj, ali moji metodi postizanja toga takvi kakvi su tebi smetaju."

"Ketine. Doista razumem šta radiš. Hoćeš da stvoriš nešto lepo. Ali, to se tako ne ostvaruje."

"Sigurno, morao sam dugo vežbati da bih znao svirati na ovome. Međutim, ako hoćeš nešto takvo da stvoriš, to mora podstaknuti ljude da osećaju i raduju se životu oko njih, čak i ako je to nešto za čime neki momak traga po podrumu Alkana. To ne možeš shvatiti ako ne razumeš nešto od sopstvenih osećanja."

"Miše, ti si fina, dobra i krasna osoba. Stvar je samo u tome što nisi u pravu. Ti divni oblici koje poseduješ u svojoj harfi - gledao sam crte tvog lica dovoljno dugo da shvatim koliko one odražavaju strah."

Miš pogleda naviše i bore mu se urezaše u čelo.

"Mogu da sedim i posmatram te kako sviraš satima. Međutim, to su trenutne radosti, Miše. Jedino kad čovek sve što zna o životu izdvoji i upotrebi da bi potkrepio tvrdnju o značaju oponašanja uzora, dobija se ono što je i lepo i trajno. Da, postoji jedan deo u meni koji nisam mogao da iskoristim za ovaj rad, onaj koji teče i buja u tebi i šiklja iz tvojih prstiju. Ali, postoji jedan veliki deo u tebi koji svira da bi nadglasao zvuk nekog ko unutra jeca." On odmahnu glavom na Mišev mrki pogled.

Miš ponovi zvuk.

Ketin slegnu ramenima.

"Pročitaću tvoju knjigu", reče Idas.

Miš i Ketin ga pogledaše.

"Pročitao sam... pa, neke knjige..." On ponovo pogleda svoje ruke.

"Hoćeš li?"

Idas klimnu glavom. "U Spoljnim naseobinama, ljudi čitaju knjige, ponekad i romane. Ali, nema... pa, samo su stare..." Pogleda na okvir prema zidu: Linseos je ležao kao duh; kapetan je bio u drugom. Pogleda natrag sa izgubljenim izrazom na licu. "U Spoljnim naseobinama je sasvim drugačije nego što je..." Rukom napravi pokret po brodu, pokazujući na čitav Zmaj. "Reci, poznaješ li dobro mesto u koje idemo?"

"Nikad tamo nisam bio", reče Ketin.

Miš zatrese glavom.

"Pitao sam se znaš li da li možemo dobiti..." Ponovo pogleda u pod.

"Nije važno..."

"Moraćeš da ih питаš", reče Ketin, pokazujući na igrače karata na drugoj strani prostorije. "To je njihov dom."

"Oh", reče Idas. "Pa, da. Mislim..." Onda je skliznuo sa rampe, pljusnuo u vodu, pregazio šljunak i prešao preko tepiha, dok mu je voda curila s nogu.

Ketin pogleda Miša i zatrese glavom. Plava prostirka je potpuno upila vodeni trag.

"Šestica mačeva."

"Petica mačeva."

"Izvinite, da li iko od vas zna..."

"Desetka mačeva. Ja sam na redu. Paž pehara."

"...o tom svetu na koji idemo? Da li znate da li..."

"Kula."

("Želeo bih da se ta karta nije pojavila preokrenuta u kapetanovom čitanju", Ketin prošapta Mišu. "Veruj mi, ona ne nagoveštava ništa dobro.")

"Četvorka pehara."

"Moja karta. Devetka palica."

"...možemo da dobijemo..."

"Sedmica palica."

"...'blaženstvo'?"

"Točak sreće. Moja karta je..." Sebastijan pogleda naviše. "'Blaženstvo'?"

Istraživač koji je odlučio da najudaljenijoj planeti zvezde Dim, Mrtve sestre, nadene ime Elizijum, *Elizijum - po najstarijim pesnicima, naročito Homeru, blagosloveni kraj u koji odlučni junaci odlaze, a ne umiru; raj; prim. prev.* napravio je lošu šalu. Uz sve raspoložive uređaje za planoformiranje, to je još bio zaleđeni ugarak koji se eliptično kretao na transplutonskoj udaljenosti od sablasne svetlosti zvezde, go i nenaseljen.

Neko je davno izložio sumnjivu teoriju da su sva tri preostala sveta bila zapravo meseci koji su se nalazili u senci džinovske planete kada je došlo do katastrofe, pa su tako izbegli bes koji je uništio njihovog zaštitnika. Loš si mesec ako si mesec, pomislio je Ketin kada su proletali. Ništa bolje nisi prošao ni ako si svet. Dobar nauk.

Dok je istraživač dalje istraživao, ponovo je zadobio svoje osećanje za razmere. Smešak mu se spotakao na srednjem svetu; nazvao ga je Dis. *Dis - staroitalski bog podzemnog sveta; prim. prev.*

Njegova sudbina nagoveštava da je suština razumevanja okasnila; razmetanje bogovima još jednom je ubralo klasičnu nagradu. Njegov brod skrhao se na planeti koja je najbliža zvezdi. Ostala je bezimena, pa je sve do ovih dana označavana kao Drugi svet, bez formalnosti, ceremonija ili kapitala. Sve dok nije došao jedan drugi istraživač, Drugi svet nije odao tajnu. Za te prostrane ravnice, koje su sa daljine procenjivane kao okamenjena zgura, ispostavilo se da su okeani - vode, i to smrznute. Istina, gornji sloj od tri do trideset metara bio je izmešan sa svakom vrstom krša i otpadaka. Na kraju

se došlo do zaključka da je Drugi svet nekada čitav bio ispod tri do trideset šest kilometara debelog sloja vode. Po svojoj prilici, devedeset odsto isparilo je u svemir kada je Dim, Mrtva sestra, postala nova. To je ostavilo procenat suvog kopna nešto malo veći nego kod Zemlje. Atmosfera u kojoj se nije moglo disati, potpuno odsustvo organskog života, temperature veoma niske? Sitni problemi u poređenju sa darom mora; laki za korigovanje. Tako je čovečanstvo, u ranim danima Vlašića, posegnulo za sagorelim i smrznutim tлом. Najstariji grad Drugog sveta - mada ne i njegov najveći, pošto se zbog trgovinskog i ekonomskog pada tokom proteklih tri stotine godina smanjio broj stanovnika - dobio je pažljivo izabrano ime: Grad užasne noći.

I Rok se spustio kraj crnog mehura Grada s vrhom nazvanim Đavolja kandža.

"...od osamnaest časova." Bio je to kraj glasa informativne službe.

"Da li ti je ovaj dom dovoljan?" upita Miš.

Leo pogleda preko polja. "Nikada po ovom svetu nisam išao", uzdahnu ribar. U daljini, more izlomljenog leda širilo se prema horizontu. "Ali veliki segmentirani nari sa šest peraja u jatima se morem kreću. Ribari sa harpunima dugim kao pet visokih ljudi love ih. Vlašići to su; dom za mene dovoljan to je." Nasmeši se, a njegov smrznuti dah podiže se da mu zatamni plave oči.

"Ovo je tvoj svet, zar ne, Sebastijane?" upita Ketin. "Mora biti da se raduješ što si došao kući."

Sebastijan odgurnu tamno krilo koje je lupalo pred njegovim očima.

"I dalje moj, ali..." Pogleda okolo, pa slegnu ramenima. "Iz Tule poreklom sam. To veći grad je; na četvrtini puta oko Drugog sveta leži. Odavde veoma daleko je; i vrlo razlikuje se." Pogleda na sumračno nebo. Sestra je bila visoko, mutan biser iza navlake oblaka metalne boje. "Vrlo razlikuje se." Zatrese glavom.

"Naš svet, da", reče Tij. "Ali ne naš dom uopšte."

Kapetan, nekoliko stepenica ispred njih, pogleda natrag dok su oni razgovarali. "Gledajte." Pokaza na kapiju. Ispod ožiljka, lice mu je bilo nepomično. "Na stubu zmaj ne obavija se. Ovo dom je. Za tebe i tebe i mene, ovo dom je!"

"Dom dovoljno", ponovi Leo. Ali, glas mu je bio oprezan.

Sledili su kapetana napolje, kroz kapije bez zmije.

Pejzaž je sadržavao sve boje spaljivanja:

Bakar: oksidira u žutim prošarano zeleno.

Gvožđe: crni i crveni pepeo.

Sumpor: njegov oksid je smeđ sa kapima purpurnog.

Boje su se premazale odrazom prašnjavog horizonta i ponavljale su se u zidovima i kulama Grada. U jednom trenutku Linseos zatamni srebrne rese svojih trepavica da bi pogledao u nebo, gde je roj senki poput mahnitih crnih listova namigivao na iscrpljeno sunce, nesposobno za nešto više od večeri, čak i u podne. On se osvrnu na stvorenje na Sebastijanovom ramenu koje je sada širilo krila i zveketalo svojom uzicom. "A kako miljenik oseća da je kod kuće?" Ispruži ruku da potapše posađeno stvorenje, samo da bi je trgnuo natrag od tamne kandže. Blizanci se pogledaše i nasmejaše.

Sišli su u Grad užasne noći.

Na polovini puta do njega, Miš je počeo da korača unazad uz pokretne stepenice. "To... to nije Zemlja."

"Ha?" Ketin kliznu pored, ugleda Miša i sam poče da hoda unatrag.

"Pogledaj sve to tamo dole, Ketine. To nije Sunčev sistem. To nije Zmaj."

"Ovo putovanje je tvoj prvi odlazak sa Sola, zar ne?"

Miš klimnu glavom.

"Neće biti neke velike razlike."

"Ali, samo pogledaj, Ketine."

"Grad užasne noći", promrmlja Ketin. "Sva ta svetla. Po svoj prilici, plaše se mraka."

Još trenutak išli su unatrag i gledali preko table za igru dama: kitnjaste figure za igranje - gomila kraljeva, kraljica i stene koje su nadvisivale vitezove i pešake.

"Hajde", reče Miš.

Dvadeset metara široke oštrice metala koje su sačinjavale džinovske stepenice ponesoše ih nadole.

"Bolje da sustignemo kapetana."

Ulice blizu kosmodroma bile su pune jeftinih pansiona. Nadstrešnice iznad šetališta oglašavale su plesne dvorane i psihorame. Miš pogleda kroz prozirni zid ljude koji su plivali u rekreacionom klubu.

"Ne razlikuje se mnogo od Tritona. Šest alfa-penija? Međutim, cene su mnogo niže."

Polovina prolaznika bili su, očigledno, članovi posada ili oficiri. Ulice su bile pune. Miš začu muziku, čiji je deo dopirao iz otvorenih vrata barova.

"Hej, Tij." Miš pokaza prema jednoj nadstrešnici. "Jesi li ikad radila na takvom mestu?"

"U Tuli, da."

Stručno čitanje: slova su treperila, skupljala se i širila preko natpisa.

"Ostajemo u Gradu..."

Okrenuše se prema kapetanu.

"...pet dana."

"Hoćemo li se smestiti na brodu?" upita Miš. "Ili ovde u gradu, gde možemo da se zabavimo?"

Zamislite taj ožiljak. Presecite ga sa tri bliske linije pri vrhu: kapetanovo čelo se nabralo. "Svi vi podozrevate opasnost u kojoj se nalazimo." Očima pređe preko zgrada. "Ne. Nećemo ostati ni ovde ni na brodu." Zakoračio je kroz krila jedne komunikacione kabine. Ne zatvarajući krila, prešao je rukom ispred induktivnih ploča. "Ja Lork Von Rej sam. Jorgos Secumi?"

"Da li njegov konsultativni sastanak završen je pogledaču."

"Jedan android njegov biće dovoljan", reče Lork. "Samo malu uslugu želim."

"On uvek sa vama lično, gospodine Von Rej, želi da razgovara. Samo trenutak, ja da je na raspolaganju mislim."

Jedna figura se materijalizovala u video-stubu. "Lorče, toliko dugo nisam video tebe. Šta za tebe mogu da učinim ja?"

"Da li neko koristi Tafit na Zlatu tokom sledećih deset dana?"

"Ne. Ja sam sada u Tuli i biću tokom sledećeg meseca. Zaključio sam da si u Gradu i da ti je potrebno mesto da odsedneš."

Ketin je već uočio da je kapetan promenio dijalekt.

Postojale su sličnosti između kapetanovog glasa i Secumijevog, koje su osvetljavale obojicu, a koje je bilo nemoguće opisati. Ketin je prepoznao zajedničke ekscentričnosti koje su mu ocrtavale naglasak gornje klase Vlašića. On pogleda na Tij i Sebastijana da bi video jesu li na to reagovali. Samo mali drhtaji u mišićima oko očiju, ali javili su se. Ketin se osvrnu na video-stub.

"Imam grupu sa sobom, Jorgi."

"Lorče, moje kuće su tvoje kuće. Nadam se da ćete ti i tvoji gosti uživati u svom boravku."

"Hvala, Jorgi." Lork izađe iz govornice.

Članovi posade se međusobno zглеdaše.

"Postoji mogućnost", reče Lork, "da sledećih pet dana koje ću provesti na Drugom svetu budu poslednji koje ću uopšte negde provesti." Napregnuto je gledao kako će reagovati. Jednako napregnuto, nastojali su da prikriju reakcije. "Možemo to vreme da provedemo prijatno. Ovim ćemo putem."

Jednošinsko vozilo se uspuzalo na šinu i ponelo ih preko Grada.

"Ono Zlato je?" Tij upita Sebastijana.

Miš, pored njih, pritisnu lice na staklo. "Gde?"

"Tamo." Sebastijan pokaza preko skverova. Među blokovima, istopljena reka presećala je Grad.

"Hej, baš kao na Tritonu", reče Miš. "Je li i jezgro ove planete istopljeno pomoću iliriona?"

Sebastijan odmahnu glavom. "Cela planeta za takvo nešto prevelika je. Samo prostor ispod svakog grada. Ta pukotina Zlato zove se."

"Miše?"

"Ha?" Pogledao je kako Ketin izvlači svoj magnetofon. "Šta hoćeš?"

"Učini nešto."

"Šta?"

"Vršim jedan eksperiment. Učini nešto."

"Šta hoćeš da učinim?"

"Bilo šta što ti padne na um. Nastavi."

"Pa..." Miš se namršti. "U redu."

Miš je tako i postupio.

Blizanci, sa drugog kraja vozila, okrenuše se da gledaju.

Tij i Sebastijan pogledaše Miša, zatim jedno drugo, pa ponovo Miša.

"Ličnosti", poče Ketin u svoj magnetofon, "najjasnije su određene svojim postupcima. Miš je koraknuo od prozora, pa je zamahao rukom okolo-naokolo. Na osnovu njegovog izraza, mogu reći da ga je razveselilo moje iznenađenje zbog žestine njegovog postupka, a da je istovremeno bio radoznao da sazna jesam li zadovoljan. Spustio je ruke natrag na prozor, malo teže dišući, i stisnuo zglobove

na prozorski prag..."

"Hej", reče Miš. "Samo sam zamahao rukom. Dahtanje, moji zglobovi - to nije bio deo..."

"Hej", reče Miš, zakačivši palac u rupu na boku svojih pantalana. "Samo sam zamahao rukom..."

"Boga mu!"

Miš otkači palac, nervozno stisnuvši pesnicu i izbacivši 'Boga mu!', pa se okrenu razočaran. "Postoje tri vrste postupaka: namerni, iz navike i bezrazložni. Da bi bile neposredne i shvatljive, ličnosti moraju biti predstavljene sa sva tri." Ketin pogleda prema prednjem delu vozila.

Kapetan je zurio kroz savijenu ploču koja se spajala s krovom. Njegove žute oči čvrsto su posmatrale trošnu svetlost Dim, koja je pulsirala kao plamičci na džinovskoj žeravici. Svetlost je bila toliko slaba da on nije morao da škilji.

"Zbunjen sam", Ketin priznade svojoj draguljima ukrašenoj kutiji, "ipak. Ogledalo mog posmatranja se preokreće i ono što je najpre ličilo na bezrazložnost vidim dovoljno puta da prepoznam kao naviku. Ono za šta sam pretpostavljao da je navika sada izgleda kao deo velikog projekta. Dok se ono što sam prvobitno prihvatao kao nameru rasprskava u bezrazložnost. Ogledalo se ponovo okreće i ličnost za koju sam smatrao da je opsednuta namerom otkriva da je njena opčinjenost samo navika; njene navike su bezrazložno beznačajne; dok oni postupci koje sam tumačio kao bezrazložne, otkrivaju najdemoniskiju nameru."

Žute oči spustiše se sa umorne zvezde. Lorkovo lice buknu oko ožiljka istom grotesknošću kakvu je Ketin propustio da vidi kod Miša. "Bes", prosudi Ketin. Bes. Da, on se smeje. Ali kako iko može da razlikuje smeh i bes na tom licu.

Međutim, ostali su se takođe smejali.

"Kakav je to dim?" upita Miš, koraknuvši oko rešetke koja se pušila na kaldrmi.

"To samo kanalizaciona rešetka je, mislim", reče Leo. Ribar pogleda maglu što se kolotala uz stub koji je podupirao sjajna induktivno-fluorescentna ulična svetla. Na tlu, para se nadimala i uvijala; ispred svetlosti se njihala i podrhtavala.

"Tafit je baš na kraju ove ulice", reče Lork.

Koračali su uzbrdo, pored još desetak rešetaka koje su ispuštale paru kroz večito veče.

"Mislim da je Zlato upravo..."

"...upravo iza onog nasipa?"

Lork klimnu glavom blizancima.

"Kakvo je to mesto Tafit?" upita Miš.

"Mesto gde mogu da se osećam udobno." Jedva primetna agonija poigravala je kapetanovim crtama. "I gde mi nećeš smetati", Lork učini pokret kao da će ga pljusnuti, ali se Miš pognu. "Stigli smo."

Kapija duga šest metara, sa komadima stakla u boji umetnutim u kovano gvožđe, povukla se kada je Lork stavio ruku na ploču.

"Seća me se."

"Tafit nije tvoj?" upita Ketin.

"Pripada jednom starom školskom drugu, Jorgosu Secumiju, koji je vlasnik Rudnika Vlašići. Pre desetak godina često sam ga koristio. Tad je brava podešena i za moju ruku. Učinio sam to isto za njega sa nekoliko mojih kuća. Sada se ne viđamo tako često, ali, bili smo veoma bliski."

Ušli su u vrt Tafita:

Svrha cveća u njemu nikada nije bila da se vidi u punoj svetlosti. Cvetovi su bili purpurni, kestenjasti, ljubičasti - boje večeri. Ljuske paučinaste tilde boje liskuna blistale su preko bezlisnih grana. Bilo je mnogo niskog žbunja, a sve više biljke bile su tanke i raštrkane, da bi im senke bile što je moguće manje.

Srednji zid samog Tafita bio je savijeno obličje stakla. Na velikoj dužini uopšte nije bilo zida, i kuća i vrt su se stapali. Neka vrsta staze vodila je do stepeništa usečenog u stenu ispod onoga što su po svoj prilici bila prednja vrata.

Kada je Lork stavio ruku na ploču vrata, svetla su počela da trepere po čitavoj kući, iznad njih u prozorima, daleko na krajevima hodnika, odražavala se oko uglova, prodirala kroz prozirni zid sa žilicama kao kod ljubičastog žada, ili okna od ćilibara poprskanog crnim. Čak i ispod: jedan odeljak poda bio je providan i mogli su videti svetla koja se pale u prostorijama donjih spratova.

"Uđite."

Sledili su kapetana preko tepiha bež boje. Ketin je koračao napred, da bi ispitao policu sa bronzanim statuetama. "Benin?" upitao je

kapetana.

"Mislim da jeste. Jorgas ima strast prema Nigeriji iz trinaestog veka." Kada se Ketin okrenuo prema suprotnom zidu, oči mu se raširiše. "Ovo ne mogu biti originali." Zatim se skupiše. "Van Megerenovi falsifikati?"

"Ne. Bojim se da su ovo proste, stare kopije."

Ketin se prigušeno nasmeja. "Još mi je na umu Dehajova Pod Sirijusom."

Nastavili su niz hol.

"Mislim da je tamo bar." Lork prođe kroz jedna vrata.

Svetlost je dopirala samo do polovine rastojanja, od onoga što se nalazilo iza dvanaest metara velikog stakla na suprotnoj strani.

U prostoriji, žute lampe su bacale svetlost na bazen opalescentnog peska ispunjenog osejotinama sa stenovitog zida. Osveženja su već stizala u prostoriju na jednom rotacionom podijumu. Na lebdećim staklenim policama stajale su blede statuete. Beninske bronzene u holu; ovde su bili rani Kikladici, *Kikladici - stanovnici Kiklada, ostrvske grupe u južnom delu Egejskog mora; prim. prev. svetli i bezizražajni.*

Izvan prostorije bilo je Zlato. Dole, između slanih litica, lava je plamtela kao dan.

Reka stena je proticala, njišući senke litica između drvenih greda tavanice.

Miš je iskoračio i rekao nešto bezglasno.

Tij i Sebastijan skupiše oči.

"Nije li to..."

"...nešto što treba gledati!"

Miš je oprčao oko bazena sa peskom, nagnuo se na staklo, sa rukama na licu. Zatim se iscerio nazad, preko ramena. "To je kao kad je čovek usred nekog Pakla na Tritonu!"

Stvar sa Sebastijanovog ramena je pala na pod, lepršajući, i sakrila se iza svog gospodara, kada je u Zlatu nešto eksplodiralo. Opadajuća vatra osvetlila je njihova lica.

"Koje piće sa drugih svetova želite prvo da probate?" upita Lork blizance dok je pregledao boce na postolju.

"Ono u crvenoj boci..."

"...u zelenoj boci izgleda sasvim dobro..."

"...ne baš tako dobro kao ono piće koje smo dobili na Tubnlanu..."
"...kladim se. Na Tubmanu smo dobili piće zvano 'blaženstvo'..."
"...znate li šta je to blaženstvo, kapetane?"
"Nema blaženstva." Lork podiže boce, po jednu u svakoj ruci.
"Crvenu ili zelenu? Obe su dobre."
"Sigurno bih mogao uzeti malo..."
"...i ja, takođe. Ali, mislim da nema..."
"...mislim da nema. Zato ću uzeti..."
"...crveno..."
"...zeleno."
"Po jedno od svakog. Stiže."
Tij dodirnu Sebastijanovu ruku.
"Šta je?" Sebastijan se namršti.
Ona pokaza na zid kada je jedna od polica otplovila od druge slike.
"Pogled iz Tule niz Vlažnu Jarugu to je!" Sebastijan uhvati Lea za rame. "Pogledaj. To moj dom je!"
Ribar pogleda.
"Ti sa zadnjeg prozora kuće u kojoj rođen sam gledaš", reče Sebastijan. "Sve to vidiš."
"Hej." Miš se približio i potapšao Ketina po ramenu.
Ketin skrenu pogled sa skulpture koju je razgledao, na Miševo tamno lice. "A?"
"Ona stolica bez naslona, tamo. Sećaš se onog nameštaja u stilu Republike Vege, o kome si pričao dok smo bili na brodu?"
"Da."
"Da li je ta stolica iz tog doba?"
Ketin se nasmeši. "Ne. Sve što se ovde nalazi načinjeno je prema dizajnu iz doba pre zvezdanih letova. Čitava ova prostorija je prilično verna kopija neke elegantne američke gospodarske kuće iz dvadeset prvog ili dvadeset drugog veka."
Miš klimnu glavom. "Oh."
"Bogataši su uvek zaljubljeni u starine."
"Nikada ranije nisam bio na ovakvom mestu." Miš pogleda po prostoriji. "To je stvarno nešto, a?"
"Da. Jeste."
"Dođite po svoj otrov", Lork ih pozva sa postolja.
"Miše! Sada na svom sirinksu sviraćeš?" Leo je doneo dva vrča i

jedan gurnuo u Miševu ruku, a drugu u Ketinovu. "Sviraj. Uskoro dole, na ledene dokove ići ću. Miše, sviraj meni."

"Sviraj nešto uz šta možemo da igramo..."

"...igraj sa nama, Tij. Sebastijane..."

"...Sebastijane, hoćeš li i ti da igraš sa nama?"

Miš rastvori torbu.

Leo je otišao da za sebe nađe vrč. Zatim se vratio i seo na stolicu bez naslona. Miševe slike bledele su pred Zlatom. Ali, muzika je bila ukrašena oštrim, upornim četvrtinskim tonovima. Mirisala je kao zabava.

Na podu, Miš je telo sirinksa uravnotežio na pocrneloj, rožnatoj nozi, i davao takt prednjim delom čizme i klatio se. Prsti su mu leteli. Svetlošt od Zlata, od uređaja po sobi, od Miševog sirinksa šibala je kapetanovo lice izrazom besa. Dvadeset minuta kasnije, on reče: "Miše, moram da te ukradem malo."

Miš prestade da svira. "Šta želite, kapetane?"

"Društvo. Izlazim."

Lica igrača delovala su razočarana.

Lork pritisnu broččanik na postolju. "Uključio sam senzorni rikorder da svira." Muzika ponovo poče. Sablasne vizije Miševog sirinksa još jednom zaplesashe, zajedno sa slikama Tij, Sebastijana i blizanaca koji su igrali, zvukom njihovog smeha...

"Gde ćemo, kapetane?" upitao je Miš. Stavio je sirinks na navlaku.

"Nešto sam razmišljao. Ovde nam je nešto potrebno. Imam nameru da nađem neko blaženstvo."

"Hoćete da kažete da znate..."

"...gde može da se dobije?"

"Vlašići su moj dom", reče kapetan. "Bićemo odsutni možda jedan čas. Hajdemo, Miše."

"Hej, Miše, hoćeš li da ostaviš tvoj..."

"...sirinks, ovde kod nas..."

"...sada? Biće u redu. Mi nećemo..."

"...nećemo dozvoliti da mu se išta desi."

Sa tanko razvučenim usnama, Miš pogleda sa blizanaca na svoj instrument. "U redu. Možete svirati. Ali, da pazite, a?"

Pošao je do Lorka, koji je stajao pored vrata. Leo im se pridružio.

"Sada takođe vreme da odem je."

U Mišu, iznenađenje se otvorilo kao neočekivana rana. On žmirnu.

"Za vožnju, kapetane, zahvaljujem vam."

Prošli su kroz hol i vrt Tafita. Izvan kapije, zaustavili su se pored rešetke koja se pušila. "Za ledene dokove, tamo dole idi." Lork pokaza niz brdo. "Jednošinsko vozilo na kraju linije uzmi."

Leo klimnu glavom. Njegove plave oči susretoše se sa Miševim tamnim, i zbunjenost pređe preko njegovog lica. "Pa, Miše. Možda jednog dana ponovo videćemo se, ha?"

"Aha", reče Miš. "Možda."

Leo se okrenu i ode niz ulicu koja je se pušila, lupajući petama čizama.

"Hej", Miš ga pozva posle nekoliko trenutaka. Leo se osvrnu.

"Ešton Klark."

Leo se nasmeši, pa ponovo krenu.

"Znate", reče Miš Lorku. "Po svoj prilici, nikada ga više neću videti. Hajdemo, kapetane."

"Jesmo li negde blizu kosmodroma?" zapita Miš. Sišli su niz stepenice na stanici jednošinske železnice punoj ljudi.

"Na rastojanju koje se može preći peške. Mi smo na oko osam kilometara niz Zlato od Tafita."

Kamioni za prskanje bili su prošli nedavno. Ljudi koji su skitali okolo odražavali su se na mokrom trotoaru. Grupa dece - dva dečaka bila su sa zvoncima oko vrata - protrčala je pored jednog starca, smejući se. On se okrenuo, pošao za njima nekoliko koraka, sa ispruženom rukom. Zatim se vratio i pošao prema Mišu i Lorku.

"Starca nečim pomoći hoćete li? Sutra, sutra u posao utaknuću se. Ali noćas..."

Miš se osvrnu za prosjakom, ali Lork nastavi put. "Šta je tamo?" Miš pokaza visoku arkadu svetala. Ljudi su se gomilali ispred vrata na blistajućoj ulici. "Tamo nema blaženstva."

Okrenuli su oko ugla.

Na dalekoj strani ulice parovi su se zaustavili kod jedne ograde. Lork je prešao ulicu. "Tamo je drugi kraj Zlata."

Ispod neravne kosine, sjajne stene vijugale su u noći. Jedan par se okrenuo, držeći se za ruke, sjajnih lica.

S bleštavilom u kosi, na rukama i ramenima, jedan čovek se popeo

uz šetalište, odeven u prsluk od lamea. Zdela dragulja visila mu je o vratu. Par ga zaustavi. Ona je kupila dragulj od prodavca i, smejući se, stavila ga na čelo svog mladića. Raštrkani svetlosni zraci iz središnjog grozda kamenova potekli su šarajući po njegovoj dugoj kosi. Otišli su vlažnom ulicom, smejući se.

Lork i Miš stigli su do kraja ograde. Gomila uniformisanih vlašičkih policajaca penjala se kamenim stepenicama; tri devojke trčale su za njima, vrišteći. Pet mladića ih je sustiglo, i vriskovi se pretvoriše u smeh. Miš se osvrtao da ih vidi kako su se okupili oko prodavca dragulja.

Lork pode niz stepenice.

"Šta je tamo dole." Miš požuri za njim.

Na jednoj strani širokih stepenica, ljudi su pili za stolovima postavljenim pored kafea usečenih u stenoviti zid.

"Izgleda kao da znate kuda idete, kapetane." Miš uhvati kapetana za lakat. "Ko je ono?" Gledao je za jednim šetačem. Među lako odevenim ljudima, ona je nosila debeli kaput s kapuljačom oivičenom krznom.

"Ona je jedan od ledenih ribara", reče mu kapetan. "I Leo će uskoro nositi takav kaput. Oni najveći deo vremena provode izvan zagrejanog dela Grada."

"Gde idemo?"

"Mislim da je to bilo ovuda." Krenuli su duž tamne ivice; u steni se nalazilo nekoliko prozora. Plava svetlost curila je između senki. "Ovi lokali menjaju vlasnike svakih par meseci, a ja nisam bio u Gradu pet godina. Ako ne nađem mesto koje tražim, naći ćemo neko koje zadovoljava."

"Kakvo je to mesto?"

Neka žena vrisnu. Jedna vrata se otvoriše; ona posrćući izađe. Neko drugi je posegnuo iz tame, uhvatio je za ruku, ošamario je dvaput i trgnuo natrag. Vrata se zalupiše na drugi vrisak. Jedan starac - po svoj prilici i on ledeni ribar - podupirao je mlađeg čoveka ramenom. "Natrag u sobu vratićemo te. Glavu digni. Sve u redu biće. U sobu vodimo te."

Miš je posmatrao kako prolaze posrćući. Jedan par se zaustavio kraj kamenog stepeništa. Ona je tresla glavom. Na kraju, potvrdno je klimnula i oni su se vratili natrag.

"Mesto na koje mislim, među ostalim stvarima, razvilo je unosan posao u kome je na prevaru nalazilo ljude za rad u rudnicima Spoljnih naseobina i uzimalo proviziju za svakog regrutovanog. Bilo je to potpuno u skladu sa zakonom; u vasioni ima mnogo glupih ljudi. Ja sam bio predradnik u jednom od ovih rudnika, pa sam stvari video sa drugog kraja. Nije baš mnogo ugodno." Lork pogleda kroz vrata. "Drugačiji naziv, isti lokal."

Pošao je niz stepenice. Miš je brzo pogledao iza sebe, pa krenuo za njim. Ušli su u drugu prostoriju sa daščanim barom kraj jednog zida. Nekoliko ploča multihroma ispuštalo je blede boje. "Isti su i posetioći."

Prišao im je čovek stariji od Miša, a mlađi od Lorka, sa čekinjastom kosom i nečistim noktima. "Šta mogu da učinim za vas, momci?"

"Šta imate što bi učinilo da se prijatno osećamo?"

On zažmuri na jedno oko. "Sedite."

Tamne figure su prošle i zastale ispred šanka. Lork i Miš uvukli su se u ložu. Čovek je izvukao stolicu, obrnuo je i seo za čelo stola. "U kojoj meri želite da se osećate prijatno?"

Lork okrenu ruke dlanovima nagore na stolu. "Dole imamo..." čovek baci pogled prema vratima pozadi kroz koja su ljudi ulazili i izlazili, "...pato-banju."

"Šta je to?" upita Miš.

"Mesto sa kristalnim zidovima koji odražavaju boju tvojih misli", reče Lork. "Ostaviš odeću kod vrata i zaploviš između stubova svetlosti na strujama glicerina. One to zagrevaju do temperature tela i razotkrivaju sva tvoja čula. Uskoro zatim, lišen dodira sa čulnom stvarnošću, postaješ umno poremećen. Tvoje vlastite psihotičke fantazije stvaraju predstavu na bini." Pogleda natrag na čoveka. "Hoću nešto što možemo poneti sa sobom."

Iza čovekovih tankih usana pronicljivo se pojaviše sastavljeni zubi.

Na bini, na kraju šanka, jedna naga devojka zakorači u koralni zrak reflektora i zapeva neku pesmu. Oni koji su sedeli za šankom zapljeskaše u taktu pesme.

Čovek brzo pogleda kapetana, pa Miša.

Lork sklopi ruke. "Blaženstvo."

Čovekove veđe padigoše se ispod zamršene kose koja mu je pala niz čelo. "To sam i mislio." I on sklopi ruke. "Blaženstvo."

Miš pogleda devojkju. Koža joj je bila neprirodno blistava. Glicerin, pomisli Miš. Aha, glicerin. On se nasloni na kameni zid, pa se brzo odgurnu. Kapi vode vlažile su hladnu stenu. Miš protrlja rame i ponovo pogleda kapetana.

"Sačekaćemo to."

Čovek klimnu glavom potvrdno. Trenutak zatim, reče Mišu: "Čime se ti i ovaj lepi čovek bavite?"

"Posada... na teretnjaku." Kapetan klimnu glavom tek toliko da potvrdi.

"Znate, ima dobrog posla u Spoljnim naseobinama. Jeste li ikada pomišljali da malo odradite u rudnicima?"

"Radio sam u rudnicima tri godine", reče Lork.

"Oh", čovek začuta.

Trenutak zatim, Lork upita: "Nameravate li da pošaljete po 'blaženstvo'?"

"Već sam poslao." Mlitav osmeh pređe preko njegovih usana.

Za barom, ritmičko pljeskanje pretvorilo se u aplauz kada je devojkja završila pesmu. Skočila je sa bine i potrčala preko poda, prema njima. Miš vide da je nešto brzo uzela od jednog muškarca za šankom. Zagrlila je čoveka za stolom. Ruke su im se spojile, i dok je ona otrčala u senku, Miš vide kako čovekova ruka pade na sto, sa uzdignutim zglobovima zbog nečega ispod. Lork stavi svoju ruku preko čovekove, potpuno je pokrivajući.

"Tri alfa-funte", reče čovek.

Lork drugom rukom stavi tri novčanice na sto.

Čovek izvuče ruku i pokupi ih.

"Hajde, Miše, dobili smo što smo hteli." Lork se podiže od stola i pođe preko prostorije.

Miš potrča za njim. "Hej, kapetane. Taj čovek nije govorio kao da je iz Vlašića?"

"Na ovakvom mestu, uvek govore tvoj jezik, bez obzira koji je. To pomaže u njihovom poslu."

Kada su došli do vrata, čovek ih iznenada još jednom pozva. Klimnu glavom prema Lorku. "Samo sam hteo da te podsetim da dođeš na zadnja vrata kad budeš hteo još toga. Zbogom, lepotane."

"Videćemo se, rugobo." Lork izađe kroz vrata. U hladnoj noći zastao je na vrhu stepeništa, sagnuo glavu nad sklopljene ruke i duboko

udahnuo. "Sada ti, Miše." Ispruži ruku. "Pridruži mi se."

"Šta treba da uradim?"

"Duboko udahni vazduh, drži ga malo, pa ga ispusti."

Kada se Miš nagnuo, pade i senka koja nije bila njegova. Miš odskoči.

"U redu. Šta imate to?"

Miš pogleda uvis, a Lork naniže, na policajca.

Lork suzi oči i otvori ruke.

Policajac odluči da ignoriše Miša, pa pogleda Lorka. "Oh." Prevuče donjom usnom preko gornjih zuba. "Nešto opasno to moglo je biti. Nešto protivzakonito, razumete?"

Lork klimnu glavom. "Moglo je biti."

"Ova mesta naokolo, da pripazite treba."

Lork ponovo klimnu potvrdno glavom.

Klimnu i policajac. "Recite, kako bi da postupite po svome bilo, da uzmete malo?"

Miš ugleda smešak koji kapetan sebi još nije bio dopustio. Lork podiže ruke do policajca. "Sebe nokautirajte."

Policajac se sagnu, udahnu, podiže se. "Hvala", i zakorači u tamu.

Miš ga je trenutak gledao, zatresao glavom, slegnuo ramenima, zatim se cinično namrštio prema kapetanu.

Stavio je ruke oko Lorkovih, sagnuo se, ispraznio pluća, zatim ih napunio. Pošto je zadržavao dah gotovo čitav minut, eksplodirao je: "Šta sada treba da se desi?"

"Nemoj da brineš o tome", reče Lork. "Već se desilo."

Pošli su natrag, duž ivice, pored plavih prozora.

Miš pogleda reku blistavog stenja. "Znate, želeo bih da mi je sirinks ovde. Hteo bih da sviram." Gotovo da su već stigli do stepenica, sa otvorenim kafeima ispod svetala. Čulo se zvečanje pojačane muzike. Neko za stolom ispustio je čašu, koja se razbila na kamenu, a zvuk je iščezao pod navalom aplauza. Miš pogleda svoje ruke. "Zbog ove stvari svrbe me ruke." Krenuli su uz stepenice. "Kada sam bio dete, tamo na Zemlji, u Atini, postojala je ulica kao što je ova. Zvala se Odds Mniscleous, a prolazila je kroz Plaku. Radio sam na nekoliko mesta u Plaki, znate? Zlatni zatvor, 'O Kai 'H. Tamo se popnete stepenicama od Adrianoua, a iznad toga je zadnja terasa Erehteona, u svetlostima reflektora preko zida Akropolja, na vrhu brda. A narod

za stolovima na stranama ulice jede iz tanjira i smeje se. Jeste li nekada bili u Plaki, u Atini, kapetane?"

"Jednom, davno", reče Lork. "Tada sam imao godina otprilike kao ti sada. Bio sam, istina, samo jedno veče."

"Onda svakako ne poznajete susedstvo iznad toga. Ne, ako ste bili samo jedno veče." Mišev hrapavi šapat dobio je impuls. "Idete tom ulicom kamenih stepenica sve dok noćni klubovi ne ostanu za vama i ne postoji ništa osim zemlje i trave i šljunka, ali idete i dalje, dok se ruševine isturaju preko zida. Onda dođete do tog mesta koje se zove Anafiotika. To znači 'Mali Anafi', znate? Anafi je bilo ostrvo koje je gotovo uništeno jednim zemljotresom, pre mnogo vremena. Tamo imaju male kamene kuće, na samom boku planine, kao i ulice svega četrdeset pet centimetara široke, sa stepenicama toliko strmim da imate utisak da se penjete uz merdevine. Poznavao sam jednog čovu koji je tamo imao kuću. Pa, kad bih završio posao, našao bih devojke. I nešto vina. Čak i kada sam bio dete, znao sam da nađem devojke..." Miš puknu prstima. "Popnete se do njegovog krova zarđalim spiralnim stepenicama izvan prednjih vrata i oterate mačke. Zatim bismo igrali i pili vino i posmatrali kako se grad prostire niz planinu kao tepih svetala, a onda uz planinu, sa malim manastrom kao komadićem kosti na vrhu. Jednom smo preglasno svirali, pa je stara dama u kući iznad nas bacila bokal na nas. Ali, mi smo se smejali i uzvratili joj vikom i prinudili je da ustane i siđe na čašu vina. A nebo se već sivilo iznad planina, iznad manastira. Voleo sam to, kapetane. A i ovo volim. Mogu da sviram mnogo bolje nego što sam umeo onda. To je zato što mnogo sviram. Volim da sviram o stvarima koje vidim oko sebe. A ima mnogo toga oko mene što mogu da vidim a vi ne možete. Ako nešto ne možete da dodirnete, to ne znači da ne možete da pomirišete i vidite i čujete. Hodao sam niz jedan svet, pa uz drugi i dopada mi se sve što vidim u svima njima. Znate krivulju svoje ruke u ruci nekoga koji je vama važniji nego drugima? To su spirale galaksije uhvaćene jedne u druge. Znate krivulju svoje ruke kada je druga ruka otišla, i pokušavate da se setite kakav je to osećaj bio? Ne postoji nikakva slična krivulja. Hoću da ih sviram, jednu spram druge. Ketin kaže da sam uplašen. Jesam, kapetane. Bojim se svega što je oko mene. Tako, što god vidim, ja to pritiskam na svoje očne jabučice, stavljam u to svoje prste i jezik. Volim

današnji dan; to znači da moram živeti zastrašen. Jer današnji dan je strašljiv. Ali barem se ne bojim da se uplašim. Ketin, on je sav spetljan sa prošlošću. Sigurno, prošlost je ono što pravi sadašnjost kao što sadašnjost pravi sutrašnjicu. Kapetane, postoji reka koja se lomi pored nas. Ali, mi možemo poći da pijemo na samo jednom mestu, ono se zove 'sada'. Sviram na svom sirinksu, znate, i to je kao poziv svima da siđu i piju. Kad sviram, želim da svi aplaudiraju. Jer, kad sviram, ja sam tamo gore, vidite, sa hodačima po zategnutom užetu, koji balansiraju na tom plamtećem rubu ludila gde moj um još radi. Igram u vatri. Kada sviram, vodim sve ostale igrače gde vi i vi", Miš je pokazivao na ljude koji su prolazili, "on i ona, ne možete bez moje pomoći. Kapetane, pre tri godine, kada sam u petnaestoj živio u Atini sećam se jednog jutra gore na krovu. Bio sam naslonjen na stub čardaklije, sa sjajnim listovima grožđa na svom obrazu, sa svetlostima grada koje su se gasile u zori, a igra je bila prestala i dve od tri devojke razabirale su se na crvenom ćebetu ispod gvozdеног stabla. I najednom, zapitao sam se: 'Šta radim ovde?' Zatim se ponovo upitao: 'Šta radim ovde?' Onda se neka melodija zaplela u mojoj glavi, prolazeći kroz nju uvek iznova. Bio sam se uplašio, kapetane. Bio sam uzbuđen i srećan i smrtno uplašen, i kladim se da sam se široko kezio, kao što se sada cerim. Tako ja to doživljavam, kapetane. Ja nemam glas kojim bih pevao ili vikao. Ali, ja znam da sviram na svojoj harfi, zar ne? I šta sada činim, kapetane? Penjem se nekom drugom ulicom kamenih stepenica, svetovima dalekoj, u zori tada, u noći sada, srećan i uplašen kao đavo. Šta radim ovde? Aha! Šta radim?"

"Lupaš gluposti, Miše." Lork pusti stub na vrhu stepeništa. "Hajde da se vratimo u Tafil."

"Oh, da. Važi, kapetane." Miš najednom pogleda u razvaljeno lice. Kapetan mu uzvрати pogled. Duboko, između razbijenih linija i svetlosti, Miš ugleda raspoloženje i sažaljenje. Nasmеја se. "Voleo bih da sada imam moj sirinks. Sviraо bih vam oči izvan glave, posuvratio bih vam nos izvan nozdrva, i bili biste dvostruko ružniji nego sada, kapetane!" Zatim pogleda preko ulice: najednom su vlažni pločnik i ljudi i svetla kaleidoskopirali iza zapanjujućih suza. "Voleo bih da imam moj sirinks, sada", ponovo prošapta Miš, "da ga imam sa mnom... sada."

Zaputili su se natrag prema stanici jednošinske železnice.

"Jedenje, spavanje, rad: kako bih mogao da objasnim sadašnje značenje ova tri pojma nekome ko je, recimo, iz dvadeset trećeg stoleća?"

Ketin sede na rub grupe koja je pasmatrala igrače, i njega samog među njima, kako se smeju ispred Zlata. Povremeno se naginjao nad svoj magnetofon.

"Način na koji mi postupamo u ovim procesima sasvim je izvan moći shvatanja nekog od pre sedam stotina godina, čak i ako poznaje intravenozno hranjenje i koncentrate za ishranu. Ipak, on ne bi imao nigde blizu informacijsku opremu pomoću koje bi mogao razumeti kako svako u ovom društvu, izuzimajući veoma, veoma bogate ili veoma, veoma siromašne, uzima svoju dnevnu ishranu. Polovina ovog procesa izgledala bi potpuno nerazumljiva; druga polovina, odvratna. Čudno je da je pijenje ostalo isto. U isto vreme dok su se ove promene događale - blagaslovi Eštona Klarka - roman je manje ili više umro. Pitam se da li u tome postoji neka veza. Budući da sam izabrao ovu arhaičnu umetničku formu, moram li smatrati mojom publikom one koji će to čitati sutra, ili treba da to namenim onima od juče? Prošlost ili budućnost, ako izostavimo ove elemente iz pripovesti, može poslužiti da delu pruži više impulsa."

Senzorni rikorder bio je uključen da snima i ponovo snima, tako da je pristorija bila ispunjena umnoženim igračima i sablastima igrača. Idas je svirao kontrapunkt zvuka i slika na Miševom sirinksu. Razgovori, stvarni i snimljeni, ispunjavali su prostoriju.

"Uprkos svom ovom igranju oko mene, namenjujem svoju umetnost mitološkoj publici. Pod kojim drugim uslovima bih se mogao nadati da komuniciram?"

Tij iskorači između Tija i Sebastijana. "Ketine, svetlo na ulaznim vratima žmirka."

Ketin isključi magnetofon. "Mora da su se Miš i kapetan vratili. Ne sekiraj se, Tij. Pustiću ih da uđu." Ketin izađe iz prostorije i požuri kroz hol.

"Hej, kapetane", Ketin se povuče unatrag, "zabava teče..." Ruka mu pade sa brave. Srce mu dvaput udari u grlu, a moglo je isto tako da se zaustavi. On odstupi od vrata.

"Vidim da ste prepoznali mene i moju sestru? Onda, ne moramo da vas uznemiravamo predstavljanjem. Možemo li ući?"
Ketinova usta pakušaše da izgovore neku reč. "Znam da nije ovde. Čekaćemo."

Gvozdena kapija sa svojim staklenim ornamentima ukaza se kroz paru. Lork pogleda siluete biljki spram ćilibara Tafita.

"Nadam se da zabava još traje", reče Miš. "Preći sav ovaj put i naći ih sklupčane u uglu, usnule..."

"Sreća će ih podići." Kada se uspeo na stenu, Lork izvadi ruke iz džepova. Lahor mu podiže krajeve prsluka, rashladivši prostor između njegovih prstiju. Dlanom pokri krug ploče na vratima. Vrata se uvukoše. Lork stupi unutra. "Ne izgleda kao da su se onesvestili."

Miš se nasmeši i požuri prema dnevnoj sobi. Zabava je bila snimljena, pa presnimljena, pa ponovo presnimljena. Umnožene melodije vitlale su tuce umnoženih Tiji u različitim ritmovima. Raniji blizanci sada su bili desetak istovetnih blizanaca. Sebastijan, Sebastijan i Sebastijan, na različitim stupnjevima pijanstva, sipali su piće, crveno, plavo, zeleno.

Lork stade iza Miša. "Linseose, Idase! Doneli smo vam vašu... ne mogu da vas razlikujem. Tišina, trenutak!" Pritisnu na zidu prekidač senzornog rikordera...

Sa ivice peščanog bazena, blizanci pogledaše, bele ruke se razdvojiše, crne se sklopiše.

Tij je sedela kraj Sebastijanovih nogu, obgrlivši njegova kolena: sive oči sevale su ispod trepćućih očnih kapaka.

Ketinova jabučica skakala je po njegovom dugom vratu.

Princ i Rubi se okrenuše, prekinuvši posmatranje Zlata. "Izgleda kao da smo parnim valjkom prešli preko ovog skupa. Rubi je predložila da nastave i da ne obraćaju pažnju na nas, ali..." On slegnu ramenima. "Drago mi je da se ovde srećemo. Jorgi nije bio raspoložen da mi kaže gde se nalaziš. On ti je dobar prijatelj. Ali ne toliko dobar koliko sam ti ja neprijatelj." Crni vinilni prsluk labavo je visio na njegovim koštanobelim grudima. Rebra su se oštro isticala. Crne pantalone, crne čizme. Oko gornjeg dela njegove ruke, na vrhu rukavice: belo krzno.

Jedna ruka udari Lorkovu grudnu kost, ponovo je udari, ponovo.

Ruka je bila unutra. "Mnogo si mi pretio, na zanimljiv način. Kako misliš da to ostvariš?" Potka Lorkovog straha bila je mreža egzaltacije.

Kada Princ iskorači, krilo Sebastijanovog ljubimca očeša mu list. "Molim..." Princ okrznu pogledom stvorenje. Zastao je na bazenu sa peskom, sagnuo se između blizanaca, zagrabio veštačkom rukom pesak i napravio pesnicu. "Ahhh..." Njegov dah, čak i sa odvojenim usnama, šištao je. Uspravi se, otvorivši prste.

Tamna stakalca padoše pušeći se na tepih. Idas naglo povuče noge. Linseas samo brže zažmirka.

"Kakav je to odgovor na moje pitanje?"

"Smatraj to demonstracijam moje ljubavi prema snazi i lepoti. Vidiš?" Princ udari nogom krhotine vrućeg stakla preko tepiha.

"Bah! Previše nečistoća da bi moglo da konkuriše muranskom staklu. Došao sam ovde..."

"Da me ubiješ?"

"Da te urazumim."

"Šta donosiš osim razuma?"

"Svoju desnu ruku, jer znam da nemaš oružje. Verujem u moje sopstveno. Ovo oboje igramo na sreću, Lorče. Ešton Klark je postavio pravila."

"Prinče, šta pokušavaš da učiniš?"

"Da održim stvari onakvim kakve su."

"Zastoj znači smrt."

"Ali manje razornu od tvog ludačkog kretanja."

"Ja sam gusar, sećaš se?"

"Veoma brzo napreduješ da pastaneš najveći kriminalac milenijuma."

"Nastojiš li da mi kažeš nešto što mi nije poznato?"

"Iskreno se nadam da ne nastojim. Radi svih nas ovde, radi svetova oko nas..." Princ se nasmeja. "Po svakom logičnom nastavku argumenata, Lorče, ja sam u pravu sve dokle ova borba teče. Je li ti to palo na pamet?"

Lork skupi oči.

"Znam da hoćeš ilirion", nastavi Princ. "Jedini razlog zbog čega ga želiš jeste da poremetiš ravnotežu sila; inače, on za tebe ne bi vredeo, Znaš li šta će se desiti?"

Lork napući usne. "Reći ću ti: to će uništiti ekonomiju Spoljnih

naseobina. Pojaviće se čitav talas radnika koji će morati da se presele. Oni će navaliti. Imperija će doći na ivicu rata kao što je bila prilikom ugušenja Vege. Kada za kompaniju kao šta je Red-šift limited nastane zastaj u kulturi, to je ravno propasti. To će uništiti toliko posla za veliki broj ljudi na Zmaju, koliko će propast majih kompanija značiti za Vlašice. Da li je to dobar početak tvog argumenta?"

"Lorče, ti si nepopravljiv!"

"Da li ti donosi olakšanje da sam ja o tome dobro razmislio?"

"Zaprepašćen sam."

"Evo još jednog argumenta koji možeš da upotrebiš, Prinče: ti se ne boriš samo za Zmaj, nego i za ekonomsku stabilnost Spoljnih naseobina, isto tako. Ako ja pobedim, trećina galaksije će poći napred, a dve trećine će nazadovati. Ako ti pobediš, dve trećine galaksije zadržaće svoj sadašnji standard, a jedna trećina će nazadovati."

Princ klimnu glavom. "Hajde, sada me uništi tvojom logikom."

"Ja moram preživeti."

Princ zastade. Namršti se. Namrštenost se prekide smehom zaprepašćenja. "Je li to sve što imaš da kažeš?"

"Što bih se ja mučio da ti kažem da se radnici mogu preseliti uprkos teškoćama? Kao i da neće doći ni do kakvog rata, zato što ima dovoljno svetova i hrane za sve... ako se bude pravilno raspodelila, Prinče? Da će povećanje količine iliriona stvoriti dovoljno novih projekata da apsorbuje svu radnu snagu?"

Crne Prinčeve veđe se podigoše. "Toliko iliriona?"

Lork klimnu glavom. "Toliko."

Pored velikog prozora, Rubi je pokupila ružno grumenje stakla. Ispitivala ga je, naizgled nesvesna razgovora. Ali, Princ ispruži ruku. Ona ih odmah stavi na njegov dlan. Pažljivo je pratila njihove reči.

"Pitam se", reče Princ, gledajući parčice, "da li će to dejstvovati." Njegovi se prsti zatvoriše. "Da li insistiraš na ponovnom otvaranju ove naše zavade?"

"Ti si lud, Prinče. One snage koje su iznudile stara neprijateljstva kretale su se oko nas još kad smo bili deca. Zašto se ovde pretvarati da ti parametri obeležavaju naše terene?"

Prinčeva pesnica poče da drhti. Ruka se otvori. Plavi kristali bili su

prošarani unutrašnjom plavom svetlošću. "Heptodinski kvarc. Da li ti je poznat? Blagi pritisak na nečisto staklo često stvara... kažem 'blagi'. To je, naravno, geološki relativan pojam."

"Ponovo pretiš. Odlazi... sada. Ili me moraš ubiti."

"Ti ne želiš da ja odem. Mi pokušavamo da ovde izmanevrišemo barbu pojedinca, kako bismo odlučili čiji će svetovi i gde pasti." Princ odmeri kristale. "Mogu da bacim neki od ovih sasvim precizno kroz tvoju lobanju." Preokrenu ruku; krhotine ponovo padoše na pod. "Ja nisam budala, Lorče. Ja sam žongler. Hoću da zadržim da se svi naši svetovi obrću iznad moje glave." Pokloni se i koraknu unazad. Ponovo njegova noga očeša životinju.

Sebastijanov ljubimac cimnu svoj lanac. Krila presekoše vazduh, trgnuše gospodarevu ruku napred-nazad...

"Dole! Dole sada spušti se...!"

...lanac se izvuče iz Sebastijanove ruke. Životinja se podiže uvis, zaleprša tamo-amo pod tavanicom. Onda se obruši na Rubi.

Ona zakovitla rukama oko glave. Princ odskoči, pognu se ispod krila. Ruka u rukavici polete.

Stvorenje ciknu, zaleprša. Princ ponovo lupi po crnom telu. Ono zadrhta u vazduhu, pade.

Tij vrisnu, dotrča do životinje, koja je iznemoglo lepršala na leđima, i povuče je. Sebastijan se podiže iz stolice, stegnutih pesnica. Zatim kleknu da pomogne pavređenom ljubumcu.

Princ preokrenu svoju crnu ruku. Vlažno crvenilo zamrljalo je tepih. "To je stvorenje koje te je napalo na Esclarosu, zar ne?"

Rubi ustade, i ćuteći zabaci svoju tamnu kosu sa ramena. Haljina joj je bila bela, ukrašena crnim na porubu, okovratniku i rukavima. Dodirnu satenski prsluk na koji su pale kapi krvi.

Princ je posmatrao cvilećeg stvora između Tij i Sebastijana. "To gotovo da poravnava rezultat, Rubi?" Protrlja ruku: krvavo crvenilo.

Namršti se na zamazane prste. "Lorče, postavio si mi pitanje: kada ću ostvariti svoje pretnje? U toku sledećih šezdeset sekundi. Ali, imamo sunce između nas o kome treba odlučiti. Ona govorkanja koja si pomenuo Rubi, doprla su do nas. Zaštitna gaza Velike bele kučke severa, tvoje tetke Sajane, u koju se umotala, veoma je efikasna. Pala je onog trenutka kada si napustio njenu kancelariju. Zavirili smo i kroz druge ključaonice; čuli smo vesti o suncu koje

treba da postane nova. Ono, ili njemu slična sunca izgleda da su već neko vreme u središtu tvog interesovanja." Njegove plave oči podigoše se sa umrljane ruke. "Ilirion. Ja tu ne vidim međusobnu vezu. Nije važno. Aranovi ljudi na tome rade."

Napetost se pojavi kao bol u Lorkovim kukovima i krstima.

"Za nešto se pripremaš. Hajde. Učini to."

"Moram da vidim kako. Golom rukom, mislim... ne."

Prinčeve veđe poprimiše oblik lukova; podiže svoju tamnu pesnicu.

"Ne. Poštujem tvoj pokušaj da se opravdaš preda mnom. Ali, kako se opravdavaš pred njima?" Krvavim prstima pokaza na posadu.

"Ešton Klark bi se složio sa tobom, Prinče. Kao i pravda. Ja nisam ovde zato što mi je situacija odgovarala. Samo se borim da je rešim. Razlog zbog koga moram da se tučem sa tobom jeste što mislim da te mogu pobediti. To je jedini. Ti si za zastoj. Ja sam za pokret. Stvari se kreću. Tamo nema etike." Lork pogleda blizance. "Linseose? Idase?"

Crno lice pogleda gore; belo - dole.

"Znate li šta rizikujete u ovoj utakmici?"

Jedan gledajući u njega, drugi u stranu, oni klimnuše potvrdno.

"Želite li da napustite posao na Roku?"

"Ne, kapetane, mi..."

"...hoću da kažem, čak i ako bi sve..."

"...sve promene, na Tumbanu..."

"...u Spoljnim naseobinama, možda..."

"...možda će Tobijas otići odande..."

"...i pridružiti nam se ovde."

Lork se nasmeja. "Mislim da bi vas Princ poveo... ako to želite."

"Namazane katranom i posute pepelom", reče Princ. "Svenule i oklevetane. Nadživeo si sopstvene legende. Proklet da si, Lorče."

Rubi iskorači. "Vi!" reče blizancima. Obojica je pogledaše. "Da li zaista znate šta će se desiti ako pomognete kapetanu Von Reju i on uspe?"

"Možda će pobediti..." Linseos konačno pogleda u stranu, dok su mu srebrne trepavice drhtale. Idas se približi da zaštiti brata, "...a možda i neće."

"Šta kažu o našoj kulturnoj solidarnosti?" reče Lork. "Nije to svet kakvim si ga ti zamišljao, Prinče."

Rubi se naglo okrenu. "Ima li dokaza da je tvoj?" Ne sačekavši odgovor, okrenu se prema Zlatu. "Po gledaj ga, Lorče."

"Gledam. Šta vidiš, Rubi?"

"Ti - ti i Princ - hoćete da kontrolišete unutrašnje vatre koje svetove pokreću. Tamo, vatra je izbila. Unakazila je ovaj svet, ovaj grad, na način na koji je Princ unakazio tebe."

"Da bi nosio takav ožiljak", Princ (Lork oseti kako mu se vilica kruti; mišići su se gomilali na slepoočnicama i čelu) reče lagano, "moraš biti veći nego ja."

"Da bih ga nosio moram da te mrzim."

Princ se nasmeši.

Miš, Lork vide krajem oka, stajao je leđima naslonjen na dovratnik, držeći obe ruke iza sebe. Labave usne bile su pale sa belih zuba; belo je okružilo obe zenice.

"Mržnja je navika. Dugo smo se mrzeli, Lorče. Mislim da ću to sada privesti kraju." Prinčeve ruke se opustiše. "Sećaš li se kako je to počelo?"

"Na Sao Oriniju? Sećam se da ste tada bili isto tako razmaženi i zli kao što ste sada..."

"Mi?" Prinčeve obrve se ponovo pretvoriše u lukove. "Mi zli? Ali, ti si bio razmetljivo surov. To ti nisam nikada oprostio."

"Što sam se narugao tvojoj ruci..."

"Jesi li? Čudno, ne sećam se. Uvrede takve vrste obično retko zaboravljam. Ali; ne. Govorim o onoj varvarskoj izložbi u koju si nas doveo u toj džungli. Životinje; a nismo mogli videti ni one u jami. Svi oni, viseći preko ivice, znojeći se, vičući; pijani i - bestijalni. I Aran je bio jedan od njih. Sećam ga se još uvek: blistavo čelo, rasuta kosa, lice iskrivljeno u medvedu dreku, pesnica koja se trese." Princ sklopi svoje plišane prste. "Da, njegova pesnica. To je bilo prvi put da sam svog oca video takvog. To me je prestrašilo. Od tada smo više puta videli da tako izgleda, zar ne, Rubi?" Baci pogled na svoju sestru. "Bila je integracija sa firmom De Targo kad je izašao iz konferencijske sale to večer... Ni Anti-Flamina skandal pre sedam godina... Aron je šarmantan, kulturni i krajnje zao čovek. Ti si bio prva osoba koja mi je prikazala tu svirepost. To ti nikada neću oprostiti, Lorče. Ovaj tvoj plan, šta god da je, sa tim smešnim suncem: moram to da zaustavim. Moram da zaustavim ludilo Von

Rejovih." Princ koraknu napred. "Ako Federacija Vlašići propadne kada ti propadneš, to je onda samo da bi Zmaj živeo..."

Sebastijan jurnu na njega.

To je nastupilo tako iznenada da su se svi zaprepastili.

Princ pade na jedno kaleno. Ruka mu pade na kvarcne krhotine: presijavale su se plavom vatrom. Kada ga Sebastijan udari, Princ hitnu jedan od komadića kroz vazduh: fiju. Komadić ulete u maljavu ruku kiborškog spojnika. Sebastijan zaurla, posrnu unatrag. Prinčeva ruka ponovo prelete preko svetlih, slomljenih kristala.

...fiju, fiju, fiju i fiju.

Krv procuri iz dve tačke na Sebastijanovom stomaku i iz jedne na bedru. Linseas se baci sa ivice bazena: "Hej, ne možete..."

"...da, može!" Idas zgrabi brata. Sebastijan pade.

Fiju...

Tij vrisnu, padajući na bok, posegnuvši ka licu koje je krvarilo, ljuljajući se nad Sebastijanom.

...fiju, fiju.

Ropćući, izvijao je leđa u luk. Rane na njegovom kuku i obrazu i dve na grudima treperile su.

Princ ustade. "Sada ću ubiti tebe." Zakorači preko Sebastijanovih nogu i pete spojnika zaparaše tepih. "Da li je to odgovor na tvoje pitanje?"

To se popelo odnekud iz dubine Lorkovog bića, usidreno u prašlosti. 'Blaženstvo' je učinilo njegovu svest o obliku i konturi, toga preciznom i jasnom. Nešto u njemu je zatreptalo. Iz vrha njegove karlice, probilo se u stomak; preskočilo kroz grudi, i; krivudajući divlje, izbilo iz lica; Lork se prodera. U oštroj perifernoj svesnosti pod uticajem droge, on ugleda Mišev sirinks ostavljen na bini. Dograbi ga...

"Ne, kapetane!"

...kada Princ nasrnu. Lork se pognu sa instrumentom na grudima. Okrenu dugme za jačinu.

Ivica Prinčeve ruke razbi dovratka (gde je trenutak pre toga stajao naslonjen Miš). Otcepljeni komadi ostaviše pukotinu dugu više od metra. "Kapetane, to je moj...!"

Miš skoči, ali ga Lork udari rukom pljoštimice. Miš posrnu unazad i pade u peščani bazen.

Lork izbeže postrance i okrenu se licem prema vratima, kada Princ, još se osmehujući, zakorači u stranu.

Tada Lork udari dršku za podešavanje.

Blesak.

Bio je to odraz sa Prinčevog prsluka, talas je bio uzan. Princ naglo podiže ruku do očiju. Onda zatrese glavom, žmirkajući.

Lork ponovo udari po sirinksu.

Princ se ščepa za oči, koraknu unazad i vrisnu.

Lorkovi prsti cimnuše strune zvučne projekcije. Mada je snop bio usmeren, eho zaurla prostorijom, zaglušujući vrisak. Lorkova glava zatreperi pod zvukom. Ali, on ponovo lupi po zvučnoj tabli. Pa opet. Sa svakim zamahom Lorkove ruke po instrumentu, Princ je teturao unatrag. Supleo se o Sebastijanova stopala, ali nije pao, Pa opet. Lorka zbole glava. Taj deo njegovog uma još po strani od jarosne misli: unutrašnje uvo mora da mu je probijeno... Zatim se bes pope naviše u njegovom mozgu. U njemu nije više postojao nijedan deo izvan toga.

Pa opet.

Prinčeve ruke kovtlale su oko njegove glave. Njegova ruka bez rukavice udari jednu od lebdećih polica: Statueta pade.

Razjaren, Lork slomi olfaktornu ploču.

Jedak smrad sagore njegove sopstvene nozdrve, žežući gornji deo njegove nosne šupljine, tako da mu oči zasuziše.

Princ vrisnu, posrnu; njegova pesnica u rukavici udari ploču stakla.

Ona prsnu od poda da tavanice.

Sa zamagljenim i gorućim očima. Lork mu se prikrađao.

Sada Princ udari - obema pesnicama o staklo; ono se rasprsnu.

Krhotine zazvečaše po podu i steni.

"Ne!" kriknu Rubi. Ruke su joj bile preko lica.

Princ zatetura napolje. Vrelina zapljusnu Lorkovo lice. Ali, on ga je pratio.

Princ je teturao i spoticao se prema sjaju Zlata. Lork je koračao kao rak niz nazupčanu padinu.

I ponovo udari.

Svetlost ošinu Princa. Mora da je ponovo ovladao delom svog čula vida, jer ponovo rukama zagreba po očima. Pade na kolena.

Lork posrnu. Ramenom strugnu o vrelu stenu. Već je bio sav klizav

od znoja. Curio mu je niz čelo, slivao se u veđe, lio niz ožiljak. Prešao je šest koraka. Sa svakim, izbacivao je svetlost-sjajniju od Zlata, zvuk glasniji od urlika lave, smrad oštriji od sumpornih isparenja koja su mu cepala grlo. Njgov bes bio je stvaran i crvenji i stvarniji od Zlata. "Gnjido... đavole... đubre!"

Princ pade upravo kad ga je Lork stigao. Njegova gola ruka grabila je po žežećoj steni. Podiže glavu. Ruke i lice bili su mu isečeni palim staklom. Usta su mu se otvarala i zatvarala kao kod ribe. Njegove slepe oči su žmirkale. Lork zamahnu nogom i smrska lice koje je krkljalo.

Bilo je završeno.

On udahnu vrući gas. Oči su mu buktale usled toplote. Okrenu se, spustivši ruke niz bokove. Tlo se odjednom nagnu. Crna kora se otvori i toplota ga odbaci natrag. Posrtao je naviše, između izdubljenih litica. Svetla Tafita drhtala su iza velova koji su se tresli. On zatrese glavom. Misli su mu se kovitlale po gorećem koštanom kavezu. Zakašlja se; zvuk je dalazio iz dubine. On ispusti sirinks...

...ona iskrsnu između nazupčanih ivica.

Svežina mu dodirnu lice, prodirući u pluća. Lork se uspravi. Ona je buljila u njega. Usne su joj drhtale bez reči. Lork koraknu prema njoj. Ona podiže ruku (pomislio je da će ga udariti, ali nije mario) i dodirnu mu zgrčeni vrat.

Grlo joj je drhtalo.

Lork pogleda njeno lice, njenu kosu, uvijenu oko srebrnog češlja. U svetlucanju Zlata, njena koža imala je boju samotne orahove ljuske; oči namazane antimonskim prahom, bile su širom otvorene iznad istaknutih jagodica. Ali, njena veličanstvenost bila je u blagoj kosini njene brade, u izrazu njenih bakarnih usta uhvaćenih između prestravljenog osmeha i rezignacije zbog nečeg neizrecivo tužnog, u krivulji njenih prstiju stisnutih uz njeno grlo.

Njeno lice pođe prema njegovom. Tople usne dodirnuše njegove, postajući vlažne. Na poledini njegovog vrata, toplina njenih prstiju, hladnoća njenog prstena. Njena ruka kliznu.

Onda, iza njih, Princ vrisnu.

Rubi odskoči, režeći. Noktima zapara njegovo rame. Pobeže pored njega niz stenu.

Lork je čak nije ni pogledao. Iscrpljenost ga je držala u toku. Nagazi

na krhotine stakla. Pogleda svoju posadu. "Hajdemo, prokleta da je! Hajdemo odavde!"

Ispod čvornatog užeta mesa, mišići su se kretali kao lanci. Crvena kosa trzala se, gore-dole preko njegovog bleštavog stomaka sa svakim udisajem.

"Hajdemo sad!"

"Kapetane, šta je bilo sa mojim...?"

Ali, Lork pođe prema vratima.

Miš divlje pogleda sa kapetana na plamteće Zlato. Potrčao je preko prostorije i pognut projurio kroz slomljeno staklo.

U bašti, Lork je hteo da zatvori kapiju kad Miš prođe između blizanaca, držeći sirinks pod jednom rukom, torbu pod drugom.

"Natrag na Rok", reče Lork. "Idemo sa ovog sveta!"

Tij je nosila povređenu životinju na jednom ramenu, a Sebastijana podupirala drugim ramenom. Ketin pokuša da joj pomogne, ali je Sebastijan bio prenizak da bi Ketin stvarno mogao da pomogne slabom kiborškom spojniku. Na kraju, Ketin zadenu ruke za kaiš.

Magla se uvijala pod uličnim svetlima dok su oni žurili preko kaldrme kroz Grad užasne noći.

"Paž pehara."

"Kraljica pehara."

"Kočije. Moja karta je. Devetka palica."

"Vitez palica."

"As palica. Karta ruci glupaka ide."

Uletanje je bilo meko. Sada su Lork i Idas pogonili brodom; ostatak posade sedeo je po zajedničkoj prastoriji.

Sa rampe, Ketin je posmatrao kako Tij i Sebastijan igraju igru karata za dvoje. "Parsifal - žalosna budala - odrekavši se Manje tajne, mora da probije put kroz ostalu dvadeset jednu kartu Velike. Prikazan je na ivici hridine. Jedna bela mačka cepa stražnjicu njegovih pantalona. Teško je odrediti da li će on pasti ili odleteti. Ali kasnije u nizovima, imamo indicaciju u karti zvanoj Pustinjak: jedan starac sa motkom i svetiljkom na istoj hridini tužno gleda niz stene..."

"Šta to kog đavola pričate?" upita Miš. Prstom je prevlačio preko ogrebotine na poliranom ružinom drvetu. "Nemojte mi reći. Ove proklete tarot karte..."

"Govorim o avanturama, Miše. Počinjem da mislim da bi moj roman mogao da bude neka vrsta avanturističkog romana." Ponovo je podigao svoj magnetofon: "Razmotri arhetip grala. *Gral - po srednjovekovnoj legendi, putir u koji je Josif Arimatejski tobože uhvatio Hristovu krv koja mu je tekla iz rana dok su ga vodili na Golgotu; prim. prev.* Neobično je uznemirujuće da nijedan pisac koji je jurišao na legendu o gralu u njegovoj celovitosti, nije doživeo da završi svoj rad. Malari, Tenison i Vagner, odgovorni za najpopularniju verziju, paremetili su osnovni materijal u toliko velikoj meri da je mitska građa njihovih verzija ili neprepoznatljiva ili neupotrebljiva - možda razlog da su oni izbegli nesreću. Ali sva istinita kazivanja o gralu - Grof od grala od Kretjena de Troaa u dvanaestom veku, ciklus o gralu Roberta de Borona u trinaestom veku, Parsifal od Volframa fon Ešenbaha ili Vilinska kraljica od Spensera u šesnaestom veku - bila su nezavršena u vreme kada su njihovi autori umrli. Mislim da je jedan Amerikanac, Ričard Hovi, krajem devetnaestog veka započeo ciklus od jedanaest pozorišnih kamada o gralu i umro pre nego šta je peti bio završen. Slično tome, Džordž Mekdonald, prijatelj Luisa Kerola, ostavio je nezavršeno delo Poreklo legende o svetom gralu. Isti slučaj je i sa ciklusom pesama Čarlsa Viljema Taliessin through Logres. A jedan vek kasnije..."

"Hoćeš li da umukneš! Kunem ti se, Ketine, da sam ja premozgavao sve to šta si, ti, pošasaveo bih!"

Ketin uzdahnu i isključi magnetafon. "Ah, Miše, ja bih pošasaveo da sam pisao tako malo kao ti."

Miš je vratio instrument u torbu, prekrstio ruke preko nje i naslonio bradu na nadlanicu ruke.

"Oh, hajde, Miše. Vidiš da sam prestao da brbljam. Nemoj da budeš utučen. Što si tako kivan?"

"Moj sirinks..."

"Pa dobro; ogreban je. Ali, to si rekao već desetak puta i kazao si da to neće loše uticati na njegovo sviranje."

"Nije posredi instrument." Miš nabra čelo. "Ono šta je kapetan uradio sa..." Zatrese glavom, sećajući se.

"Oh."

"Nije čak ni o tome reč." Miš ustade.

"Pa, o čemu onda?"

Miš ponovo zatrese glavom. "Kada sam istrčao kroz slomljeno staklo da ga nađem..."

Ketin klimnu glavom.

"Toplota je tamo bila neverovatna. Posle tri koraka, mislio sam da neću uspeti. Zatim sam ugledao gde ga je kapetan ispustio, na polovini padine. Tako, stisnuo sam oči i nastavio da koračam. Mislio sam da će mi tabani sagoreti, pa mora da sam do polovine padine stigao poskakujući. Bila kako bilo, kada sam do njega stigao, podigao sam ga, i... ugledao sam ih."

"Princa i Rubi?"

"Pokušavala je da ga uzvuče uz stenu. Zastala je kada me je ugledala. A ja sam bio uplašen." Pogledao je svoje ruke. Prsti su mu bili stegnuti; nokti isečeni, a dlanovi tamni. "Okrenuo sam sirinks na nju: svetlost, zvuk i miris - sve odjednom, najjačom snagom. Kapetan ne zna da rukuje sirinksom onako kako bi želeo. Oslepela je, Ketine. Po svoj prilici, probio sam joj obe bubne opne. Laser je bio podešen na tako tanak zrak da joj se kosa zapalila, a zatim haljina..."

"Oh, Miše..."

"Bio sam uplašen, Ketine! Posle svega što se dogodilo sa kapetanom i njima. Ali, Ketine..." Šapat se zapleo u svim vrstama besmislica u Miševom grlu. "Nije dobro biti toliko uplašen..."

"Kraljica mačeva."

"Kralj mačeva."

"Ljubavnici. Moja karta je. As mačeva..."

"Tij, dođi i smeni Idasa nakratko", kroz zvučnik se začu glas Von Reja.

"Da, gospodine. Trojka mača od glupaka dolazi. Carica od mene. Moja karta je." Zatvorila je špil karata i napustila sto, idući u pravcu projekcione kabine.

Sebastijan se protegnu. "Hej, Mišu?"

7.

"Šta?"

Sebastijan je išao preko plavog tepiha, gnječeći svoju podlakticu. Brodski mediko-aparat popravio mu je slomljeni lakat u roku od četrdeset pet sekundi i nešto kraće vreme proveo nad manjim, otvorenim ranama. (Ispustio je nekoliko čudno obojenih svetlosti kada mu je data tamna stvar sa smrskanim plućima i tri slomljene rskavice rebara. Međutim, Tij se poigravala sa pločom za programiranje sve dok aparat nije uspešno zašumio nad životinjom.) Stvorenje se sada gegalo iza gospadara, preteće i srećno. "Miše, zašto ti aparatu da tvoje grlo sredi ne dozvoliš?" On zanjihla ruku. "To dobar posao bio bi."

"Ne mogu. Probali su par puta kad sam bio dete. Odustali su kad sam dobio svoje utičnice." Miš slegnu ramenima.

Sebastijan se namršti. "Sada to naročito ozbiljno ne zvuči."

"Nisi u pravu", reče Miš. "To mi ne smeta. Jednostavno, ne mogu to da srede. To je nešto kao nervna kon... ili tako nekako."

"Šta to je?"

Miš preokrenu dlanove i pogleda belo.

"Nervna kongruencija", *Kongruencija - istovetnost, sličnost, podudarnost, saglasnost; prim. prev. uskoči Ketin.* "Tvoje slobodne glasne žice mora da su nervno kongruentna urođena mana."

"Aha. Tako oni vele."

"Dve vrste urođenih mana", objasni Ketin. "Kod obe, neki deo tela, unutrašnji ili spoljni, deformisan je, atrofiran, ili jednostavno loše sklopljen."

"Sve moje glasne žice su na svom mestu."

"Međutim, u bazi mozga postoji jedan mali grozd nerava koji, kad ga gledaš u poprečnom preseku, manje ili više podseća na šablon ljudskog bića. Ako je šablon potpun, onda mozak ima nervnu opremu koja može da manipuliše čitavim telom. Veoma retko šablon sadrži isti deformitet kao telo, kao što je slučaj kod Miša. Čak i ako se fizička poteškoća koriguje, nedostaju nervne veze unutar mozga koje bi manipulisale fizički korigovanim delom."

"Mora da je to ono što ne valja kad Prinčeve ruke", reče Miš. "Da je

ona iskidana u nekoj nesreći ili takvo nešto, mogla bi se nakalemiti druga, povezati se vene i nervi i sve ostalo, da izgledala bi kao nova."

"Oh", reče Sebastijan.

Linseos siđe sa rampe. Beli prsti trljali su čvorove na njegovoj pesnici boje slonove kosti. "Kapetan doista divno leti..."

Idas dođe do ivice bazena. "Ta zvezda na koju idemo, gde je...?"

"...njene koordinate smeštaju je na vrh unutrašnjeg rukavca..."

"...Spoljnih naseobina, onda..."

"...čak izvan Dalekih naseobina."

"To dug let je", reče Sebastijan. "A kapetan čitavim putem lično leteće."

"Kapetan ima mnogo stvari o kojima želi da razmišlja", reče Ketin.

Miš povuče kaiš preko ramena. "Takođe, ima mnogo stvari o kojima ne želi da razmišlja. Hej, Ketine, hoćeš li da igramo šah?"

"Primetio sam da podvaljuješ", reče Ketin. "Hajde da igramo pošteno."

Sedoše za tablu.

Kada su završili tri igre, glas Von Reja zazvuča zajedničkom prostorijom: "Svako u svoju projekcionu kabinu. Nailaze nepouzdana poprečne struje."

Miš i Ketin skočiše iz svojih mehurastih stolica. Ketin je trčao prema malim vratima iza spiralnog stepeništa. Miš je požurio preko tepiha, uz tri stepenika. Ploča sa ogledalima kliznula je u zid. On nagazi na kutiju za alat, kalem žice, tri šipke zavojnice za trajnu memoriju - istopljene, one su zamrljale ploče solju na mestima gde se barica osušila - i sede na divan. Protrese kablove i uključi ih u utičnice na svom telu.

Olga željna zatrepta iznad, okolo, iza njega.

Poprečne struje: crvene i srebrne krljušti letele su u pregrštima. Kapetan je upravljao protiv struje.

"Mora da ste bili odličan trkač, kapetane", prokomentariša Ketin.

"Kakvom ste jahtom plovili? Imali smo u školi trkački klub koji je iznajmljivao tri jahte. Hteo sam jednog semestra da jednu uzmem."

"Umukni i drži čvrsto svoje krilce."

Ovde, niz spiralu galaksije, bilo je manje zvezda. Gravimetrijska pomeranja ovde su bila blaga. Let u galaktičkom središtu, sa svojim

kandenzovanim fluksom, dao je za rad desetak sukobljavajućih frekvencija. Ovde, kapetan je morao da zahvati trag pramenova jonskih iskrivljenja.

"Gde uopšte idemo?" upita Miš.

Lork pokaza koordinate na statičkoj matrici, i Miš ih pročita spram pokretne matrice.

Gde je bila zvezda?

"Razmotrite pojmove kao što su: 'dalek', 'usamljen', 'prigušen' i dajte im tačan matematički izraz. Pod takvom artikulacijom, oni će iščeznuti."

"Ali pre nego što iščeznu, tu ona leži."

"Moja zvezda." Lork razdvoji krilca da bi mogli da je vide. "To je moje sunce. To je moja nova, sa svetlošću starom osam stotina godina. Pazi, Miše, i snažno ga povuci naniže. Ako me tvoje sunovratno upravljanje krilcima za sekund pomeri od ovog sunca..."

"Hajdemo, kapetane!"

"...proguraću ti Tijin špil niz grlo, i to popreko. Podigni ga natrag."

I Miš podiže krilce dok je čitava noć vitlala oko njegove glave.

"Kada kapetani koji odavde potiču", razmišljao je Lork kada su se struje izbistrile, "dođu u zbrku iskrivljenja središnjog čvora, oni nisu u stanju da plove po fluksu i tako složenom jatu kao što su Vlašići, da bi se spasli. Oni iskliznu sa zraka, upadnu u vrtnju i strmaglave se u svaku vrstu nevolje. U polovini nesrećnih slučajeva za koje si čuo bili su nastrani kapetani. Jednom sam sa nekim od njih razgovarao. Rekli su mi da smo mi ti koji ovde, na rubu, dovodimo brodove u gravitacioni kovitlac. 'Uvek nekako zaspiš sa žicama', rekli su mi." On se nasmeja.

"Znate, vi dugo letite, kapetane", reče Ketin. "To izgleda prilično jasno. Zašto se malo ne isključite?"

"Imam utisak kao da obmanjujem sopstvene prste u eteru za još jednu smenu. Ti i Miš ostanite privezani. Ostatak vas, lutaka, neka preseče žice."

Krilca su se spustila i sklopila, sve dok svako od njih nije postalo samo uzani snop svetlosti. Zatim se svetlost ugasila.

"Oh, kapetane Von Rej, nešto..."

"...nešto smo hteli da vas pitamo..."

"...ranije. Imate li još..."

"...možete li nam kazati gde ste stavili..."

"...mislim, ako je to u redu, kapetane..."

"...'blaženstvo'?"

Noć je lagano rasla oko njihovih očiju. Krilca su ih hitro nosila prema maloj rupici na plišanoj maski.

"Oni mora da su već prilično dugo tamo; u rudnicima na Tubmanu", prokomentarisala Miš posle nekog vremena. "Razmišljao sam o tome, Ketine. Kada smo kapetan i ja išli niz Zlato da bi našli 'blaženstvo', pojavili su se neki tipovi koji su hteli da se potpišemo da ćemo tamo raditi. Znaš, počeo sam da razmišljam: utikač je utikač, a utičnica je utičnica, pa ako sam na jednom kraju, za mene ne bi bilo neke velike razlike da li je na drugom kraju krilce zvezdanog broda, mreža za akvalate, ili sekač rude. Mislim da bih mogao tamo provesti neko vreme."

"Neka senka Eštona Klarka lebdi nad tvojim desnim ramenom, a čuva ti levo."

"Hvala." Posle nekog vremena, on upita: "Ketine, zašto ljudi uvek pominju Eštona Klarka kad god hoće da promene posao? Tamo na Kuperu rekli su nam da se momak koji je izumeo utikače zvao Sokit *Igra reči: na engleskom, socker - utičnica, grlo, fasung; prim. prev. ili tako nekako.*"

"Suket", reče Ketin. "Ipak, mora da je smatrao da je to nesrećna podudarnost. Ešton Klark je bio filozof i psiholog u dvadeset trećem veku, čiji je rad omogućio Vladimiru Suketu da razvije svoje nervne utikače. Mislim da odgovor ima neke veze sa poslom. Rad, onakav za kakav je čovečanstvo znalo do doba Klarka i Suketa, veoma se razlikovao od današnjeg, Miše. Čovek može da ode u neku kancelariju i upravlja kompjuterom koji će dovesti u skladni odnos velike količine brojeva koje potiču iz izveštaja o prodajama nečega poput, recimo, dugmadi - ili nečega isto tako arhaičnog - tokom nekog vremena u nekim oblastima zemlje. Rad tog čoveka bio je od životnog značaja za industriju dugmadi: morali su da imaju tu informaciju da bi mogli da odluče koliko dugmadi da proizvedu tokom sledeće godine. Međutim, mada je ovaj čovek radio važan posao za industriju dugmadi, tako da ga je ona angažovala, plaćala ili otpuštala - sedmicu unutra, a sedmicu napolju - on je mogao i da ne

vidi nijedno dugme. On je dobijao određenu sumu novaca da bi upravljao kompjuterom; s tim novcem njegova supruga je kupovala hranu i odeću za njega i njegovu porodicu.

Ali, nije bilo nikakve neposredne veze između mesta gde je radio i načina na koji je jeo i živeo ostatak svoga vremena. Nije bio plaćen dugmadima. Kako su zemljoradnja, lov i ribolov postajali zanimanja sve manjeg procenta stanovništva, ova podvojenost između čovekovag rada i načina na koji je živeo - šta je jeo, kako se oblačio, gde je spavao - postajala je sve veća za mnoge ljude. Ešton Klark je ukazao na psihološku štetnost te činjenice za čovečanstvo. Bilo je ozbiljno ugroženo čitavo osećanje samokontrole i samoodgovornosti koje je čovek postigao tokom neolitske revolucije, kada je po prvi put naučio da sadi žitarice i pripitomljava životinje i živi na mestu koje je sam izabrao. Ta pretnja pojavila se još u doba industrijske revolucije, pa su mnogi na nju ukazali i pre Eštona Klarka. Ali, Ešton Klark je otišao korak napred. Ako bi situacija jednog tehnološkog društva bila takva da ne može postojati nikakva direktna veza između čovekovog rada i njegovog *modus vivendi*, *Modus vivendi - na latinskom, način života, snošljiv život u zajednici protivničkih strana; prim. prev.* izuzimajući novac, on bar mora osećati da neposredno menja stvari svojim radom, uobličavajući ih, praveći ih tamo gde ranije nisu postojale, pokrećući ih sa jednog mesta na drugo. On mora da se trudi u svom poslu i da vidi da se te promene događaju pred njegovim očima. U protivnom, imaće utisak da mu je život uzaludan." "Da je živeo jedan vek pre ili kasnije, možda danas niko ne bi čuo o Eštonu Klarku. Ali, tehnologija je bila došla do tačke kada se moglo učiniti nešto o čemu je Ešton Klark govorio. Suket je pronašao svoje utikače i utičnice, kao i nervno-reagujuća strujna kola, i čitavu bazičnu tehnologiju u kojoj je mašina mogla da se kontroliše neposrednim nervnim impulsima, istim onim, koji pokreću tvoju ruku ili nogu. U konceptu rada došlo je do prave revolucije. Svi veliki industrijski poslovi počeli su da se rastavljaju u poslove koje je čovek mogao da obavlja 'neposredno' mašinom. Ranije su postojale fabrike kojima je upravljao samo jedan čovek, neuključena osoba, koja bi ujutro uključila prekidač, odspavala pola dana, proverila nekoliko brojčanika u vreme ručka, pa zatim stvari isključila pre svog odlaska uveče. Sada je čovek odlazio u fabriku, uključivao se, pa je mogao

gurati sirovine u fabriku levom nogom, oblikovati hiljade i hiljade preciznih delova jednom rukom, sastavljati ih drugom, pa slagati liniju gotovih proizvoda desnom nogom, prethodno ih pregledavši sopstvenim očima. I on je bio mnogo zadovoljniji radnik. Zbog njihove prirode, najveći broj poslova mogao bi se pretvoriti u poslove uključivanja i obavljati uspešnije nego što je to ranije bio slučaj. U retkim slučajevima kada je proizvodnja, bila nešto malo manje efikasna, Klark je ukazivao na psihološke koristi za društvo. Ešton Klark, rečeno je, bio je filozof koji je radniku vratio čovečnost. Pod tim sistemom, najveći broj epidemijskih duševnih oboljenja prouzrokovanih osećanjem napuštenosti, iščezao je. Takva transformacija pretvorila je rat iz retkosti u nemogućnost i - posle prvobitnog meteža - stabilizovala je ekonomsku mrežu svetova tokom poslednjih osam stotina godina. Ešton Klark je postao radnički prorok. Zato čak i danas, kada neko hoće da promeni radno mesto, priziva Eštona Klarka, ili njegovog duha da ga prati."

Miš je zurio preko zvezda. "Sećam se da su Cigani ponekad njime proklinjali." Razmišljao je trenutak. "Bez utikača, verujem da bismo i bili prokleti."

"Postojale su frakcije koje su se opirale Klarkovim idejama, naročito na Zemlji, koja je uvek bila pomalo reakcionarna. Ali, one nisu dugo izdržale."

"Aha", reče Miš. "Svega osam stotina godina. Nisu svi Cigani izdajice kao što sam ja." Smejao se u zvezdane vetrove.

"Sistem Eštona Klarka imao je samo jedan nedostatak koji mogu da vidim. Dugo je vremena trebalo da se materijalizuje."

"A? Koji?"

"To je nešto, izgleda, što profesori govore svojim studentima već godinama. To ćeš čuti na učenim skupovima na koje odeš, bar jednom. Izgleda da se danas oseća izvestan nedostatak kulturne čvrstine. To je ono što je Republika Vega pokušala da uspostavi 2800. godine. Usled lakoće i zadovoljstva sa kojima danas ljudi mogu da rade gde god žele, bilo je takvih seoba ljudi sa jednog sveta na drugi tokom desetak poslednjih pokoljenja, koje su raskomadale društva. Postoji samo gizdavo, razbludno međuplanetsko društvo koje iza sebe nema nikakvu tradiciju..." Ketin napravi pauzu. "Pre nego što sam se uključio, uzeo sam malo

kapetanovog 'blaženstva'. Pa, dok sam govorio, baš sam brojao koliko sam osoba čuo da to kažu od Harvarda do Pakla-3. I znaš šta? Mislim da nisu u pravu."

"Nisu?"

"Nisu. Svi oni tragaju za našim društvenim tradicijama na pogrešnom mestu. Postoje kulturne tradicije koje su sazrele tokom vekova, kulminirajući sada u nešto što je danas vitalno i jedinstveno. I znaš li ko predstavlja tu tradiciju više nego bilo ko koga sam sreo dosad?"

"Kapetan?"

"Ti, Miše."

"Ha?"

"Ti si sakupio ukrase desetak društava koji su nam ostavljeni tokom epoha i učinio si da postanu početno tvoji. Ti si proizvod onih napetosti koje su se sudarale u vreme Klarka, i ti ih rešavaš na svom sirinksu sa shemama značajnim za današnji..."

"Uh, prekini, Ketine."

"Tražim predmet za svoj rad koji bi sadržavao i istorijski značaj i čovečnost. To si ti, Miše. Moja knjiga bi trebalo da bude tvoja biografija! Trebalo bi da kažeš gde si bio, šta si radio, šta si video i šta si drugima pokazivao. Eto mog društvenog značaja, mog istorijskog dometa, varnice između karika koja osvetljava širinu mreže..."

"Ketine, ti si šašav!"

"Ne, nisam. Konačno sam video što sam..."

"Hej vi, održavajte svoja krilca zategnutim!"

"Žao mi je, kapetane."

"Da, kapetane."

"Nemojte da ćaskate sa zvezdama ako ćete to činiti zatvorenih očiju."

Dva kiborška spojnika žalostivo vratiše pažnju natrag na noć. Miš je bio zamišljen. Ketin je bio ratoboran.

"Evo zvezde koja se približava, bleštava i vreća. Ona je jedino što se nalazi na nebu. Održavajte je pravo ispred nas i nemojte joj dozvoliti da se koleba. O kulturnoj čvrstini možete brbljati u svoje slobodno vreme."

Bez horizonta, zvezda je rasla.

Na rastojanju dvadeset puta većem od udaljenosti Zemlje od Sunca (ili Arka od njegovog sunca), svetlost sa srednje zvezde G-tipa nije bila dovoljna da difraktira dan kroz atmosferu poput Zemljine. Na takvim rastojanjima, najsvetliji objekt u noći još će izgledati kao zvezda, a ne kao sunce - kao veoma sjajna zvezda.

Sada su od nje bili udaljeni tri milijarde kilometara, odnosno dvadeset solarnih rastojanja.

Bila je to najsjajnija zvezda.

"Lepatica; a?"

"Ne, Miše", reče Lork. "Samo zvezda."

"Kako znate..."

"...da će postati nova?"

"Zbog nagomilavanja teških materijala na površini", objasni Lork blizancima. "Javlja se veoma blago crvenjenje apsolutne boje, što odgovara najslabijem hlađenju površinske temperature. Takođe se javlja slabašno ubrzavanje aktivnosti sunčevih pega."

"Sa površine neke od njenih planeta, ipak, ne bi bilo moguće da se to uoči?"

"To je tačno. Crvenjenje je previše slabo da bi se moglo otkriti golim okom. Srećom, ova zvezda nema planete. Ima samo neki krš velik kao mesec, ali nešto bliži zvezdi, koji bi mogao da bude neuspeli pokušaj da nastane svet."

"Meseci? Meseci!" usprotivi se Ketin. "Ne možete imati mesece bez planeta. Možda planetoide, ali ne mesece!"

Lork se nasmeja. "Rekao sam velik kao mesec."

Sva krilca su upotrebljena da bi se Rok postavio na orbitu s prečnikom od tri milijarde kilometara oko zvezde. Ketin je ležao u svojoj projekcionoj kabini, oklevajući da pogled na zvezdu zameni svetlostima svoje prostorije.

"Kako stoje stvari sa stanicama za proučavanje koje je Alkan postavio?"

"One plove isto tako usamljene kao što smo mi. Na vreme će nam se javiti. Ali, one nam zasad nisu potrebne, kao ni mi njima. Sajana ih je upozorila da mi dolazimo. Pokazaću ih na pokretnoj matrici. Evo, možete pratiti njihov položaj i kretanje. Ovo je glavna stanica sa ljudskom posadom. Udaljena je pedeset puta više nego mi."

"Jesmo li mi unutar opasne zone kada zvezda krene?"

"Kada nova počne, zvezda će progutati nebo i sve na njemu na velikoj udaljenosti."

"Kada će to početi?"

"U roku od nekoliko dana, kako je Sajana predvidela. Međutim, dešavalo se da se takva predviđanja ispune dve sedmice pre ili kasnije. Imaćemo nekoliko minuta da se sklonimo kada ona krene. Od nje smo sada udaljeni dva i po svetlosna časa." Svi prizori dolazili su im ne posredstvom svetlosti, nego zahvaljujući poremećajima etra, koji su im pružali istovremen pogled na sunce. "Videćemo njen početak tačno onog trenutka kada ona krene."

"A ilirion?" upita Sebastijan. "Kako do njega doći ćemo?"

"To je moja briga", odgovori mu Lork. "Do njega ćemo doći kada za to dođe vreme. A sada svi možete malo da se opustite."

Ali, niko nije požurio da isključi kablove. Krilca su se smanjila u pojedinačne linije svetlosti, pa su se tek posle nekog vremena ugasila dva, a zatim još dva.

Ketin i Miš ostali su najduže uključeni. "Kapetane", javi se Ketin, posle nekoliko minuta. "Nešto sam se pitao. Da li je policija rekla nešto posebno kada ste izvestili o Denovom... nesrećnom slučaju?"

Gotovo ceo minut je prošao pre nego što je Lork odgovorio: "Nisam o tome izvestio."

"Oh", reče Ketin. "Nisam ni mislio da ste to učinili."

Tri puta je Miš nameravao da kaže "Ali", ali je odustajao.

"Princu su dostupni svi službeni zapisi koji dolaze preko policije Zmaja. Bar, pretpostavljam da su; ja sam dobio kompjuter koji pregleda sve ono što prolazi kroz Vlašiće. Njegov je, bez sumnje, programiran da pročešlja sve što je u, makar i maglovitoj, vezi sa mnom. Ako bi otkrio Dena, našao bi i novu. Ne želim da je nađe na takav način. Želeo sam da što kasnije sazna za Denovu smrt. Koliko je meni poznato, jedini koji za to znaju nalaze se na ovom brodu. Volim da je tako."

"Kapetane!"

"Šta je, Miše?"

"Nešto nailazi."

"Možda brod za snabdevanje stanice?" upita Ketin.

"Preduboko je ušao. Oni njuše za našom vilinskom prašinom."

Lork je ćutao dok se strani brod kretao preko koordinatne matrice.

"Isključite se i idite u zajedničku prastoriju. Ja ću vam se pridružiti."

"Ali, kapetane..." ote se Mišu.

"To je teretni brod sa sedam krilaca kao naš. Oznake pokazuju da je sa Zmaja."

"Šta radi ovde?"

"Rekoh vam da idete u zajedničku prostoriju." Ketin pročita ime broda kada se njegov identifikacioni svetlosni snop preveo na dnu rešetke: "Crni kakadu? Hajde, Miše. Kapetan kaže da se isključiš."

Isključili su se i pridružili drugima na ivici bazena.

Na vrhu spiralnih stepenica, vrata su se uvukla. Lork zakorači na stepenik u senci.

Miš je gledao kako Von Rej silazi i pomislio: kapetan je umoran.

Ketin je posmatrao Von Reja i njegov odraz na ogledalskom mozaiku i pomislio: korača umorno, ali to je umor atleta pre njegove druge pobe.

Kada je Lork stigao na pola puta do dole, svetlosna fantazija u osvetljenom okviru na dalekom zidu izbistri se.

Svi se trgoše. Miš poče da dahće.

"Tako, znači", reče Rubi. "Gotovo nerešeno. Je li tako fer? Još si u prednosti. Ne znamo gde nameravaš da nađeš nagradu. Ova trka se odvija kroz startove i zastoje." Pogled njenih plavih očiju zapljusnuo je posadu, zadržao se na Mišu, vratio se na Lorka. "Do sinoć, na Tafitu, nikad nisam osetila takav bol. Možda sam živela zaklonjena. Ali, bez obzira na to kakva su pravila, lepi kapetane" (sada je odjekivao prezir) "i mi smo odgajani da igramo."

"Rubi, hteo bih da razgovaram sa tobom..." Lorkov glas se malo ustezao. "I sa Princem. Lično."

"Nisam sigurna da Princ želi da razgovara sa tobom. Vreme koje je proteklo otkada si nas ostavio na ivici Zlata, do naše borbe da dođemo do mediko-aparata ne spada u moja... naša prijatnija sećanja."

"Kaži Princu da prelazim na Crnog kakadua. Umoran sam od ove užasne priče, Rubi. Postoje neke stvari koje želim da saznaš od mene. Postoje neke stvari koje želim da ti kažem."

Njena ruka nervozno krenu prema kosi koja joj je padala na rame. Njen tamni ogrtač zatvarao se visokim okovratnikom. Posle jednog trenutka; ona reče: "U redu." Onda iščeze.

Lork pogleda svoju posadu. "Čuli ste. Vratite se na svoja krilca. Tij, video sam kako radiš svojim vezama. Očigledno, imaš više iskustva u letenju nego bilo ko odavde. Uzmi kapetanske utikače. Pa ako se išta čudno desi... išta, bez obzira na to da li sam se vratio ili ne, izvedi Rok odavde, brzo."

Miš i Ketin pogledaše jedan drugog, a zatim Tij.

Lork je prešao preko tepiha, pa se popeo rampom. Na pola puta preko belog luka, zaustavio se i zagledao se u svoj odraz. Onda je pljusnuo.

Iščezao je pre nego što su talasići dodirnuli rub bazena.

Na svom divanu, Ketin je u sebe uključio utikače, a zatim uključio svoj senzorni ulaz izvan broda, da bi otkrio da su svi već spremni. Posmatrao je kako se Crni kakadu približava da bi prihvatio raketoplan.

"Miše?"

"Aha, Ketine?"

"Brinem se."

"Za kapetana?"

"Za nas."

Crni kakadu, udarajući krilcima u mraku, lagano se okrenuo pored njih, da bi uskladio orbite.

"Skitali smo, Miše, ti i ja, blizanci, Tij i Sebastijan, sve dobri ljudi - ali besciljni. Onda nas je jedan opsednut čovek zgrabio i doveo ovde, na ivicu svega. Tako smo ovde stigli da bismo otkrili da je njegova opsednutost nametnula red našoj besciljnosti; ili možda nešto svrsishodniji kaos. Ono što me brine jeste činjenica da osećam toliku zahvalnost prema njemu. Trebalo bi da se bunim; pokušavajući da afirmišem svoj sopstveni red. Ali, ja to ne činim. Želim da pobedi u svojoj paklenoj trci. Želim da pobedi, i dok ne pobedi ili ne izgubi, ja doista ne mogu želeti ništa drugo za sebe."

Crni kakadu je prihvatio mali raketoplan kao što bi top primio svoje zrno natrag. Bez neophodnosti da se održavaju usklađene orbite, malo se odmakao od njih. Ketin je pasmatrao njegovo tamno obrtanje.

"Dobar dan."

"Dobro večer."

"Po griničkom vremenu, sada je jutro, Rubi."

"A ja se trudim da budem ljubazna i pozdravim te po vremenu Arka. Hodi ovuda." Povukla je svoju odoru da bi mu načinila prolaz u crni hodnik.

"Rubi?"

"Da?" Njen glas bio je neposredno iza njegovog levog ramena.

"Svaki put kad te vidim, postavljam sebi pitanje. Pokazala si mi toliko nagoveštaja da si veličanstvena osoba. Ali, to blista ispod senke koju baca Princ. Pre mnogo godina, kad smo razgovarali na zabavi na Seni, palo mi je na um koliko bi ti bila izazovna osoba da te čovek voli."

"Pariz je svetovima i svetovima dalek, Lorče."

"Princ upravlja tobom. To je od mene sitničavo, ali ja mogu da mu bar oprostim. Nikada nisi pokazala sopstvenu volju pred njim. Osim na Tafitu, ispod istrošenog sunca Drugog sveta. Mislila si da je Princ mrtav. Znam da se sećaš toga. Od tada sam gotovo samo na to mislio. Poljubila si me. Ali, on je vrisnuo i ti si mu otrčala. Rubi, on pokušava da uništi Federaciju Vlašići. To su svetovi koji okružuju tri stotine sunaca i koji imaju ko zna koliko milijardi ljudi. To su moji svetovi. Ne mogu dopustiti da umru."

"Ti bi oborio stub Zmaja i poslao Zmiju da gmiže kroz prašinu da ih spase? Ti bi odbio ekonomsku podršku sa Zemlje i dozvolio da krhotine padnu u noć? Ti bi otkotrljao svetove Zmaja u epohe haosa, građanskog razdora i lišavanja? Svetovi Zmaja su Prinčevi svetovi. Jesi li doista toliko uobražen da misliš da on svoje svetove voli manje nego što ti voliš svoje?"

"Šta ti voliš, Rubi?"

"Nisi ti jedini koji ima svoje tajne, Lorče. Princ i ja imamo naše. Kada si se popeo sa gorećih stena, da, doista sam mislila da je Princ mrtav. Imala sam šupalj zub u vilici ispunjen strihninom. Htela sam da ti dam poljubac pobede. Dala bih ti ga, da Princ nije vrisnuo."

"Princ voli Zmaj?" On se okrenu i uhvati je za nadlaktice, vukući je prema sebi.

Osetio je njen topli dah na svojim grudima. Otvorenih očiju, lica su im se dodirnula. Svojim punim usnama gnječio je njene tanke, dok se one nisu razdvojile i njegov jezik naleteo na njene zube.

Njeni prsti dograbili su njegovu čupavu kosu. Puštala je ljutite

glasove.

U trenutku kada je njegov stisak popustio, ona je već bila otišla, široko otvorenih očiju; zatim su njeni kapci prekrili plavu svetlost, dok ih bes nije ponovo raširio.

"Pa?" Teško je disao.

Ona povuče ogrtač oko sebe. "Kad me neko oružje jednom izda", glas joj je bio promukao kao Mišev, "ja ga odbacim. Inače, lepi gusaru, ti..." Da li se strogost ublažila? "Mi bismo bili... Ali sada imam druga oružja."

Zajednička prostorija za posadu Kakadua bila je mala i jednostavna. Dva kiborška spojnika sedela su na klupama. Jedan je stajao na stepenicama pored vrata svoje projekcione kabine.

Ljudi oštih crta, u belim uniformama, podsećali su Lorka na jednu posadu sa kojom je radio. Na ramenima su nosili skerletne oznake Red-šift limiteda. Bacili su pogled na Lorka i Rubi. Onaj koji je stajao zakoračio je u svoju kabinu, a ploča vrata zveknu u visokoj prostoriji. Druga dvojica ustadoše da pođu.

"Hoće li Princ sići?"

Rubi pokaza glavom prema gvozdenom stepeništu. "Videćete se u kapetanovoj kabini."

Lork poče da se penje. Njegove sandale lupkale su po izbušenom stepeništu. Rubi ga je sledila.

On zakuca na dvodelna vrata.

Ona se otvoriše unutra. Lork zakorači unutra, a plastična i metalna rukavica na mehaničkoj ruci razvuče se sa tavanice i udari ga po licu, dvaput.

Lork zatetura na vrata - bila su obložena kožom na unutrašnjoj strani i ukrašena mesinganim glavama - tako da se ona zalupiše.

"To je", reče truplo, "za maltretiranje moje sestre."

Lork protrlja obraz i pogleda Rubi. Stajala je pored zida od žada. Navučene zavese bile su iste tamne boje vina kao njen ogrtač.

"Zar misliš da ja ne posmatram sve što se dešava na brodu?" reče truplo. "Vi varvari sa Vlašića ste neotesanci kakvima vas je Aron uvek opisivao."

Mehurići su se dizali u rezervoaru, milovali rastvoreno i ogoljeno stopalo, hvatali se i grozdili na smežuranoj slabini, kotrljali se uz

grudi - rebra su štrčala između pocrnelih krpa kože - i širili se oko sagorele, ćelave glave. Usta bez usana zevala su preko polomljenih zuba. Nosa nije bilo. Cevčice i žice obmotavale su se oko uništenih utičnica. Cevi su izbijale iz stomaka, kuka i ramena. Tekućine su se kovitlale u rezervoaru, a jedina ruka pomerala se napred-nazad, dok su se ugljenisani prsti zatvarali s mrtvačkom ukočenošću u kandžu.

"Nisu li ti nikada rekli da je neučtivo buljiti? A ti buljiš, znaš?"

Glas je dopirao iz zvučnika na staklenom zidu.

"Bojim se da sam pretrpeo nešto veće povrede nego Rubi, tamo na Drugom svetu."

Iznad rezervoara, dve pokretne kamere pomerile su se kad je Lork zakoračio od vrata.

"Za nekog kome pripada Red-šift limited, tvoja sposobnost da uskladiš orbite nije bila vrlo..." Ova banalnost nije mogla da prikrije Lorkovo zaprepašćenje.

Kablovi za upravljanje brodom bili su uključeni u utičnice postavljene na staklenoj površini rezervoara. Samo staklo bilo je deo zida. Kablovi su se vijugali preko crnih i zlatnih pločica i nestajali u bakrenastoj rešetki koja je pokrivala prednju površinu kompjutera.

Na zidovima, podu i tavanici, u raskošnim okvirima, svi ekrani pokazivali su isto lice noći.

Na ivici svakog bilo je sivo obličje Roka.

U centru svakog bila je zvezda.

"Avaj", reče truplo. "Nikada nisam bio sportista, kao što si to bio ti. Ipak, želeo si da razgovaraš sa mnom. Šta imaš da kažeš?"

Lork ponovo pogleda Rubi. "Većinu toga rekao sam Rubi, Prinče. Čuo si to."

"Nekako mi ne izgleda verovatno da nas oboje dovučeš ovde, na rub zvezdane katastrofe, samo da bi nam to rekao. Ilirion, Lorče Von Rej. Ni ti ni ja nismo zaboravili tvoj glavni cilj za dolazak ovamo. Nećeš otići dok ne budeš kazao gde nameravaš da dobiješ..."

Zvezda poče da se pretvara u novu.

Oni na to nisu mogli da budu pripremljeni.

U prvoj sekundi, slike oko njih preobratiše se iz tačkica u reflektore; svetlost je postajala sve bleštavija.

Rubi bi bačena na zid, rukama prekrivajući oči.

"Još je rano!" uzviknu truplo. "Nekoliko dana prerano..."

Lork pređe tri koraka preko prostorije, izvadi dva utikača iz rezervaara i pričvrsti ih na svoje članke. Treći utikač utaknu u svoju kičmenu utičnicu. Igra broda prolete kroz njega. Senzorni ulaz uđe. Njegovo viđenje sobe pokri slika noći. A noć je bila razbuktana vatra. Pretevši kontrolu od kiborških spojnika, on zaokrenu Kakadua i usmeri ga prema čvoru svetlosti. Brod uroni: napred. Obe kamere usmeriše se prema njemu.

"Lorče, šta to radiš?" vrisnu Rubi.

"Zaustavi ga!" viknu truplo. "On nas vodi u sunce!"

Rubi skoči na Lorka, ščepa ga. Okrenuše se zajedno, posrnuše. Kabina i sunce napolju urezaše se u njegove oči kao dvostruka ekspozicija. Ona je dohvatila jednu petlju kabla, prebacila je oko njegovog vrata, uvrnula je i počela da ga davi. Omotač kabla utiskivao mu se u vrat. Stegnuo je jednu ruku oko nje, a drugom joj gurao lice. Ona zaropta, a glava joj pođe unazad (njegova ruka gurala ju je prema središtu svetlosti). Njena kosa kliznu i olabavi se; perika spade sa izgorelog skalpa. Ona je koristila mediko-aparat jedino da bi povratila zdravlje. Kozmetička plasti-koža kojom je obnovila lice, kidala se između njegovih prstiju. Tanki sloj gume povlačio se sa njenih zamrljanih i udubljenih obraza. Lork iznenada cimnu ruku. Dok je njeno upropašćeno lice vrištalo prema njemu kroz vatru, odbacio je njene ruke sa svog vrata i odgurnuo je. Rubi pođe unazad, saplete se o ogrtač, pade. On se okrenu upravo kad mehanička ruka izmahnu prema njemu sa tavanice.

On je uhvati.

Snaga joj je bila manja nego kod ljudske ruke. Držao ju je lako na rastojanju ispružene ruke, dok su prsti grabili iz pravca besneće zvezde. "Stoj!" prodera se. Istovremeno, isključi senzorni ulaz po čitavom brodu.

Ekrani posiveše.

Senzorni ulaz je već bio iskopčan sa svih šest kiborških spojnika broda.

Vatre se ugasiše u njegovim očima.

"Za ime boga, šta pokušavaš da učiniš, Lorče?"

"Da zaronim u pakao i upecam ilirion svojim golim rukama!"

"On je poludeo!" zavrišta truplo. "Rubi, on je poludeo! On nas ubija, Rubi! To on namerava - da nas pobije!"

"Da! Ubijam vas!" Lork odbaci ruku. Ona ščepa kabl koji je visio sa njegovog članka i cimnu utikač. Lork je ponovo zgrabi; brod se prope.

"Za ime boga, izvuci nas, Lorče!" zaplaka truplo. "Izvuci nas odavde!"

Brod ponovo poskoči. Veštačka gravitacija je trajala dovoljno dugo da tekućina načne površinu rezervoara, a zatim načini rupu na staklu dok se gravitacija ispravljala.

"Prekasno je", prašapta Lork. "Već smo uhvaćeni u gravitacioni kovitlac!"

"Zašio nam ovo činiš!"

"Samo da bih te ubio, Prinče." Lorkovo lice je plamtelo besom, dok ga smeh nije izmenio. "To je sve, Prinče! To je sve što sada hoću."

"Neću ponovo da umrem!" zavrišta truplo. "Neću da bukнем kao kad insekt plane!"

"Bukneš?" Lorkovo lice se uvi oko ožiljka. "Oh, ne! To će biti sporo, sporije nego ranije. Bar deset, dvadeset minuta. Već postaje toplo, zar ne? Ali, neće biti nepadnošljivo još pet minuta." Ispod zlatnog odbleska, Lorkovo lice potamne. Pljuvačka mu je kvasila usne sa svakim suglasnikom. "Kuvaćeš se u svojoj tegli kao riba..." On prestade da trlja stomak pod prslukom. Pogledao je po kabini. "Šta ovde može da se zapali? Zaveses? Je li tvoj pisači sto od pravog drveta? I svi ovi papiri?"

Mehanička ruka trgnu se od Lorkove. Zanjih se preko sobe. Prsti zgrabiše Rubi za ruku. "Ne, Rubi! Zaustavi ga! Ne daj mu da nas ubije!"

"Ti si u tekućini, Prinče, pa ćeš ih videti kako gore pre nego što ti umreš. Rubi, mesta na kojima si već izgorela neće moći da se znoje. Zato ćeš pre umreti. On će moći da te posmatra nekoliko trenutaka pre nego što njegove tekućine počnu da ključaju, guma da se svlači; plastika da se topi..."

"Ne!" Ruka se trgnu sa Rubine ruke, izmahnu preko prostorije i lupi o površinu rezervoara. "Kriminalče! Lopove, Gusaru! Ubico! Ubico! Ne...!"

Ruka je bila slabija nego što je bila na Tafitu.

I staklo je bilo slabije.

Staklo puče.

Hranljive tečnosti pljusnuše na Lorka kada je zateturao natrag natopljenim sandalama. Truplo u rezervoaru se zgrči, upleteno u cevi i žice.

Kamere divlje iskočiše iz žiže.

Ruka zveknu na mokre pločice poda.

Kad se prsti umiriše, Rubi vrisnu, pa vrisnu ponovo. Poletela je preko poda, uzverala se preko iskrzanog ruba stakla, dohvatila truplo, prigrlila ga, poljubila ga, vrisnula, pa ga ponova poljubila, njišući ga tamo-amo. Njen ogrtač potamneo je u bari.

Onda njen vrisak zamuknu. Ona ispusti telo, baci se na zid rezervoara, pa steže svoj vrat. Lice joj je duboko potamnelo ispod opekotina i uništene šminke. Lagano je kliznula na pod. Kada je stigla do dna, oči su joj bile zatvorene.

"Rubi...?" Da li se posekla verući se preko stakla ili nije, to nije bilo važno. To je učinio poljubac. Tako brzo posle ljutih opekotina, uprkos onome što je mediko-aparat mogao da učini, mora da je bila u hiperalergijskom stanju. Strani proteini iz Prinčeve hranljive tekućine prodrli su u njen sistem i prouzrokovali snažnu histominsku reakciju. Za nekoliko sekundi podlegla je anafilaktičkom šoku.

A Lork se smejao.

To je počelo kao premeštanje velikog kamenja u njegovim grudima. Zatim se otvorilo u puni zvuk, odbijajući se o visoke zidove potopljene kabine. Pobjeda je bila smešna i užasna i njegova.

Duboko je udahnuo. Brod se talasao pod njegovim prstima. Još slep, terao je Crnog kakadua u vrelinu sunca.

Negde u brodu, jedan od kiborških spojnika je plakao...

"Zvezda!" uzviknu Miš. "Pretvara se, u novu!"

Tijin glas prostreli kroz glavno strujno kolo:

"Odavde odlazimo! Odmah!"

"Ali, kapetane!" prodera se Ketin. "Pogledaj Crnog kakadua!"

"Kakadu, moj bože, on je..."

"...bože, pada prema..."

"...pada u..."

"...sunce!"

"Hajde, svi, krilca raširite. Ketine, krilca da raširiš rekla sam!"

"Bože..." dahtao je Ketin. "Oh, ne..."

"Previše sjajna je", odluči Tij. "Bez senzora idemo!"

Rok poče da se povlači.

"Oh, moj Bože! Oni... oni doista, doista padaju! Tako je sjajna! Oni će umreti! Sagoreće kao... oni padaju! Oh, bože, zaustavi ih! Neka neko nešto učini! Tamo je kapetan. Morate nešto da učinite!"

"Ketine!" viknu Miš. "Skini se sa senzora! Jesi li lud?"

"Oni se spuštaju! Ne! To je kao sjajna rupa u središtu svega! A oni padaju u nju. Oh, oni padaju. Padaju..."

"Ketine", vrisnu Miš. "Ketine, nemoj to da gledaš!"

"Raste, tako je sjajna... sjajna... sjajnija! Jedva ih vidim!"

"Ketine!" Miš se najednom seti, pa viknu: "Zar se ne sećaš Dena? Isključi svoj senzorni ulaz!"

"Ne! Ne, moram to da vidim! Sada urla. Rastresa čitavu noć! Možete pomirisati kako žeže; sažeže tamu. Ne mogu više da ih vidim... ne, eno ih!"

"Ketine, prestani!" Miš se uvijao pod Olgom. "Tij, isključi mu ulaz!"

"Ne mogu. Ja ovim brodom protiv gravitacije moram leteti. Ketine! Da isključiš senzor naređujem ti!"

"Niže... niže... Opet sam ih izgubio! Ne mogu više da ih vidim. Svetlost se sada menja u crvenu... Ne mogu..."

Miš oseti kako brod poče da se tetura kada Ketinovo krilce divlje zamlatara.

Onda Ketin vrisnu: "Ne vidim!" Vrisak postade jecaj: "Ništa ne vidim!"

Miš se skupi na divanu, s rukama preko očiju, tresući se.

"Miše!" viknu Tij. "Prokletstvo, jedno krilce, izgubili smo! Tvojim krilcem grabi!"

Miš sada zagrabi naslepo. Suze očajanja cedile su se između njegovih kapaka dok je slušao Ketinove jecaje.

Rok se podiže, a Crni kakadu potonu.

Bila je to nova.

Poreklom od gusara, teturajući se slep u vatri, zovem se gusar, ubica, lopov.

Podnosim to.

Za trenutak ću pobrkati svoje nagrade i postati čovek koji je gurnuo Zmaja preko ruba sutrašnjice. Činjenica da je to moralo biti da bi se spasili Vlašići, ne umanjuje zločin. Oni koji imaju najveću moć

moraju na kraju počiniti najveće prestupe. Ovde, na Crnom kakaduu za plamen sam daleko od večnosti. Rekao sam joj jednom da nismo bili udešeni za značaj. Niti za značajne smrti. (Postoji smrt čiji je jedini značaj odbrana haosa. A oni su mrtvi...) Takvi životi i takve smrti isključuju značaj, kriju krivicu od ubice, oholost od društveno korisnog junaka. Kako drugi zločinci podnose svoje zločine? Šuplji svetovi podižu svoju šuplju decu, koja rastu samo da bi se igrala ili tukla. Da li je to dovoljno za pobedu? Oborio sam jednu trećinu kosmosa da bih podigao drugu, a treću ostavio da se ljulja; a ne osećam nikakav greh. Tada mora da sam slobodan i zao. Pa, onda, slobodan sam, tugujem za njom svojim smehom. Miše, Ketine, vi koji možete govoriti otvoreno o mreži, koji od vas je više slep zato što nije posmatrao kako pobeđujem pod ovim suncem? Mogu da osetim kako se vatra penušna pored mene. Kao i ti, mrtvi Dene; ja ću ščepati zoru i večer, ali ću pobediti podne.

Tama.

Tišina.

Ništa.

Onda misao uzdrhta:

"Mislim... dakle... jesam Ketin Kraford?" Borio se protiv te misli. Ali ta misao bila je on; on je bio ta misao. Nije bilo mesta na koje bi se usidrio.

Trepet.

Zveket. Miris kima.

Počinjalo je.

"Ne!" Grebao je natrag tamu. Uho njegovog razuma priseti se da je neko vrištao "Seti se Dena..." a oko razuma predstavi sebi olupinu koja posrće.

Još jedan zvuk, miris, treperenje iza njegovih očnih kapaka.

Borio se za svest u stravi bujice. Ali strah je ubrzao njegovo srce, a ubrzani puls hitnuo ga naviše, gde je veličanstvenost umiruće zvezde ležala očekujući ga.

San je u njemu bio ubijen.

Zadrža dah i otvori oči...

Pasteli su biserno iskričili pred njim. Visoki akordi odjekivali su blago jedni za drugim. Zatim kim, nana, sezam, onajz...

A iza boja, jedan lik.

"Miše?" prašapta Ketin i začudi se kako je jasno čuo svoj glas.

Miš skloni ruke sa sirinksa. Boja, miris i muzika prestadoše.

"Jesi li budan?" Miš je sedeo na prozorskom pragu, s ramenima i levom stranom lica osvetljenim bakrom. Nebo iza njega bilo je purpurno.

Ketin zatvori oči, gurnu glavu natrag u jastuk i nasmeši se. Osmeh se širio, sve više i više, razdvajajući se preko njegovih zuba, i najednom stiže do ivice suza. "Da." Opustio se i ponovo otvorio oči.

"Da, budan sam." Pridigao se. "Gde se nalazimo? Je li ovo Alkanova stanica sa posadom?" Ali, kroz prozor se video pejzaž.

Miš siđe sa praga. "Mesec planete koja se zove Nova Braziliija."

Ketin je ustao iz viseće postelje i prišao prozoru. Iza filtera atmosfere, preko malog broja niskih zgrada, površina pokrivena crnim i sivim stenama prostirala se do lunarno bliskog horizonta. On udahnu hladni vazduh ispunjen ozonom, pa ponovo pogleda Miša.

"Šta se desilo, Miše? Oh, Miše, mislio sam da ću se probuditi kao..."

"Den je svoje dobio na putu u sunce. Ti si svoje dobio dok smo se povlačili. Sve frekvencije bile su pomerene prema crvenom. Ultraljubičasta svetlost je ta koja odvaja retine i čini sve ono što se desilo Denu. Tij je na kraju ulučila priliku da isključi tvoj senzorski ulaz sa glavnih kontrola. Jedno vreme si doista bio slep, znaš. Dovedi smo te do mediko-aparata čim smo bili u sigurnosti."

Ketin se namršti. "Pa, šta onda radimo ovde? Šta se tada desilo?"

"Ostali smo daleko, pored stanica sa ljudskom posadom i sa bezbednog rastojanja posmatrali vatromet. Trebalo je nešto manje od tri časa da bi dostigao najveću jačinu. Razgovarali smo sa alkanskom posadom, kad smo primili kapetanov signal sa Crnog kakadua. Tako smo projurili, prihvatili ga i oslobodili kiborške spojnice sa Kakadua."

"Prihvatili ga? Hoćeš da kažeš da je uspeo da izađe?"

"Aha. On je u drugoj prostoriji. Hoće da razgovara sa tobom."

"Nije nas obmanuo da brodovi ulaze u novu i izlaze s druge strane?"

Krenuli su prema vratima.

Napolju, prošli su niz hodnika sa staklenim zidom okrenutim prema izlomljenom mesecu. Ketin se izgubio u divnom razmišljanju o kršu kad Miš reče: "Ovde."

Oni otvoriše vrata.

Prasak svetlosti udari preko Lorkovog lica. "Ko je tamo?"

Ketin upita: "Kapetane?"

"Šta?"

"Kapetane Von Rej?"

"...Ketine?" Njegovi prsti čvrsto obuhvatiše ručice stolice. Žute oči se zapiljiše, poskačiše; poskočiše, zapiljiše.

"Kapetane, šta...?" Ketinovo lice se nabora. Suzbijao je paniku, prinuđujući lice da se opusti.

"Rekao sam Mišu da te dovede da me vidiš kad se pridigneš. Ti si... ti si u redu, Dobro." Patnja raširi raskinuto tkivo, a zatim se pokoleba. Za trenutak, bila je to agonija.

Ketin zadržava dah.

"I ti si pokušao da gledaš. Drago mi je. Uvek sam mislio da ćeš razumeti."

"Vi... pali ste u sunce, kapetane?"

Lork klimnu glavom.

"Ali kako ste izašli?"

Lork pritisnu glavu na naslon stolice. Tamna koža, crvena kosa prošarana žutim, njegove neusredsređene oči - to su bile jedine boje u prostoriji. "Šta? Izašao, kažeš?" On prasnu u smeh. "To je sada javna tajna. Kako sam izašao?" Mišić zadrhta na olupini vilice. "Sunce..." Lork podiže jednu ruku; prsti kao da su podupirali zamišljenu sferu, "...ono se okreće, kao, kao neki mesec. Sa nečim kao što je masa zvezde, rotacija znači neverovatnu centrifugalnu silu koja materijal potiskuje napolje na ekvatoru. Na kraju nagomilavanja teških materijala na površini, kada zvezda postane nova, sve pada unutra, prema središtu." Njegovi prsti počеше da drhte. "Usled rotacije, materijal na polovima pada, brže nego materijal na ekvatoru." On ponovo stegnu ručicu stolice. "U toku nekoliko sekundi pošto nova nastane, više nemaš sferu, nego..."

"Torus!"

Bore prekriše Lorkovo lice. Glava mu se trgnu u stranu, kao da pokušava da izbegne jaku svetlost. Onda se uništene crte vratiše na mesto. "Jesi li rekao torus? Torus? Da. To sunce je postalo krofna sa rupom dovoljno velikom da se ispuni; sa dva Jupitera, jednim pored drugog."

"Ali, Alkan izbliza proučava nove već gotovo čitavo stoleće! Zašto oni nisu znali?"

"Premeštanje materije u potpunosti se vrši prema središtu sunca. Pomeranje energije u potpunosti ide napolje. Gravitaciono pomeranje sve povlači prema rupi; premeštanje energije održava temperaturu u rupi toliko hladnom kolika je na površini neke zvezde crvenog džina - podosta ispod tri stotine stepeni Celzijusa."

Mada je soba bila sveža, Ketin ugleda kako na hrbatu Lorkovog čela počinje da izbija znoj.

"Topološki produžetak torusa te veličine - korona, koja je bila jedino što su alkanske stanice mogle da vide - gotovo je istovetna sa sferom. Premda je ona velika u poređenju sa energetsom loptom; rupu bi bilo prilično teško naći ukoliko ne znaš gde se nalazi... ili slučajno u nju ne upadneš." Na ručici stolice, prsti se najednom zgrčiše, zadrhtaše. "Ilirion..."

"Vi... vi ste našli ilirion, kapetane?"

Ponovo Lork podiže ruku ispred lica, ovog puta u obliku pesnice. Nastojao je da usredsredi pogled na nju. Drugom rukom pokušavao je da je uhvati, promaši je, pa pokuša opet, sasvim neuspešno, pa ponovo; otvoreni prsti prikleštiše zatvorene. Udvostručena pesnica drhtala je kao kod paralize.

"Sedam tona! Jedinim materijali dovoljno gusti da dospeju u središte rupe su elementi sa atomskom težinom preko 300. Ilirion. On tamo slobodno plovi, za svakog ko hoće da uđe i pokupi ga. Uleti svojim brodom, pogledaj naokolo da vidiš gde se nalazi, pa ga pokupi svojim projektorskim krilcima. On se prikuplja na čvorićima tvojih projektora Ilirion - gotovo apsolutno čist." Ruke mu se razdvojiše. "Jednostavno... produži senzorni ulaz, pa gledaj da vidiš gde se nalazi." Spustio je lice. "Ona tamo leži; njeno lice... njeno lice je začuđujuća ruševina u središtu pakla. A ja sam zamahnuo sa svojih sedam ruku preko zaslepljujućeg dana da bih uhvatio komadiće pakla koji su plovili okolo..." Ponovo podiže glavu. "Postoji jedan rudnik iliriona na Novoj Bražiliji..." Izvan prozora išarana planeta visila je ogromna na nebu. "Ovde imaju opremu za rukovanje s pošiljkama iliriona. Ali, trebalo je da vidiš njihova lica kada smo uneli naših sedam tona, hej, Miše?" Opet se glasno nasmeja. "Je li tačno, Miše? Rekao si mi kako su izgledali, je l' da?... Miše?"

"Tačno, kapetane."

Lork klimnu glavom, pa duboko uzdahnu. "Ketine, Miše, vaš posao je obavljen. Dobili ste vaše isprave za odlazak. Brodovi odavde polaze redovno. Nećete imati nikakvih poteškoća da se ukrcate na neki drugi."

"Kapetane", usudi se Ketin, "šta vi nameravate?"

"Na Novoj Braziliji postoji dom u kome sam proveo divno doba kad sam bio dečak. Tamo se vraćam... da čekam."

"Zar ne postoji nešto što možete da učinite, kapetane? Pogledao sam i..."

"Šta? Govori glasnije."

"Rekoh, ja sam dobro, a i ja sam gledao!" Ketinov glas je zvučao slomljeno.

"Ti si gledao odlazeći. Ja sam gledao tražeći središte. Nervni poremećaj išao je sve do mozga. Neurokongruencija." On zatrese glavom. "Miše, Ketine; neka je Ešton Klark sa vama."

"Ali, kapetane..."

"Ešton Klark."

Ketin pogleda Miša, pa ponovo u kapetana. Miš se igrao kaišem svoje torbe. Onda pogleda uvis. Trenutak kasnije, okrenuli su se i napustili zamračenu prostoriju.

Napolju, još jednom su bacili pogled na mesečev pejzaž.

"Tako", razmišljao je Ketin glasno. "Von Rej ga je stekao, a Princ i Rubi nisu."

"Oni su mrtvi. Kapetan je rekao da ih je ubio."

"Oh." Ketin pogleda pejzaž. Posle nekog vremena reče: "Sedam tona iliriona, i ravnoteža počinje da se menja. Zmaj zalazi, dok se Vlašići podižu. Spoljne naseobine će pretrpeti izvesne promene. Zahvaljujući Eštonu Klarku, seoba radnika danas nije više tako teška. Ipak, biće problema. Gde su Linseos i Idas?"

"Već su otišli. Dobili su zvezdogram od svog brata, pa su otišli da ga vide, pošto su bili ovde, u Spoljnim naseobinama."

"Tobijasa?"

"Baš tako."

"Jadni blizanci. Jadne trojke. Kada ilirion stigne i počnu promene..." Ketin puče prstima. "Nema više 'blaženstva'." Pogleda uvis, ka nebu,

gotovo bez zvezda.

"Nalazimo se u momentu stvaranja istorije, Miše."

Miš iskopa vosak iz uha noktom malog prsta. Njegova minduša je blistala. "Aha. To sam i ja mislio."

"Šta ćeš sada da radiš?"

Miš slegnu ramenima. "Doista ne znam. Zato sam zamolio Tij da mi pročita tarot."

Ketin podiže obrve.

"Ona i Sebastijan su sada dole. Njihovi ljubimci slobodno lete oko šanka. Poplašili su sve goste i gotovo sve razjurili." Promuklo se nasmeja. "Trebalo je da vidiš. Ubrzo pošto smire vlasnika, doći će da mi čitaju karte. Verovatno ću dobiti novi posao kao spojnik. Sada više nema razloga da se mnogo misli o rudnicima." Prstima stegnu kožnu torbu pod rukom. "Ima još puno šta da se vidi, mnogo šta da sviram. Možda bismo ti i ja mogli još neko vreme da se družimo, da odemo na isti brod. Ponekad si pakleno nezgodan. Ali, nisi mi ni upola nesimpatičan kao drugi ljudi. Kakvi su tvoji planovi?"

"Doista nisam imao vremena da o njima razmislim." On proturi ruke ispod kaiša i spusti glavu.

"Šta to radiš?"

"Razmišljam."

"O čemu?"

"O tome da se nalazimo ovde, na savršeno dobrom mesecu; da sam upravo završio posao i da za neko vreme neću imati nikakvih briga. Zašto da ne sednem i ne počnem ozbiljno da radim na svom romanu?" Pogleda naviše. "Ali, znaš, Miše, ja stvarno ne znam da li zaista želim da napišem knjigu."

"Ha?"

"Kada sam gledao novu... ne, posle toga, neposredno pre nego što sam se probudio i pomislio da moram provesti ostatak života sa naočnjacima, sa utičnicama za uši i nos, dok sam bučno ludio, shvatio sam koliko mnogo nisam gledao, koliko mnogo nisam slušao, mirisao, kušao... koliko malo znam o osnovnim elementima života koje ti imaš doslovce na vrhovima prstiju. A onda kapetan..."

"Do đavola", reče Miš. Prstima bose noge skidao je prašinu sa čizme. "I posle toliko posla koji si na njoj obavio, nećeš je napisati?"

"Miše, želeo bih. Međutim, i dalje nemam temu. A upravo sam se

pripremio da pođem i potražim neku. Sada sam samo bistar momak koji ima mnogo šta da kaže i bezmalo ništa nema da kaže."

"To je samo izgovor", progundā Miš. "Šta je sa kapetanom i Rokom? A rekao si da nameravaš da pišeš o meni. U redu, hajde. Piši o sebi. Piši o blizancima. Zar stvarno misliš da će te tužiti sudu? Biće im drago, obojici. Ja želim da pišeš o tome, Ketine. Možda neću biti u stanju da to čitam, ali ću sigurno slušati ako mi budeš čitao."

"Stvarno bi slušao?"

"Sigurno. Posle svega što si u to dosad uložio; ako sada ne nastaviš, uopšte nećeš biti srećan."

"Miše, dovodiš me u iskušenje. Godinama već ništa drugo nisam želeo da činim." Ketin se nasmeja. "Ne, Miše. Još sam previše mislilac. Ovo poslednje putovanje Roka? Previše sam svestan svih arhetipskih shema koje sledi. Mogu sada sebi da zamislim kako skrećem na neku alegorijsku potragu za gralom. To je jedini način na koji mogu da se odnosim prema tome, krijući u tome sve vrste mističnog simbolizma. Sećaš li se svih onih pisaca koji su umrli pre nego što su završili svoje priče o gralu?"

"O Ketine, to je gomila besmislica. Moraš to da napišeš!"

"Besmislica kao tarot? Ne, Miše, strahovao bih za svoj život kada bih takvo nešto preduzeo." Ponovo pogleda pejzaž. Mesec, koji je njemu bio tako znan, za trenutak ga je pomirio sa svim neznanim. "Želim to. Doista. Mada ću već od početka morati da se borim sa mnogim nevoljama, Miše. Možda bih mogao. Ali, ne verujem. Jedini način da sebe sačuvam od nevolja, verujem, jeste da napustim to pre nego što završim poslednje..."

Atina, jula 1966.

Njujork, maja 1967.

Sadržaj

POSLEDNJE UPUTSTVO

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.